

Uradni list

Evropske unije

L 142

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 48

6. junij 2005

Vsebina

I Akti, katerih objava je obvezna

.....

II Akti, katerih objava ni obvezna

Komisija

2005/406/ES:

- ★ **Odločba Komisije z dne 15. oktobra 2003 o začasnih ukrepih, ki jih je izvajala Portugalska za RTP** (notificirano pod dokumentarno številko K(2003) 3526) ⁽¹⁾ 1

2005/407/ES:

- ★ **Odločba Komisije z dne 22. septembra 2004 o državni pomoči, ki jo namerava Združeno kraljestvo izvajati za družbo British Energy plc** (notificirano pod dokumentarno številko K(2004) 3474) ⁽¹⁾ 26

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

Cena: 18,00 EUR

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje. Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISSIO

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 15. oktobra 2003

o začasnih ukrepih, ki jih je izvajala Portugalska za RTP

(notificirano pod dokumentarno številko K(2003) 3526)

(Besedilo v portugalskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2005/406/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in zlasti prvi pododstavek člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Pogodbe o Evropskem gospodarskem prostoru, zlasti člena 62(1)(a) Pogodbe,

po pozivu zainteresiranim strankam k predložitvi pripomb na podlagi zgoraj navedenih določb ⁽¹⁾ in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

- (1) Komisija je bila s tremi pritožbami, ki jih je v letih 1993, 1996 in 1997 vložil komercialni izdajatelj televizijskega programa SIC obveščena, da je Portugalska izvajala določeno število začasnih ukrepov in letnih kompenzacijskih ukrepov v korist portugalskega javnega izdajatelja televizijskega programa RTP.
- (2) Komisija je obvestila Portugalsko s pismom dne 15. novembra 2001, da se je odločila uvesti postopek, določen v členu 88(2) Pogodbe ES v zvezi s številnimi začasnimi ukrepi, ki so bili odobreni RTP.

- (3) Sklep Komisije o uvedbi postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* ⁽²⁾. Komisija je zainteresirane stranke povabila k predložitvi svojih pripomb.

- (4) Komisija je s pismi dne 28. in 31. januarja 2002 prejela pripombe portugalskih organov oblasti. Naknadno je prejela pripombe različnih zainteresiranih strank.

- (5) S strani tožnika SIC so bile pripombe s pismi prejete dne 8. februarja in 9. maja 2002, od portugalskega komercialnega izdajatelja televizijskega programa TVI s pismom dne 8. maja 2002, od Združenja komercialnih izdajateljev televizijskih programov (ACT) s pismom dne 9. maja 2002 in s strani italijanskega komercialnega izdajatelja televizijskega programa Mediaset s pismom dne 12. junija 2002. Dodatna pisma v zadevi je Komisija od SIC prejela 16. maja in 4. avgusta 2003.

- (6) Komisija je posredovala naprej pripombe portugalskim organom oblasti, ki so odgovorili s pismom dne 25. marca 2003. S pismom dne 29. julija 2003 so portugalski organi oblasti odgovorili na dodatna vprašanja, ki jih je postavila Komisija.

⁽¹⁾ UL C 85, 9.4.2002, str. 9.⁽²⁾ *Ibidem*.

- (7) Sedanja odločba bo obravnavala samo začasne ukrepe, ki jih obsega sklep o uvedbi postopka. Zato se osredotoča na finančno razmerje med RTP in Portugalsko v obdobju 1992-1998.
- (11) Tabela 1 prikazuje razčlemba letnih kompenzacijskih plačil, ki so bila odobrena RTP v obdobju, ki ga obsega sedanja odločba.

- (8) Enako kot sklep o uvedbi postopka, sedanja odločba ne obravnava vprašanja pravne klasifikacije letnih kompenzacijskih plačil, odobrenih RTP, in njihove skladnosti s pogodbo. Glede na to, da se na predhodni osnovi ti ukrepi upoštevajo kot obstoječa pomoč se obravnavajo v ločenem postopku v skladu s členom 17 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 ⁽³⁾.

- (9) Vseeno mora Komisija upoštevati ne samo začasne ukrepe, temveč tudi finančno podporo, ki je bila s sredstvi letnih kompenzacijskih plačil odobrena RTP, da bi imela popolno sliko finančnega razmerja med državo Portugalsko in RTP za obdobje, ki jo obsega sedanja preiskava. Zato se bo Komisija v sedanji odločbi sklicevala na letna kompenzacijska plačila samo do mere, ki je potrebna za razjasnitev argumentiranja začasnih ukrepov.

II. PODROBEN OPIS RIZIČNIH VPRAŠANJ

Ukrepi v korist RTP

Letna kompenzacijska plačila

- (10) Letna kompenzacijska plačila predstavljajo glavni mehanizem kompenziranja RTP. RTP je v obdobju 1992-1998 prejel letna kompenzacijska plačila v skupni vrednosti 66 495 milijard PTE za pokritje stroškov svojih obveznosti opravljanja javnih služb. Pravna podlaga za izplačevanje kompenzacijskih plačil je člen 5 Zakona št. 21/92 ⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Uredba Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999, ki določa podrobna pravila za uporabo člena 93 [sedaj člen 88] Pogodbe ES (UL L 83, 27.3.1999, str. 1). Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

⁽⁴⁾ V skladu s členom 5: „Obveznosti iz opravljanja javnih storitev, ki so bila poverjena RTP SA [...] bodo dala tej družbi pravico do kompenzacijskega plačila, katerega točno določen znesek, ki bo ustrezal dejanskim stroškom zagotavljanja javne službe in ki bo določen na osnovi objektivno merljivih kriterijev ter v skladu z načelom dobrega upravljanja.“

Tabela 1

Znesek letnih kompenzacijskih plačil 1992-1998

(v milijonih PTE)

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
6 200	7 100	7 145	7 200	14 500	10 350	14 000

Vir: Sklepi Sveta ministrov št. 18/92, 21/93, 19/94, 25-A/95, 97/96, 83/97 in 1/99.

Oprostitev registracijskih taks

- (12) RTP je bila pri registraciji pravnega preoblikovanja RTP v delniško družbo oproščena plačila registracijskih taks v višini 33 milijonov PTE. V skladu s portugalskim pravom mora ponavadi vsaka pravna oseba plačati pristojbine za ustanovitev družbe, dopolnitev statuta ali spremembe družbe.

- (13) Pravna podlaga za oprostitev je člen 11(1) Zakona št. 21/92, ki določa, da:

„Statut RTP SA [...] je s tem potrjen; ni potrebno, da se preoblikuje v listino, temveč bo samodejno registriran, brez dajatev in stroškov, na osnovi Dnevnika Republike (*Diário de República*), v katerem je objavljen.“

- (14) Člen 11(1) izhaja iz člena 1 Zakona št. 84/88, ki določa, da se javna podjetja, tudi nacionalizirana, z uredbo z zakonsko močjo lahko preoblikujejo v javne delniške družbe. Takšna uredba z zakonsko močjo je določila akt, ki potrjuje statute javnih delniških družb in izpolnjuje vse zahteve registracije ⁽⁵⁾.

- (15) Poleg tega je bil RTP v skladu s členom 11(2) Zakona št. 21/92 oproščen plačila drugih registracijskih pristojbin, ki so neposredno povezana s spremembo pravne narave družbe.

⁽⁵⁾ Člen 3(2) in (3) Zakona št. 84/88 z dne 20. julija 1988.

- (16) Člen 11(2) Zakona št. 21/92 izhaja iz Uredbe z zakonsko močjo št. 404/90 ⁽⁶⁾ in na podlagi člena 1 navedene Uredbe se podjetjem, ki so izvršila akt sodelovanja ali koncentracije do 31. decembra 1993, lahko odobri oprostitev davka na prenos stalnih sredstev, ki so potrebna za takšno koncentracijo ali sodelovanje, kot tudi oprostitev nagrad in drugih plačljivih pravnih stroškov za izvedbo teh aktov.
- (17) Z odprtjem portugalskega televizijskega trga je bilo odločeno, da se omrežje televizijskih signalov odcepi od radiofuzijske dejavnosti RTP in ustanovi ločeno pravno osebo „Teledifusora de Portugal“ (TDP) z osnovnim kapitalom 5,4 milijard PTE ⁽⁷⁾. Vrednost nove pravne osebe sta osnovali dve neodvisni ustanovi, Banco Nacional Ultramarino (BNU) in Banco Português de Investimento (BPI) ⁽⁸⁾.
- (18) V letu 1993 je država od RTP pridobila TDP radiofuzijsko omrežje za 5,4 milijard PTE (ta številka je bila rezultat neodvisne cenitve), ki je ustrezala vrednosti odcepljenega premoženja ⁽⁹⁾.
- (19) Spodaj je podan pregled smisla besedila, v skladu s katerim so bili sklenjeni sporazumi. Opisane bodo okoliščine lastništva portugalskega Telekoma, kot tudi zaračunane pristojbine in doseženi sporazumi z RTP.
- (20) Med letom 1991 in 1994 je bilo televizijsko radiofuzijsko omrežje v lasti TDP SA. Po letu 1994 je bilo omrežje v lasti portugalskega Telekoma, družbe ustanovljene iz kombinacije Telecom Portugal SA, Telefones de Lisboa e Porto SA in TDP SA. Država je po ustanovitvi portugalskega Telekoma periodično zmanjševala svoj delež v družbi. V letu 1995 je bilo na podlagi javne ponudbe prodanih 26,3 %. Druga tranša je bila licitirana v juniju 1996, ki je znižala državno lastništvo na 51 %. Državno lastništvo je bilo v sredini leta 1997 nadalje znižano na 25 % in na 10,5 % v sredini leta 1999. Družba je zdaj privatizirana ⁽¹⁰⁾.
- (21) Zakon št. 58/90 izrecno določa, da lahko zasebni operaterji izgubijo radiofuzijsko dovoljenje, če pravočasno ne plačajo omrežne pristojbine ⁽¹¹⁾.
- (22) Ni razlike med pristojbinami, ki jih zaračunava omrežni operater RTP in tistimi, ki jih zaračunava zasebnim televizijskim operaterjem. Pravzaprav je z zakonom prepovedano zaračunavati različne pristojbine javnemu izdajatelju televizijskega programa RTP in zasebnim izdajateljem televizijskega programa, ki uporabljajo omrežje ⁽¹²⁾. Od leta 1997 je bila raven zaračunanih pristojbin omrežnega operaterja osnovana na zakonsko določenih parametrih ⁽¹³⁾. Od leta 1997 je sporazum med Inštitutom za sredstva javnega obveščanja, Generalnim direktoratom za trgovino in konkurenco ter portugalskim Telekomom opredelil maksimalne cene, ki jih lahko portugalski Telekom zaračuna za distribucijo televizijskih signalov.
- (23) RTP je moral lastniku plačati letno pristojbino za uporabo radiofuzijskega omrežja ⁽¹⁴⁾. Vedno je izpodbijal raven pristojbine, glede nato, da je bila letna pristojbina enaka več kot polovici vrednosti omrežja, ko je bilo odcepljeno. RTP ni pravočasno plačal pristojbin, čeprav je kot obveznosti prijavil vse stroške radiofuzijskega omrežja, vključno z obrestmi zakasnelega plačila.
- (24) Za RTP je omrežje nujno potrebno, da lahko oddaja svoje programe. Poleg tega je RTP eden glavnih uporabnikov omrežja (ob komercialnem operaterju SIC).

Odobrena sredstva za plačilo letne pristojbine uporabe televizijskega radiofuzijskega omrežja

⁽⁶⁾ Uredba z zakonsko močjo št. 404/90 z dne 21. decembra 1990.

⁽⁷⁾ Uredba z zakonsko močjo št. 138/91 z dne 8. aprila 1991.

⁽⁸⁾ Za analizo vrednosti omrežja glej odločbo Komisije novembra 1996, s katero je Komisija odločila, da je vrednost omrežja v skladu s tržno vrednostjo.

⁽⁹⁾ V letu 1991 je RTP odcepil svoje premoženje TDP in bil udeležen v vrednosti premoženja TDP. Potem je država postala edini neposredni lastnik TDP. Vendar je videti, da država ni plačala RTP z denarjem, temveč je v znesku 5,4 milijard PTE postala dolžnica RTP. Sčasoma je RTP poravnal svoje terjatve do zadržanih izgub. Poleg tega in z ozirom na dejstvo, da je RTP dejansko izgubil določeno premoženje se je država v letu 1993 odločila preskrbeti denarna sredstva RTP z dokapitalizacijo, enakovredno premoženju katerega se je RTP odrekal.

⁽¹⁰⁾ Glavni delničarji so Banco Espírito Santo group (9,3 %), Brandes Investments Partners (5,5 %), Telefonica (4,8 %), Caixa Geral de Depositos group (4,7 %) in BPI group (2,9 %).

⁽¹¹⁾ Člen 13(1)(f) Zakona št. 58/90 z dne 7. septembra 1990, ki ureja oddajanje radiotelevizije.

⁽¹²⁾ Člen 5 Uredbe z zakonsko močjo št. 401/90 z dne 20. decembra 1990, ki ga je nadomestil člen 13 Uredbe z zakonsko močjo št. 40/95 z dne 15. februarja 1995.

⁽¹³⁾ Člen 4(2) Uredbe z zakonsko močjo št. 401/90.

⁽¹⁴⁾ 3,65 milijard PTE v letu 1992, 3,68 milijard PTE v letu 1993, 3,101 milijard PTE v letu 1994, 2, 866 milijard PTE v letu 1995 in 2,876 milijonov PTE v letu 1996.

- (25) Omrežni operater je od RTP v obdobju 1992-1998 sprejel zakasnelo plačilo pristojbin in med RTP ter portugalskim Telekomom so se sklenili različni sporazumi o prerazporeditvi dolga ⁽¹⁵⁾. Po letu 1998 so bili med družbama sklenjeni tudi sporazumi o prerazporeditvi dolga. V sporazumu dne 31. maja 2001 se je konsolidiral nakopičen dolg RTP do portugalskega Telekoma, vključno z zneskom obresti za zakasnelo plačilo. V tem času sta družbi dosegli sporazum, da se bo ves dolg plačal v desetih polletnih obrokih z roki zapadlosti na dan 30. junija in 30. decembra v vsakem letu.
- (26) ANACOM, organ trenutno pristojen za pravila za oblikovanje cen televizijskega radiofuzijskega omrežja je dne 3. julija 2003 odločil, da mora portugalski Telekom svoje cene iz 2002 dalje znižati za 14 % in od januarja 2003 za dodatni 1,2 %.
- (27) Portugalski Telekom je s telekomunikacijsko koncesijo zavezan zagotavljati storitve oddajanja in distribucije telekomunikacijskih signalov. Njegova splošna obveznost, katere negativna stopnja dobička se lahko kompenzira z državo, ne vključuje zagotavljanja storitve distribucije televizijskega signala RTP ⁽¹⁶⁾.
- Prerazporeditev dolga zaradi sheme socialne varnosti in odpoved obrestim zakasnelega plačila*
- (28) RTP je v obdobju 1983-1989 shemi socialne varnosti ustvaril dolg v višini 2,189 milijard PTE, ki je nastal zaradi neplačila prispevkov socialne varnosti. Izvor dolga je bil spor med RTP in socialno varnostjo o interpretaciji odtegljajev socialne varnosti za nadurno delo in honorarje umetnikov.
- (29) Interpretacija socialne varnosti je bila opredeljena v členu 2(e) Implementacijske uredbe št. 12/83 z dne 12. februarja 1983. V izogib pravnim postopkom sta stranki dosegli sporazum, v skladu s katerim se je socialna varnost odpovedala svoji terjatvi obresti za zakasnelo plačilo in sprejela prerazporejeno plačilo dolga. Implementacijska uredba po rešitvi pravnega spora ni bila nikoli preklicana.
- (30) Skupna uredba Ministrstva za finance in Ministrstva za socialno varnost je 6. maja 1993 odobrila prerazporeditev dolga v 120 mesečnih obrokih in se odpovedala kazni in zamudnim obrestim od zneska 1,206 milijard PTE.
- (31) Pogoji za odobritev izjemnih dogovorov za poravnavo dolgov socialni varnosti so opredeljeni v členu 2(1) Uredbe z zakonsko močjo št. 411/91, na podlagi katerega mora biti odobritev nujno potrebna za zagotovitev dolžnikove sposobnosti za življenje in na tej osnovi se lahko *inter alia* sprejmejo dogovori na podlagi, kot je določeno v (d), da je zadolženo podjetje „bilo predmet zaposlitve, samoupravljanja delavcev ali državne intervencije“.
- Izdaja obveznic*
- (32) RTP je v letu 1994 izdal obveznice v skupni vrednosti 5 milijard PTE. Glede na prospekt izdaje je RTP vseeno sam zagotovil plačilo dolga s svojimi dohodki.
- Protokol o promociji kinematografov iz septembra 1996*
- (33) Med RTP in Ministrstvom za kulturo je bil dne 18. septembra 1996 sklenjen protokol o promociji kinematografov, ki je določil obveznosti RTP in pogoje podpiranja kinematografske produkcije, ki pa ni omogočil posebnega začasnega financiranja RTP v zvezi z njegovo obveznostjo podpiranja kinematografov.
- Načrt prestrukturiranja za obdobje 1996-2000*
- (34) RTP je v obdobju 1996-2000 izvedel študijo o možnostih prestrukturiranja družbe. Študija ni vodila do finančne obveze države.
- Letne dokapitalizacije v obdobju 1994-1997*
- (35) Država je vsako leto v obdobju 1994-1997 povečala kapital RTP. Spodnja tabela prikazuje pregled različnih povečanj kapitala, ki znašajo 46,8 milijard PTE.

⁽¹⁵⁾ V marcu 1996 in decembru 1997.

⁽¹⁶⁾ Uredba z zakonsko močjo št. 40/95, kakor je bila spremenjena z Uredbo z zakonsko močjo št. 458/99 z dne 5. decembra 1999.

Tabela 2

Povečanja osnovnega kapitala RTP 1994-1997

(v PTE m)

Leto	1994	1995	1996	1997
Povečanje osnovnega kapitala	10 000	12 800	10 000	14 000
Osnovni kapital na dan 31. decembra	22 708	35 508	45 508	59 508

Vir: Bilance stanja RTP.

- (36) Pogodbe za izvajanje javne službe, ki jih je portugalska država sklenila z RTP določajo udeležbo države pri RTP vlaganjih, po možnosti v obliki povečanj kapitala ⁽¹⁷⁾.

Posojilo v letu 1998

- (37) Med Skladom za stabilizacijo javnega dolga (*Fundo de Regularização da Dívida Pública*) in RTP je bila v decembru 1998 sklenjena pogodba za hibridni instrument, ki določa pogoje posojila v višini 20 milijard PTE za povečanje kapitala RTP.
- (38) Sklad za stabilizacijo dolga upravlja Zavod za upravljanje javnega dolga (*Instituto de Gestão de Crédito Público*), ki je pristojen za upravljanje dolga portugalske države in izvajanjem glavnega programa posojanja, v skladu z Zakonom o javnem dolgu ⁽¹⁸⁾ in smernicami, ki jih določa vlada. Zavod je v pristojnosti in pod nadzorom Ministrstva za finance ⁽¹⁹⁾.
- (39) Od datuma, ko so bile vsote razpoložljive RTP je bilo posojilo predmet letnih plačil obresti po dvanajstmesečnem Lisbor tečaju, preračunanem na prvi dan posameznega obdobja, s pribitkom 20 osnovnih točk ⁽²⁰⁾.
- (40) V skladu s pogodbo bi morale biti posojila vrnjena do 31. decembra 2003, vendar se bi lahko na podlagi skupnega dogovora podaljšalo za eno ali dve leti. RTP ni plačala obresti od posojila, ker posojilna pogodba določa, da se zapadle obresti prvih štirih letnih plačil kapitalizirajo ⁽²¹⁾.

⁽¹⁷⁾ Klavzula 14 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzula 21 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽¹⁸⁾ Zakon št. 7/98.

⁽¹⁹⁾ Člen 1 Uredbe z zakonsko močjo št. 160/96.

⁽²⁰⁾ Tečaj 3,54 % se je uporabljal v letu 1999, 4,14 % v letu 2000, 5,05 % v letu 2001, 3,62 % v letu 2002 in 2,95 % v letu 2003.

⁽²¹⁾ Člen 5 dopolnjene posojilne pogodbe.

- (41) Pogodba med Skladom za stabilizacijo javnega dolga in RTP je bila sestavljena v skladu z navodili, določenimi v skupnem sklepu državnih sekretarjev za sredstva javnega obveščanja, za državno blagajno in za finance z dne 17. decembra 1998.

Prejemnik

- (42) Portugalski javni izdajatelj televizijskega programa RTP je bil ustanovljen na podlagi vladne pobude z aktom dne 15. decembra 1955, po njeni odločitvi o ustanovitvi javne družbe, kateri bi bila podeljena koncesija za zagotavljanje javne službe radiotelevizije ⁽²²⁾.
- (43) RTP je imel monopolni položaj na radiofuzijskem trgu do osemdesetih let. V 1990 se je začel soočati s konkurenco komercialnih izdajateljev televizijskih programov, potem ko je država SIC in TVI v februarju 1992 odobrila dovoljenja za individualno oddajanje na tretjem in četrtem kanalu ⁽²³⁾.
- (44) Statut RTP iz leta 1992, ki je bil sestavljen v skladu z Zakonom št. 21/92 (od tu naprej Zakon št. 21/92) je družbo preoblikoval v javno delniško družbo ⁽²⁴⁾.
- (45) RTP izvaja tako dejavnosti javne službe radiotelevizije kot komercialne dejavnosti. Zakonsko je dovoljeno zasledovati komercialne ali gospodarske dejavnosti v povezavi s televizijsko dejavnostjo ⁽²⁵⁾.
- (46) Komercialne dejavnosti RTP so se izvajale s finančno udeležbo v družbah, ki so pravno različne od RTP in imajo svojo lastno strukturo in računovodski sistem.

Finančni položaj RTP

- (47) Kot prikazuje spodnja tabela je RTP v času preiskave utrpel izgube. V letu 1996 se je njegova finančna situacija poslabšala v takšni meri, da je njegov neto lastniški kapital postal negativen.

⁽²²⁾ Zakon št. 40 341 z dne 18. oktobra 1955, s katerim se je portugalska vlada lotila promovirati „ustanovitev javne delniške družbe [...], s katero bo sklenila pogodbo o koncesiji za javno službo radiotelevizije na portugalskem območju“.

⁽²³⁾ Točke 11.4 in 11.5 sklepa Sveta ministrov št. 49/90 z dne 31. decembra 1990 in točka 3 sklepa Sveta ministrov št. 6/92 z dne 22. februarja 1992.

⁽²⁴⁾ Zakon št. 21/92 z dne 14. avgusta 1992.

⁽²⁵⁾ Priloga k Zakonu št. 21/92 glede statuta RTP v členu 3(2) in (3) določa, da lahko RTP izvaja naslednje dejavnosti: (i) televizijsko reklamiranje; (ii) trženje izdelkov (predvsem programi in objave v povezavi z njihovimi dejavnostmi); (iii) priprava tehničnega svetovanja in poklicnega usposabljanja in sodelovanje z drugimi nacionalnimi in tujimi družbami; (iv) trženje in najem televizijske opreme, film, magnetofonski traki, videokasete in podobni izdelki; (v) udeležba v dodatnih družbenih skupinah in evropskih gospodarskih interesnih skupinah, kot tudi v kapitalu drugih družb, v kateri koli obliki, ki jo omogoča gospodarska zakonodaja.

Tabela 3

RTP gospodarski in finančni podatki 1993-1998

	(v PTE m)					
	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Neto dobički (izgube)	(7 883)	(19 558)	(26 581)	(18 512)	(32 223)	(25 039)
Neto lastniški kapital	1 557	8 071	4 269	(4 274)	(20 586)	(50 827)
Premoženje	39 418	42 262	56 078	67 654	62 340	83 843
Finančni dolgovi ⁽¹⁾	22 402	26 855	30 258	44 922	44 885	92 775

⁽¹⁾ Kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni dolgovi, ki se knjižijo v dobro ustanovam in obveznicam.

Vir: RTP finančni računovodski izkazi.

RTP obveznosti iz opravljanja javne službe v letih 1992-1998

- (48) RTP mora zagotoviti javno službo televizije. Različni zakoni predpisujejo opredelitev, dodelitev in financiranje te službe.
- (49) Zakon št. 58/90, ki ureja dejavnost radiotelevizije je določil pogoje za zasebne izdajatelje televizijskih programov in obveznost države, da zagotovi javno službo radiotelevizije ⁽²⁶⁾. Zakon št. 21/92 v zvezi s statutom RTP določa glavne obveznosti iz opravljanja javne službe in financiranje te službe.
- (50) Med RTP in portugalsko državo sta bili podpisani dve pogodbi za izvajanje javne službe, ki bolj podrobno opisujeta javno službo in njeno financiranje ⁽²⁷⁾.

Opredelitev

- (51) Člen 4 Zakona št. 21/92 določa, da se mora med državo in RTP skleniti pogodba o koncesiji, ki podrobno opredeljuje obveznosti iz opravljanja javne službe, ki se morajo izvajati v skladu s pogodbo. Člen 4(2) določa splošno

načelo, da mora RTP, kot koncesionar izpolnjevati pri opravljanju svoje dejavnosti ⁽²⁸⁾, medtem ko člen 4(3) opisuje obveznosti javne službe radiotelevizije ⁽²⁹⁾.

- (52) Pogodbe o izvajanju javne službe potrjujejo RTP obveznosti iz opravljanja javne službe. Prvič so RTP naložene splošne obveznosti in obveznosti v zvezi z vsebino programa ⁽³⁰⁾. RTP mora zagotoviti javno storitev televizije, v okviru katere mora oddajati dva kanala in prebivalstvu na kopnem Portugalske zagotoviti splošno pokritje. Prvi kanal je bolj splošne narave in lahko nudi bolj splošne programske vsebine. Drugi kanal mora meriti na bolj določeno publiko in nuditi izobraževalni, kulturni ter znanstveni program. Eden od kanalov mora obsegati avtonomne regije Azorov in Madeire.

⁽²⁸⁾ RTP mora: (a) spoštovati načelo svobode, neodvisnosti, prepovedi razlikovanja in prepovedi koncentracije; (b) ščititi svojo neodvisnost pred državnimi organi; in (c) v interesu javnosti sprejeti programe, glede na zahteve kakovosti in raznolikosti.

⁽²⁹⁾ RTP mora: (a) in (c) prispevati k prosveti, obveščanju in poučevanju javnosti; (b) zagotoviti pokrivanje novic; (d) do (h) omogočiti programski čas za uradna sporočila, verske dogodke, politične stranke, sindikate, vlado in javno upravo; (i) oddajati dva glavna programa, pri čemer bi moral eden od njiju pokrival avtonomne regije Madeire in Azorov; (j) in (m) oddajati programe izobraževanja, usposabljanja, športa in kulture; (l) podpirati kinematografe; (n) ohraniti avdiovizualne arhive; (o) izmenjati programe z Madeiro in Azori; (p) pripraviti in oddajati programe za portugalske skupnosti v tujini; (q) sodelovati s portugalsko govorečimi državami; (r) zagotoviti neposredno pokrivanje pomembnih dogodkov v tujini; (s) vzdrževati stike z evropskimi javnimi službami radiotelevizije; in (t) zagotoviti, da je televizijsko oddajanje v skladu s smernicami pristojnih mednarodnih organov.

⁽³⁰⁾ Klavzula 4 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzuli 4 ter 5 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽²⁶⁾ Zakon št. 58/90 z dne 7. septembra 1990 glede dejavnosti radiotelevizije.

⁽²⁷⁾ Med portugalsko državo in RTP je bila dne 17. marca 1993 podpisana pogodba za izvajanje javne službe (Stara pogodba za izvajanje javne službe). Dne 31. decembra 1996 jo je nadomestilo Nova pogodba za izvajanje javne službe.

- (53) Drugič nalagajo pogodbe RTP določene obveznosti programskih vsebin ⁽³¹⁾. Standardi so postavljeni za kakovost programa (pluralizem, nepristranske informacije, itd.) in vsebino programa (novo leposlovje, šport, otroci, portugalska kultura, domače novice, zabava). RTP mora omogočiti programski čas določenim osebam, zaradi podpore kinematografom in drugim oblikam avdiovizualne produkcije, promovirati izdelavo izobraževalnih in programov usposabljanja, izmenjati programe z avtonomnimi regijami in promovirati sodelovanje z drugimi televizijskimi organi javnih služb v Evropski uniji. Poleg tega mora izpolniti določene obveznosti programskih vsebin v povezavi z mednarodnim sodelovanjem. Izdelati mora na primer programe za in jih oddajati portugalskim skupnostim, ki živijo v tujini in portugalsko govorečim državam v Afriki in Macau. Zagotoviti mora delovanje RTP Madeire Açores in vzdrževati svoje produkcijske centre v tujini.
- (54) Tretjič nalagajo pogodbe RTP določene obveznosti. Na primer vzdrževanje avdiovizualnih arhivov, uvajanje tehnoloških inovacij in njihove opreme ter dejavnosti, ki podpirajo nacionalno gledališko ustanovo S. Carlos in zagotavljanje drugih storitev, ki bodo podrobno določene na začasni osnovi.
- (55) različnih skupin javnega mnenja, ki imajo možnost posredovanja, da ocenijo, če se izpolnjujejo obveznosti splošne ali posebne javne službe radiotelevizije.
- (57) RTP mora ministru za finance predložiti načrt dejavnosti in proračun za javno službo za naslednje leto, s priloženimi mnenji odbora revizorjev družbe in Sveta za javno mnenje. Poleg tega mora za preteklo leto predložiti poročilo o obveznostih iz opravljanja javne službe, s priloženim mnenjem odbora revizorjev ⁽³⁴⁾.
- (58) Minister za finance in član vlade, pristojen za sredstva javnega obveščanja morata preveriti skladnost s pogodbami za izvajanje javne službe. Glavni inšpektor za finance mora pregledati finančni načrt. Poleg tega mora specializirana revizijska družba opraviti letno revizijo ⁽³⁵⁾.
- (59) Nova pogodba za izvajanje javne službe določa tudi kazni, ki jih bo naložila država za kršitev pogodbe v obliki glob, zaplembe, odplačila ali prenehanja pogodbe.

Dodelitev

- (55) Člen 5 Zakona št. 58/90 je RTP podelil koncesijo javne službe radiotelevizije za obdobje petnajstih let, ki se lahko obnovi za nadaljnjih petnajst let in pokriva frekvence, ki ustrezajo prvemu in drugemu kanalu. Člen 4 Zakona št. 21/92 poudarja, da je RTP koncesionar za javno službo radiotelevizije. Določba 1(a) pogodbe za izvajanje javne službe potrjuje, da je RTP oskrbovalec javne službe televizije ⁽³²⁾.
- (60) Člen 5 Zakona št. 21/92 podeljuje RTP pravico do prejema državne kompenzacije za svoje obveznosti iz opravljanja javne službe. Ta pravica je potrjena v pogodbah za izvajanje javne službe.

Financiranje

Nadzor

- (56) Pogodbe za izvajanje javne službe ⁽³³⁾ omogočajo ustanovitve Sveta za javno mnenje, ki ga sestavljajo predstavniki
- plačilo določenih storitev v skladu s pogodbami o zagotavljanju storitev, podpisanih ali ki jih bo podpisala javna uprava in RTP ⁽³⁶⁾,

⁽³¹⁾ Klavzula 5-8 in 10 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzule 6-13 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽³²⁾ Klavzula 1 Stare pogodbe za izvajanje javne službe je določala, da je cilj pogodbe določiti pogoje, pod katerimi bi RTP zagotovil javno službo televizije. Klavzula 1 Nove pogodbe za izvajanje javne službe določa, da je RTP edini oskrbovalec javne službe radiotelevizije v smislu člena 5 Zakona št. 58/90 in člena 4 Zakona št. 21/92.

⁽³³⁾ Klavzula 9 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzula 23 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽³⁴⁾ Klavzule 15, 16, 18 in 19 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzuli 18 in 25 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽³⁵⁾ Klavzula 19 Stare pogodbe za izvajanje javne službe, klavzula 25 Nove pogodbe za izvajanje javne službe in člen 47(2) Zakona št. 31-A/98.

⁽³⁶⁾ Klavzula 13 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzula 20 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

- državno udeležbo v vseh vlaganjih RTP, zlasti tistih v infrastrukturo, potrebno za delovanje produkcijskih in centrov radiotelevizije na Azorih in Madeiri, avdiovizualnih arhivov in RTP mednarodnih radiotelevizij in drugih tehnoloških vlaganj, ki jih mora izvršiti RTP ⁽³⁷⁾.
- (62) RTP uporablja analitični računovodski sistem za ugotavljanje stroškov in dohodkov obveznosti iz opravljanja javne službe, ki so kvalificirana za kompenzacijska plačila. Pogodbe določajo merila za računanje primernih stroškov za kompenzacijo vsake obveznosti iz opravljanja javne službe ⁽³⁸⁾.
- (63) Na osnovi analitičnega računovodskega sistema je RTP razporedil stroške in dohodke (npr. osebje in opremo) na določeno število dejavnosti (upravljanje programskih vsebin, neposredni in posredni stroški programov, stroški razširjenosti, stroški oddajanja, stroški trženja in režijski stroški).
- (64) Neposredni stroški različnih dejavnosti so razdeljeni med različne stroškovne postavke (npr. RTP 1, RTP 2, RTPi in RTP Afrika). Posredni stroški so razporejeni po stroškovnih postavkah na podlagi doslednega analitičnega merila (npr. število ur oddajanja) ⁽³⁹⁾.
- (65) Sistem razporeditve stroškov ima naslednje značilnosti:
- v skladu s pogodbo za izvajanje javne službe se lahko kompenzirajo samo neto stroški poslovanja, v skladu z metodo, ki je opisana v pogodbah. Iz kompenzacije so izključeni finančni stroški, izredni stroški in nabava, ki niso direktno povezani z dejavnostjo ⁽⁴⁰⁾,
- RTP mora od stroškov poslovanja odbiti dohodke iz poslovanja, ki izvirajo iz vsake obveznosti opravljanja javne službe, da bi lahko izračunali neto povračilne stroške poslovanja,
- v skladu s staro pogodbo za izvajanje javne službe ni bila mogoča kompenzacija za glavno obveznost iz opravljanja javne službe, za delovanje RTP 1 in RTP 2 ter pokritje avtonomnih regij z enim od kanalov ⁽⁴¹⁾,
- v skladu z novo pogodbo za izvajanje javne službe se lahko kompenzirajo stroški poslovanja RTP 1 in RTP 2, vendar ni mogoča nobena dodatna kompenzacija v primeru realnih neto stroškov poslovanja RTP 1 in RTP 2, ki bi presežali načrtovane stroške ⁽⁴²⁾.

⁽³⁷⁾ Klavzula 14 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzula 21 Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽³⁸⁾ Klavzula 12 Stare pogodbe za izvajanje javne službe podrobno določa, kateri stroški se lahko kompenzirajo in kako se izračunajo: diferencialno pokritje (razlika med stroški RTP kanala 1 in stroški največjih zasebnih televizijskih operaterjev), primanjkljaj v poslovanju avtonomnih regij, primanjkljaj v avdiovizualni knjižnici, stroški poslovanja mednarodne RTP, strošek delovanja strukture sodelovanja s portugalsko govorečimi afriškimi državami (PALOP), strošek zagotavljanja programskega časa za določene pravne osebe, strošek predstavnikov in dopisnikov in stroški nacionalne gledališke ustanove S. Carlos. Klavzula 15 Nove pogodbe za izvajanje javne službe podrobno določa, kateri stroški se lahko kompenzirajo in kako se izračunajo. Postavke, ki so pokrite so: stroški poslovanja RTP 1 in RTP 2, določene storitve, na katere se sklicuje klavzula 7(a) do (l) in diferencialno pokritje.

⁽³⁹⁾ Podatki, ki so jih posredovali portugalski organi oblasti s pismom dne 31. marca 1999.

(66) RTP je v letnem poročilu javnih služb, v skladu z zgoraj opisano metodo izračuna stroškov, prijavila neto strošek zagotavljanja javne službe. Spodnja tabela prikazuje pregled stroškov za vsako dejavnostjo javne službe, ki je upravičena do prejema kompenzacijskih plačil.

⁽⁴⁰⁾ Klavzula 14(2) Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽⁴¹⁾ Izključujoč stroške v povezavi z diferencialnostjo pokritja.

⁽⁴²⁾ Klavzuli 19(1) in (3) Nove pogodbe za izvajanje javne službe. Nova pogodba za izvajanje javne službe določa, da se lahko od 1. januarja 1996 retroaktivno kompenzirajo stroški poslovanja RTP 2.

Tabela 4
Neto prijavljeni in povračilni stroški javnih služb

	(v PTE m)						
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Teletekst						112,9	86,8
Delovanje mednarodne RTP	882,3	1 517,4	1 826,9	1 890,8	2 059,6	3 999,1	3 712,9
RTP Afrika	—	—	—	—		654,7	1 332,0
Neposredno oddajanje RTP 1 Azorom in Madeiri	—	—	—	—	—	76,8	295,4
Avdiovizualni arhivi	509,1	241,6	402,7	492,7	184,9	909,4	672,1
Sodelovanje s portugalsko govorečimi državami	186,9	128,4	172,2	148,6	144,9	202,4	200,3
Diferencialno pokritje	406,7	1 312,8	1 314,2	1 050,3	1 050,0	622,6	208,6
Odposlanci/dopisniki	797,8	658,2	681,1	642,7	583,2	457,2	211,0
Nacionalna gledališka ustanova S. Carlos		50,0	55,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Promocija kinematografov		215,0	95,0	27,5	156,5	391,1	352,8
Delovanje avtonomnih regionalnih centrov	3 453,4	3 486,0	3 685,9	3 696,1	3 846,6	3 459,2	2 855,2
Oddajanje za določene osebe	482,0	350,6	151,1	94,6	80,8		
Šport TV ⁽¹⁾							- 440,0
Neto stroški poslovanja RTP 1						16 946,1	11 916,6
Neto stroški poslovanja RTP 2					9 050,6	10 080,6	8 637,6
Skupni neto stroški poslovanja	6 718,2	7 960,0	8 384,1	8 103,3	17 217,1	37 972,1	30 101,3

(¹) RTP je dobiček od Šport TV odbil od stroškov javne službe, čeprav Šport TV ni dejavnost javne službe, ki bi bila primerna za kompenzacijo. Za to je podlaga v členu 47(3) Zakona št. 31-A/98 z dne 14. julija 1998, ki določa, da se dobički, ki jih RTP ustvari z udeležbo v drugih kanalih uporabijo za financiranje pobud javnih služb.

Vir: Portugalski organi oblasti in poročila javnih služb.

(67) Spodnja tabela prikazuje pregled RTP vlaganj v opremo za dejavnosti javne službe. Predstavlja tako realna vlaganja v dejavnosti javne službe, kot so prikazana v letnih finančnih poročilih, kot tudi prijavljena vlaganja v poročilih javne

službe. Upoštevalo se bo, da so bila realna vlaganja v dejavnosti javne službe višja, kot prijavljena vlaganja v poročilih javne službe.

Tabela 5
Vlaganja v dejavnosti javne službe

	(v PTE m)							
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Total
Finančna poročila	2 632,6	2 102,0	2 763,9	992,7	1 480,4	4 037,4	6 054,2	20 063,2
Poročila javne službe	2 327,3	98,0	1 975,1	154,4	28,1	4 037,4	6 127,8	14 748,1
Razlika	305,3	2 004,0	788,8	838,3	1 452,3	0	- 73,6	5 315,1

Vir: RTP finančna poročila in poročila javne službe.

Cilj ukrepov

- (68) Cilj ukrepov je bil kompenzirati RTP za naložene obveznosti iz opravljanja javne službe in financirati njena vlaganja.

Možne posledice ukrepov

- (69) Na Portugalskem operater javne službe ni bil izbran v postopku, v katerem so imela vse zainteresirana podjetja možnost navedbe vsote kompenzacije, ki jo bi potrebovale za koncesijo javne službe radiotelevizije. Za zagotavljanje javne službe televizije je vlada določila RTP.

- (70) Na portugalskem televizijskem trgu so bili od leta 1992 dejavni tako komercialni, kot tudi javni izdajatelji televizijskega programa. Poleg RTP so komercialni izdajatelji televizijskega programa SIC in TVI pooblaščenca oddajati televizijske kanale. SIC je bil prvi zasebni operater, ki je pričel z oddajanjem 6. oktobra 1992. Ukrepi v korist RTP bi lahko imeli vpliv izkrivljenja konkurence na radiofuzijskem trgu.

Razlogi za uvedbo postopka

- (71) Komisija je uvedla postopek po sodbi sodišča prve stopnje v letu 2000 ⁽⁴³⁾, ki je razveljavila odločbo Komisije iz leta 1996 ⁽⁴⁴⁾.
- (72) Poleg tega je Komisija uvedla postopek po pritožbah SIC v letu 1996 in 1997, upoštevajoč trajanje svoje predhodne ocenitve in dvomov glede proporcionalnosti financiranja povračilnih stroškov javne službe RTP. Ukrepi, katerim so nasprotovali so bili plačilo države za odcepitev radiofuzijskega omrežja, izdaja obveznic, promocija kinematograf, načrt prestrukturiranja za 1996-2000, dokapitalizacija v obdobju 1994-1997 in posojilo.
- (73) Komisija je pri uvedbi uradnega preiskovalnega postopka, upoštevajoč skupne povračilne stroške javne službe RTP v obdobju 1992-1998 izrazila dvome glede tega, če je portugalska država prekomerno kompenzirala neto stroške javne službe RTP.

III. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANK

- (74) Po uvedbi preiskovalnega postopka so različne zainteresirane stranke podale svoje pripombe glede ukrepov. Spodaj je pregled pomembnih pripomb teh strank glede vsakega ukrepa.

- (75) SIC in TVI sta dokazovala, da so oprostitev registracijskih taks izjema od pravil, ki se ponavadi uporabljajo pri kateri koli spremembi statuta družbe. SIC je pojasnil, da ukrep ni omejen na ustanovitev RTP. Na podlagi člena 11(2) statuta je RTP užival splošno oprostitev plačila pristojbin in stroškov katere koli registracije.

- (76) TVI je pojasnila, da je bil RTP oproščen tudi katerih koli stroškov glede objave listine.

- (77) Zainteresirane stranke so glede ugodnosti plačevanja prispevka uporabe radiofuzijskega omrežja pojasnile, da bi se morale razjasniti, če so bile obresti dejansko zaračunane in v kakšni meri in če so bila izvedena kakšna plačila portugalskemu Telekomu. Poleg tega bi morale biti dano pojasnilo glede obstoječe stopnje zadolženosti RTP pri portugalskemu Telekomu.

- (78) SIC in TVI sta pojasnila prerazporeditev dolga zaradi sheme socialne varnosti. Dokazovali sta, da je bilo RTP ta dolg dovoljeno amortizirati na podlagi drugačnih pogojev, kot se uporabljajo za podjetja v skladu z Uredbo z zakonsko močjo št. 411/91. ACT je poudaril osrednjo vlogo države v pogodbi.

- (79) ACT in TVI sta glede prodaje televizijskega omrežja pojasnila, da bi se morala opraviti računovodska in ekonomska analiza vrednosti premoženja novo ustanovljene družbe TDP, da se ugotovi, če je prišlo do prekomerne kompenzacije. Mediaset in ACT sta glede tega vprašanja navedla, da televizijsko omrežje ni bilo vzpostavljeno s strani operaterja, temveč zaradi državnega financiranja. Zaradi tega so dvomili, da je bila za to stanje premoženja upravičena kompenzacija RTP.

- (80) SIC je glede izdaje obveznic poudaril, da je glede na finančno stanje RTP bila obveznica sprejeta na trg samo zato, ker je država 100 % lastnik delnic. Poleg tega je Mediaset izjavil, da naj Komisija raje kot obliko pregleda vsebino katere koli garancije.

⁽⁴³⁾ Sodba sodišča prve stopnje z dne 10. maja 2000 v primeru T-46/97 SIC proti Komisiji [2000] PSES II-2125.

⁽⁴⁴⁾ NN 141/95 Financiranje portugalske javne službe televizije (UL C 67, 4.3.1997, str. 10).

- (81) SIC je glede protokola o promociji kinematografov pojasnil, da se je država zavezala vsako leto nuditi kompenzacijo za stroške obveznosti iz opravljanja javne službe, vključno s promocijo. To je na ta način predstavljajo dvojno financiranje RTP za isti namen. TVI je pojasnil, da so bili podobni protokoli podpisani z zasebnimi izdajatelji televizijskega programa, vendar pa državno pomoč prejema samo RTP. Poleg tega je TVI dokazoval, da je bil protokol o promociji kinematografov iz leta 1996 nadomeščen v letu 2000, na podlagi katerega je RTP zavezan sofinancirati vse filmske projekte, ki prejemajo financiranje od ICAM, kot soproducent (Kinematografska, avdiovizualna in multimedijška ustanova). Glede tega vprašanja je Mediaset pojasnil, da v kolikor pogoji denarne podpore zahtevajo udeležbo javnega izdajatelja televizijskega programa v soprodukciji z neodvisnimi producenti, bi bilo potrebno nujno zagotoviti, da takšna udeležba javnemu operaterju v njegovem razmerju s takšnimi filmskimi producenti ne daje neposredne koristi.
- (82) SIC, ACT, Mediaset in TVI so glede dokapitalizacij v letih 1994-1997 pojasnili, da noben razumen delničar ne bi povečal kapital družbe z značilnostmi RTP. Družbi z velikim primanjkljajem so dokapitalizacije koristile, vendar brez ustreznega načrta prestrukturiranja za vzpostavitev sposobnosti za razvoj.
- (83) SIC je tudi dokazoval, da RTP v letu 1996 nobena finančna ustanova ne bi odobrila posojila glede na tehnični stečaj, v katerem se je nahajal.
- (84) Mediaset in ACT sta zahtevala, da se naj med preiskovalnim postopkom večji poudarek nameni neodvisnemu nadzoru nakazil javni službi. Komercialna izdajatelja televizijskega programa SIC in TVI sta poudarila, da bi Komisija morala ugotoviti, da ukrepi predstavljajo neskladno državno pomoč, ker so bila RTP zagotovljena nesorazmerna javna sredstva.
- (86) Glede pripomb SIC na člen 11(2) Zakona št. 21/92 so odgovorili, da portugalski zakonodajalec javnim podjetjem ni odobril posebnih davčnih ugodnosti v primeru preoblikovanja poslovanja ali prestrukturiranja. Oprostitev je temeljila na Uredbi z zakonsko močjo št. 404/90.
- (87) Glede zakasnelih plačil zneskov, ki se plačujejo za uporabo omrežja so portugalski organi oblasti zatrjevali, da je bila prerazporeditev dolga portugalskega Telekoma skupna strategija v gospodarskih odnosih med upnikom in dolžnikom in ni posledica posredovanja države.
- (88) Portugalski organi oblasti zatrjujejo, da je ozadje prvotnega sporazuma med shemo socialne varnosti in RTP o prerazporeditvi dolga in odpovedi obrestim in glob pravni spor, ki obdaja ustavnost Implementacijske uredbe št. 12/83, ki ureja prispevke socialne varnosti v povezavi s plačili za nadurno delo. Sporazum je priznal interpretacijo RTP – ki jo je potrdil davčni strokovnjak – da povračilo ni bilo predmet prispevkov za socialno varnost.
- (89) Organi oblasti drugič zatrjujejo, da vladna uradna odobritev sporazuma RTP ni podelila posebne finančne prednosti, v primerjavi z drugimi podjetji v podobnih okoliščinah, v skladu z Uredbo z zakonsko močjo št. 411/91. Vztrajajo, da se odstopanje od člena 2(1)(d) uporablja za RTP, ker je bil subjekt državne intervencije in je pod upravo upravne komisije, ki jo je imenovala vlada v letu 1977 izkusil različne spremembe ⁽⁴⁵⁾. Po mnenju portugalskih organov oblasti je splošna narava poudarjena z dejstvom, da je bil z eno od zainteresiranih strank sklenjen dogovor na osnovi istega zakona.
- (90) Portugalski organi oblasti so glede plačila za odcepitev televizijskega omrežja v letu 1993 pojasnili, da je bila denarna podpora neposredno povezana s postopkom odcepitve in prodaje omrežja za prenašanje in oddajanje televizijskih signalov. Država je od RTP kupila TDP. Ukrepi ne predstavljajo državne pomoči, ker je plačala nakup s povečanjem kapitala RTP, v znesku, ki je točno enak vrednosti premoženja, ki je bilo odcepljeno.

IV. PRIPOMBE PORTUGALSKE

- (85) Portugalski organi oblasti so glede oprostive registracijskih taks pojasnili, da glede na to, da ni bilo potrebno izdati javno listino, ki bi določno oblikovala pretvorbo javnega podjetja v javno delniško družbo, ni obstajala nobena podlaga za pobiranje zadevnih taks in honorarjev.

⁽⁴⁵⁾ Uredba z zakonsko močjo št. 91/A/77 je razveljavila statut RTP iz leta 1976 in sklenila, da bo RTP vodil upravni svet.

- (91) Portugalski organi oblasti so glede izdaje obveznic z državno garancijo dokazovali, da to posojilo delničarja ni vključevalo nobene garancije portugalske države, kot izkazujejo tehnični dokumenti v zvezi s to zadevo.
- (92) Portugalski organi oblasti so glede protokola o promociji kinematografov 1996 pojasnili, da razjasnjuje in določa pogoje RTP obveznosti iz opravljanja javne službe, da podpira in promovira kinematografsko produkcijo. RTP je bil v skladu s protokolom zavezan sofinancirati „projekte, ki prejemajo finančno podporo“, ki jih je pristojni vladni organ predhodno izbral. Po mnenju portugalskih organov oblasti se pogoji protokola, sklenjeni z RTP ne morejo primerjati s pogoji s SIC in TVI, ker je bil RTP zavezan sofinancirati kinematografska dela, katerih televizijska gledanost bi lahko bila nizka ali je sploh ne bi bilo. V vsakem primeru je bila vrednost subvencije, odobrene RTP, kot splošno pravilo, veliko večja kot je povprečna vrednost pravic prikazovanja del, primernih za televizijsko oddajanje.
- (93) Portugalski organi oblasti so glede načrta prestrukturiranja za obdobje 1996-2000 navedli, da načrt ni šel dlje od pripravljalne študije in zato ne predstavlja osnove za katero koli finančno podporo države RTP.
- (94) Portugalski organi oblasti so glede posojila pojasnili, da so priloženi tehnični pogoji določili, da se mora finančni posel obrestovati v skladu s tržnimi merili.
- (95) Poleg tega so portugalski organi oblasti dokazovali, da so dokapitalizacije v obdobju 1994-1998 ustvarile sredstva financiranja stroškov zagotavljanja javne službe televizije, skupaj s plačilom kompenzacijskega prejemka.
- (96) Po mnenju portugalskih organov oblasti se je izbran model financiranja za kompenzacijo RTP stroškov javne službe izkazal za neustreznega in je vodil do knjigovodskih primanjkljajev. Kompenzacijski prejemki so se prvič vedno obračunavali pod realnimi potrebami financiranja javne službe televizije. Portugalska država je drugič prejemka sistematično plačevala z zamudo. RTP se je nato moral zateči k bančnemu financiranju, da je lahko plačeval svoje stroške poslovanja, vendar v obračun stroškov javne službe ni mogel vključiti obresti in amortizacijskih stroškov. RTP je tretjič moral državi plačati davek na dodano vrednost (DDV) na dohodek, da je lahko na ta način znižal neto zneske kompenzacijskih prejemkov.
- (97) Portugalski organi oblasti zatrjujejo, da (i) davčna oprostitve, (ii) olajšave pri plačilu pristojbine za uporabo radiofuzijskega omrežja, (iii) prerazporeditev dolga na shemo socialne varnosti (iv) plačilo za odcepitev televizijskega omrežja, (v) protokol o promociji kinematografov in (vi) posojilo, ki ga je dobila RTP v letu 1998 ne spadajo v pojem državne pomoči. Portugalski organi oblasti so glede skladnosti drugih ukrepov dokazovali, da se morajo upoštevati, kot kompenzacija stroškov javne službe in iz tega razloga ne kot državna pomoč ⁽⁴⁶⁾ oziroma alternativno, da bi se njihova skladnost z zakonodajo Skupnosti morala presojati ob upoštevanju člena 86(2) Pogodbe ES.
- (98) Portugalski organi oblasti so glede izračuna prekomerne kompenzacije dokazovali, da:
- vključitev stroškov poslovanja RTP 2 v letu 1996, kot povračilnih stroškov javne službe temelji na pogodbi za izvajanje javne službe iz leta 1996, v skladu s katero je kompenzacija stroškov poslovanja RTP 2 v skladu s pogodbo veljala od 1. januarja 1996 dalje ⁽⁴⁷⁾,
 - se posojilo v višini 20 milijard PTE ne sme upoštevati kot kompenzacija, ker je bilo odobreno pod tržnimi pogoji,
 - so tudi dokapitalizacije bile načrtovane za financiranje vlaganj in ne samo za nudenje finančne kompenzacije povračilnih stroškov javne službe; obveznost države, kot delničarja, glede udeležbe v financiranju vlaganj se je domnevala za potrebno in je določena v pogodbah za izvajanje javne službe v letih 1993 in 1996 ⁽⁴⁸⁾,
 - kompenzacijska plačila so bila predmet DDV, s tem, da je bila neto prejeta vrednost RTP nižja,
 - stroški javne službe so bili v skladu s pogodbo za izvajanje javne službe v letu 1996 povrnjeni samo do odmerjenega proračuna.

⁽⁴⁶⁾ Glej sodbo Sodišča z dne 22. novembra 2001, primer C-53/00 *Ferring SA proti Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)* [2001] PSES I-9067.

⁽⁴⁷⁾ Klavzuli 3 in 4 Nove pogodbe za izvajanje javne službe z dne 31. decembra 1996.

⁽⁴⁸⁾ V skladu s klavzulo 14 Stare pogodbe za izvajanje javne službe iz 1993 in klavzulo 21(3) Nove pogodbe za izvajanje javne službe iz 1996: „Udeležba v zgoraj navedenih vlaganjih se po možnosti pokrije s strani prve pogodbene stranke in kot delničarja v obliki povečanja kapitala.“

(99) Z oziroma na zgoraj omenjeno so portugalski organi oblasti zaključili, da se finančna kompenzacija za obveznost iz opravljanja javne službe RTP ne sme obravnavati kot pretirana ali neprimerna.

V. PRESOJA UKREPOV

Narava državne pomoči ukrepov

(100) Komisija mora presoditi ukrepe za RTP, da preveri ali ukrepi predstavljajo pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe:

- ali so odobreni s strani države ali iz državnih denarnih sredstev,
- ali lahko izkrivijo konkurenco,
- dajejo prednost določenim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga,
- vplivajo na trgovino med državami članicami.

Prisotnost javnih sredstev

(101) Javna sredstva so prisotna pri oprostitvi registracijskih taks, kot izguba davčnih prihodkov, kar je enakovredno porabi državnih sredstev v obliki davčnih izdatkov ⁽⁴⁹⁾.

(102) Komisija navaja naslednje glede prisotnosti javnih sredstev pri sprejemu RTP zakasnelih plačil za uporabo radiofuzijskega omrežja s strani operaterja radiofuzijskega omrežja. S tem, ko je omrežni operater sprejel neplačila omrežnih pristojbin in obresti, zaradi česar se je dvignil nakopičen dolg celotnega obdobja preiskave, se je odločil odreči dohodkom in si je mogoče na trgu moral sposoditi denar, da je lahko financiral svoja poslovanja.

(103) Ker se je portugalski Telekom v obdobju preiskave postopno privatiziral mora Komisija razlikovati med obdobjem, ko je država imela večinski delež v družbi in obdobjem, v katerem je država imela manjšinski delež.

⁽⁴⁹⁾ Točka 10 obvestila Komisije o uporabi pravil državne pomoči za ukrepe v zvezi z neposredno obdavčitvijo poslovanja (UL C 384, 10.12.1998, str. 3).

(104) Komisija za obdobje od sredine leta 1997 upošteva, da se katera koli izguba dohodka portugalskega Telekoma ne more obravnavati kot javno sredstvo, ker je bila udeležba države v portugalskem Telekomu omejena na 25 % in se je v naslednjih letih postopno zniževala tako, da so drugi delničarji v družbi pridobivali deleže ⁽⁵⁰⁾. Poleg tega, kot je mogoče videti v uvodni izjavi 27, portugalski Telekom ni mogel prejemati državne kompenzacije za morebitne izgube, zaradi sprejema zakasnelih plačila RTP. Zato Komisija zaključuje, da nobena javna sredstva niso bila vpletena od sredine leta 1997 naprej.

(105) V obdobju pred sredino leta 1997 je država kontrolirala portugalski Telekom, ker je imela večinski delež v družbi. Iz tega razloga se morajo katere koli izgube zaradi sprejema zakasnelih plačil iz obdobja pred sredino leta 1997 obravnavati kot javna sredstva ⁽⁵¹⁾.

(106) Komisija bi prvič morala presoditi, če je ravnanje omrežnega operaterja pred sredino leta 1997 vodilo do izgube javnih sredstev. Z odobritvijo plačilnih ugodnosti je omrežni operater dejansko ravnal kot javni upnik proti RTP. Iz tega razloga bi se njegovo ravnanje moralo primerjati z ravnanjem javnega ali zasebnega upnika, ki teži k pridobitvi zapadlih vsot in v zvezi s tem sklepa pogodbe z dolžnikom, v skladu s katerimi se nakopičeni dolgovi prazporredijo ali plačajo v obrokih, da se pospeši njihovo poplačilo ⁽⁵²⁾. Obresti, ki se ponavadi uporabljajo za takšno vrsto dolga imajo namen poravnave izgube, ki jo je utrpel upnik zaradi dolžnikove zamude pri izvrševanju svoje obveznosti odplačila dolga, namreč zamudne obresti. Stopnja zamudnih obresti, ki jo uporablja javni upnik bi morala biti enaka stopnji, ki jo bi v podobnih okoliščinah uporabil zasebni upnik ⁽⁵³⁾.

(107) Portugalski organi oblasti po uvedbi postopka in pripombah, ki so jih podale tretje osebe niso predložili zadostnih informacij glede obrestne stopnje, ki jo je uporabil javni omrežni operater oziroma glede tržne referenčne stopnje. Iz tega razloga Komisija ne more izključiti možnosti, da so zaračunane obrestne stopnje portugalskega Telekoma privredle do izgube javnih sredstev pred sredino leta 1997.

⁽⁵⁰⁾ Glede tega glej opredelitev javnega podjetja v členu 2(1)(b) Direktive Komisije 2000/52/ES z dne 26. julija 2000, ki spreminja Direktivo 80/723/EGS o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji (UL L 193, 29.7.2000, str. 75).

⁽⁵¹⁾ Glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 1996 v zadevi primer T-358/94 *Compagnie Nationale Air France* proti Komisiji Evropskih skupnosti [1996] PSES II-2109.

⁽⁵²⁾ Sodba Sodišča z dne 29. aprila 1999 v primeru C-342/96 *Kraljevina Španija* proti Komisiji Evropskih skupnosti [1999] PSES I-2459, odstavek 46.

⁽⁵³⁾ *Ibidem*, odstavek 48.

- (108) Komisija mora drugič ne samo ugotoviti ali ukrepi vključujejo javna sredstva, temveč tudi, če so bili državni organi oblasti pri sprejemu ukrepov dejansko vpleteni ⁽⁵⁴⁾.
- (109) Sporno ni bilo, da je imela država v portugalskem Telekomu pred sredino leta 1997 kontrolni položaj in da je imela prevladujoč vpliv na njegovo poslovanje, saj je imela več kot 50 % delnic družbe.
- (110) Komisija med preiskavo ni odkrila nobenih indikacij dejanske udeležbe portugalskih organov oblasti pri sklenitvi pogodb o sprejemu zakasnelih plačil dolga operaterja radiofuzijskega omrežja ⁽⁵⁵⁾.
- (111) Kot je mogoče videti v uvodni izjavi 22 je država uravnavala tarife in storitve distribucije televizijskih signalov, ki jih je moral omrežni operater opravljati v okviru koncesijske pogodbe z državo. Vendar pravna pravila niso razlikovala med storitvami in tarifami, ki jih je omrežni operater moral opraviti za javnega izdajatelja televizijskega programa RTP in tistimi, ki jih je moral opraviti za zasebne izdajatelje televizijskega programa. Omrežni operater v okviru storitev radiofuzijskega omrežja tudi ni bil zavezan k zagotavljanju obveznih splošnih storitev RTP.
- (112) Iz tega razloga se Komisija ne strinja s tretjimi strankami, ki so dokazovale, da so bile diskriminirane, ker je Zakon o televiziji določal, da lahko samo zasebni operaterji izgubijo radiofuzijsko dovoljenje, če pravočasno ne plačajo omrežnih pristojbin. Četudi je zakon določal samo posledice morebitnega neplačila zasebnih operaterjev, portugalski Telekom ni imel nobene obveznosti opravljanja storitev za RTP, ne glede na to, če je RTP svoje pristojbine plačal ali ne.
- (113) Poleg tega omrežni operater ni bil integriran v strukturo javne uprave, ker je bil ustanovljen v skladu s pravom družb, kot javna delniška družba. („sociedade anónima“).
- (114) Portugalski organi oblasti so izrecno navedli, da javna uprava ni neposredno ali posredno posredovala pri sprejemu zakasnelih plačil portugalskega Telekoma. Podobno tretje stranke niso predložile nobenih indikacij, ki bi kazale na vpletenost države pri ukrepu.
- (115) Končno, kot je mogoče videti iz uvodne izjave 25 se ravnanje omrežnega operaterja pred in od sredine leta 1997 ni spremenilo. Od sredine leta 1997 je omrežni operater nadaljeval s sklepanjem pogodb z RTP o plačilu pristojbin. Videti je, da je glavni razlog pogodb spor glede stopnje letne pristojbine v povezavi z medsebojno odvisnostjo dveh družb. To je poudarjeno pri odločitvi ANACOM v letu 2003, tako da je moral portugalski Telekom bistveno znižati svoje cene.
- (116) Komisija je glede zgoraj predloženih dokazov ugotovila, da ne obstajajo indikacije, da bi javna uprava od omrežnega operaterja zahtevala sprejetje zakasnelega plačila. Prav tako tudi ni nobenih drugih indikacij, ki bi kazale na vpletenost javnih organov oblasti pri sprejemu ukrepa ⁽⁵⁶⁾. Poleg tega so bili podobni sporazumi dogovorjeni potem, ko je bila družba nedvomno privatizirana. Iz tega razloga ukrep ne prispeva državi in tako ni vodil do izgube javnih sredstev.
- (117) Komisija glede prerazporeditve dolga zaradi sheme socialne varnosti in odpovedi obrestim zakasnelih plačil meni, da se shema socialne varnosti ne more obravnavati kot podjetje. Ne opravlja gospodarske dejavnosti, temveč je javni organ z nalogo upravljanja socialne varnosti ⁽⁵⁷⁾. Poleg tega shema socialne varnosti ni dovolila prerazporeditve dolga, temveč skupna uredba državnih sekretarjev za finance in socialno varnost ter namestnik državnega sekretarja namestnika ministra. Država se je na podlagi dovoljenja odrekla dohodku, saj bi po predpisih za neplačan dolg prejela 1,206 milijard PTE obresti. Iz tega razloga je jasno, da so vpletena javna sredstva in da ukrep državi prispeva.
- (118) Država je dokapitalizacijo, odobreno RTP in plačila za televizijsko omrežje zagotovila neposredno iz državnega proračuna. Zato je nedvomno, da ta sredstva predstavljajo javna denarna sredstva v smislu člena 87(1).

⁽⁵⁴⁾ Sodba Sodišča z dne 16. maja 2002 v primeru C-482/99 *Republika Francija proti Komisiji Evropskih skupnosti* [2002] PSES I-4397.

⁽⁵⁵⁾ S pismom z dne 16. junija 2003 je Komisija izrecno zaprosila za informacije o indikatorjih, ki jih je podalo Sodišče v primeru C-482/99.

⁽⁵⁶⁾ Glej primer 70/85 – Sodba Sodišča z dne 2. februarja 1988 v primerih 67, 68 in 70/85 *Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV in drugi proti Komisiji Evropskih skupnosti* [1988] PSES 219, odstavek 37.

⁽⁵⁷⁾ Sodba sodišča z dne 17. februarja 1993 v združeni zadevi C-159/91 in C 160/91 *Christian Poucet proti Assurances Générales de France et Caisse Mutuelle Régionale du Languedoc-Roussillon* [1993] PSES I-637.

- (119) Komisija se ne more strinjati s portugalskimi organi oblasti, da pri posojilu niso bili vpletena nobena javna sredstva. Spomniti bi se bilo potrebno, da pojem javnih sredstev vključuje tudi prednosti, odobrene s strani organov, ki jih je država imenovala ali ustanovila za ta namen ⁽⁵⁸⁾. Posojilna pogodba je bila sklenjena med RTP in Skladom za stabilizacijo javnega dolga, ki ga upravlja Inštitut za upravljanje javnega dolga. Pravni akt določa, da je inštitut pod pristojnostjo in nadzorom ministra za finance ⁽⁵⁹⁾. Iz tega razloga se lahko ugotovi, da bi se denarna sredstva, podeljena s strani Sklada za stabilizacijo javnega dolga morala obravnavati kot javna denarna sredstva.
- (120) Razen tega se lahko ukrep neposredno pripiše portugalskim organom oblasti, ker pogoje pogodbe določa dogovorjen sklep med državnimi sekretarji za sredstva javnega obveščanja, državno blagajno in finance dne 17. decembra 1998.
- (121) Prejeta ni bila nobena informacija, ki bi izkazovala, da je izdaja obveznic RTP spremljala državna garancija. RTP je glede na prospekt izdaje obveznic jamčil za poravnavo dolga. V času izdaje obveznic ni imel nobenega pravnega statusa, kar je privedlo do implicitne državne garancije. V letu 1992 se je družba v skladu z Zakonom št. 21/92 preoblikovala iz javnega subjekta v javno delniško družbo. Iz tega razloga Komisija smatra, da je bila izdaja obveznic izvedena v skladu s tržnimi pogoji in da se država dohodku ni odrekla. Nobena javna sredstva tako niso bila vpletena. Komisija v nasprotju z mnenjem tretjih strank meni, da tega zaključka ne spremeni dejstvo, da je RTP v državni lasti, ker je Pogodba ES neopredeljena glede javnega in zasebnega lastništva ⁽⁶⁰⁾.
- (122) Komisija se glede protokola o promociji kinematografov iz septembra 1996 ne more strinjati s pripombami tretjih strank in sicer da je RTP na podlagi protokola prejel dodatna denarna sredstva. Protokol je podrobno določil kako naj RTP izpolni svojo obveznost javne službe glede podpore kinematografom ⁽⁶¹⁾, vendar RTP ni omogočil dodatne finančne kompenzacije. Finančna kompenzacija obveznosti RTP je bila v zvezi s kinematografsko produkcijo že mogoča, v skladu s splošnim sistemom kompenzacije plačil po Zakonu št. 21/92 ⁽⁶²⁾. Zato se protokol ne
- more obravnavati kot ločen začasen finančni ukrep in kot tak ne vodi do izgube javnih sredstev, ker država na osnovi protokola RTP ni odobrila nobenih novih finančnih ukrepov.
- (123) Videti je, da je bil načrt prestrukturiranja za obdobje 1996-2000 samo predhodna študija, ki jo je izvedla RTP brez kakršne koli finančne zaveze portugalske države. Komisija zato smatra, da niso bila vpletena nobena javna sredstva. Tretje stranke glede tega vidika niso predložile nobenih novih elementov.
- (124) Iz tega razloga se lahko zaključi, da protokol o promociji kinematografov, načrt prestrukturiranja za obdobje 1996-2000, zakasnela plačila za uporabo radiofuzijskega omrežja in izdaja obveznic ne predstavljajo državne pomoči, ker niso bila vpletena nobena javna sredstva.

Dajanje prednosti določenim podjetjem

- (125) Komisija glede oprostitve registracijskih taks ocenjuje, če je ukrep podelil RTP splošno davčno oprostitev in če se je uporabil izrecno za RTP (in alternativno samo za javne družbe) in ne za zasebne družbe. Poleg tega mora ugotoviti, če je RTP prejela kakšno dodatno korist, ko ni plačal nobenih stroškov v zvezi z objavo listine in če je bil oproščen tudi registracijskih taks z ozirom na vsa druga premoženja v skladu s členom 11(2) Zakona št. 21/92.
- (126) Komisija prvič upošteva, da je namen člena 11 oprostiti RTP registracijskih in podobnih pristojbin, ki so neposredno povezane s spremembo pravnega statusa. Medtem ko se odstavek 1 nanaša na osnovno zahtevo registracije pravne listine pri nacionalnem trgovinskem registru, pa odstavek 2 napotuje na druge obvezne registracije, ki so neposredno povezane s spremembo pravne narave družbe (npr. registracija premičnin in nepremičnin). Informacija portugalskih organov oblasti izkazuje, da RTP ni upravičen do splošne oprostitve registracijskih taks, ker je ob različnih priložnostih plačal notarske in registracijske takse v povezavi s spremembami v družbi po preoblikovanju v javno delniško družbo ⁽⁶³⁾. Komisija se zato ne more strinjati s pripombami tretjih strank, da je bil RTP upravičen do splošne oprostitve registracijskih taks.

⁽⁵⁸⁾ Sodba Sodišča z dne 17. junija 1999 v primeru C-295/97 *Industrie Aeronautiche e Meccaniche Rinaldo Piaggio SpA proti International Factors Italia SpA (Ifitalia), Dornier Luftfahrt GmbH et Ministero della Difesa* [1999] PSES I-3735, odstavek 35.

⁽⁵⁹⁾ Člen 1 Uredbe z zakonsko močjo št. 160/96.

⁽⁶⁰⁾ Glej točko 1.2 obvestila Komisije glede uporabe členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki garancij (UL C 71, 11.3.2000, str. 14).

⁽⁶¹⁾ Kot je določeno v členu 4(3)(l) Zakona št. 21/92, v klavzuli 5(1)(j) Stare pogodbe za izvajanje javne službe iz 1993 in v klavzuli 7(1)(m) Nove pogodbe za izvajanje javne službe iz 1996.

⁽⁶²⁾ Člen 5 Zakona št. 21/92.

⁽⁶³⁾ Pismo portugalskih organov oblasti z dne 14. decembra 1995.

- (127) Komisija se drugič strinja s portugalskimi organi oblasti, da člen 11(1) Zakona št. 21/92, na osnovi katerega je RTP oproščen plačila registracijskih taks, ne podeljuje posebne koristi. V posebnem primeru RTP samo zagotavlja uporabo Zakona št. 84/88, v skladu s katerim se z uredbo z zakonsko močjo lahko javna podjetja preoblikujejo v javne delniške družbe, pri čemer uredba z zakonsko močjo odobri statut delniške družbe in določi primerno listino glede na vse zahteve registracije.
- (128) Drugačna obravnava javnih podjetij, ki preoblikujejo svoj pravni status v javno delniško družbo izhaja iz notranje logike sistema in jim ne podeljuje posebne ugodnosti, saj za to ne obstajajo ustrezni obdavčljivi dogodki. Izdaja notarske listine je potrebna zaradi potrditve listin, ki ustanavljajo ali spreminjajo družbo, da jim da pravno veljavo. Vendar je ta listina nepotrebna za javna podjetja, katerih pravni status se je spremenil v javno delniško družbo z zakonodajnim aktom, saj takšen akt že ima potrebno pravno moč.
- (129) Enako sklepanje velja za registracijske takse, kot tudi za stroške objave. Država mora v svoji pristojnosti javnega organa objaviti zakonodajne amandmaje v *Diário de República*. Ker je država Zakon št. 21/92, ki potrjuje novi statut RTP že objavila bi bilo nepotrebno RTP naložiti katere druge zahteve objave, katerih subjekt so mogoče zasebne družbe. *Diário de República* vsebuje popolno besedilo RTP statuta in na ta način ustvarja enak učinek kot registracija, vključno z zahtevanimi učinki glede informiranosti tretjih strank.
- (130) Komisija se tretjič strinja s portugalskimi organi oblasti, da člen 11(2) Zakona št. 21/92, v skladu s katerim je bila RTP oproščena plačila drugih registracijskih taks v zvezi z neposredno spremembo pravnega statusa družbe, ne podeljuje posebne ugodnosti RTP. Člen 11(2) Zakona št. 21/92 samo potrjuje uporabo člena 1 Uredbe z zakonsko močjo št. 404/90, v skladu s katerim bi podjetja lahko bila oproščena prenosnega davka in drugih pravnih stroškov, plačljivih na premoženje in ki so potrebni za določeno koncentracijo ali sodelovanje. Uredba z zakonsko močjo št. 404/90 se uporablja za vsa podjetja, ki so pred 31. decembrom 1993 izvedla koncentracijo ali sodelovanje. Oprostitev plačila drugih registracijskih taks RTP ne podeljuje posebnih ugodnosti, saj se je uporabljala za vsa podjetja v enaki situaciji.
- (131) Komisija je po preučitvi pripomb tretjih strank in portugalskih organov oblasti ugotovila, da se osnovna pogodba med shemo socialne varnosti in RTP ne more upoštevati na način, da predstavlja tipično ravnanje zasebnega operaterja. Obstajal je spor ali je pravno pravilna interpretacija določenih pravil socialne varnosti, kot so določena v Implementacijski uredbi št. 12/83. Pogodba je potrdila RTP interpretacijo, ki jo je podprla analiza davčnega strokovnjaka, ki je ugotovil, da je bila implementacijska uredba neustavna. Vendar implementacijska uredba po pogodbi ni bila razveljavljena. Iz tega razloga je potrebno zaključiti, da se je ukrep za RTP selektivno uporabil ne da bi pri tem vplival na uporabnost interpretacije sheme socialne varnosti za druge družbe.
- (132) Razen tega se Komisija strinja s portugalskimi organi oblasti, da je bilo dovoljenje za prerazporeditev dolga in odpoved globam in obrestim dano v okviru splošnega sistema, ki se uporablja za vsa podjetja v podobnih situacijah, na osnovi Uredbe z zakonsko močjo št. 411/91 in zato RTP ni podelilo posebne ugodnosti.
- (133) Da ne bi vnaprej obsodili selektivno ali splošno naravo takšne sheme je cilj sedanje odločitve ugotoviti ali je bila uporaba sheme selektivna.
- (134) Uredba z zakonsko močjo št. 411/91 zahteva izvedbo finančno/ekonomske študije, da se ugotovi, da je prerazporeditev neobhodno potrebna za zagotovitev družbine sposobnosti za življenje. RTP ni nikoli izvedel takšne študije svoje sposobnosti za življenje v skladu s členom 2(3) Uredbe z zakonsko močjo št. 411/91.
- (135) Razen tega se pogoj, določen v členu 2(1)(d) ni uporabljal za RTP, ker reguliranje dolga ni sledilo državni intervenciji. Komisija se ne strinja s portugalskimi organi oblasti, ki zatrjujejo, da je zgodovina državne intervencije vplivala na delovanje dolžniškega podjetja in da so RTP v času državne intervencije upravljala statutarna pravila. Čeprav je bila RTP v letu 1977 subjekt posebnega režima upravljanja⁽⁶⁴⁾ se je ta režim končal s sprejemom statuta v letu 1980, medtem ko se je shema socialne varnosti vzpostavila v obdobju 1983-1989. Komisija smatra, da se reguliranje dolga za RTP ne more upoštevati kot del splošnega režima v skladu z Zakonom št. 411/91, ker RTP ni izpolnjeval meril, ki jih ta zakon določa za takšno dovoljenje. Zato se je pri RTP ukrep uporabil na selektiven način.

⁽⁶⁴⁾ Zakon 91/A/77 je določal, da bi moral upravni svet upravljati RTP zaradi njenih strukturnih težav.

- (136) Razen tega bi morala država z odobritvijo prerazporeditve dolga ravnati kot javni ali zasebni upnik, ki skuša povrniti zapadle vsote in ki sklepa pogodbe o prerazporeditvi dolga zato, da pospeši plačilo ⁽⁶⁵⁾. Stopnja zamudnih obresti, ki jih je uporabila država bi morala biti enaka stopnji, ki jo bi uporabil zasebni upnik v enakih okoliščinah. Komisija meni, da bi zasebni upnik, ki bi zasledoval povračilo dolga s pravnimi sredstvi dobil vsaj statutorno obrestno mero. Iz tega razloga portugalski organi oblasti niso ravnali tako, kot bi ravnal zasebni upnik, v smislu povečanja obrestne mere, ker sploh niso zahtevali nobenih plačil obresti, kljub razpoložljivim izvršilnim mehanizmom. Razen tega se je dolg s shemo socialne varnosti v obdobju 1983-1989 povečeval in šele v letu 1993 je bila dogovorjena pogodba o prerazporeditvi. Zasebni upnik pod istimi pogoji ne bi dovolil podobno kopičenje zapadlega dolga skozi tako dolgo obdobje brez, da bi sprožil postopke za povračilo. Iz tega razloga je videti, da je ukrep RTP podelil posebno ugodnost.
- (137) Komisija glede plačil za odcepitev omrežja televizijskih signalov ne more upoštevati pripombe tretjih strank, ki dvomijo v izračun vrednosti radiofuzijskega omrežja. Komisija je s svojo odločitvijo 2. oktobra 1996 že odločila o financiranju RTP in sicer da je cena, ki jo je država plačala RTP za omrežje predstavljala tržno vrednost in ni predstavljala državne pomoči ⁽⁶⁶⁾. SIC to odločitev pred sodiščem prve stopnje ni izpodbijal ⁽⁶⁷⁾.
- (138) Komisija se poleg tega ne strinja s pripombami, da kompenzacija ni upravičena, ker je bilo televizijsko omrežje ustanovljeno s pomočjo državnega financiranja. Upošteva, da se funkcija države, kot investitorja ne sme mešati s funkcijo javnega organa. Četudi je država edini lastnik RTP in je postala edini lastnik TDP bi morale biti ti dve družbi pravno in finančno neodvisni iz razlogov preglednosti. Omrežje je bilo del premoženja RTP. Iz tega razloga kompenzacija, ki jo je odobrila država javni družbi RTP z ozirom na tržno vrednost omrežja, ki se je odločilo odcepiti od premoženja RTP, ne podeljuje RTP nobene finančne ugodnosti, ker kompenzacija ustreza realni vrednosti tega premoženja. Tako ukrep ne podeljuje nobene ugodnosti RTP in iz tega razloga ne predstavlja državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (139) Komisija je po presoji pripomb tretjih strank in portugalskih organov oblasti ugotovila, da so dokapitalizacije v obdobju 1994-1997 zagotovile RTP finančno korist. Kot je mogoče videti v tabeli 3 in ob upoštevanju slabega finančnega položaja RTP v obdobju, ko so se izvedle dokapitalizacije, noben zasebni vlagatelj ne bi vložil kapital v družbo, pri kateri v razumnem času ne bi bilo mogoče pričakovati nobenega normalnega dohodka. Kljub dokapitalizacijam se je finančni položaj RTP dejansko poslabšal. Niti portugalski organi oblasti, kot tudi tretje stranke niso navedli, da je portugalska država z vložitvijo kapitala v družbo ravnala kot zasebni investitor.
- (140) Komisija se ne strinja s portugalskimi organi oblasti, da je bilo posojilo, odobreno v letu 1998 v skladu s tržnimi pogoji. Da posojilo ne bi predstavljalo državne pomoči bi priloženi pogoji (iskanje zavarovanja in obrestna mera) morali izkazovati pripadajoče tveganje posojanja podjetju ⁽⁶⁸⁾. Ko se družba nahaja v gospodarskem in finančnem položaju, katerega solventnost je pod ravno, da bi finančna ustanova posodila denar sta tveganje in posledično obrestna mera višji.
- (141) Kot je mogoče videti iz tabele 3 je bil RTP v času, ko je bilo posojilo dogovorjeno v hudih finančnih težavah in sicer v takšni meri, da so njegovi dolgovi presegli vrednost njegovega premoženja in neto osnovni kapital je bil negativen. Tehnično je družba bankrotirala.
- (142) Prvič se mora upoštevati, da je bilo posojilo hibridni instrument, namreč ni imelo zavarovanja, ki temelji na premoženju in v primeru stečaja je bilo v vrsti poplačila za vsemi upniki, vendar pred delničarji. Odsotnost ustreznega zavarovanja, ki temelji na premoženju je bila jasna indikacija, da se posojilo ni odobrilo v skladu s tržnimi pogoji in da je bil vpletena pomoč. Nobena finančna ustanova ne bi v času odobritve posojila glede na tehnični bankrot RTP odobrila družbi hibridni instrument, ker je bila majhna verjetnost, da bo RTP lahko posojilo vrnil. V resnici je posojilo odobrila zasebna finančna ustanova, vendar s strani Sklada za stabilizacijo javnega dolga.

⁽⁶⁵⁾ Primer C-342/96.

⁽⁶⁶⁾ NN 141/95 *Financiranje portugalske javne službe radiotelevizije* (UL C 67, 4.3.1997, str. 10).

⁽⁶⁷⁾ Primer T-46/97, odstavek 50.

⁽⁶⁸⁾ Sporočilo Komisije o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe EGS in člena 5 Direktive Komisije 80/723/EGS za javna podjetja v proizvodnem sektorju (UL C 307, 13.11.1993, str. 3).

(143) Drugič se lahko dokaže, da obrestna mera, uporabljena pri posojilu ne odraža jasno svojega pravega tveganja. Ne samo, da je pod referenčno mero, ki jo ponavadi uporablja Komisija za izračun elementa pomoči pri shemah obrestnih subvencij za posojila ⁽⁶⁹⁾, temveč bi tudi običajen tržni operater poleg trdnih garancij zahteval obrestno mero, ki bi nadomestila tako visoko tveganje neplačila.

(144) Glede na to, da je bil finančni položaj RTP takšen, da v normalnih okoliščinah ne bi mogel pridobiti odvisnega posojila, posojilo učinkovito izenačuje plačilo podpore in predstavlja za RTP določeno korist.

(145) Glede na to Komisija smatra, da prerazporeditev dolga s shemo socialne varnosti, dokapitalizacije v obdobju 1994-1997 in posojilo, odobreno v letu 1998 predstavljajo finančno in gospodarsko korist, v primerjavi s konkurenti, ki istih denarnih sredstev niso prejeli.

Izkrivljenje konkurence

(146) Ker je bil portugalski televizijski trg odprt najkasneje do leta 1992 so bili v času, ko je RTP iz različnih ukrepov prejel korist na trgu konkurenti. V februarju 1992 sta bili SIC in TVI odobreni radiofuzijski dovoljenji in v oktobru 1992 je SIC na Portugalskem pričel z oddajanjem televizijskega programa.

(147) Komisija se ne strinja s portugalskimi organi oblasti, da pogodba o dolgu s shemo socialne varnosti ne spada v obseg državne pomoči, ker je dolg nastal preden se je portugalski radiofuzijski trg odprl za konkurenco. Finančna ugodnost je bila odobrena RTP v maju 1993, po odprtju radiofuzijskega trga in je zato lahko RTP zagotovila finančno korist.

(148) Komisija glede na to ugotavlja, da so ukrepi, odobreni s strani države lahko podelili RTP gospodarsko in finančno prednost v primerjavi s konkurenti, ki niso prejeli istih denarnih sredstev in tako izkrivili konkurenco v skladu s pomenom člena 87(1).

⁽⁶⁹⁾ Referenčna mera temelji na petletni medbančni swap meri s prišteto premijo (UL C 273, 9.9.1997, str. 3). Za Portugalsko se lahko referenčne mere od 1. januarja 1997 poiščejo na http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/reference_rates.html.

Vpliv na trgovino med državami članicami

(149) Državni ukrepi spadajo v obseg člena 87(1) in v tej meri vplivajo na trgovino med državami članicami. To je v primeru, kadar koli so sporne dejavnosti predmet notranje trgovine Skupnosti. V obstoječem primeru je upravičenec RTP sam aktiven na mednarodnem trgu. Dejansko preko Evropske radiofuzijske unije izmenjuje televizijske programe in je udeležen v sistemu Evrovizije ⁽⁷⁰⁾. Razen tega je RTP v neposredni konkurenci z zasebnimi izdajatelji televizijskega programa, ki so aktivne na mednarodnem radiofuzijskem trgu in imajo mednarodno strukturo lastništva ⁽⁷¹⁾.

(150) Glede na to se lahko ugotovi, da so odobreni ukrepi RTP vplivali na trgovino med državami članicami v smislu člena 87(1).

Odločitev o naravi pomoči začasnih ukrepov

(151) Brez upoštevanja možnih obveznosti iz opravljanja javne službe naložene RTP iz zgoraj navedenega izhaja, da naslednji ukrepi vključujejo državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES: prerazporeditev dolga s shemo socialne varnosti, dokapitalizacije v obdobju 1994-1997 in odobreno posojilo v letu 1998.

(152) Vendar, kot je zgoraj navedeno je RTP zadolžena za obveznosti iz opravljanja javne službe radiotelevizije. Sodišče je v primeru *Altmark* odločilo, da državni ukrepi, ki kompenzirajo stroške javne službe ne ustrezajo državni pomoči v skladu s členom 87(1) Pogodbe ES, v kolikor so izpolnjeni naslednji štirje pogoji ⁽⁷²⁾:

— podjetje prejemnik mora dejansko opravljati obveznosti javne službe in obveznosti morajo biti jasno določene,

⁽⁷⁰⁾ Glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 8. oktobra 2002 v združenih zadevah T-185/00, T-216/00, T-299/00 in T-300/00 *Métropole Télévision SA (M6)(T-185/00), Antena 3 de Televisión, SA (T-216/00), Gestvisión Telecinco, SA (T-299/00) et SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA (T-300/00)* proti Komisiji Evropskih skupnosti [2002] PSES II-3805.

⁽⁷¹⁾ Glede na precedens Sodišča, ko pomoč okrepi položaj podjetja v primerjavi s drugimi podjetji, ki konkurirajo na notranjem trgu Skupnosti, se slednji morajo upoštevati, kot prizadeti zaradi pomoči. Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980 v primeru 730/79 *Philip Morris Holland* proti Komisiji Evropskih skupnosti [1980] PSES 2671, odstavek 11; sodba Sodišča z dne 21. marca 1991 v primeru C-303/88 *Republika Italija* proti Komisiji Evropskih skupnosti [1991] PSES I-1433, odstavek 17; sodba Sodišča z dne 19. septembra 2000 v primeru C-156/98 *Zvezna republika Nemčija* proti Komisiji Evropskih skupnosti [2000] PSES I-6857, odstavek 33.

⁽⁷²⁾ Sodba Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi C-280/00 *Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg* proti *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (še ni objavljena v Poročilu Sodišča Evropskih skupnosti).

Ocenitev združljivosti ukrepov

- parametri, na podlagi katerih se izračuna kompenzacija se morajo določiti vnaprej na objektivni in pregleden način,
 - kompenzacija ne sme preseči, kar je potrebno za pokritje vseh ali nekaterih nastalih stroškov opravljanja obveznosti javne službe, upoštevajoč ustrezne prejemnike in primeren dobiček za opravljanje teh obveznosti,
 - ko družba ni izbrana v skladu s postopkom javnih naročil, se mora raven potrebne kompenzacije določiti na osnovi analize stroškov, ki bi za opravljanje teh obveznosti nastali tipičnemu podjetju, ki dobro posluje in je primerno opremljeno.
- (153) Brez upoštevanja prvega in tretjega pogoja je videti, da začasni ukrepi, navedeni v uvodni izjavi 151 ne izpolnjujejo drugega in četrtega pogoja *Altmark* zaradi spodaj opredeljenih razlogov:
- (154) Jasno je, da odobreno financiranje s sredstvi pogodbe s shemo socialne varnosti in posojilo niso bili del kompenzacijskega sistema, katerih parametri so bili predhodno določeni na objektivni in pregleden način (drugi pogoj). Nasprotno so temeljili na začasnih odločitvah, ki se lahko pripisejo državi.
- (155) Poleg tega so pogodbe za izvajanje javne službe, kot navedeno v uvodni izjavi 61, določile posebno možnost financiranja vlaganj v opremo javne službe s sredstvi dokapitalizacije. Ne omejujejo vlaganja v javno službo, niti jasno ne določajo pogoje in omejitve državne udeležbe. Komisija iz tega razloga meni, da se tudi dokapitalizacije ne morejo upoštevati kot del kompenzacijskega sistema, katerih parametri so bili predhodno določeni na objektivni in pregleden način.
- (156) Razen tega je jasno, da RTP ni bil izbran v skladu s postopkom javnih naročil, z jamčenjem najnižje možne cene. Ne obstajajo nobene indikacije, da se je znesek začasnih plačil določil na osnovi analize stroškov, ki bi nastale tipičnemu podjetju (četrti pogoj).
- (157) Glede na to je jasno, da v zadevnem primeru niso izpolnjeni vsi *Altmark* pogoji. Iz tega razloga se morajo ukrepi, navedeni v uvodni izjavi 151 upoštevati kot državna pomoč v skladu s členom 87(1) Pogodbe ES.
- (158) Sodišče je konsekventno menilo, da lahko člen 86 predstavlja izjemo od prepovedi državne pomoči podjetjem, ki so zadolžena za službo splošnega gospodarskega interesa (SGEI). V *Altmark* je bilo implicitno potrjeno, da se lahko državna pomoč, ki kompenzira nastale stroške podjetja pri nujenju SGEI smatra, kot združljiva s skupnim trgom, če izpolnjuje pogoje člena 86(2) Pogodbe ES ⁽⁷³⁾.
- (159) Sodišče je utemeljilo, da morajo biti izpolnjena načela opredelitve, zadolžitve in proporcionalnosti, da bi lahko bil ukrep upravičen do te izjeme. Komisija meni, da kjer ta načela niso izpolnjena, razvoj trgovine ni prizadet v takšni meri, da bi le-to bilo v nasprotju z interesi Skupnosti.
- (160) Kako se ta načela uporabljajo v radiofuzijskem sektorju je obrazloženo v sporočilu Komisije o uporabi pravil državne pomoči v javni službi radiotelevizije ⁽⁷⁴⁾. V skladu s sporočilom mora Komisija oceniti ali oziroma ne ⁽⁷⁵⁾:
- so dejavnosti RTP obveznosti javne službe in kot takšne jasno določene s strani države članice (opredelitev),
 - je RTP uradno zadolžen za zagotavljanje te službe s strani portugalskih organov oblasti (zadolžitve),
 - je denarna podpora proporcionalna neto stroškom zagotavljanja javne službe.
- ⁽⁷³⁾ *Ibidem*, odstavki 101 do 109. V teh odstavkih je sodišče preučilo vprašanje, če so nekatera državna plačila prevoznim podjetjem, ocenjena kot državna pomoč lahko združljiva s skupnim trgom v skladu s členom 77 Pogodbe, kot povračilo za opravljanje obveznosti javne službe. Te možnosti ni izključilo, pod pogojem, da so izpolnjeni zavezujoči pogoji, ki jih določa sekundarna zakonodaja. Ta razlaga se mora uporabljati smiselno za podjetja, ki so zadolžena za SGEI, izven prevoznega sektorja in v povezavi s členom 86(2).
- ⁽⁷⁴⁾ UL C 320, 15.11.2001, str. 5.
- ⁽⁷⁵⁾ Glej odstavek 29 sporočila o radioteleviziji.

Opredelitev

- (161) Kot določa Amsterdamski protokol ⁽⁷⁶⁾ in sporočilo o radioteleviziji ⁽⁷⁷⁾ morajo države članice opredeliti javno službo radiotelevizije. Vloga Komisije je v radiofuzijskem sektorju omejena na kontrolo, če opredelitev javne službe vsebuje kakšno očitno napako. Takšna napaka bi predstavljala zlorabo opredelitve javne službe.
- (162) Komisija glede na posebno naravo radiofuzijskega sektorja, z ozirom na interpretacijska določila protokola smatra, da je zakonita opredelitev, ki danega izdajatelja televizijskega programa zadolžuje z nalogo zagotavljanja uravnoveženih in različnih programskih vsebin ⁽⁷⁸⁾. Takšna opredelitev bi bila v skladu s ciljem izpolnjevanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb določene družbe.
- (163) Kot je opisano v uvodnih izjavah 51 in 52 je RTP na temelju Zakona št. 21/92 in pogodbe za izvajanje javne službe zavezan zagotoviti oddajanje dveh kanalov s splošnim pokritjem, kot splošna javna služba radiotelevizije. Medtem ko mora prvi kanal nuditi bolj splošne programske vsebine, mora drugi kanal meriti na bolj določeno publiko. Razen tega, kot je opisano v uvodnih izjavah 53 in 54, Zakona št. 21/92 in pogodbi za izvajanje javne službe, le-te RTP nalagajo bolj podrobne obveznosti glede programskih vsebin in mednarodnega sodelovanja, kot tudi nekatere druge posebne obveznosti.
- (164) Čeprav je opredelitev RTP javne službe radiotelevizije bolj kvalitativne in dokaj širše narave, Komisija z ozirom na interpretacijska določila Amsterdamskega protokola smatra, da je takšna „širša“ opredelitev zakonita ⁽⁷⁸⁾. Za
- zakonito se iz tega razloga smatra tudi splošna opredelitev RTP javne službe v zvezi z zagotavljanjem dveh televizijskih kanalov z nacionalnim pokritjem, enega bolj splošnega in drugega bolj osredotočenega na posebne publike. Takšna opredelitev se lahko smatra za izpolnjevanje demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb portugalske družbe.
- (165) Komisija razen tega smatra za zakonite obveznosti, ki natančno določajo kako naj RTP opravlja splošno javno službo radiotelevizije. V skladu z besedilom Amsterdamskega protokola se te obveznosti v resnici lahko smatrajo za izpolnjevanje demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb portugalske družbe.
- (166) Čeprav Komisija upošteva poslanstvo RTP javne službe za zakonito mora vseeno ugotoviti, če ta opredelitev vsebuje katere očitne napake.
- (167) Komisija bi ob upoštevanju opisa 45 glede televizije brez obmejne direktive lahko sprejela, da se izvirajoče filmske pravice prikazujejo na javni televiziji, če bi opredelitev javne službe izdajatelja televizijskega programa vključevala obveznost bistvenega prispevanja k vlaganjem v Evropsko avdiovizualno produkcijo ⁽⁷⁹⁾.
- (168) Komisija smatra, da naložena obveznost RTP, da promovira kinematografe spada v obseg javne službe radiotelevizije, ker RTP naknadno na javni televiziji predstavlja filme, za katere je pridobil distribucijske pravice.

⁽⁷⁶⁾ Protokol upošteva, da je sistem javne radiotelevizije neposredno povezan z demokratičnimi, socialnimi in kulturnimi potrebami vsake družbe in s potrebo ohranitve medijskega pluralizma. Bolj natančno imajo države članice „pristojnost omogočanja denarnih sredstev za javno službo radiotelevizije, pod pogojem, da so takšna odobrena denarna sredstva organizacijam radiotelevizije, zaradi izpolnjevanja javne službe, podeljena, določena in organizirana s strani vsake države in pod pogojem, da takšna denarna sredstva ne vplivajo na pogoje trgovine in konkurenco v Skupnosti, v meri, ki bi bila v nasprotju s skupnimi interesi, medtem, ko se bo upoštevala realizacija te javne službe.“

⁽⁷⁷⁾ Glej odstavek 33 sporočila.

⁽⁷⁸⁾ *Ibidem*.

⁽⁷⁹⁾ Direktiva Sveta 89/552/EGS z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (UL L 298, 17.10.1989, str. 23). V skladu s členom 5: „Države članice z ustreznimi sredstvi zagotovijo, da [...] izdajatelji televizijskega programa vsaj 10 % svojega oddajnega časa [...], ali namesto tega, [...], najmanj 10 % svojega programskega proračuna evropskim delom, ki jih ustvarijo producenti, neodvisni od izdajateljev televizijskih programov.“

Poleg tega v skladu z opisom 45 k Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 97/36/ES z dne 30. junija 1997, ki spreminja Direktivo Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (UL L 202, 30.7.1997, str. 60), kar je „cilj spodbujanja evropske avdiovizualne produkcije v državah članicah možno zasledovati v okviru organizacije njihovih javnih televizijskih servisov, [...] vključno z njihovo obveznostjo, da pomembno prispevajo k investiranju v evropsko produkcijo.“

(169) Komisija se zato ne more strinjati s pripombami zainteresiranih strank, da je diskriminatorna RTP obveznost promocije kinematografov in financiranja. Stranke so dokazovale, da so zasebni izdajatelji televizijskega programa tudi sklenili protokole o promociji kinematografov s portugalskimi organi oblasti, ki niso zagotovili kompenzacije. Komisija meni, da je potrebno razlikovati med prostovoljnimi pogodbami o promociji kinematografov, sklenjenimi med zasebnimi izdajatelji televizijskih programov in državo na eni strani ter naloženimi obveznostmi javne službe radiotelevizije RTP, da prikazuje in financira kinematografsko produkcijo na drugi strani. Videti je, da je RTP izrecno zaupana naloga javne službe, da podpira določene filmske produkcije, ki se kasneje prikazujejo kot televizijski programi javne službe, medtem ko nobena takšna naloga ni zaupana zasebnim izdajateljem televizijskih programov. RTP dejansko postane sredstvo, ki ga uporablja država za podporo kinematografom. Katere koli posledične ugodnosti, odobrene kinematografom s strani RTP lahko predstavljajo državno pomoč in bi se morale kot takšne tudi ocenjevati. Ta odločitev je brez vpliva na katero koli ocenitev možnih ugodnosti, odobrenih filmskim producentom.

(170) Glede na to Komisija zaključuje, da se lahko RTP sofinanciranje kinematografskih del, ki se prikazujejo na kanalih javne službe smatra kot posebna zakonita obveznost, ki je koristna pri izpolnjevanju RTP obveznosti splošne javne službe radiotelevizije. Ta obveznost zato ne predstavlja očitne napake.

(171) Komisija vseeno meni, da naložena obveznost RTP, da nudi „druge storitve, ki bodo določene na začasni osnovi“⁽⁸⁰⁾ ni dovolj določna, da bi lahko Komisija predhodno z zadostno pravno gotovostjo ocenila, če se storitve lahko upoštevajo kot javna služba. Čeprav je videti, da „druge storitve, ki bodo določene“ niso dovolj jasno določene, poudarja, da v obdobju preiskave niso bila izvedena nobena plačila v skladu s tem določilom⁽⁸¹⁾.

(172) Komisija glede na zgoraj navedeno zaključuje, da so dejavnosti RTP, kot opisane v Zakonu št. 21/92 in ponovno opredeljene v pogodbah za izvajanje javne službe, jasno

določene obveznosti javne službe. Čeprav obveznost zagotavljanja „drugih storitev, ki bodo določene na začasni osnovi“ ni dovolj natančna, da bi se lahko predhodno ugotovilo, če se vse določene obveznosti pod tem naslovom lahko smatrajo za javno službo, v skladu s tem določilom niso bila izvedena nobena plačila v obdobju 1992-1998.

Zadolžitve

(173) Komisija drugič ocenjuje, če so bile obveznosti javne službe poverjene prejemniku denarnih sredstev.

(174) Komisija mora v skladu s sporočilom o radioteleviziji preveriti, če je bila RTP javna služba poverjena z uradnim aktom⁽⁸²⁾.

(175) Kot je mogoče videti v uvodni izjavi 55 so obveznosti javne službe brez dvoma poverjene RTP, v skladu z različnimi zakoni in pogodbami: člen 5 Zakona št. 58/90, členi 4(1) in člen 5 Zakona št. 21/92 in določba 1 pogodbe za izvajanje javne službe.

(176) Komisija ni prejela nobenih pripomb zainteresiranih strank ali portugalske vlade, da javna služba z uradnim aktom ni bila v zadostni meri poverjena RTP. V skladu s sporočilom in glede na zgornje zakone in pogodbe ugotavlja, da ni nobenega dvoma, da mora RTP opravljati obveznosti javne službe radiotelevizije in iz tega razloga je bila javna služba uradno poverjena RTP.

(177) Ne samo, da bi morala biti javna služba RTP poverjena z uradnim aktom; morali bi tudi biti podzvzeti koraki za zagotovitev javne službe, kot bi morala biti zagotovljena. Kot je določeno v uvodnih izjavah 56 do 59 so bili zagotovljeni različni kontrolni mehanizmi, da je RTP opravljala obveznost javne službe na določen način.

(178) Prvič mora RTP predložiti poročila opravljanja javne službe, kot tudi načrte, katere spremlja mnenje notranjega odbora revizorjev. V obdobju 1992-1998 dejansko ni predložila takšnih poročil, ki bi opisovala, kako je bila vsaka obveznost javne službe izpolnjena in navajala stroške vsake obveznosti javne službe z uporabo analitičnega računovodskega sistema.

⁽⁸⁰⁾ Klavzula 13 Stare pogodbe za izvajanje javne službe in klavzula 7(1)(n) Nove pogodbe za izvajanje javne službe.

⁽⁸¹⁾ Pismo portugalskih organov oblasti z dne 30. junija 1999.

⁽⁸²⁾ Sporočilo o radioteleviziji, odstavek 40.

- (179) Minister za finance in član vlade, pristojen za sredstva javnega obveščanja sta drugič preverila skladnost pogodb za izvajanje javne službe in generalni inšpektor za finance je finančni načrt tudi revidiral.
- (180) Tretjič mora biti zunanje revizija vsako leto opravljena. Komisija se s SIC ne more strinjati, da stroški javne službe, kot so jih predložili portugalski organi oblasti in RTP številke, vključene v njegove pogodbe za izvajanje javne službe ter letni računovodski izkazi niso zanesljivi in da se zato ne morejo ustrezno preveriti. Izpostavlja, da je v obdobju 1992-1998 statistični revizor izvedel letno revizijo RTP finančnih poročil. Razen tega so stroga pravila stroškovno računovodskega sistema zagotovila, da se lahko identificirajo in ustrezno preverijo stroški vsake obveznosti javne službe, ki je upravičena do kompenzacijskih plačil, četudi revizijsko poročilo ni sistematično priloženo poročilu javne službe.
- (181) Na podlagi zgoraj navedenega je očitno, da je bila opravljena preveritev na treh različnih ravneh: notranja s strani odbora revizorjev, s strani pristojnih državnih organov in s strani zunanje revizijske družbe. Čeprav je videti, da se niso opravila zunanja poročila javne službe je opisan sistem zagotovil, da se je obveznost javne službe izvršila na določen način. Iz tega razloga Komisija ugotavlja, da je v obdobju 1992-1998 obstajal učinkovit mehanizem, ki je zagotovil učinkovito nadzorovanje izpolnjevanja RTP obveznosti javne službe.
- (182) Tretji kriterij, ki ga mora Komisija oceniti je, ali je financiranje proporcionalno neto stroškom javne službe.
- (183) Komisija je v sporočilu o radioteleviziji opisala kriterij, na osnovi katerega namerava oceniti proporcionalnost državne denarne podpore. Zahteva, da državna pomoč ne preseže neto stroške poslanstva javne službe in da ne nastopijo izkrivljenja na trgu, ki ne bi bila nujno potrebna pri izpolnjevanju poslanstva javne službe ⁽⁸³⁾.
- (184) Sporočilo prvič zahteva ustrezno razporeditev stroškov in dohodkov med javno službo in gospodarskimi dejavnostmi, da se lahko pravilno ugotovijo stroški dejavnosti javne službe.
- (185) Pogodbe za izvajanje javne službe, kot je opisano v uvodnih izjavah 62 do 64, določajo metodo razporeditve stroškov in dohodkov, ki jo mora RTP uporabiti. V konkretnem primeru je načeloma naloga Komisije olajšana z dejstvom, da je RTP izvajal analitičen računovodski sistem, ki dovoljuje merljivost primernih stroškov, ki so nastali podjetju pri izpolnjevanju vsake povračilne obveznosti javne službe.
- (186) S tem sistemom je vsaka postavka primernega odhodka razporejena na dejavnost in posledično razdeljena med različne povračilne naloge javne službe RTP na osnovi objektivnih računovodskih načel.
- (187) Jamči, da so letna kompenzacijska plačila omejena na neto stroške vsake obveznosti javne službe, ker se dohodki, ki izvirajo iz vsake povračilne naloge javne službe odbijejo od stroškov poslovanja (glej uvodno izjavo 65).
- (188) Iz tega razloga je Komisija ugotovila, da so načeloma parametri za določanje stroškov vzpostavljeni na objektivni in pregleden način.
- (189) Vendar pripominja, da bi pravila kompenzacije stroškov lahko podcenila realne neto stroške javne službe RTP in vodila do strukturnega podfinanciranja realnih potreb denarne podpore.

Proporcionalnost

- (190) Kot je mogoče videti v uvodni izjavi 65 so bili v skladu z metodo izračuna stroškov, določeno v pogodbah, opredeljeni stroški javne službe izključeni iz plačila letnih kompenzacij ⁽⁸⁴⁾. Poleg tega so portugalski organi oblasti obvestili Komisijo, da čeprav je RTP plačal DDV na prejeta letna kompenzacijska plačila se nastali stroški niso mogli upoštevati v skladu z računovodskimi pravili (uvodna izjava 96). Končno RTP v svojih poročilih javne službe ni vključil vseh izvedenih vlaganj v opremo javne službe, čeprav so le-ti bili knjiženi v finančnih računovodskih izkazih (glej uvodno izjavo 67).
- (191) V skladu z Amsterdamskim protokolom morajo države članice vseeno omogočiti denarno podporo javni službi radiotelevizije. V konkretnem primeru so portugalski organi oblasti odločili, da ne bodo povrnili nekaterih stroškov, ki so nastali ponudniku storitev pri izvrševanju svojih nalog.

⁽⁸³⁾ Sporočilo o radioteleviziji, odstavka 57 in 58.

⁽⁸⁴⁾ Stroški poslovanja prvega in drugega kanala, v skladu s Staro pogodbo za izvajanje javne službe odgovarjajo finančnim stroškom in stroškom korespondence, kjer so bili ustanovljeni tudi drugi operaterji.

- (192) V zadevnem primeru je država RTP jamčila ne samo za letna kompenzacijska plačila, temveč tudi za dodatno financiranje v obliki povečanja kapitala, posojil in pogodbe s shemo socialne varnosti.
- (193) Čeprav so pogodbe za izvajanje javne službe določile državno kompenzacijo v obliki letnih kompenzacijskih plačil za stroške poslovanja in možnosti dokapitalizacij RTP, pravna določila v zvezi z javno službo RTP niso določala nobenega financiranja s posojili in odbitki socialne varnosti. Vendar mora Komisija v skladu z odstavkom 57 sporočila o radioteleviziji analizirati, če so vsi ukrepi proporcionalni neto stroškom javne službe. Samo tako se lahko upošteva financiranje RTP, kot skladno s členom 86(2) Pogodbe ES.
- (194) Komisija tudi meni, da se lahko RTP naložene obveznosti javne službe, ki niso bile primerne za kompenzacijo na podlagi pogodb za izvajanje javne službe dejansko smatrajo za zakonite in jasno določene obveznosti javne službe, ki jih je država uradno naložila ponudniku storitev. Iz tega razloga lahko portugalska država v skladu s pravom Skupnosti financira vse neto stroške javne službe RTP.
- (195) Zaradi sedanje odločitve ni potrebno ponovno natančno izračunati vseh realnih neto stroškov, ki so nastali RTP pri opravljanju njegovih obveznosti javne službe. Dovolj je prikazati skupno državno financiranje, ki ga je RTP prejel v obdobju 1992-1998, ki ni presegló neto izrednih stroškov, ki so v istem obdobju nastali podjetju pri izpolnjevanju nalog javne službe.
- (196) Tabela 6 prikazuje pregled RTP stroškov javne službe (tako stroške vlaganj, kot tudi neto stroške poslovanja), izračunanih v skladu z uporabnimi stroškovno računovodskimi pravili in kompenzacijo, ki jo je prejel za vlaganja in stroške poslovanja.
- (197) Prvič se prikazujejo vlaganja v opremo javne službe (Tabela 5) in zagotovljena kompenzacija za finančna vlaganja (Tabela 2). Drugič se prikazujejo neto stroški poslovanja RTP (Tabela 4) in kompenzacijska plačila teh stroškov (Tabela 1). Nazadnje tabela prikazuje pridobljeno korist iz začasne pomoči, ki izhaja iz pogodbe s shemo socialne varnosti in posojila.

Tabela 6

Povzetek potreb denarne podpore in kompenzacije neto stroškov poslovanja javne službe v skladu z računovodskimi pravili

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Znesek
Stroški vlaganja	2 632,6	2 102,0	2 763,9	992,7	1 480,4	4 037,4	6 054,2	20 063,2
Dokapitalizacije	- 0	- 0	- 10 000,0	- 12 800,0	- 10 000,0	- 14 000,0	- 0	- 46 800,0
Razlika med stroški vlaganja in kompenzacijo	2 632,6	2 102,0	- 7 236,1	- 11 807,3	- 8 519,6	- 9 962,6	6 054,2	- 26 736,8
Stroški poslovanja javne službe	6 718,2	7 960,0	8 384,1	8 103,3	17 217,1	37 972,1	30 101,3	116 456,1
Kompenzacijska plačila	- 6 200,0	- 7 100,0	- 7 145,0	- 7 200,0	- 14 500,0	- 10 350,0	- 14 000,0	- 66 495,0
Socialna varnost	—	- 1 206,0	—	—	—	—	—	- 1 206,0
Posojilo							- 20 000,0	- 20 000,0
Razlika med stroški poslovanja in kompenzacijo	518,2	- 346	1 239,1	903,3	2 717,1	27 622,1	- 3 898,7	28 755,1

Viri: Finančno poročilo in poročila javne službe.

- (198) Kot je zgoraj poudarjeno je imel sistem letnih kompenzacijskih plačil, ki so ga izbrali portugalski organi oblasti vpliv podcenjevanja dejanskih stroškov nalog javne službe, ki jo je izvajal RTP. Sistem je privedel do kopičenja dolga. Na drugi stopnji so organi oblasti uporabili začasna sredstva za financiranje RTP stroškov javne službe, da so ohranili finančno ravnotežje RTP.
- (199) Kot Tabela 6 prikazuje so dokapitalizacije prekomerno kompenzirale vlaganja javne službe za 26,7368 milijard PTE, pri čemer so bili stroški poslovanja premalo financirani s kompenzacijskimi plačili in drugo začasno pomočjo v znesku od 28,7551 milijard PTE. V resnici so bile dokapitalizacije uporabljene za odplačilo nakopičenega dolga, čeprav so bile dejansko namenjene financiranju vlaganj v opremo.
- (200) Kot Tabela 6 prikazuje je bila skupna kompenzacija za 2,0183 milijard manjša od neto stroškov javne službe (28,7551 PTE minus 26,7368 milijard PTE). Komisija iz tega razloga ugotavlja, da je v skladu s pravili Skupnosti za obdobje pod preiskavo skupna državna denarna podpora proporcionalna neto stroškom poslovanja javne službe RTP.
- (201) Komisija upošteva, da so bila prejeta denarna sredstva verjetno celo nižja od skupnih neto stroškov, nastalih pri izpolnjevanju naloženih obveznosti države, glede na dejstvo, da zgornja tabela ne upošteva vseh stroškov javne službe RTP v obdobju 1992-1998.
- (202) Komisija bi morala z oziroma na sporočilo o radioteleviziji zagotoviti, da je državna denarna podpora proporcionalna neto stroškom zagotavljanja javne službe in da niso nastala nobena izkrivljenja na trgu, upoštevajoč gospodarske dejavnosti, ki izvirajo iz dejavnosti javnih služb in za katere na strani dohodkov ni mogoča pravilna razporeditev stroškov, nepotrebni za izpolnjevanje poslanstva javne službe. Do takšnega izkrivljenja bi prišlo, če bi RTP znižal cene reklamiranja na trgu, da bi na ta način znižal dohodek konkurentov ⁽⁸⁵⁾. V takšnem primeru RTP ne bi maksimalno svojih gospodarskih dohodkov in bi po nepotrebnem zvišal potrebo po denarni podpori. V skladu s sporočilom se takšno ravnanje, če bi nastopilo, ne bi moglo obravnavati, kot bistveno za poslanstvo javne službe, ki bi prispevalo izdajatelju televizijskega programa ⁽⁸⁶⁾.
- (203) V odločitvi za uvedbo preiskovalnega postopka je Komisija navedla, da v kolikor bi se ugotovil obstoj takšnega ravnanja, bi privedel do upoštevanja teh izkrivljenj in posledičnih potreb po višji državni denarni podpori pri ocenjevanju morebitne prekomerne kompenzacije. Na tej točki postopka je Komisija opozorila, da „na osnovi informacij, ki jih ima Komisija v tem trenutku ni mogoče ugotoviti, če je RTP sodeloval pri takšnem ravnanju“ ⁽⁸⁷⁾.
- (204) Komisija po vabilu za predložitev pripomb o uvedbi postopka ni prejela nobenih pripomb konkurentov RTP, ki bi namigovala ali prikazovale, da je RTP sodeloval pri protikonkurenčnem ravnanju na gospodarskih trgih, ki bi lahko vodilo do povečane državne denarne podpore, neskladne s Pogodbo ⁽⁸⁸⁾.
- (205) Na podlagi okoliščin Komisija meni, da ni nobenih indikacij, ki bi nakazovale na takšno ravnanje. Posledično ugotavlja, da je videti, da RTP na gospodarskih trgih ni ravnal protikonkurenčno, kar bi vodilo do povečane potrebe po državni denarni podpori in da ni prišlo do nobene prekomerne kompenzacije v posledici takšnega ravnanja.
- (206) Glede na to Komisija zaključuje, da se morajo pogodba s shemo socialne varnosti, dokapitalizacije in hibridni instrument obravnavati kot državna pomoč v skladu s členom 87(1). Vendar je denarna podpora RTP s sredstvi začasne pomoči skladna s skupnim trgom v skladu s členom 86(2) Pogodbe ES. Skupna denarna podpora je proporcionalna neto stroškom jasno določene, naložene obveznosti javne službe. Iz tega razloga državna denarna podpora ni vplivala na trgovinske pogoje in konkurenco Skupnosti v meri, ki bi bila v nasprotju s skupnimi interesi v skladu s členom 86(2) Pogodbe ES ⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁶⁾ *Ibidem*.

⁽⁸⁷⁾ Odstavek 91 sklepa o uvedbi postopka.

⁽⁸⁸⁾ Moralo bi biti poudarjeno, da je tožnik SIC v letu 1993 zatrjeval tudi kršitev člena 86(1) Pogodbe ES (predhoden člen 90) glede pravne strukture, ki jo je vzpostavila portugalska država glede trga reklamiranja in politike pridobitve programov RTP [glej tudi Odločbo Komisije 89/536/EGS (UL L 284, 3.10.1989, str. 36)]. Posledično je Komisija ta zatrjevanja ocenila v skladu s členom 86(1).

⁽⁸⁹⁾ Sporočilo o radioteleviziji, odstavek 58.

⁽⁸⁵⁾ Sporočilo o radioteleviziji, odstavek 58.

VI. SKLEP

(207) Komisija ugotavlja, da je Portugalska glede na kršitev člena 88(3) Pogodbe nezakonito izvajala zadevno začasno pomoč. Na osnovi zgornje analize ugotavlja, da pogodba s shemo socialne varnosti v letu 1993, dokapitalizacije v obdobju 1994-1997 in posojilo v letu 1998 predstavljajo državno pomoč v skladu s členom 87(1) Pogodbe. Ukrepi so odobreni z državnimi sredstvi in predstavljajo nevarnost izkrivljenja konkurence z dajanjem prednosti RTP in imajo vpliv na trgovino. Kot je zgoraj analizirano, ukrepi ne izpolnjujejo pogojev, določenih v *Altmark*, zaradi česar se ne morejo upoštevati kot sestavni del kompenzacijskega sistema, katerega parametri so bili predhodno določeni na objektivni in pregleden način. Poleg tega je jasno, da RTP ni bila izbrana po postopku javnih naročil, z jamstvom najnižje možne cene in ne obstajajo nobene indikacije, da se je znesek začasnih plačil določil na osnovi analize stroškov, ki bi nastali tipičnemu podjetju.

(208) Oprostitev, določena v členu 86(2) se uporablja začasne ukrepe. Kot je zgoraj analizirano so ukrepi kompenzirali jasno določene obveznosti javne službe, ustrezno naložene RTP. Kot je bilo na začetku navedeno sočasni ukrepi sorazmerni neto stroškom javne službe RTP. Ukrepi ne izkrivljajo konkurence v meri, ki bila v nasprotju z interesi Skupnosti, ker so sorazmerni neto stroškom javne službe RTP in ker se RTP v svojih gospodarskih dejavnostih ni obnašala na protikonkurenčni način –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč v znesku 68,006 milijard PTE, ki jo je Portugalska odobrila RTP v obliki pogodbe s shemo socialne varnosti v letu 1993, dokapitalizacij v obdobju 1994-1997 in posojila v letu 1998 je v smislu člena 86(2) Pogodbe združljiva s skupnim trgom, ker ni vodila do kakršne koli prekomerne kompenzacije neto stroškov RTP naloženih nalog javne službe.

Člen 2

Naslednji ukrepi ne predstavljajo državne pomoči: oprostitev registracijskih taks, plačilo za odcepitev radiofuzijskega omrežja, odobrena sredstva za plačila letnih pristojbin za uporabo radiofuzijskega omrežja, protokol o promociji kinematografov, izdaja obveznic in načrt prestrukturiranja za obdobje 1996-2000.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Portugalsko.

V Bruslju, 15. oktobra 2003

Za Komisijo
Mario MONTI
Član Komisije

ODLOČBA KOMISIJE**z dne 22. septembra 2004****o državnih pomoči, ki jo namerava Združeno kraljestvo izvajati za družbo British Energy plc***(notificirano pod dokumentarno številko K(2004) 3474)***(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

(2005/407/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in še zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in še zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

ob pozivu zainteresiranim strankam, da predložijo svoje pripombe v skladu z določbo/določbami, navedenimi zgoraj ⁽¹⁾, in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) 9. septembra 2002 je vlada Združenega kraljestva vzpostavila paket pomoči za reševanje družbe za električno energijo British Energy plc („družba BE“) iz Združenega kraljestva. Komisija je 27. novembra 2002 sklenila, da ne bo nasprotovala v tem primeru ⁽²⁾. V skladu s tem sklepom so imeli organi Združenega kraljestva do 9. marca 2003 čas predložiti načrt za prestrukturiranje ali likvidacijo družbe BE ali prikazati, da je bila pomoč odplačana.

(2) 7. marca 2003 so organi Združenega kraljestva Komisiji sporočili svojo namero o načrtu za prestrukturiranje. Predložitev sporočila vlade Združenega kraljestva je bila registrirana kot primer državne pomoči številka NN 45/2003, ker so nekateri ukrepi za prestrukturiranje, ki morda vključujejo pomoč, že začeli veljati. Nadaljnji podatki so bili predloženi 13. marca 2003. Predstavniki Komisije in organov Združenega kraljestva so se sestali 28. marca 2003. Komisija je organom Združenega kraljestva 21. aprila 2003 poslala zahtevo za podatke, na katero so organi Združenega kraljestva odgovorili 2. maja 2003.

(3) S pismom z dne 23. julija 2003 je Komisija obvestila Združeno kraljestvo o sklepu za sprožitev postopka, določenega v členu 88(2) Pogodbe ES, v zvezi s pomočjo.

(4) Sklep Komisije, da sproži postopek, je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strani, da predložijo svoje pripombe.

(5) Organi Združenega kraljestva so Komisiji poslali svoje pripombe o začetku postopka s pismom z dne 22. avgusta 2003, ki je bilo pri Komisiji registrirano istega dne.

(6) Komisija je prejela pripombe zainteresiranih strani. Posredovala jih je Združenemu kraljestvu, ki je imelo priložnost odgovoriti; njegovi komentarji so prispeli s pismom z dne 29. oktobra 2003, ki je bilo pri Komisiji registrirano 30. oktobra 2003.

(7) Komisija se je 7. oktobra 2003 sestala z organi Združenega kraljestva. Po tem sestanku je Združeno kraljestvo predložilo podatke v pismu z dne 5. novembra 2003, registriranim 10. novembra 2003. Še en sestanek je potekal 28. novembra 2003. Komisija je organom Združenega kraljestva 5. decembra 2003 poslala zahtevo za podatke, na katero je Združeno kraljestvo odgovorilo 22. decembra 2003. Še en sestanek je potekal 2. februarja 2004. Združeno kraljestvo je predložilo podatke 4. februarja 2004. Združeno kraljestvo je predložilo nove podatke 10. marca 2004. Še en sestanek je potekal 22. marca 2004. Komisija je 19. aprila 2004 poslala novo zahtevo, na katero je Združeno kraljestvo odgovorilo 11. maja 2004. 7. junija 2004 je potekal sestanek. 1. julija 2004 so bili predloženi novi podatki in 29. julija 2004 je potekal sestanek. Združeno kraljestvo je predložilo dodatne podatke 23. avgusta 2004.

⁽¹⁾ UL C 180, 31.7.2003, str. 5.

⁽²⁾ UL C 39, 18.2.2003, str. 15.

⁽³⁾ Glej opombo 1.

II. PODROBEN OPIS POMOČI

1. Upravičenec do pomoči

(a) Skupina *British Energy plc*

(8) Družba BE je proizvajalec električne energije. Organi Združenega kraljestva so jo privatizirale leta 1996. Razen treh posebnih deležev, ki jih imajo organi Združenega kraljestva (enega v družbi BE in po enega v vsaki od njenih dveh glavnih hčerinskih družb v Združenem kraljestvu), je družba BE zdaj popolnoma v lasti zasebnih vlagateljev.

(9) V času privatizacije je glavni del poslovne dejavnosti družbe BE predstavljalo šest jedrskih elektrarn v Angliji in dve jedrski elektrarni na Škotskem. Družba BE še naprej upravlja te elektrarne, ki imajo skupno registrirano zmogljivost 9 820 MW, od česar 7 281 MW v Angliji in Walesu ter 2 539 MW na Škotskem. Družba BE je edini upravljavec jedrskih elektrarn v Združenem kraljestvu, ki je v lasti zasebnega sektorja. Električno energijo dobavlja na trg za prodajo na debelo ter nekaterim velikim industrijskim in poslovnim („I&P“) odjemalcem, vendar ne tudi na drobno.

(10) Po privatizaciji se je družba BE vključila v mešano družbo z razmerjem 50: 50 v ZDA z imenom Amergen za nakup in upravljanje ameriških elektrarn za proizvodnjo jedrske energije ter pridobila delež 82,4 % v najemu družbe Bruce Power LP v Ontariu v Kanadi. V Združenem kraljestvu je družba BE leta 1999 prevzela maloprodajne dobavne dejavnosti družbe South Wales Electricity (pozneje prodane leta 2000) in leta 2000 elektrarno na premog Eggborough z zmogljivostjo 1 970 MW, da bi pridobila večjo gibljivost in zagotovilo v primeru izpada svojih jedrskih elektrarn.

(11) Od osmih jedrskih elektrarn družbe BE v Združenem kraljestvu jih ima sedem plinsko hlajene reaktorje („PHR“), ki so konstrukcijsko in tehnološko značilni le za Združeno kraljestvo. Osmo, Sizewell B, je tlačnovodna elektrarna z reaktorjem („TEJR“), konstrukcijsko in tehnološko mednarodno široko rabljenega tipa.

(12) Glavne hčerinske družbe družbe BE v Združenem kraljestvu so:

— British Energy Generation Ltd („BEG“), ki je lastnica in upravljavka šestih jedrskih elektrarn v Angliji in lastnica dovoljenja za neposredno dobavo;

— British Energy Generation (UK) Ltd („BEGUK“), ki je lastnica in upravljavka dveh jedrskih elektrarn na Škotskem;

— Eggborough Power (Holdings) Ltd („EPL“), ki je lastnica in upravljavka elektrarne na premog Eggborough v Angliji;

in

— British Energy Power & Energy Trading Ltd („BEPET“), ki prodaja vso proizvodnjo družbe BE (razen v zvezi z dejavnostjo neposredne dobave) in upravlja s tržnimi tveganji.

(b) *Zadnji razvojni dosežki*

(13) Zaradi znatnega padca cen električne energije na trgu, na katerem deluje družba BE, pomanjkljivega zavarovanja družbe BE pred tveganji in nenačrtovanih izpadov električne energije v elektrarnah so se prihodki elektrarn družbe BE leta 2002 izrazito zmanjšali. Zaradi visokega deleža neizogibnih stroškov⁽⁴⁾ v stroškovni strukturi jedrskih elektrarn družbe BE je imela družba tudi slabe možnosti, da bi se na nižje cene odzvala z znižanjem stroškov.

(14) Padec cene za 8,56 GBP/MWh, do katerega je prišlo v dveh letih pred letom 2002, ustreza letnemu zmanjšanju dohodka v vrednosti 642 milijonov GBP na leto pri proizvodnji 75 TWh (skupna proizvodnja elektrarn družbe BE v finančnem letu). Niti trgovske pogodbe za trgovanje z električno energijo niti dejavnosti neposredne prodaje niso zadostno ublažile učinka, ki ga je imel padec cen na dohodek družbe BE.

(15) Kot posledica teh dejavnikov se je denarni položaj družbe BE poleti 2002 znatno poslabšal, z znižanjem stanja denarnih sredstev z 231 milijonov GBP na začetku aprila 2002 na le 78 milijonov GBP na koncu avgusta 2002, s pospešenim padcem od konca junija 2002 dalje. Razen znatnega znižanja stanja denarnih sredstev je družba BE pričakovala precejšnje denarne odlive v obdobju od septembra 2002 do marca 2003. Ti odlivi so vključevali plačila družbi British Nuclear Fuel Limited („BNFL“) v skladu s pogodbami o ravnanju z izrabljenim gorivom, naložbe v osnovna sredstva v elektrarno družbe Bruce Power v Kanadi, ki je v lasti družbe BE, in odplačevanje prve tranše delnic z rokom plačila 25. marca 2003.

(16) 5. septembra 2002, glede na neuspešne ponudbe delnic poleti in zaskrbljenost v zvezi z zmožnostjo družbe za dostop do svojih neuporabljenih bančnih zmogljivosti, je bil upravi predložen pravni nasvet, da družba BE ne bo mogla izčrpati posojilnih sredstev. Res bi lahko izčrpanje posojilnih sredstev, ker direktorji niso bili v položaju, da bi lahko izjavili, da verjamejo v zmožnost družbe za odplačilo posojilnih sredstev, pomenilo isto kot trgovanje brez razumne možnosti preprečitve likvidacije zaradi plačilne nesposobnosti. Zato je družba BE zaprosila za finančno pomoč organe Združenega kraljestva, da bi se izognila stečajnemu postopku. To finančna pomoč je bila odobrena kot pomoč za reševanje z odločbo Komisije z dne 27. novembra 2002.

⁽⁴⁾ To je tistih stroškov, ki se jim ni mogoče izogniti z ustavitvijo delovanja ali zaprtjem elektrarn.

(17) Ta odločba je veljala za obveznost vlade Združenega kraljestva, da Komisiji najpozneje 6 mesecev po odobritvi pomoči za reševanje sporoči likvidacijo ali načrt za prestrukturiranje ali dokaže, da so bila sredstva v celoti povrnjena in/ali to, da se je jamstvo umaknilo. 7. marca 2003 je vlada Združenega kraljestva Komisiji sporočila načrt za prestrukturiranje družbe BE.

2. Načrt za prestrukturiranje

(a) Vzroki za težave družbe BE

(18) Vlada Združenega kraljestva je za težave družbe BE navedla naslednje vzroke:

Nezavarovan položaj družbe BE

(19) V nasprotju z drugimi velikimi proizvodnimi družbami v zasebnem sektorju družba BE ne opravlja dejavnosti prodaje na drobno, ki je naravno zavarovanje pred tveganjem pri veleprodajnih cenah električne energije. Družba BE namesto tega prodaja električno energijo predvsem na trg za prodajo na debelo, majhen delež pa velikim industrijskim in poslovnim („I&P“) odjemalcem.

(20) Položaj družbe BE na trgu maloprodajne dobave velikim odjemalcem I&P družbe ni zavaroval pred tveganjem padca veleprodajnih cen. Ta trg je od leta 1994 popolnoma odprt za konkurenco. Za kupce, občutljive na ceno, je konkurenčen. Tudi cene na tem trgu so padle. Te večinoma prehajajo neposredno na kupce. Skladno s tem ni bilo nobenega povečanja marž trgovine na drobno, ki bi izravnale učinke nižanih veleprodajnih cen.

Visok delež neizogibnih stroškov družbe BE

(21) Za stroškovne strukture jedrskih elektrarn so značilni zelo visoki neizogibni stroški in nizki izogibni stroški ⁽⁵⁾.

(22) Nekateri od neizogibnih stroškov družbe BE so značilni le za jedrske elektrarne. Prvič, obveznosti jedrske razgradnje niso povezane s proizvodnjo, razen v zvezi z njihovo časovno razporeditvijo, ki temelji na razporeditvi časa zaprtja elektrarne. Drugič, stroški ravnanja z izrabljenim gorivom – stroški predelave, skladiščenja in končne odstranitve – so za gorivo, ki je bilo že natočeno v reaktor, prav tako neizogibni.

(23) Po drugi strani so izogibni stroški za jedrske elektrarne nižji od tistih za druge elektrarne v sistemu, vključno z drugimi elektrarnami za proizvodnjo pri osnovni obremenitvi.

(24) Padec cen na trgu je povzročil veliko zmanjšanje marž nad izogibnimi stroški, ki jih zasluži družba BE. Zato so se sredstva, ki so namenjena izravnavanju visokih neizogibnih stroškov, predvsem stroškov financiranja in jedrskih obveznosti, zelo zmanjšala. To je povzročilo težave pri odplačevanju dolgov upnikom, zaradi česar je bilo potrebno finančno prestrukturiranje poslovanja.

(25) Razen dolgoročnih neizogibnih stroškov, povezanih z jedrskimi obveznostmi, je imela družba BE tudi visoke kratkoročne neizogibne stroške v obliki izdatkov za financiranje, ki so se povečali zaradi vračanja kapitala delničarjem in zaradi nakupov Egghborougha in v Severni Ameriki, in stroške pogodb o nakupu energije.

Večji nenačrtovani izpadi v jedrskih elektrarnah družbe BE

(26) Izgubo dohodka družbe BE po padcu veleprodajnih cen električne energije so še poslabšali večji nepričakovani izpadi v elektrarnah Torness 2 in Dungeness B. 13. avgusta 2002 je družba BE razglasila, da se je po nepričakovanih izpadih v elektrarni Torness ciljna jedrska proizvodnja v Združenem kraljestvu znižala s 67,5 TWh na 63 TWh (± 1 TWh).

(b) Ukrepi za prestrukturiranje

(27) Paket pomoči za prestrukturiranje sestavlja naslednjih 7 ukrepov, o katerih so se dogovorili družba BE, njeni glavni upniki (vključno z družbo za predelavo jedrskega goriva BNFL, ki je v javni lasti) in vlada Združenega kraljestva:

- ukrep A : ukrepi, povezani s financiranjem jedrskih obveznosti,
- ukrep B : ukrepi v zvezi z gorivnim ciklom, dogovorjenim z BNFL,
- ukrep C : ukrepi za odlog plačil,
- ukrep D : paket pomoči za prestrukturiranje za pomembne upnike,
- ukrep E : uvedba nove strategije trgovanja,
- ukrep F : prodaja premoženja kot pomoč pri financiranju prestrukturiranja,
- ukrep G : lokalni odlogi plačila davkov.

⁽⁵⁾ To je tisti stroški, ki se jim je mogoče izogniti z ustavitvijo delovanja ali zaprtjem elektrarn.

(28) Ti ukrepi so natančneje opisani v uvodnih izjavah (29) do (102).

Ukrep A: ukrepi, povezani s financiranjem jedrskih obveznosti

Jedrske obveznosti

- (29) Jedrske obveznosti izhajajo predvsem iz potrebe po predelavi ali skladiščenju in končni odstranitvi izrabljenega jedrskega goriva („obveznosti postradiacijskega dela gorivnega cikla“) ter iz potrebe po razgradnji jedrskih elektrarn po koncu njihove proizvodne dobe („obveznosti razgradnje“).
- (30) Za nekatere obveznosti postiradiacijskega dela gorivnega cikla ima družba BE pogodbe za storitve ravnanja z izrabljenim gorivom z družbo BNFL („pogodbene obveznosti“). Pogodbene obveznosti so zneski, ki jih mora družba BE po pogodbi v prihodnje plačati družbi BNFL za predelavo in/ali skladiščenje izrabljenega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev ter za druge storitve povezane z ravnanjem z izrabljenim gorivom. Pogodbe pokrivajo predelavo ter skladiščenje izrabljenega goriva in z njim povezanih odpadnih snovi za gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev vsaj do leta 2038 ali 2086. Te pogodbe so predvsem pogodbe za fiksno ceno, s tem da vse tehnično tveganje, povezano s skladiščenjem in predelavo izrabljenega jedrskega goriva, nosi družba BNFL. Družba BE je ves čas veljavnosti pogodbe upravičena do vsega izrabljenega goriva in večine z njim povezanih odpadnih snovi.
- (31) So še druge obveznosti postiradiacijskega dela gorivnega cikla, ki so lahko ali niso povezane z istim izrabljenim gorivom, za katerega sedaj ni pogodb za storitve („obveznosti brez pogodbe“). Obveznosti brez pogodbe veljajo predvsem za končno odstranitev izrabljenega goriva, plutonija, urana in odpadnih snovi iz predelave goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev, skladiščenje in končno odstranitev izrabljenega goriva iz tlačnovodnih reaktorjev, vključno z gradnjo suhega skladišča v elektrarni Sizewell B, ter skladiščenje in odstranitev operativnih odpadkov.
- (32) Obveznosti razgradnje veljajo za stroške odstranitve goriva, radioaktivnosti in jedrskih elektrarn, potem ko so elektrarne prenehale proizvajati elektriko. Razgradnja se običajno opisuje v treh fazah:
- faza 1: odstranitev goriva iz reaktorja kmalu po zaprtju elektrarne in odstranitev goriva iz elektrarne,
 - faza 2: odstranitev odvečnih pomožnih zgradb ter zavarovanje reaktorja in zaščita pred vremenskimi vplivi, po čemer se reaktor vzdržuje in opazuje, običajno še dolgo obdobje, in
 - faza 3: odstranitev reaktorja, da se lahko lokacija ponovno uporabi (vsaj 85 let po koncu proizvodnje za elektrarne s plinsko hlajenimi reaktorji in do 50 let za elektrarne s tlačnovodnimi reaktorji).
- (33) Do sedaj je bilo uvedenih že več ureditev za financiranje jedrskih obveznosti. V času privatizacije je bil ustanovljen poseben sklad, sklad za financiranje razgradnje („SFR“), v obliki delniške družbe v lasti samostojnega trusta. Njegov namen je bilo oblikovanje ločenega sklada, ki bi se uporabil za razbremenitev dela obveznosti razgradnje. Pričakovalo se je, da se bodo vse ostale jedrske obveznosti pokrile z denarnimi tokovi iz tekočega poslovanja družbe BE. Vseeno zaradi znižanja dohodkov družbe BE obstoječe ureditve ne zadostujejo za financiranje jedrskih obveznosti.
- (34) Vlada Združenega kraljestva je v načrt za prestrukturiranje vključila več instrumentov, da bi se nanje prenesla finančna odgovornost vsaj za del financiranja jedrskih obveznosti. Ti novi instrumenti se bodo ustanovili vzporedno z oblikovanjem novih ureditev v zvezi z sredstvi, ki jih bo družba BE prispevala k stroškom jedrskih obveznosti, skupaj z upravljanjem jedrskih obveznosti družbe BE.
- Ustvarjanje novega sklada
- (35) Načrt za prestrukturiranje predvideva, da se obstoječi sklad za financiranje razgradnje razširi v nov sklad ali nadomesti z novim skladom, skladom za jedrske obveznosti („SJO“). Sklad za jedrske obveznosti je zasnovan kot delniška družba v lasti samostojnega trusta. Sklad za jedrske obveznosti je namenjen pokritju stroškov obveznosti brez pogodbe in obveznosti razgradnje za:
- (a) vse gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev, ki je bilo natočeno v reaktorje družbe BE pred datumom, na katerega se izpolnijo vsi pogoji, nastali pred prestrukturiranjem, vključno z odločbo Komisije o načrtu za prestrukturiranje („datum uveljavitve prestrukturiranja“) za vse gorivo iz tlačnovodnih reaktorjev ter skladiščenjem in odstranitvijo operativnih odpadkov iz elektrarn;
 - (b) vse obveznosti razgradnje iz faze 1, ki jih ima družba BE;
- in
- (c) vse obveznosti razgradnje iz faz 2 in 3, ki jih ima družba BE, če predvidena vrednost sklada za financiranje razgradnje ne zadošča za pokritje obveznosti razgradnje iz faz 2 in 3, ko zapadejo plačila.
- (36) Potem ko se vzpostavi prestrukturiranje, bo družba BE prispevala v sklad za jedrske obveznosti, s plačevanjem:
- (a) stalnih prispevkov za razgradnjo v višini 20 milijonov GBP na leto – prilagojeno indeksu cen na drobno („ICD“) – s postopnim zmanjševanjem po zaprtju elektrarn;

- (b) 150 000 GBP, prilagojeno indeksu cen na drobno, za vsako tono goriva za tlačnovodne reaktorje, natočeno v reaktor Sizewell B po datumu, na katerega se izpolnijo vsi pogoji, nastali pred prestrukturiranjem. Organi Združenega kraljestva menijo, da cena 150 000 GBP na tono ustreza mednarodnim stroškom ravnanja z izrabljenim gorivom;
- (c) 275 milijonov GBP novih obveznic v sklad za jedrske obveznosti. Nove obveznice bodo obveznice najvišje kakovosti in nezavarovane;
- (d) plačil, ki so prvotno 65 % konsolidiranega neto denarnega toka družbe BE po odbitku davkov in stroškov financiranja ter po financiranju denarnih rezerv („plačila v sklad za jedrske obveznosti“). Ta plačila so spodaj imenovana „prenosi denarja“ Upniki sklada za jedrske obveznosti bodo imeli tudi pravico, da občasno spremenijo vsa plačila v sklad za jedrske obveznosti, ali del teh plačil, v določeno število delnic družbe BE. Dokler so te delnice v lasti sklada za jedrske obveznosti, so neglasovalne, če bi drugače imele 30 % ali več glasovalnih pravic družbe BE.
- (37) Odstotek denarnega toka, na katerem temelji višina plačil v sklad za jedrske obveznosti, se lahko občasno prilagodi na pošten in razumen način, tako da imajo delničarji korist od ohranjenega denarnega toka in prihodkov od novih vpisov delnic družbe BE ter tako da na sklad za jedrske obveznosti in delničarje ne morejo negativno vplivati razdružitev, izdaje vrednostnih papirjev delničarjem ali druge dejavnosti družbe.
- (38) Plačevanje stalnih prispevkov v višini 20 milijonov GBP na leto (indeksiranih in s postopnim zmanjševanjem po zaprtju elektrarn) v sklad za jedrske obveznosti ali sklad za financiranje razgradnje za obveznosti razgradnje bo pospešeno na osnovi neto sedanje vrednosti (znižane po diskontni stopnji, primerni za sklad za jedrske obveznosti ali sklad za financiranje razgradnje, odvisno od primera) in takoj zapade v plačilo v primeru plačilne nesposobnosti družb BEG ali BEGUK. Za pospešeno plačilo/pospešena plačila bodo jamčile vse glavne družbe v skupini BE in jih bodo zavarovali s posojili na osnovna sredstva.
- (39) Upniki sklada za jedrske obveznosti ne bodo imeli nobenih vlog ali nalog razen upravljanja sklada in naložb vanj ter plačevanja ustreznih izdatkov. To bo vključevalo ocenjevanje, ali bi bilo za sklad za jedrske obveznosti koristno odložiti nekatera plačila v sklad za jedrske obveznosti ali spremeniti ta plačila v lastniški delež. Upniki sklada za jedrske obveznosti ne bodo pooblašteni za pregledovanje obveznosti in zahtev za financiranje ali za določanje prispevkov družbe BE.
- Pomoč vlade Združenega kraljestva v zvezi s financiranjem jedrskih obveznosti
- (40) Vlada Združenega kraljestva bo v zvezi s financiranjem jedrskih obveznosti sprejela naslednje štiri ukrepe:
- Prevzem odgovornosti za obveznosti družbe BE v skladu s pogodbami o preteklem izrabljenem gorivu
- (41) Vlada Združenega kraljestva se zaveže, da bo prevzela odgovornost za obveznosti družbe BE v skladu s pogodbami med družbama BE in BNFL („pogodbe o preteklem izrabljenem gorivu“), v zvezi s (i) predelavo in/ali skladiščenjem izrabljenega goriva za plinsko hlajene reaktorje, natočenega v reaktorje pred datumom uveljavitve prestrukturiranja, in (ii) drugimi storitvami, povezanimi z vzdrževanjem reaktorskih posod, ravnanjem z oksidi in železniškim prevozom v skladu s sedanjimi pogodbami z družbo BNFL.
- (42) Ta zaveza ne pokriva plačil za gorivo, natočeno v plinsko hlajene reaktorje po datumu uveljavitve prestrukturiranja, za katero bo stroške še naprej nosila družba BE v skladu z novimi pogodbami, ki so rezultat poslovnih pogajanj med družbama BE in BNFL. Ne pokriva plačil v zvezi z gorivom za tlačnovodne reaktorje, ker tega goriva ne predeluje družba BNFL, ampak z njim neposredno ravna – dejansko skladi – družba BE.
- Zaveza za pokritje primanjkljajev v skladu za jedrske obveznosti za obveznosti razgradnje in obveznosti brez pogodbe iz faze 1
- (43) Vlada Združenega kraljestva se zaveže, da bo pokrila primanjkljaje v financiranju znotraj sklada za jedrske obveznosti za obveznosti razgradnje in obveznosti brez pogodbe (vključno s stroški izgradnje suhega skladišča za elektrarno Sizewell B in končne odstranitve goriva) za fazo 1.
- Zaveza za pokritje primanjkljajev v skladu za jedrske obveznosti za obveznosti razgradnje in obveznosti brez pogodbe iz faz 2 in 3
- (44) Vlada Združenega kraljestva se zaveže, da bo pokrila primanjkljaje v financiranju znotraj sklada za jedrske obveznosti v fazah 2 in 3 glede na razgradnjo
- Posebna oprostitev davka
- (45) Zgoraj navedene zaveze vlade Združenega kraljestva se bodo upoštevale kot sredstva v bilanci stanja družbe BE z ustreznim knjiženjem v dobro v izkazu poslovnega izida. V običajnih okoliščinah bi bila zaveza obdavčljiva. Vlada Združenega kraljestva meni, da bi morala iz tega razloga povečati višino pomoči, dodeljene družbi BE v postopku prestrukturiranja, za količino davka na podlagi zaveze, da bo zagotovila plačilno sposobnost družbe BE po prestrukturiranju.
- (46) Da ne bi prišlo do tega, so organi Združenega kraljestva v postopku uvajanja zakonodaje za posebno oprostitev davka prek zakona o elektriki. Brez te zakonodaje o oprostitvi davka bi nastal obdavčljiv prejemek približno 3 152 milijonov GBP. Vlada Združenega kraljestva meni, da je zakonodaja o oprostitvi davka osnovana na način, ki zagotavlja, da družba BE v prihodnosti ne bo deležna nobenih asimetričnih davčnih olajšav. Vsa nadaljnja povečanja vrednosti zaveze, zaradi sprememb cen ali revalorizacije, bodo obdavčljiva, tako da se bodo ujemale z oprostitvijo davka, ki se dodeli družbi BE, ko se dodatni strošek zabeleži v izkaz poslovnega izida.

(47) Tabela 1 spodaj prikazuje oceno vrednosti zgoraj predstavljenih instrumentov pomoči, ki so jo pripravili organi Združenega kraljestva. Te ocene vrednosti so zelo negotove. Stroški odplačanih jedrskih obveznosti in prispevek družbe BE k tem stroškom so zelo negotovi. Res bo odplačevanje obveznosti potekalo še izredno dolgo časovno obdobje. Družba BE na primer ne bi pričakovala, da bo začela odstranjevati plinsko hlajen reaktor prej kot 85 let po prenehanju obratovanja elektrarne, medtem ko se mora ravnati z izrabljenim gorivom nadaljevati v neskončnost. Razen tega je veliko nalog, vključno z razgradnjo plinsko

hlajenih reaktorjev, s katerimi do danes še nihče nima praktičnih izkušenj. Ocenjena vrednost pomoči se je od obvestila spremenila. Glavni razlogi za to so povečani prihodki od prenosov denarja zaradi izboljšav predvidene učinkovitosti družbe BE, vpliv inflacije, obnovitev zneskov, določenih z zavezo za pogodbe o preteklem izrabljenem gorivu, povečane količine preteklega izrabljenega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev zaradi poznejšega datuma prestrukturiranja in povečanje vrednosti sredstev iz sklada za financiranje razgradnje proizvodnje, da odsevajo novejšo tržno vrednost.

Tabela 1

Ocena vrednosti instrumentov pomoči ukrepa A na osnovi napovedi iz julija 2004 ⁽⁶⁾

(v milijonih GBP)

	Prvotna predložitev		Sedanje napovedi	
	NSV (zmanjšana po nominalni stopnji 5,4 % ⁽⁷⁾)	Skupna prihodnja denarna plačila (nezmanjšana)	NSV (zmanjšana po nominalni stopnji 5,4 % ⁽⁷⁾)	Skupna prihodnja denarna plačila (nezmanjšana)
Zaveza za pogodbe o preteklem izrabljenem gorivu	2 185	3 218	2 377	3 067
Zaveza za obveznosti brez pogodbe	750	3 166	951	3 375
Zaveza za obveznosti razgradnje	879	4 917	1 115	5 062
Zneski, ki jih družba BE prispeva v sklad za jedrske obveznosti	- 1 432	- 1 845	- 2 007	- 2 510
Neto zneski, ki jih plača državni sekretar -	197	6 238	59	5 927
Oprostitev davka	916	946	1 047	1 077
Skupaj	3 298	10 402	3 483	10 071

Prvotna predložitev: denarni tokovi, vrednoteni marca 2003, navedeni v cenah iz decembra 2002.
Sedanje napovedi: denarni tokovi, vrednoteni marca 2004, navedeni v cenah iz marca 2004.

Ukrep B: Ukrepi v zvezi z gorivnim ciklom, dogovorjenim z družbo British Nuclear Fuel Limited (BNFL)

Ukrepi v zvezi z dobavo goriva („pogodbe za prediradiacijski del cikla“)

(48) Družba BNFL dobavlja družbi BE jedrsko gorivo za vse njene plinsko hlajene reaktorje in predeluje ali skladišči to gorivo, ko se izrabi ⁽⁸⁾.

(49) Družba BNFL, ki je največji posamični upnik družbe BE, je privolila, da spremeni, kot del načrta za prestrukturiranje, pogodbe z družbo BE v zvezi z dobavo goriva in predelavo izrabljenega goriva.

(50) Sporazumi za dobavo goriva med družbama BE in BNFL, sklenjeni pred prestrukturiranjem, iz leta 1997 za družbo BEG in iz leta 1995 za družbo BEGUK. Veljavni naj bi bili do 31. marca 2006, vendar z namenom ponovnega pogajanja o teh pogodbah in podaljšanja veljavnosti pogodb za družbo BEG in možnostjo podaljšanja veljavnosti za družbo BEGUK.

(51) Stroški dobave goriva so vključevali stalni letni strošek in dodaten spremenljiv strošek za element dobavljenega goriva. Stroški so bili določeni in predmet prilagoditve v skladu z indeksom inflacije.

⁽⁶⁾ Prvotna predložitev: denarni tokovi, vrednoteni marca 2003, navedeni v cenah iz decembra 2002. Sedanje napovedi: denarni tokovi, vrednoteni marca 2004, navedeni v cenah iz marca 2004.

⁽⁷⁾ Diskontna stopnja je 5,4 % nominalne stopnje, priporočene kot referenčne stopnje od 1. januarja 2003 v skladu z obvestilom Komisije o metodi določanja referenčne in diskontne stopnje (UL C 273, 9.9.1997, str.3).

⁽⁸⁾ Družba BE kupuje gorivo za svojo edino elektranu s tlačnovodnim reaktorjem od drugega dobavitelja, in nima pogodb za izrabljeno gorivo za tlačnovodni reaktor, skladiščeno v elektrarni.

(52) Ponovno spremenjeni pogoji dobave goriva so začeli veljati 1. aprila 2003 z dopolnilom predhodnim sporazumom. Novi pogoji bodo tudi osnova za nove dosmrtno sporazume za dobavo goriva za plinsko hlajene reaktorje po 31. marcu 2006, ki začnejo veljati s 1. aprilom 2006.

- (53) V skladu z novimi pogoji se fiksno letno izplačilo v skladu s prejšnjimi sporazumi zmanjša za 5 milijonov GBP na leto in se bo dodatno zmanjšalo, kar je povezano s cenami električne energije pri osnovni obremenitvi, vendar je zgornja meja 15 milijonov GBP (pri cenah iz leta 2003 in po prilagoditvi indeksu cen na drobno). Cene bodo drugače ostale iste kot v prejšnjih pogodbah.
- (54) V zvezi z dobavo goriva po 1. aprilu 2006 in za vsaj 4 od 7 elektrarn s plinsko hlajenimi reaktorji, ki bodo ostale odprte, bo stalni strošek, ki ga plačuje družba BE, znašal 25,5 milijona GBP, brez zgoraj opisanega zmanjšanja, s spremenljivim stroškom (kot za obstoječe pogodbe), enakim 191 000 GBP na tono urana. Te cene ustrezajo denarnim vrednostim iz julija 2002 in se bodo prilagodile v skladu z indeksom cen na drobno.
- (55) Za obdobje, ko ostanejo odprte le tri elektrarne ali manj, se cena lahko določi na osnovi priporočil skupne ekipe družb BE in BNFL, po študiji programa optimizacije konca življenjske dobe elektrarne za izdelavo goriva družbe BNFL.
- Ukrepi v zvezi z izrabljenim gorivom („pogodbe za postiradiacijski del cikla“)
- (56) Leta 1995 so pravni predhodniki družb BEG in BEGUK (družba *Nuclear Electric* za prvo in družba *Scottish Nuclear* za drugo) z družbo BNFL sklenili dolgoročne pogodbe za skladiščenje in predelavo izsevanega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev ter za sorodne storitve. Družba BEGUK (takrat *Scottish Nuclear*) je leta 1995 sklenila dodatno pogodbo za dolgoročno skladiščenje vsega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev, ki presega v pogodbi določeno količino za predelavo. Leta 1997 je tudi družba BEG podpisala dodatno pogodbo za storitve ravnanja z izrabljenim gorivom, ki je obravnavala vse količine izsevanega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev, nastalega v življenjski dobi elektrarne, ki presegajo količine, odstranjene iz reaktorjev družbe BEG, v skladu s pogodbo iz leta 1995. Vse zgoraj navedene pogodbe bodo spodaj imenovane „obstoječi sporazumi o ravnanju z izrabljenim gorivom“. Storitve zagotavljajo vsaj do leta 2038 ali 2086 (odvisno od kategorije odpadkov).
- (57) V skladu z obstoječimi sporazumi o izrabljenem gorivu ostane družba BE upravičena do vsega izrabljenega goriva. Družbi BEG in BEGUK bosta sčasoma pozvani, da iz skladišč družbe BNFL sprejmeta vitrificirane visokoradioaktivne odpadke, izrabljeno gorivo, nekatere sredneradioaktivne odpadke ter predelan uran in plutonij za izpolnitev njunih zadolžitvev za odstranitev teh odpadkov.
- (58) Oblikovanje cen teh sporazumov je dejansko fiksno določeno, predmet prilagoditev zaradi inflacije in, v primeru obveznosti skladiščenja in predelave, osnovano na količinah dostavljenega goriva. Oblikovanje cen iz prvotnih pogodb iz leta 1995 vključuje tudi zneske v zvezi z razgradnjo obrata THORP (Obrat za predelavo silicijevega oksida) v Sellafieldu, v katerem se predeluje gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev. Glede na naravo storitev, ki jih opravlja družba BNFL, se družba BE zaveže, da bo še naprej redno plačevala dostavljeno gorivo, ne glede na to, ali prekine pogodbe v zvezi z nedostavljenim gorivom ali ne.
- (59) Tokovi plačil za pogodbe za skladiščenje in predelavo iz leta 1995 so fiksni in se nadaljujejo do zaključka pogodb leta 2086, z mesečnimi plačili. Tok plačil za pogodbo iz leta 1997 temelji na času in količini dostav goriva družbi BNFL. Ta fiksna plačila ustrezajo skupnemu znesku, plačanemu po določenem časovnem razporedu.
- (60) Ponovno spremenjeni sporazum o ravnanju z izrabljenim gorivom (v nadaljevanju „novi sporazumi o ravnanju z izrabljenim gorivom“) se uporablja različno glede na to, ali je bilo gorivo natočeno v reaktorje pred datumom uveljavitve prestrukturiranja ali po njem.
- (61) Pomembne spremembe za gorivo, natočeno pred datumom uveljavitve prestrukturiranja, so naslednje:
- (a) časovni raspored plačil se bo skrajšal tako, da ostane neto sedanja vrednost prihodnjih plačil, izračunana po diskontnih stopnjah javnega sektorja v Združenem kraljestvu, nespremenjena;
- (b) določbe o odpovedi v pogodbah se bodo spremenile tako, da se pogodbe v primeru, da postane družba BE plačilno nesposobna kljub prestrukturiranju, prekinajo brez nadomestila družbi BE. Organi Združenega kraljestva so navedli, da bi bilo, v tem primeru, verjetno treba še naprej opravljati dejavnosti ravnanja s tem gorivom v obratu družbe BNFL v Sellafieldu in da bi morala vlada Združenega kraljestva ali sklad za jedrske obveznosti v zvezi s tem začeti pogodbene dogovore z družbo BNFL ali katero koli naslednico družbe. Organi Združenega kraljestva so navedli, da bi v tem primeru pričakovali, da bodo novi sporazumi temeljili na pregledu vseh takrat pomembnih okoliščin, vključno z obstoječimi pogodbenimi pogoji.
- (62) Pomembne spremembe za gorivo, natočeno po datumu uveljavitve prestrukturiranja, bodo naslednje:
- (a) pravica do izrabljenega goriva se bo prenesla na družbo BNFL takrat, ko ta prevzame tveganje ravnanja z izrabljenim gorivom (to je ob dostavi izrabljenega goriva družbi BNFL), po katerem družba BE v zvezi s tem gorivom nima več nobenih obveznosti.
- (b) plačilo za storitve ravnanja z izrabljenimi gorivom se bodo izplačala ob času točenja neobsevanega goriva v reaktorje družbe BE in ne kadar koli pozneje (na primer ob dostavi izrabljenega goriva družbi BNFL) ter temelji na načrtu točenja z letnim usklajevanjem;

- (c) osnovna cena izrabljenega goriva je 150 000 GBP na tono urana in se plača ob točenju neobsevanega goriva, po cenah iz leta 2003. Pozneje se prilagodi indeksu cen na drobno. Vsako leto se bo izvedla tudi prilagoditev navzgor ali navzdol po formuli na osnovi količine električne energije, ki jo proizvedejo elektrarne s plinsko hlajenimi reaktorji, in vrednosti električne energije pri osnovni obremenitvi v Angliji in Walesu, s čimer bo družba BE zaščiten pred nihanjem cen električne energije. Osnovna cena ravnanja z

izrabljenim gorivom je približno 0,6 GBP/MWh pred prilagoditvijo navzgor ali navzdol.

Dobava goriva in vpliv ukrepov za predelavo

- (63) Tabela 2 prikazuje učinek, ki ga imajo spremembe pogodb z družbo BNFL o dobavi goriva za družbo BE, kot so ocenili organi Združenega kraljestva v skladu s tremi mogočimi scenariji razvoja trga z električno energijo.

Tabela 2

Učinek sprememb pogodb z družbo BNFL o dobavi goriva

(v milijonih GBP)

Izračun prihrankov za dobavo goriva					
Leto do 31. marca	2004	2005	2006	2007	2008
Stroški pred prestrukturiranjem					
— Bančni primer in primer naraščanja	221	247	232	203	213
— Primer padanja	216	241	227	198	208
Stroški po prestrukturiranju					
— Bančni primer	206	231	218	188	201
— Primer naraščanja	207	231	227	198	207
— Primer padanja	200	220	205	176	186
Prihranki					
— Bančni primer	15	16	14	15	12
— Primer naraščanja	14	16	5	5	6
— Primer padanja	16	21	22	22	22

- (64) Organi Združenega kraljestva so trdili, da bi bilo težko točno oceniti prihranke družbe BE po letu 2006, ker naj bi pogodbe o dobavi goriva, sklenjene pred prestrukturiranjem, potekle leta 2006. Kakršna koli ocena koristi za družbo BE bi zato morala na neki način upoštevati korist, ki jo ima družba BNFL od podaljšanja pogodb do konca življenjske dobe elektrarn družbe BE, ki se kaže v cenah novih pogodb. Ob upoštevanju teh negotovosti so organi Združenega kraljestva navedli, da naj bi bila notranja ocena prihrankov stroškov v življenjski dobi elektrarn družbe BE 239 milijonov funtov (nezmanjšana) in 140 milijonov GBP (zmanjšana po realni stopnji 3,5 %⁽⁹⁾). Tabela 3 prikazuje učinek, ki ga imajo pogodbe o izrabljenem gorivu iz plinsko hlajenih reaktorjev, sklenjene z družbo BNFL, za družbo BE, kot so ocenili organi Združenega kraljestva, v skladu z istimi tremi mogočimi

scenariji⁽¹⁰⁾. Neto sedanja vrednost je izračunana z diskontno stopnjo javnega sektorja v Združenem kraljestvu od 3,5 % realne stopnje. Ta tabela velja le za vpliv sprememb cen v pogodbah za gorivo, natočeno na datum uveljavitve prestrukturiranja ali po tem datumu. Vpliv sprememb pogodb za gorivo, natočeno pred datumom uveljavitve prestrukturiranja, je težko oceniti, ker bi se uresničile le, če postane družba BE plačilno nesposobna. Razen tega organi Združenega kraljestva menijo, da je težko oceniti korist, ki jo ima družba BE od prenosa pravic do izrabljenega goriva, in z njim povezanih obveznosti, na družbo BNFL. Organi Združenega kraljestva so kljub temu trdili, da je subjektivna ocena koristi družbe BE za ta prenos pravic okrog 1 421 milijonov GBP (nezmanjšano) in 148 milijonov GBP (zmanjšano po nominalni stopnji 5,4 %). Ta korist ni vključena v tabelo 3.

⁽⁹⁾ Ta odstotek ustreza diskontni stopnji v javnem sektorju.

⁽¹⁰⁾ Ti trije scenariji so opredeljeni v uvodni izjavi (110) spodaj.

Tabela 3

Vpliv sprememb NSV na prihodnje pogodbe o izrabljenem gorivu iz plinsko hlajenih reaktorjev ⁽¹⁾

	NSV	(v milijonih GBP) Neznižana skupna plačila
Pred prestrukturiranjem		
— Bančni primer	592	1 117
Po prestrukturiranju		
— Bančni primer	418	558
— Primer naraščanja	881	1 204
— Primer padanja	3	4
Prihranki		
— Bančni primer	174	559
— Primer naraščanja	- 289	- 87
— Primer padanja	589	1 113

Ukrepi, ki veljajo za uranove spojine

- (65) Družbi, ki se sedaj imenujeta BEG in BEGUK, sta najprej sami pridobivali uranove spojine in jih dostavljali družbi BNFL, ki jih je uporabljala za proizvodnjo jedrskega goriva za njune elektrarne s plinsko hlajenimi reaktorji. Družba, ki se zdaj imenuje BEGUK, je takrat prenesla svoja naročila za uranove spojine na družbo BNFL. Te prejšnje pogodbe so bile dolgoročne in so, v vsakem primeru, zadostovale le za sorazmerno majhne količine materiala, ki ga potrebuje družba BEGUK, in zato je ta sprememba za družbo BNFL pomenila le omejeno osnovo za razvoj poslovne enote za naročila in dobavo uranovih spojin.
- (66) V ponovnih pogajanjih o pogodbah za prihodnjo dobavo jedrskega goriva, ki ga družba BNFL proizvede in priskrbi družbi BE, sta se družbi BE in BNFL dogovorili, da mora tudi družba BEG prenesti svoja naročila za uranove spojine na družbo BNFL, ki bo tako prevzela odgovornost za urejanje prihodnjih naročil za uranove spojine za jedrsko gorivo za elektrarne s plinsko hlajenimi reaktorji družbe BEG.
- (67) Hkrati bo družba BNFL odkupila zaloge uranovih spojin družbe BEG, katerih knjižna vrednost se ocenjuje do 67 milijonov GBP.

Ukrep C: ukrepi za odlog plačil

- (68) Kot del načrta za prestrukturiranje je družba BE dosegla dogovore („dogovori o odlogu plačil“) o odlogu, pod nekaterimi pogoji, zapadlih plačil družbi BNFL in več pomembnim finančnim upnikom („pomembni upniki“), med katere spadajo lastniki večine obveznic družbe BE iz let 2003, 2006 in 2016 („lastniki obveznic“), konzorcij banke Eggborough, vključno z banko Royal Bank of Scotland („RBS“), ki je izdala akreditiv (skupaj „banke posojilodajalke“), ter stranke, sodelujoče pri treh denarnih pogodbah o nakupu

energije („PNE“) in pri pogodbah na razliko: Teaside Power Limited („TPL“), Total Fina Elf („TFE“); in Enron (v nadaljevanju skupaj poimenovane „stranke, sodelujoče pri pogodbah o nakupu energije“).

- (69) V skladu z dogovori o odlogu plačil začne obdobje odloga veljati 14. februarja 2003 in se zaključi ne prej kot 30. septembra 2004 ali v primeru prekinitve ali ob zaključku prestrukturiranja. V tem obdobju so se družba BNFL in pomembni upniki z družbo BE dogovorili, da ne bodo ukrepali za začetek postopkov zaradi plačilne nesposobnosti ali zahtevali ali pospeševali zapadlih zneskov, ki jih mora plačati družba BE.
- (70) Obveznosti družb BE in BNFL ter pomembnih upnikov, določene z dogovori o odlogu plačil, so opisane v uvodnih izjavah (70) do (73).

Obveznosti družbe BE za odlog plačil

- (71) V skladu z dogovori o odlogu plačil:
- (a) še naprej se plačujejo obresti lastnikom obveznic in bankama Eggborough v skladu z obstoječimi dogovori;
- (b) obresti v višini 6 % na leto se bodo plačevale banki RBS (v zvezi z njenim akreditivom) na znesek 34 milijonov GBP in strankam, sodelujočim v pogodbah o nakupu energije, na zneske njihovih zahtevkov (banki RBS 37,5 milijona GBP; družbi TPL 159 milijonov GBP; družbi TFE 85 milijonov GBP; družbi Enron 72 milijonov GBP);
- (c) družbi EPL se bodo izplačali zneski, ki se pripišejo njenim operativnim stroškom in naložbam v osnovna sredstva;
- (d) družba BE bo še naprej kupovala električno energijo od družbe TPL po fiksnih cenah, osnovanih na sedanji krivulji terminkih cen električne energije do zaključka prestrukturiranja;

⁽¹⁾ Pri tem se sklepa, da je datum uveljavitve prestrukturiranja 1. april 2004. NSV marca 2003.

- (e) družbi BNFL se bodo v skladu z obstoječimi sporazumi o ravnanju z izrabljenim gorivom od 1. aprila 2003 obračunale obresti za dolgovane zneske, ki pa se bodo opustile, če se izvede prestrukturiranje. Zneski, ki se zberejo v skladu z obstoječimi sporazumi o ravnanju z izrabljenim gorivom za gorivo, natočeno pred datumom uveljavitve prestrukturiranja, se bodo zamrzili, dokler ne presežejo zneskov, ki bi jih bilo treba plačati, če bi novi sporazumi o ravnanju z izrabljenim gorivom veljali od 1. aprila 2003, in se bodo opustili, če se izvede prestrukturiranje.

Obveznosti družbe BNFL in pomembnih upnikov za odlog plačil

(72) V skladu z dogovori o odlogu plačil:

- (a) od novembra 2002 do 31. marca 2003 bo družba BNFL zamrznila vsa zapadla plačila iz obstoječih sporazumov o izrabljenem gorivu od 1. aprila 2003, bo družba BNFL odložila razliko med zapadlimi plačili iz obstoječih in novih sporazumov o izrabljenem gorivu;
- (b) lastniki obveznic bodo odložili dolgove iz obveznic iz leta 2003;
- (c) banki Eggborough bosta odložili glavna odplačila in druga zapadla plačila iz sporazuma o nakupu zmogljivosti in taksah na gorivo („SNZTG“) razen tiste, ki spadajo med trajne obveznosti družbe BE;
- (d) banka RBS bo odložila vse zneske v zvezi z jamstvom povračila odškodnine, sestavljeno garancijo ali akreditivom banke RBS;

in

- (e) stranke, sodelujoče pri pogodbah o nakupu energije, bodo odložile vse zneske iz pogodb o nakupu energije razen tiste, ki spadajo med trajne obveznosti družbe BE.

(73) Obveznosti pomembnega upnika iz njegovega dogovora o odlogu plačil bodo prenehale veljati, če se zgodi kar koli od naslednjega in pomembni upnik družbo BE obvesti o prekinitvi:

- (a) pojavi se zamuda pri plačilu neodloženih zneskov, dolgovanih temu pomembnemu upniku, ki traja več kot 20 delovnih dni;
- (b) za družbo BE ali katero koli od njenih hčerinskih družb začne veljati prenehanje ali se predloži peticija ali odlok o skrajšanem stečajnem postopku;
- (c) vlada Združenega kraljestva pisno zaprosi za odplačilo sporazuma o kreditiranju ali v skladu s kakršnimi koli nadomestnimi sredstvi komercialnih bank, za katera jamči vlada Združenega kraljestva, in s tem povezano jamstvo povračila odškodnine družbe BE in njenih hčerinskih družb v korist vlade Združenega kraljestva;
- (d) ne pridobijo se potrebne odobritve s strani zastopnika kreditnega sklada Eggborough, banke RBS, bančnega konzorcija družbe TPL ali Enrona;
- (e) družba BE ali katera koli od njenih hčerinskih družb izda dokumentacijo, ki predvideva porazdelitve pomembnim upnikom, drugačne od tistih iz glavnih točk pogojev, dogovorjenih s pomembnimi upniki.

Vpliv odloga plačil

(74) Tabela 1 določa višino zneskov, ki bi jih družba BE, kot menijo organi Združenega kraljestva, prihranila z dogovori o odlogu plačil, če bi bil datum uveljavitve prestrukturiranja 31. marec 2004.

Tabela 4

Denar, ki ga prihrani družba BE z dogovori o odlogu plačil

(v milijonih GBP)

	Leto, ki se zaključi marca 03	Leto, ki se zaključi marca 04
BNFL	132	265
Lastniki obveznic	110	0
Banki Eggborough	47	40
TPL	13	33
TFE	3	14
Enron	4	19
Vpliv DDV	0	-8
Vpliv obresti	-9	-21
Vpliv odloga plačil	300	342
Skupni znesek	300	642

- Ukrep D: paket pomoči za prestrukturiranje za pomembne upnike
- (75) Razen dogovorov o odlogu plačil skrbi za prestrukturiranje in prerazporeditev zahtevkov pomembnih upnikov načrt za prestrukturiranje. 14. februarja 2003 je družba BE s pomembnimi upniki dosegla nezavezujoč sporazum za kompromis in razporeditev njihovih zahtevkov.
- (76) Obveznosti pomembnih upnikov, za katere se je sklenil kompromis in kot jih odražajo nerevidirani računovodski izkazi družbe BE za šest mesecev do 30. septembra 2002, so bile naslednje:
- lastniki obveznic: 408 milijonov GBP,
 - banke posojilodajalke: 490 milijonov GBP,
 - stranke, sodelujoče v pogodbah o nakupu energije: 365 milijonov GBP.
- (77) V skladu z glavnimi točkami pogojev so se zneski zahtevkov iz pogodb o nakupu energije določili na 316 milijonov GBP zaradi paketa pomoči za prestrukturiranje.
- (78) Obveznosti bodo prestrukturirane in prerazporejene:
- (a) lastnikom obveznic, bankam posojilodajalkam, banki RBS ter družbam TPL, TFE in Enron se bo izdalo za 275 milijonov GBP novih obveznic;
 - (b) z bankama Eggborough se bo sklenil revidiran sporazum o nakupu zmogljivosti in taksah na gorivo s finančnim donosom, ki bo za banki enakovreden 150 milijonom GBP v novih obveznicah;
 - (c) lastnikom obveznic, bankam posojilodajalkam, banki RBS ter družbam TPL, TFE in Enron se bodo izdale navadne delnice.
- Ukrep E: uvedba nove strategije trgovanja
- (79) Družba BE je popravila svojo strategijo trgovanja, da bi zmanjšala izpostavljenost proizvodnim in cenovnim tveganjem. Spremembe so eden od elementov paketa pomoči za prestrukturiranje, ki povečujejo finančno trdnost družbe BE.
- Ozadje
- (80) Družba BE je eden od največjih proizvajalcev električne energije v Združenem kraljestvu, ki prispeva več kot 20 % proizvodnje električne energije v Združenem kraljestvu. To proizvodnjo električne energije sestavljata proizvodnja jedrske energije (83 % zmogljivosti) in proizvodnja energije iz premoga (17 % zmogljivosti), ki sta na leto sposobni proizvesti približno 75 TWh.
- (81) Tržna veja družbe BE, družba BEBET je odgovorna za prodajo sestave proizvedene električne energije družbe BE, uravnavanje izpostavljenosti družbe BE nihanjem cen na trgu električne energije in povečevanje prodajnih cen, ki jih na trgu dosega družba BE. Ker je 83 % proizvodnih zmogljivosti družbe BE jedrskih, je glavni cilj družbe BEPET prodaja te večinoma neprekinjene proizvodnje.
- (82) Elektrarna na premog Eggborough je prav tako pomemben element trgovinskega portfelja. Omogoča prilagodljivost proizvodnje za izpolnjevanje spremenljivih ravni zahtev odjemalcev in dragoceno „zavarovanje“ v primeru izpada v jedrskih elektrarnah. Omogoča prilagodljivost v zvezi z nameni svojih velikih industrijskih in poslovnih odjemalcev ter tudi z delom svoje trgovine na debelo.
- (83) Da se uravnava izpostavljenost družbe BE tržnim cenam, medtem ko se povečujejo prodajne cene, dosežene na trgu, prodaja družba BEPET proizvodnjo terminsko. Ko je električna energija proizvedena, poskuša družba BEPET, skupaj z drugimi proizvajalci, že imeti prodanih 100 % te proizvodnje, da bi se izognila značilno nestabilnim cenam v izravnanem mehanizmu. S prodajo vnaprej lahko družba zagotovi, da se prihodnje proizvedene količine prodajo po takratni prevladujoči ceni in, v nekaterih primerih, da ostanejo cene za prihodnjo proizvodnjo fiksne.
- (84) Družba BEPET ima več kanalov, prek katerih prodaja proizvodnjo družbe BE in 32 % skupne proizvodnje proda za dejavnostjo neposredne dobave. Dejavnost neposredne dobave se je razrasla in predstavlja ključni element poslovne strategije družbe BE.
- (85) Položaj družbe BE na trgu na drobno odtehta majhen del njene proizvodnje v primerjavi z drugimi pomembnimi proizvajalci v Veliki Britaniji. Rast družbe BE na tem trgu spodbuja cilj spremeniti kanale za dostavo proizvodnje energije in ne kakršen koli cilj v zvezi s samim trgom na drobno. Družba BE dosega bruto maržo v višini približno 2 % ⁽¹²⁾ za neposredno prodajo, kar odseva tekmovalnost tega trga.
- (86) Med razloge za finančne težave družbe BE septembra 2002 spadajo tudi trije znatno nedobičkonosni sporazumi o nakupu energije in pogodbe na razliko, ki jih je sklenila kot del predhodnih trgovskih in poslovnih dejavnosti. Vse so bile vključene v sporazum za kompromis s pomembnimi upniki, sklenjen kot del paketa pomoči za prestrukturiranje.

(12) Bruto marža ima za osnovo skupni dohodek pred obrestmi in obdavčitvijo, brez neposrednih stroškov dobave (vključno s stroški elektrike in dostave). Vir: družba BE.

- (87) Prva je pogodba z družbo TFE. V primerjavi s sedanjimi prevladujočimi tržnimi cenami je izvršilna cena v tej pogodbi zelo visoka. Sporazum je bil sklenjen leta 1997, ko so bile cene v povprečju veliko višje, kot so sedaj. Sporazum je za družbo BE znatno nedobičkonosen in zahtev, ki ga dolguje družbi TFE, je 85 milijonov GBP.
- (88) Druga pogodba je povezana s pogodbo o zamenjavi, sklenjeno z družbo Enron 1. aprila 1996, ki je finančno stabilen instrument in ki temelji na razliki med cenami električne energije v času večje in manjše obremenjenosti. Pogodba z družbo BE je bila sklenjena pred nakupom elektrarne v Eggboroughu. Mišljena je bila kot zavarovanje pred spremenljivim obsegom povečanega poslovanja družbe BE z industrijskimi in poslovnimi odjemalci. Zahtev, ki se dolguje družbi Enron za to nedobičkonosno pogodbo o nakupu energije, se v paketu pomoči za prestrukturiranje ocenjuje na 72 milijonov GBP.
- (89) Tretja pogodba je sporazum iz preteklosti z družbo TPL, ki ga je družba BE prevzela ob nakupu družbe SWALEC leta 1999. Pogodba je bila prvotno podpisana 26. junija 1991. Pogodba je znatno nedobičkonosna. Zahtev, ki se dolguje družbi TPL za to pogodbo o nakupu energije, se v paketu pomoči za prestrukturiranje ocenjuje na 159 milijonov GBP.
- Nova strategija trgovanja družbe BE
- (90) Družba BE se je odločila, da v kot del paketa pomoči za prestrukturiranje zavaruje več srednjeročnih prodaj proizvodnje po fiksnih cenah. Vlada Združenega kraljestva meni, da bo uvedba te strategije zmanjšala nestabilnost denarnih tokov in okrepila dolgoročno finančno sposobnost družbe.
- (91) Po novi strategiji bodo terminske prodaje proizvodnje po fiksnih cenah povzročile, da bo družba vnaprej prodala večji delež proizvodnje za naslednjih 3–5 let po fiksnih cenah, takšni, da bo družba BEPET določila vrednost večjega dela njene prihodnje proizvodnje.
- (92) Ključni cilji nove strategije trgovanja so: (i) omejiti cenovna tveganja z zagotavljanjem nadaljnjih pogodb po fiksnih cenah, (ii) ohraniti dejavne prodajne poti za večje količine proizvodnje in (iii) zagotoviti dodaten denar za vzdrževanje ustreznih finančnih rezerv.
- (93) Odkar je bila v začetku decembra 2002 oblikovana nova strategija, je družba BE uspela prodati ali podaljšati dodatnih 14,8 TWh z dejavnostjo neposredne prodaje za obdobje od 2003 do 2006 z obnovami letnih pogodb in z nekaterimi podaljšanimi večletnimi sporazumi. 6. marca 2003 se je družba BE s številnimi sodelujočimi veleprodajnimi strankami pogajala o poslovnih zavarovanjih.
- (94) 6. februarja 2003 je bila podpisana pomembna pogodba z družbo British Gas Trading Limited za prodajo približno 10 TWh na leto do 1. aprila 2007, več kot polovico tega po fiksnih cenah.
- (95) Nove pogodbe z družbo BNFL prav tako pomenijo nekaj element zavarovanja cene električne energije za družbo BE zaradi spremenljive cene, povezane s cenami električne energije, ki jo je treba plačati za dobavo goriva za plinsko hlajene reaktorje in za storitve ravnanja z izrabljenim gorivom iz plinsko hlajenih reaktorjev. Po sedanjih tržnih cenah bodo novi sporazumi z družbo BNFL pomenili delno zavarovanje približno 60 % proizvodnje plinsko jedrskih reaktorjev družbe BE, ki je približno 58 TWh na leto.
- (96) Družba BE se namerava v svoji srednjeročni strategiji osredotočiti na naslednje cilje:
- (a) zagotavljanje, da jedrske elektrarne družbe BE delujejo v skladu s svetovnimi ravnimi varnosti in zmogljivosti,
 - (b) povečevanje varnosti, medtem ko se izboljšuje produktivnost in konkurenčnost;
 - (c) zmanjšanje izpostavljenosti veleprodajnim cenam električne energije v Združenem kraljestvu, medtem ko se ohranjajo zanesljive poti na trg. Ti cilji se bodo dosegli s kombinacijo pogodbenih pogojev, dostopa do prilagodljive proizvodnje prek elektrarne Eggborough in dejavnosti neposredne dobave, z osredotočanjem predvsem na sektor industrijskih in poslovnih odjemalcev;
 - (d) razvoj dobičkonosnega poslovanja z obnovljivimi viri energije za izboljšanje konkurenčnosti dejavnosti neposredne dobave;
 - (e) nenehna zavezanost podpiranju dejavnosti, povezanih z varnostjo, pod pokroviteljstvom EU, v nekdanji Sovjetski zvezi in Vzhodni Evropi.
- Ukrep F: prodaja premoženja za pomoč pri financiranju prestrukturiranja
- Bruce Power
- (97) 23. decembra 2002 je družba BE objavila, da je sprejela kot zavezujoče glavne točke pogodbe za prodajo deleža 82,4 % v družbi Bruce Power: 79,8 % konzorciju, ki ga sestavljajo družbe Cameco, BPC Generation Infrastructure Trust in TransCanada Pipelines Limited (skupaj imenovane „konzorcij“) ter 2,6 % trustu Power Workers' Union št. 1 in Družbi. Razen tega je konzorcij pristal na nakup deleža 50 % družbe BE v projektu Huron Wind, projektu vetrnih turbin v Ontariu. Prodaja družbe Bruce Power in projekta Huron Wind konzorciju je bila zaključena 14. februarja 2003. Ob zaključku je družba BE prejela 678 milijonov CAD v denarju. Razen tega pričakuje družba BE do 140 milijonov CAD od kvot za ponovni zagon dveh enot elektrarne Bruce A in depozitnih računov.

(98) Začetni izkupiček 275 milijonov GBP, brez zneska za stroške transakcije, se je izplačal na račun, ki ga je potrdilo in odprlo Ministrstvo za trgovino in industrijo v skladu s sporazumom o kreditiranju za pomoč.

AmerGen

(99) Družba Exelon Generation Company, LLC („Exelon“) in družba British Energy Investment Ltd. sta zbirali predloge za svoje deleže v družbi AmerGen v zvezi s prodajo družbe AmerGen. 22. decembra 2003 so delničarji družbe BE odobrili prodajo deleža 50 % družbe BE v družbi AmerGen družbi Exelon Generation Company LLC. Družba BE je prejela približno 277 milijonov USD v denarju.

Ukrep G: lokalni odlogi plačila davkov

(100) Številni lokalni organi so pristali na brezobrestni odlog plačila davkov od dohodka iz dejavnosti, ki jim jih dolguje družba BE.

(101) Po podatkih, ki so jih posredovali organi Združenega kraljestva, so ti organi:

— Mestni svet Lancaster za elektrarno Heysham, za 1 775 240 GBP;

— Okrajni svet Shepway za elektrarno Dungeness, za 578 524 GBP;

— Okrožni svet Hartlepool za elektrarno Hartlepool, za 447 508 GBP;

— Okrožni svet North Ayrshire za elektrarno Hunterston, za 735 947 GBP;

— Okrožni svet East Lothian za elektrarno Torness, za 765 986 GBP.

(102) Skupaj so bila z novembra 2002 na februar 2003 prenesena obročna plačila 4 303 205 GBP. Obroke iz ukrepa G je družba BE v celoti plačala februarja 2003, zamudne obresti 65 656,24 GBP pa so bile plačane 7. oktobra 2003. Izračun obrestne mere temelji na referenčnih obrestnih merah Komisije za Združeno kraljestvo 6,01 % do 31. decembra 2002 in 5,42 % po tem datumu.

(c) *Finančne posledice paketa pomoči za prestrukturiranje*

(103) Pred predstavitvijo učinkov načrta za prestrukturiranje na sposobnost preživetja družbe BE so organi Združenega kraljestva opisali gospodarnost jedrske proizvodnje. Pri ocenjevanju gospodarnosti proizvodnih dejavnosti družbe

BE razlikuje prijavo med izogibnimi in neizogibnimi stroški vodenja elektrarn družbe BE. Za jedrske elektrarne so značilni zelo visoki neizogibni stroški in sorazmerno nizki izogibni stroški, še zlasti kratkoročni mejni stroški. Organi Združenega kraljestva menijo, ker odločitev za proizvodnjo utemeljuje višina izogibnih stroškov in glede na dejstva, da imajo jedrske elektrarne najnižje kratkoročne mejne stroške, da je vodenje jedrskih elektrarn gospodarsko razumno.

(104) Organi Združenega kraljestva dokazujejo, da družba BE strukturno ne bo poslovala z izgubo, če prestrukturiranje družbe BE uspe. Organi Združenega kraljestva menijo, da lahko načrt reši vprašanja, ki so izvor težav družbe BE, in prinese dolgoročno sposobnost družbe. Izboljšal bo še zlasti strategijo trgovanja družbe BE, da poskusi pokriti njen nezavarovan položaj, olajšati breme nekaterih njenih zelo visokih fiksnih stroškov s prevzemanjem preteklih jedrskih obveznosti in jo usposobiti za oblikovanje zadostnih denarnih rezerv za zavarovanje njenih dejavnosti.

(105) Cilj načrta za prestrukturiranje družbe BE je prestrukturirati stroške in obveznosti družbe BE ter vzpostaviti stabilno kapitalsko strukturo, da družba BE še naprej deluje dolgoročno kot finančno sposoben subjekt. Da se družba BE upošteva kot finančno sposobna, je vlada Združenega kraljestva sklepala, da mora družba, v določenem časovnem obdobju, postati dobičkonosna, s pozitivnim denarnim tokom in sposobna stalno financirati svoje dejavnosti.

(106) Da se doseže cilj finančne sposobnosti, so se razvile naslednje sestavine načrta za prestrukturiranje:

(a) prodaja deležev družbe BE v družbi Bruce Power in v družbi AmerGen, da se ustvarijo finančna sredstva znotraj poslovanja, poveča trdnost in zmanjša obseg poslovanja;

(b) zmanjšanje osnovnih stalnih stroškov družbe BE s poslovnimi pogajanjmi z obstoječimi pomembnimi upniki, da bi ti sprostili svoje pretekle zahtevke, in sklepanje dogovorov o odlogu plačil do začetka uveljavljanja prestrukturiranja, v zameno za kombinacijo novega dolga in novega lastniškega kapitala v družbi BE po zaključku prestrukturiranja;

(c) prevzem stroškov nekaterih jedrskih obveznosti s strani vlade Združenega kraljestva; in ponovna poslovna pogajanja o pogodbah z družbo BNFL o ravnanju z jedrskim gorivom od prediradiacijskega do postiradiacijskega dela cikla; novi poslovni dogovori z družbo BNFL so zmanjšali tudi izpostavljenost družbe BE škodljivim gibanjem cen električne energije;

- (d) izvajanje nove strategije trgovanja za zmanjšanje izpostavljenosti družbe BE obsegu in tržnim tveganjem na trgu z električno energijo na debelo.
- (107) Organi Združenega kraljestva menijo, da se je načrt za prestrukturiranje razvil, da bi upošteval ključno zahtevo finančne sposobnosti, in sicer sposobnost družbe, da financira svoje dejavnosti. Ker bi imela družba težave pri iskanju financiranja s strani bank ali obvezniških trgov, zlasti ob upoštevanju dejstva, da bi bilo relativno malo posojilodajalcev, pripravljenih zagotoviti financiranje družbe, ki proizvaja jedrsko energijo, je treba načrt za prestrukturiranje upoštevati kot drugačno možnost zunanjemu financiranju. Predvideva oblikovanje in kopičenje denarnih rezerv. Te denarne rezerve se oblikujejo, da bi družbi omogočile sklepanje pogodb o trgovanju z električno energijo, ki zahtevajo dodatno zavarovanje, in pokrile denarne primanjkljaje brez potrebe po iskanju zunanjega financiranja. V skladu s tem predvideva načrt za prestrukturiranje oblikovanje dveh rezerv: rezervo za dodatno zavarovanje denarja ter rezervo za izpade in likvidnost. Čeprav sta navedeni dve ločeni skupini rezerv, se razume, da bosta ti rezervi delovali z možnostjo uporabiti rezervo za izpade in likvidnost za pokrivanje potreb po dodatnem zavarovanju in obratno. To je namenjeno zagotavljanju dodatne trdnosti družbe BE.
- (108) Družba BE se je zavezala, da bo izvedla več ukrepov za izboljšanje svojega denarnega položaja:
- (a) zmanjšanje vpliva sezone z urejanjem plačilnih profilov, kjer je to mogoče;
- (b) nadaljnje pobude za zmanjšanje stroškov;
- (c) zamenjava terjatev iz neposredne prodaje v vrednostne papirje.
- (109) Razen tega se je v družbi BE izvedel postopek poslovnega načrtovanja, ki je prinesel posodobljene finančne napovedi in natančen pregled vprašanj v zvezi z delovanjem njenih elektrarn.
- (110) V obdobju do 31. marca 2004 so se denarne rezerve oblikovale iz dveh virov sredstev: dogovori o odlogu plačil (ukrep C) in prodaja premoženja (ukrep F), po odplačilu obveznosti, ostalih po sporazumu o kreditiranju za pomoč.
- (111) Organi Združenega kraljestva so razvili tri finančne scenarije za upoštevanje spremenljivk, na katere je finančni položaj družbe BE najbolj občutljiv: proizvodnja energije in cen elektrike. Finančne napovedi je pregledalo podjetje Deloitte & Touche kot svetovalec vlade Združenega kraljestva za gospodarstvo in energetske trg. Predpostavke o proizvodnji in naložbah v osnovna sredstva, vključene v primere za poslovno načrtovanje, je pregledalo podjetje WS Atkins kot tehnični svetovalec družb BE in Citigroup ter podjetje Stone & Webster Management Consultants, Inc. kot tehnični svetovalec vlade Združenega kraljestva.
- (112) Pregled je upošteval tri glavne spremembe, nastale od prve prijave marca 2003, in sicer raven cen električne energije, program za izboljšanje učinkovitosti, namenjen izboljšanju zanesljivosti jedrske elektrarne, in kritje za trgovanje.
- (113) Cene električne energije so se v zadnjih mesecih znatno razvile. Organi Združenega kraljestva menijo, da so sedanje cene električne energije več kot 28 GBP/MWh v primerjavi s 16,4 GBP/MWh marca 2003. Ključni povzročitelji sprememb cen električne energije so gibanja cen goriva (premog, plin, nafta), oblikovanje cene ogljika, ki jih uvaja evropski program trgovanja z emisijami, in stopnje rezerv zmogljivosti.
- (114) Elektrarne družbe BE so bile v preteklosti manj učinkovite od mednarodnih vrstnic. Najstarejše elektrarne so utpele posledice nezadostnega vlaganja ter vse elektrarne imajo velik potencial za izboljšave in visoko kratkoročno tveganje izpadov. Družba BE je zato razvila načrte za obnovo elektrarn. Koristi programa za izboljšanje učinkovitosti bi morale izhajati iz kulturnih in organizacijskih sprememb ter povečanih vlaganj v kapital in osebje. To bi moralo sčasoma pripeljati do zmanjšanja nezanesljivosti elektrarn in do povečane proizvodnje.
- (115) Družba BE je prav tako upoštevala zadnja znatna povečanja potreb po dodatnem zavarovanju zaradi povišanja cen na trgu.

- (116) Da se določi vpliv drugih predpostavk za proizvodnjo energije in cene elektrike na finančni položaj družbe BE, je družba BE upoštevala eno občutljivost navzgor in eno navzdol, ki upoštevata razvoj cen električne energije, koristi programa za izboljšanje učinkovitosti in ocenjene napovedi dodatnega zavarovanja:
- (a) „primer naraščanja“, ki je osnova letnega proračuna družbe BE in se uporablja za določitev ciljev učinkovitosti; v splošnem je enak „primeru naraščanja“, opisanem v sklepu za začetek postopka;
- (b) „primer ponovnega vstopa“, ki je osnova za razkritje stališč v javnosti in v prospektu, ki se objavi ob ponovnem vstopu; razume se kot „bančni primer“. Cene za
- „primer ponovnega vstopa“ se izpeljejo iz krivulje terminskih cen po tržnem modelu, ki vključuje mnenja družbe BE o stroških goriva in oblikovanju cen ogljika;
- (c) „razumni najslabši primer“, ki je enak primeru padanja in upošteva negotovosti v zvezi s cenami in proizvodnjo; cene za razumni najslabši primer temeljijo na krivulji cen, ki jo je razvila družba BE.
- (117) Vlada Združenega kraljestva je kot osnovo za testiranje sposobnosti družbe BE vzela uradne podatke družbe. Pripravili so naslednje ocene za obdobje od 2005 do 2010:

Tabela 5

Uradne številke

(v milijonih GBP)

Primer ponovnega vstopa/bančni primer	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Likvidnostna rezerva	[...] (*)					
Vpliv sezone in terjatvene možnosti						
Uradne številke po sezoni						
(¹)Skupni vpliv pomanjkljivosti denarja, proizvodnje in zavarovanja						
Uradne številke za pomanjkljivostmi						
Skupni vpliv ukrepov upravljanja na denar in zavarovanja						
Uradne številke po ukrepih upravljanja						
Razumni najslabši primer/primer padanja						
Likvidnostna rezerva						
Vpliv sezone in terjatvene možnosti						
Uradne številke po sezoni						
Skupni vpliv ukrepov upravljanja na denar in zavarovanja						
Uradne številke za pomanjkljivostmi						
Skupni vpliv ukrepov upravljanja na denar in zavarovanja						
Uradne številke po ukrepih upravljanja						

(¹) Družba BE in njeni svetovalci menijo, da so pomanjkljivosti področja, na katerih obstaja večje tveganje za nedoseganje temeljnih predpostavk. Občutljivost velja za ravni proizvodnje v različnih primerih, ki odsevajo zgodovinsko slabo storilnost elektrarn.

(*) Poslovna skrivnost.

- (118) Organi Združenega kraljestva so pripravile tudi oceno bilance uspeha za obdobje 2005/2009 v zvezi s primerom ponovnega vpisa.

Tabela 6

Bilanca uspeha v primeru ponovnega vpisa

Bilanca uspeha	Predvidevanja za 5 let				
	2005	2006	2007	2008	2009
Jedrska proizvodnja TWh	[...]				
Prihodki					
Proizvodna prodaja					
Razna prodaja					
Skupni prihodki					
Obratovalni stroški					
Stroški goriva					
Stroški za zaposlene					
Materiali in storitve					
Kapital, porabljen za dobiček/izgubo					
Depreciacija in amortizacija					
Skupni obratovalni stroški					
Dobiček/(izguba) iz poslovanja					
Prispevki iz novih poslovnih dejavnosti (PBIT):					
AmerGen (pred reval.)					
Dobiček pred finančnimi dajatvami in obdavčitvijo					
Finančne dajatve					
Revalorizacija (neto)					
Neto obresti in druge finančne dajatve					
Skupne finančne dajatve					
Dobiček pred obdavčitvijo	17	171	186	336	355
Manjšinska kapitalska udeležba (delež PBT)	0	0	0	0	0
Dobiček pred obdavčitvijo (in jamstvo HMG)	17	171	186	336	355
Promet v jamstvu HMG	0	-96	-133	-206	-156
Dobiček pred obdavčitvijo (in izjeme)	17	75	53	130	199
Izjeme	4 068	0	0	-40	0
Dobiček pred obdavčitvijo (po izjemah)	4 085	75	53	90	199
Davek	0	0	0	-26	-87
Dobiček po obdavčitvi in izjemah (pred obdavčitvijo izjem)	4 085	75	53	64	112

Vir: družba BE

Opomba: Številke za leti 2004/05 so bile pripravljene na osnovi proforme (tj. za lažjo primerjavo, za namene obračunavanja stroškov goriva in revalorizacijskih številok odražajo nove pogodbe o gorivu, čeprav te tehnično ne bodo vzpostavljene do datuma uveljavitve prestrukturiranja).

- (119) Ta ocena kaže, da se dobiček pred obdavčitvijo, manjšinsko kapitalsko udeležbo, obveznostmi vlade Združenega kraljestva in izjemami povečuje s 17 milijonov GBP v letu 2005 do približno 171 milijonov in 355 milijonov GBP v naslednjih letih. Leta 2005 veljajo izjeme za vključitev sredstev financiranja vlade Združenega kraljestva za jedrske obveznosti iz ukrepa A.
- (120) Dobiček pred obdavčitvijo je znatno zmanjšan zaradi prispevkov v sklad za jedrske obveznosti za leto 2005. Vseeno so ti prispevki 65 % denarnih tokov, ki so na voljo po dolžniških obveznostih, in se ne izplačujejo, ko so denarni tokovi negativni ali se zahtevajo prenosi za vzdrževanje ciljnih ravni denarnih rezerv.
- (121) Analiza finančne napovedi družbe BE ugotavlja, da v primeru ponovnega vpisa pričakujejo, da bo prestrukturirano podjetje ustvarjalo dobiček in bodo denarni tokovi služili različnim delničarjem, ter da pričakujejo večje prispevke za razrešitev obveznosti brez pogodbe in obveznosti razgradnje pred kakršnim koli vračanjem sredstev delničarjem.
- (122) Z odločitvijo o začetku postopkov je Komisija ugotovila, da je načrt rekonstruiranja prinesel selektivno konkurenčno prednost družbi BE v sektorju trgovanja znotraj Skupnosti. Ukrepa A in G neposredno vključujeta proračun centralnih ali lokalnih organov v Združenem kraljestvu, zato so to državna sredstva. Sta državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe. Mogoče je tudi, da ukrep B in, vsaj delno, ukrep C vključujeta državna sredstva, če družba BNFL v javni lasti ne bi delovala po merilih zasebnega vlagatelja v skladu z načelom tržnega gospodarstva. Zato se zdi, da so ti ukrepi tudi državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe.
- (123) Komisija je to pomoč preučila glede na Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ⁽¹³⁾ (v nadaljevanju „Smernice“).
- (124) Z analizo so se pojavili naslednji dvomi o skladnosti pomoči s skupnim trgom.
- (125) Komisija je dvomila, ali bo načrt zagotovil ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja BE v razumnem roku. Nekateri ukrepi imajo res dolg časovni razpon (vsaj do leta 2086). Ob tem bi bilo videti, da izhaja izboljšanje položaja družbe BE le iz zunanje podpore vlade in glavnih upnikov, ne pa tudi iz fizičnega notranjega prestrukturiranja. Ob tem bi pri državni podpori ponovno pogajanje o dobavi goriva in pogodbe o ravnanju z izrabljenim gorivom z družbo BNFL lahko obravnavali kot vseživljenjsko operativno pomoč jedrskim elektrarnam, kar bi bilo nezdržljivo z zahtevo, da se mora družba BE po prestrukturiranju soočiti s tržiščem z lastnimi silami, in z načelom one-snaževalec plača.
- (126) Komisija je dvomila, ali se pomoč lahko odobri brez vsakršnih izravnalnih ukrepov, ki naj bi izravnali vpliv pomoči na tekmece. V zvezi s tem je Komisija potrdila, da na ustreznem tržišču ni bilo strukturnih presežkov zmogljivosti oziroma jih je bilo zelo malo. Vseeno je Komisija upoštevala, da bi bila, glede na zelo konkurenčno naravo tega tržišča in veliko količino pomoči, verjetno potrebna neka vrsta izravnalnega ukrepa, da bi pomoč postala skladna, tudi če ta izravnalni ukrep ni bil sestavljen iz nepovratnega zaprtja elektrarn.
- (127) Komisija je dvomila, ali je pomoč omejena na najnižji potrebni znesek. V zvezi s tem je ugotovila, da je načrt zagotovil mehanizem, po katerem bi družba BE sodelovala v stroških prestrukturiranja prek odstotka svojega prostega denarnega toka. Vseeno Komisija, še zlasti glede na veliko negotovost v zvezi s količino dodeljene pomoči, takrat ni mogla oceniti, ali je bila pomoč omejena na najnižji možni znesek.
- (128) Ob upoštevanju navedenega je Komisija zaključila, da so obstajali dvomi, ali je bil načrt prestrukturiranja v skladu z merili, določenimi v Smernicah, in ali bo dodeljena pomoč ali pomoč, ki jo bo dodelila vlada Združenega kraljestva, združljiva s skupnim trgom. Komisija se je zato odločila začeti postopek, določen v členu 88(2) Pogodbe.
- (129) V istem sklepu je Komisija tudi dodala, da odločitev za začetek postopka ne posega v uporabo Pogodbe Euratom. Nekateri ukrepe, predvsem ukrepa A in B, je treba ocenjevati z vidika ciljev Pogodbe Euratom. Zato je Komisija zahtevala, da Združeno kraljestvo priskrbi vse takšne podatke, ki bi ji lahko pomagali oceniti ukrepe, še zlasti ukrepa A in B, glede na cilje Pogodbe Euratom.

III. KOMENTARJI ZAINTERESIRANIH STRANK

- (130) Po objavi odločitve o začetku postopka in v roku, ki ga predvideva objava, je Komisija prejela komentarje 20 tretjih strani, vključno s komentari družbe BE. Strnejo se lahko v naslednjih točkah:

⁽¹³⁾ UL C 368, 23.12.1994, str. 12.

British Energy plc (družba BE)*Vrnitev k sposobnosti preživetja*

- (131) BE poudarja, da je primer nenavaden zaradi načina delovanja trga električne energije in zaradi gospodarske strukture jedrskih elektrarn.

Prispevek družbe BE k načrtu prestrukturiranja

- (132) Družba BE poudarja, da zaradi znatnega padca cen električne energije v Združenem kraljestvu sama ne more več kriti stroškov iz preteklosti, ki so jedrske obveznosti družbe BE. V skladu z načrtom prestrukturiranja mora družba BE veliko prispevati za stroške iz preteklosti. Stroški razgradnje in druge jedrske obveznosti, ki jih ne pokrivajo nove pogodbe z družbo BNFL, bodo plačani prek sklada za jedrske obveznosti/sklada za financiranje razgradnje. Drugi ukrepi, ki zadevajo družbo BE in njene vlagatelje, vključujejo prodajo sredstev družbe BE v Severni Ameriki, izgubo celotne naložbe, ki so jo imeli obstoječi delničarji, ter poravnavo obstoječih upnikov in nove obveznice.

Trajanje načrta

- (133) Družba BE poudarja, da pavšalno plačilo za prejemnika ne bi bilo praktično zato, ker bodo nekateri od teh stroškov nastali šele v daljni prihodnosti. Zavrnitev BE-jevega načrta prestrukturiranja, ker bi za vedno razbremenil družbo nekaterih definiranih, vendar za enkrat nedoločljivih obveznosti, bi ustvarila precedenčni primer zoper odobritev pomoči prestrukturiranja, ki je bila potrebna zaradi obstoja stroškov iz preteklosti.

Dogovori o odlogu plačil z družbo BNFL in drugimi pomembnimi upniki

- (134) Družba BE meni, da iz primerjave dogovorov z zasebnimi upniki ni mogoče delati sklepov. Še zlasti, v primeru družbe BNFL, bi bil ogrožen ali celo nedostopen del njenih ključnih poslovnih dejavnosti, če operacije elektrarn družbe BE ne bi delovale.

Nove pogodbe z družbo BNFL

- (135) Družba BE poudarja, da je družba BNFL sprejela skrajno nepopustljivo stališče in bi jo sčasoma lahko ovirala le skrb, da bi drugače družba BE postala plačilno nesposobna. Pogoji ponovnih pogajanj so bili najmanj, kar je družba BE menila, da je komercialno mogoče dobiti ob trdnosti po prestrukturiranju. Družba BE meni, da je Komisija morda narobe razumela komercialno naravo novih pogodb BNFL, ker je narobe razumela dejstva in njihovo časovno zaporedje. Družba BE k svoji vlogi dodaja priložo, ki pojasnjuje, zakaj menijo, da cene iz novih pogodb niso ugodne zanje.

- (136) Družba BE opozarja, da je bila bistvena težava, ki bi jo moral odpraviti načrt prestrukturiranja, da družba BE v novem okolju, v katerem so bile veleprodajne cene električne energije nižje, ni mogla več nositi „stroškov preteklosti“. Družba BE meni, da načrt prestrukturiranja uspešno rešuje omenjeno težavo.

Učinek pomoči na tekmece

- (137) V zvezi z učinkom, ki bi ga paket pomoči imel na tekmece, dokazuje družba BE, da bodo jedrske elektrarne družbe BE vedno delovale, ker so kratkoročni mejni stroški jedrskih elektrarn družbe BE toliko nižji, kot pri drugih dobaviteljih z osnovno obremenitvijo. Toda natančna raven KMS družbe BE ni pomembna za določanje cen električne energije, ki kažejo višje KMS mejnega dobavitelja.

- (138) Družba BE pojasnjuje, da so jedrske elektrarne tehnično in ekonomsko neprilagodljive ter da je delovanje takšne elektrarne, ki je drugačna od elektrarne z osnovno obremenitvijo, negospodarno. V zvezi s strategijo trgovanja družba BE pojasnjuje, da gospodarnost jedrske proizvodnje sili družbo BE, da se osredotoča na vnaprejšnjo prodajo na dolgoročne trge.

- (139) S stališča družbe BE v Veliki Britaniji ni presežkov proizvodnje električne energije. Kar zadeva izravnalne ukrepe, dokazuje družba BE, da bi bila zahteva po prezgodnjem zaprtju katere koli jedrske elektrarne družbe BE ekonomsko neučinkovita, ker je namen paketa pomoči ohranjanje jedrske zmogljivosti družbe BE, ki je, v smislu proizvodnje električne energije, z najmanjšo izogibno porabo sredstev stroškovno najbolj učinkovita kapaciteta na britanskem trgu. Razen tega bi posegla v izvajanje pristojnosti vlade Združenega kraljestva v zvezi z dobavo energetskega virov Združenemu kraljestvu in povečala emisije okolju škodljivih plinov v atmosfero.

British Nuclear Fuels plc - BNFL

- (140) Družba BNFL je podjetje v javni lasti, ki deluje na jedrskem področju. Dobavlja in predeluje oziroma shranjuje jedrsko gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev družbe BE. Razen dejavnosti v gorivnem ciklu upravlja družba BNFL tudi nekaj jedrskih elektrarn Magnox in pripravlja načrte za izgradnjo jedrskih elektrarn.

- (141) Vloga družbe BNFL se osredotoča na vprašanja pomoči družbi BE z ukrepoma B in C. Družba BNFL trdi, da se vsa njihova posredovanja v načrtu prestrukturiranja družbe BE zgledujejo po merilih zasebnega vlagatelja v skladu z načelom tržnega gospodarstva, in zato ne vsebuje elementov pomoči.

Pogajanja, ki so vodila k revidiranim sporazumom (ukrep B)

- (142) Družba BNFL pojasnjuje, da je po nasvetu svojih finančnih svetovalcev (NM Rothschild & Sons Limited – „Rothschild“) že aprila 2002 odločila, da je „urejen paket pomoči“, ki ima vrednost tudi za družbi BNFL, boljši, kot da dovoli, da družba BE postane plačilno nesposobna, ob upoštevanju, da je družba BNFL eden od največjih upnikov družbe BE, da nima zaščite in ima slab pravni položaj. Družba BNFL dodaja, da je njihov upravni odbor, vseeno, soglašal s prestrukturiranjem obstoječih pogodb z družbo BE pod pogojem, da se plačilna sposobnost družbe BE ne sme ohranjati za vsako ceno in da bi moral vsak predlagani paket, ki ga prejme BE, imeti komercialno korist za družbo BNFL, ob upoštevanju lastnega primanjkljaja bilance stanja.
- (143) Družba BNFL navaja podrobnosti vseh zaporednih predlogov in nasprotnih predlogov obeh strani, skupaj z mnenjem podjetja Rothschild. Družba BNFL tudi podrobno navaja časovno zaporedje in vsebino razgovorov med družbama BE in BNFL, iz katerih je razvidno, da je družba BNFL izrazila pripravljenost pomagati družbi BE, še preden je ta za pomoč prosila vlado Združenega kraljestva, vendar je ugotovila, da to ne bi bilo mogoče brez globalnega načrta prestrukturiranja. Pogovori so se začeli že maja 2000, ko je družba BE prvič – neuspešno – zaprosila za uporabo klavzule o finančnih težavah, zapisane v pogodbah. Leta 2002 so se začeli novi pogovori.
- (144) Družba BNFL tudi poudarja, da ni bila vpletena v pogovore med BE in vlado Združenega kraljestva. Na podlagi analize neodvisnih pravnih in finančnih svetovalcev je družba BNFL zaključila, da je bil postopek za prestrukturiranje plačilne sposobnosti družbe BE v njenem najboljšem poslovnem interesu, in 28. novembra 2002 z družbo BE sprejela končni nezavezujoči dogovor. Šele po sprejetju končnega nezavezujočega dogovora z družbo BE je izvedela za podrobnosti vpletenosti vlade Združenega kraljestva.
- (145) Ob primerjavi nezavezujočega dogovora z dne 3. septembra in končnega nezavezujočega dogovora je družba BNFL ugotovila, da sta si oba dogovora precej podobna in da je bila končna oblika znatno bližje začetnemu položaju družbe BNFL kot položaju družbe BE.

Primerjava posledic, ki jih ima za družbo BNFL prestrukturiranje plačilne sposobnosti družbe BE v primerjavi s plačilno nesposobnostjo družbe BE

- (146) Družba BNFL daje na podlagi analize finančnih in pravnih svetovalcev podrobno oceno poslovnih koristi, ki jih ima zaradi prestrukturiranja plačilne sposobnosti v primerjavi s plačilno nesposobnostjo družbe BE. Ocenjujejo, da bi plačilna nesposobnost družbe BE pomenila veliko tveganje za družbo BNFL še zlasti zaradi dejstva, da je imela družba BE veliko nedokumentiranih posojil med različnimi podjetji znotraj skupine podjetij družbe BE ter da so bili pogodbeni dogovori družbe BNFL z družbo BE na več načinov edinstveni in iz prejšnjih plačilnih nesposobnosti

ni bilo mogoče dobiti jasnega precedenčnega primera. Razen tega bi imela vlada Združenega kraljestva, kot edini upnik, ki bi imel korist od varnosti jedrskih elektrarn družbe BE, osrednjo vlogo v izidu plačilne nesposobnosti. Vseeno družba BNFL ni imela nobenega vpogleda v to, kakšen pristop bi najverjetneje uporabila vlada Združenega kraljestva med kakršnimi koli postopki plačilne nesposobnosti.

- (147) Medtem, ko bi lahko družbi BNFL vloga ključnega dobavitelja družbe BE dala močno pogajalsko izhodišče v vseh primerih plačilne nesposobnosti družbe BE, je njeno možnost verodostojne grožnje, da bo prenehala dobavljati blago in storitve družbi BE, spodkopalo več dejavnikov. Družba BNFL še zlasti ugotavlja, da bi bila družba BNFL kot edini veliki upnik družbe BE največji finančni poraženec, če bi uresničila svojo grožnjo in bi zaradi nje morala zapreti jedrske elektrarne družbe BE. Razen tega pa je vprašljivo, ali bi lahko zakonito prekinila pogodbe ter družbi BE vrnila porabljeno gorivo in odpadke, ki jih je že prejela, ker tega ne dovoljuje zakonodaja za jedrsko varnost Združenega kraljestva. Končno je družba BNFL, kot odgovorno podjetje za jedrske storitve, morala še naprej zagotavljati storitve družbi BE, ker bi bilo to nevarno ali bi tretje osebe to celo lahko občutile kot nevarno, če tega ne bi storila.
- (148) Analiza plačilne nesposobnosti družbe BE s strani družbe BNFL se je osredotočila na tri možne izide, in sicer zaprtje jedrskih elektrarn družbe BE, kar bi pomenilo najmanjše povračilo, družba BNFL bi prevzela lastništvo nad jedrskimi elektrarnami družbe BE, s čimer bi prevzela vse njene jedrske obveznosti, kar je zelo tvegano in nepriljučno, ter vlada Združenega kraljestva bi prevzela lastništvo in prosila obstoječe upnike, da sprejmejo znatne odpise.
- (149) Zato je bilo predlagano prestrukturiranje plačilne sposobnosti videti poslovno privlačnejše, ker bi zmanjšalo izpostavljenost družbe BNFL družbi BE ter zagotovilo višji in zanesljivejši dotok prihodkov družbi BNFL kot plačilna nesposobnost. Družba BNFL je zato ravnala enako, kot ravna kateri koli zasebni upnik.

Primerjava s položaji drugih upnikov

- (150) Končno je družba BNFL primerjala svoj skupni donos z donosom drugih glavnih upnikov, da bi se prepričala, ali ji pogoji resnično zagotavljajo sprejemljivo kupčijo. Da bi še bolj zaščitila svoj položaj, je družba BNFL zahtevala, da se v dokončni nezavezujoči dogovor vključi klavzula, ki omogoča umik predlaganih koncesij, če bi kateri koli drug materialni upnik dobil ugodnejše pogoje kot družba BNFL. Podjetje Rothschild je, potem ko so bili izdelani pogoji, o katerih se je družba BE dogovarjala z drugimi glavnimi upniki, posodobilo svojo analizo in potrdilo, da dogovori družbe BNFL dejansko niso bili prav nič slabši kot pogoji drugih glavnih upnikov. Ob tem revidirani pogodbeni dogovori ne bodo začeli veljati, če prestrukturiranje ne bo izvedeno in dokler ne bo dokončano.

*Dogovori o odlogu plačil med družbama BNFL in BE**Ukrep B*

(151) V zvezi z ukrepom C trdi družba BNFL, da so s pomočjo podjetja Rothschild preverili, da v zvezi z odlogom plačil dolgov niso dovolili več kot drugi pomembni upniki. Ko je družba BNFL ugotovila, da so drugi upniki v skladu z dogovori za odlog plačil pridobili ugodnejše pogoje kot družba BNFL (čeprav položaj družbe BNFL ni bil neposredno primerljiv z drugimi glavnimi upniki družbe BE), je upoštevala, ali bi zahtevala ponovna pogajanja in obresti. Zaključila je, da družba BE verjetno ne bi mogla plačevati obresti družbi BNFL in v obdobju odloga ustvariti dovolj gotovinskega presežka, ki bi omogočal nadaljevanje prestrukturiranja plačilne sposobnosti. Razen tega bi družba BNFL kljub svojemu položaju v skladu z dogovorom za odlog plačil dobila boljše splošno povračilo, če bi se prestrukturiranje plačilne sposobnosti nadaljevalo.

Odnos med družbo BNFL in vlado Združenega kraljestva

(152) BNFL trdi, da je bila odločitev za dogovor z družbo BE samostojna odločitev družbe BNFL in je ni narekovala vlada Združenega kraljestva. Dejstvo, da je družba BNFL podjetje v javni lasti, še ne pomeni, da se odločitve družbe BNFL pripisujejo vladi Združenega kraljestva. Čeprav je vlada Združenega kraljestva edini delničar družbe BNFL, je družba BNFL neodvisna od vlade Združenega kraljestva v zvezi s svojimi dnevnimi poslovnimi dejavnostmi in se od nje zahteva, da deluje na podlagi tržnih zakonitosti. Družba BNFL navaja svoje pravno stanje kot temeljni dokument. Družba BNFL dodaja, da je ves čas pogajanj z družbo BE obveščala svojega delničarja (DTI) o pogovorih z BE. To opisuje kot tipično poslovno situacijo, v kateri ima podjetje večinskega delničarja. Podjetje DTI je družbi BNFL navedlo, da bodo odobrili le (v skladu z vladnimi dogovori družbe BNFL s podjetjem DTI) revidirane dogovore z družbo BE, ki so nastali na podlagi tržnih zakonitosti.

Organizacija Greenpeace

(153) Organizacija Greenpeace Limited je veja organizacije Greenpeace International v Združenem kraljestvu in njeni dve glavni dejavnosti sta prizadevanje za ukinitev uporabe jedrske energije in spodbujanje uporabe čistih, obnovljivih virov energije v Združenem kraljestvu.

Ukrep A

(154) Organizacija Greenpeace trdi, da pomeni ukrep A z omejevanjem prispevkov družbe BE za financiranje jedrskih obveznosti neupravičeno operativno pomoč družbi BE in/ali njenim delničarjem kot način za vzpodbujanje večjega zanimanja vlagateljev za BE na trgu.

(155) Organizacija Greenpeace meni, da sta ukrepa B in C neupravičena operativna pomoč, ker zagotavljata stalno podporo, ki jo daje družba BNFL, ki deluje ali domnevno deluje kot država ali na ukaz države v razmerah, v katerih:

(a) je družba BNFL podjetje v težavah, ki lahko preživi samo z državno pomočjo;

(b) je bila družba BNFL stranka v tristranskih pogajanjih z vlado in družbo BE, kar je vodilo v oblikovanje paketa prestrukturiranja s strani družbe BE, potem ko je družba BNFL zavrnila spremembo pogojev svojih pogodb z družbo BE; organizacija Greenpeace je zato prosila Komisijo, da od družbe BNFL zahteva predložitev kopij notranjih dokumentov, da bi videla, ali je bila družba BNFL seznanjena z pogovori družbe BE z vlado Združenega kraljestva;

(c) dogovori niso povsem v skladu z resničnim tržnim značajem; organizacija Greenpeace meni, da pogodbe družbe BNFL z družbo BE že od začetka niso bile poslovni dogovori in so videti bolj kot umetno sredstvo, ki naj bi družbi BNFL zagotovilo zajamčen tok prihodkov; paket pomoči za prestrukturiranje družbi BNFL še naprej zagotavlja ta tok prihodkov;

(d) ponovno dogovorjena določila oblikovanja cen ne kažejo dejanskih stroškov, povezanih z dobavljeno storitvijo, ampak so vezani na veleprodajne cene; ker je prednost, dodeljena s pogodbami, stalna in v skladu z odprtim dogovorom, vključuje pomoč dolgoročno podporo za družbo BE in ne enkratno ugodnost, s katero se obnovi njena sposobnost preživetja; korist je zato „operativna“ in ne „pomoč za prestrukturiranje“ ter ne more biti združljiva s skupnim trgom.

Združljivost pomoči

(156) Organizacija Greenpeace podpira vse dvome Komisije in zaključuje, da je pomoč nezdružljiva s Pogodbo ES. Še zlasti poudarja, da bi pomoč za prestrukturiranje ne bi vplivala le na obstoječe dobavitelje, ampak bi tekmece tudi odvrnila od novega vstopa, ker drugi vršilci in novi udeleženci ne bi mogli izkoriščati lastne učinkovitosti. Podpiranje dobaviteljev jedrske energije bi bilo razen tega neskladno z vladno deklaracijo o raznolikosti virov energije, vključno z obnovljivimi viri.

(157) Kar zadeva presežke, organizacija Greenpeace meni, da „načrtovana meja“ podjetja National Grid za načrtovanje potreb po proizvodnji v prihodnosti, ki bo zagotovila dovolj zmogljivosti, ni podatek, ki bi ga lahko upoštevali za ocenjevanje, ali so na trgu presežki. Organizacija Greenpeace meni, da znatni strukturni presežki na upoštevanem trgu že obstajajo in bodo še rasli.

- (158) Organizacija Greenpeace dvomi, da bi bilo zaprtje nekaterih elektrarn družbe BE dražje za davkoplačevalce, ker je zmožnost družbe BE, da bi prispevala k odplačevanju obstoječih obveznosti, dvomljiva. Organizacija Greenpeace dodaja, da kratkoročno ni razloga, da Združeno kraljestvo ne bo moglo izpolnjevati ciljev Kjotskega protokola.
- (159) Organizacija Greenpeace trdi, da je po njihovih poročilih praktično in varno zapreti jedrske elektrarne takoj ali postopno. Organizacija Greenpeace zaključuje, da možnost delnega ali postopnega zaprtja elektrarn družbe BE lahko vodi k manjši intenzivnosti zahtev po pomoči.

Veljavna pogodba

- (160) Organizacija Greenpeace meni, da Pogodba Euratom ne izključuje nobene analize državne pomoči v skladu s Pogodbo ES. V odsotnosti sektorskih predpisov, ki veljajo za pomoč jedrski industriji v Pogodbi Euratom, morajo veljati splošni predpisi o državni pomoči iz Pogodbe ES. Organizacija Greenpeace navaja združena primera 188 in 190/80 Francija in drugi proti Komisiji ⁽¹⁴⁾. Organizacija Greenpeace nadalje trdi, da veljajo ukrepi pomoči za zadeve, ki jih lahko ureja Pogodba Euratom, le do mere, do katere zadevajo varnost jedrskih objektov z vidika varnosti njihove razgradnje. Organizacija Greenpeace zaključuje, da zadevni ukrepi niso nujni za doseganje zastavljenih ciljev in da nadaljnja operativna pomoč kakršne koli vrste ni nujna za ohranjanje varnosti v razmerah, v katerih obstaja varna, življenjska možnost za postopno popolno ali delno zaprtje elektrarn družbe BE. Organizacija Greenpeace meni, da bi Komisija morala upoštevati smernice Skupnosti o državni pomoči za okoljevarstveno zaščito ⁽¹⁵⁾.

Powergen

- (161) Družba Powergen je eden od glavnih udeležencev v sektorju za električno energijo v Angliji in Walesu. Njegov delež proizvodne zmogljivosti je 11 % (delež družbe BE je 14 %) in je pomemben dobavitelj, namenjen večinoma industrijskim in poslovnim uporabnikom ter tudi MSP in gospodinjstvom. Je v lasti koncerna E-ON.
- (162) Družba Powergen nasprotuje paketu pomoči. Trdi, da bo pomoč jedrskim elektrarnam družbe BE, ki bi se drugače zaprle, omogočila nadaljnje obratovanje. V tem smislu družba Powergen nasprotuje mnenju organov Združenega kraljestva, da bi jedrske elektrarne obratovale v vsakem primeru. Družba Powergen se boji, da bi pomoč družbi BE omogočila ponudbo umetno nizkih cen, da bi pridobila tržni delež pri dobavi večjim uporabnikom in začela dobavljati gospodinjstvom. Podjetje BE lahko financira tudi naložbe v nejedrski proizvodnji.
- (163) V zvezi z izravnalnimi ukrepi se družba Powergen želi posvetovati o kakršnem koli zagotovljenem izravnalnem ukrepu in predlaga tri mogoče ukrepe:
- (164) Prvič, pospešeno zapiranje jedrskega reaktorja Dungeness B do aprila 2004. Družba Powergen meni, da bo dovolj časa, da trg vzpostavi ustrezne zmogljivosti za ohranitev zadostne meje, če se pospešeno zapiranje pravočasno sporoči.
- (165) Drugič, omejevanje pomoči, s prepovedjo navzkrižnega subvencioniranja med premoženjem družbe BE, ki posluje z izgubo (elektrarne PHR), in drugimi obrati družbe BE, ki sestavljajo proizvodnjo in dobavo družbe BE v ločene organe z ločenim računovodstvom, ter izvajanjem posebnega nadzora nad uporabo denarja s strani BE, da se zagotovi, da ne bo porabljal denarja, ki ga je država prispevala za financiranje svojih jedrskih obveznosti, za druge namene. Ti ukrepi morajo ostati zagotovljeni, dokler so zagotovljeni ukrepi načrta za prestrukturiranje.
- (166) Tretjič, preprečevanje izkrivljanja konkurence na malo-prodajnem trgu z električno energijo, s prepovedjo družbi BE, da prodaja energijo po ceni, nižji od stroškov (stroški nakupa energije na trgu na debelo plus drugi stroški, povezani s prodajo), določitvijo zgornje meje za tržni delež BE pri poslovni in industrijski dobavi (postavljena je okvirna meja 20 %), in prepovedjo družbi BE, da vstopa na nove maloprodajne trge. Ti ukrepi se morajo izvajati, dokler se izvajajo ukrepi načrta za prestrukturiranje, in njihova učinkovitost mora Komisija preveriti po 5 letih od začetka izvajanja.
- (167) V zvezi s ponovno vzpostavitvijo preživetja družba Powergen trdi, da so scenariji, ki jih obravnavajo organi Združenega kraljestva, da bi zagotovili prihodnjo donosnost družbe BE, preveč optimistični, še zlasti v zvezi z razpoložljivostjo elektrarn BE v primerjavi s preteklimi merili.
- (168) Končno družba Powergen upošteva, da „je bilo ugotovljeno, da veljajo pravila o državni pomoči iz Pogodbe ES za jedrsko industrijo, ne glede na obstoj Pogodbe Euratom“. Sklicujejo se na isti primer iz leta 1990, na katerega se je sklicevala organizacija Greenpeace.

InterGen

- (169) Družba InterGen je globalna proizvajalka energije, dejavna na vseh celinah. Njen delež proizvodne zmogljivosti je 2 % v Angliji in Walesu, z dvema delujočima elektrarnama in enim v gradnji (delež družbe BE je 14 %). Največ elektrike prodaja trgu na debelo in del te elektrike po dolgoročnih pogodbah. Dejavna je tudi na trgu s plinom. Je v skupni lasti družb Shell in Bechtel.

⁽¹⁴⁾ [1982] PSES 2545

⁽¹⁵⁾ UL C 37, 3.2.2001, str. 3.

(170) Družba Intergen trdi, da je v Združenem kraljestvu zaskrbljenost v zvezi z zanesljivo oskrbo in da bi lahko jedrsko varnost upravljali stečajni upravitelji družbe. Pozornost Komisije usmerjajo na dejstvo, da je pomoč družbi BE škodovala družbi InterGen in mu še vedno škoduje, ter na dejstvo, da so drugi tekmeči družbe InterGen, kot je podjetje Teeside Power Limited, ki je med upniki družbe BE, tudi privilegirani v primerjavi z družbo InterGen v okviru načrta za prestrukturiranje. Družba InterGen trdi, da mora njej in njeni podružnici pripadati odškodnina za utrpelo škodo, če bo Komisija odobrila to pomoč.

Prva tretja stranka, ki želi ostati anonimna

(171) Ta tretja stranka trdi, da zgodnejša tiskovna poročila napovedujejo ceno predelave pred prestrukturiranjem družbe BE na približno 1 000 GBP/kg težke kovine (v nadaljevanju TK). V skladu s ceno predelave družbe BE sta se družbi BNFL in BE sporazumeli za ceno 150 GBP/kg TK, kar je 85 % manj od začetnega dogovora. Dodaja, da so bile pri prvotnih pogodbah o predelavi med družbama BNFL in BE navedene stroškovne cene, kar pomeni, da lahko strankam z osnovno obremenitvijo po pogodbi pripadala predelava le, če so pristale na (sorazmeren) prevzem vseh stroškov predelave plus pribitek dobička. Proti tej predpostavki, če stroški predelave, ki jih pokrivajo stranke za osnovno obremenitev, vključujejo le stroške 1 000 GBP/kg TK, to pomeni, da nova cena, zdaj dogovorjena z družbo BE, ne more na noben način niti približno pokriti stroškov. Celo v primeru novih pogodb je cena do 1 000 GBP/kg TK (cene leta 2003).

(172) Ugotovi, da glede na te cene družba BNFL pri svojih pogajanjih z BE ni ravnala kot zasebni vlagatelj v tržno gospodarstvo, razen če bi družba BNFL bila pripravljena ponuditi te ugodne pogoje tudi drugim strankam.

Drax Power Limited

(173) Družba Drax je največja proizvajalka električne energije na premog v Zahodni Evropi. V preteklosti je bila del družbe AES Corporation, energetske družbe s sedežem v ZDA, ki je udeležena pri proizvodnji, distribuciji in oskrbi z elektriko po vsem svetu. 5. avgusta je družba AES Corporation predala nadzorovanje družbe Drax svojim upnikom. 30. avgusta 2003 je družba Drax napovedala, da je z družbo International Power plc sklenila izključni sporazum za sodelovanje pri prestrukturiranju družbe Drax.

(174) Družba DRAX meni, da sestavljajo ukrepi A, B in G državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Družba DRAX se strinja, da ukrepi D, E in F ne sestavljajo državne pomoči. Družba DRAX meni, da je težko določiti višino pomoči. V zvezi z ukrepom A meni družba DRAX, da bi njegova vsota lahko bila znatno višja od sedaj ocenjene še zlasti zaradi dejstva, da obveznosti razgradnje v

Združenem kraljestvu niso nikjer določene in tega, da je malo verjetno, da bi družba BE prispevala k stroškom jedrskih obveznosti. Vlada Združenega kraljestva bo vedno ostala popolnoma odgovorna za obveznosti hrbtnega dela proizvodnje in obveznosti razgradnje. Vlada Združenega kraljestva ne bo nikoli dopustila, da družbi BE spodleti. Družba DRAX meni, da bi se že sama oprostitev davka morala šteti kot pomoč.

Ukrepa B in C

(175) Družba DRAX je v zvezi s ponovnim pogajanjem o pogodbah z družbo BNFL prepričana, da ne bi noben zasebni vlagatelj nikoli pristal na takšne neposlovne pogoje, zaradi katerih bi utrpel znatne sedanje in prihodnje izgube, ne glede na klavzulo o finančnih težavah in dejstvo, da je družba BE njegova največja stranka. Jasno je, da so ponovna pogajanja znatno poslabšala položaj družbe BNFL. Zaradi tega se bo fiksno letno izplačilo v zvezi z dogovorom o dobavi goriva zmanjšalo za 5 do 20 milijonov GBP na leto. To mnenje potrjuje tudi knjigovodsko poročilo družbe BNFL za leto 2004. Razen tega se zdi, da bi elektrarne BE, tudi če bi bilo treba družbo BE prepustiti stečajnemu upravitelju, še naprej delovale ter bi imele iste potrebe po dobavi goriva in tudi upravljanju storitev, obdelavi in odstranjevanju tega goriva, ko bi se izrabilo. Potem bi se moralo postaviti vprašanje, ali bi bil upravljavec zmožen izpolniti takšne pogoje kot družba BNFL. Razen tega bi lahko družba BNFL izkoristila kakšne druge poslovne priložnosti, če bi se njen obseg poslov z družbo BE zmanjšal. Družba BNFL ni organizirana na podlagi načela tržnega vlagatelja. Zato je Ukrep B državna pomoč.

(176) Družba DRAX meni, da dogovor družbe BNFL o odlogu plačil, ki ga vsebuje ukrep C, sestavlja tudi državno pomoč, ker družba BNFL ne prejema obresti v obdobju odloga plačil za razliko od drugih udeleženih upnikov.

Združljivost ukrepa pomoči

(177) Družba Drax je še dodatno razpravljala o združljivosti paketa pomoči. Družba DRAX ne dvomi, da je družba BE težavah. Vseeno meni, da je za nezavarovan položaj družbe BE v celoti kriva nenavadna odločitev njene uprave, da proda svoje maloprodajno podjetje. Razen tega bi družba BE lahko zmanjšala svoje stroške z zaprtjem nekaterih elektrarn ali vseh, ker je dražje upravljati nekatere jedrske elektrarne, kot pa jih začasno zapreti.

Ponovna vzpostavitev sposobnosti preživetja

(178) V zvezi s ponovno vzpostavitvijo sposobnosti preživetja meni družba DRAX, da predlagani načrt ni pravi načrt za prestrukturiranje. Ob tem je družba BE v drugačnem položaju kot njegovi tekmeči in bo v njem tudi vedno ostala. Še naprej bo proizvajala energijo in jo prodajala na trg po kakršni koli ceni ter bo izvajala stalen pritisk navzdol na ceno v škodo vseh drugih tekmecev.

(179) Družba DRAX ugovarja uporabi KMS kot primernege ukrepa za ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja družbe BE. Prestrukturiranje razrešuje družbo BE obveznosti za večje stroške jedrskega proizvajalca. Odločitev podjetja o morebitnem vstopu na določen trg ali resničnem nadaljevanju konkuriranja na tem trgu bo temeljila na tem, ali lahko, v razumnem obdobju, pokrije svoje povprečne stroške plus uresniči primeren donos naložbe. Pri družbi BE ne gre za to, ker so pri njej odstranjena vsa poslovna tveganja.

Trajanje pomoči

(180) V zvezi s trajanjem pomoči meni družba DRAX, da financiranje obveznosti za tako daleč vnaprej ni v skladu s Smernicami. Dokazovala je tudi, da stalna operativna pomoč ne more biti omejena na najnižji potrebni znesek. Ob tem družba DRAX, v zvezi z lastnim prispevkom družbe BE, ugotavlja, da obstaja negotovost v zvezi s postopki prodaje premoženja in da izhaja prispevek BE v sklad za jedrske obveznosti iz denarnega toka od pomoči, kar pa ne more biti upoštevano.

Izkrivljanje konkurence

(181) V zvezi s presežnimi zmogljivostmi in nadomestilom upnikom družba DRAX ugotavlja, da velja meja zmogljivosti 20 %, navedena v sklepu, le za največje povpraševanje v zimskem času. Po mnenju NGC je meja zmogljivosti za 20,3 % nad povprečnim povpraševanjem v zimskem času. Družba DRAX meni, da bi bilo za kateri koli obrat družbe BE razumno, da v poletnih mesecih zapre del proizvodnih zmogljivosti. To bi prineslo neto prihranek.

(182) Družba DRAX meni, da so številni izravnalni ukrepi in/ali spremembe za načrt za prestrukturiranje, ki bi nekako zagotovili, da je načrt za prestrukturiranje v skladu s Smernicami, in ponuja tekmeccem, ki ne prejema pomoči, nadomestila. Družba DRAX predlaga:

(a) umik družbe BE s konkurenčnega trga z vzpostavitvijo sistema obveznega nakupa jedrske energije po fiksni ceni, ki bi bil podoben obveznosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije. Družba BE ne more biti nikoli ustrezno prestrukturirana, da bi lahko samostojno tekmovala z udeleženci na trgu, ki ne prejema pomoči. Če se družba BE kot proizvajalka ne more umakniti s trga, je najboljša rešitev, da se proizvodnja BE loči od konkurenčnega trga. Cena jedrske proizvedene energije bi morala biti urejena ter bi lahko bila postavljena glede na stroške kapitala in drugih tradicionalnih parametrov za uravnavanje cen. S tem pa bi se upoštevali pomisleki vlade Združenega kraljestva v zvezi z oskrbo in jedrsko varnostjo ter ne bi bilo več nobenega izkrivljanja konkurence;

(b) zmanjšanje pogojev in ponovno uravnoteženje tveganja pogodb družbe BNFL v korist družbe BNFL;

(c) odvzem elektrarne Eggborough;

(d) prepoved nadaljnjih prevzemov ali delovanja kot vodilnega na trgu;

(e) ohranitev obveznosti vlade Združenega kraljestva na načelu prvič in zadnjič.

Odnos med Pogodbo Euratom in Pogodbo ES

(183) Družba DRAX je govorila tudi o odnosu med Pogodbo Euratom in Pogodbo ES. Družba DRAX meni, da si Pogodba ES in Pogodba Euratom prizadevata za dosego dopolnjujočih in ne nasprotujočih ciljev.

Druge zainteresirane stranke

(184) Mnenja so dali tudi: Trade Unionists for Safe Nuclear Energy (na podlagi uravnotežene energetske politike) – TUSNE ⁽¹⁶⁾, g. Robert Freer ⁽¹⁷⁾, UK Chemical Industries Association („CIA“) ⁽¹⁸⁾, John Hall Associates („JHA“) ⁽¹⁹⁾, Energy Intensive Users Group („EIUG“) ⁽²⁰⁾, Terra Nitrogen ⁽²¹⁾, Energywatch ⁽²²⁾, Teollisuuden Voima Oy („TVO“) ⁽²³⁾, National Grid Transco ⁽²⁴⁾, Royal Academy of Engineering ⁽²⁵⁾, Enfield Energy Centre Limited („EECL“) ⁽²⁶⁾, Energy Information Centre Ltd („EIC“) ⁽²⁷⁾, Major Energy Users' Council Ltd („MEUC“) ⁽²⁸⁾ in druga tretja stranka, ki želi ostati anonimna.

⁽¹⁶⁾ TUSNE se opisuje kot „neformalna organizacija sindikatov, ki podpira civilno uporabo jedrske energije kot sredstva za proizvodnjo energije na podlagi uravnotežene energetske politike ter varnega in čistega okolja“.

⁽¹⁷⁾ Robert Freer je svetovalec.

⁽¹⁸⁾ CIA je poslovno združenje, sestavljeno iz 180 dejavnih podjetij, ki vsebuje nekatere večje uporabnike električne energije v Združenem kraljestvu.

⁽¹⁹⁾ JHA je pomemben analitik britanskega energetskega trga.

⁽²⁰⁾ EIUG je organizacija, ki predstavlja uporabnike v energetske intenzivnih sektorjih industrije Združenega kraljestva.

⁽²¹⁾ Terra Nitrogen je proizvajalec dušika, del skupine Terra group, ki proizvaja tudi metanol. Je večji potrošnik električne energije v Združenem kraljestvu.

⁽²²⁾ Energywatch je nevladna javna organizacija, ki predstavlja interese potrošnikov plina in električne energije v Veliki Britaniji.

⁽²³⁾ TVO je finski proizvajalec električne energije in upravljavec jedrske elektrarne.

⁽²⁴⁾ National Grid Transco je lastnik in upravljavec prenosnega omrežja v Angliji in Walesu. Je podjetje v zasebni lasti, ki je neodvisno od interesov proizvodnje in dobave.

⁽²⁵⁾ Akademija, ustanovljena s kraljevo listino leta 1976 z namenom spodbujanja odličnosti v tehniki.

⁽²⁶⁾ EECL upravlja kombinirano plinsko-parno elektrarno moči 396 MW v Severnem Londonu. Podjetje je del ameriškega podjetja Indec Energy Services Inc.

⁽²⁷⁾ EIC je neodvisna organizacija, ki ponuja podporo in tržne informacije poslovnim odjemalcem energije v Združenem kraljestvu.

⁽²⁸⁾ Organizacija, ki predstavlja interese okoli 200 velikih industrijskih, komercialnih trgovskih in javnih strank, za katere so stroški električne energije in plina pomemben dejavnik.

(185) TUSNE, Robert Freer, CIA, JHA, EUIG, Terra Nitrogen, EIC in MEUC so zaskrbljeni v zvezi z zanesljivostjo oskrbe v Združenem kraljestvu ter trdijo, da bi zaprtje jedrskih elektrarn družbe BE ustvarilo tveganje izpadov električne energije in bilo v nasprotju z interesi potrošnikov. Nekateri od njih tudi poudarjajo, da bi z umikom jedrskih elektrarn bilo zelo težko doseči izpolnitev obveznosti iz Kjotskega protokola, ker prispevajo k raznolikosti oskrbe z električno energijo. Trdijo, da bi stroški za gospodarstvo, ki bi dovolilo propad družbe BE, znatno presegle stroške njenega prestrukturiranja in da je potrebna pomoč.

(186) Anonimna tretja stranka trdi, da uporablja družba BE državno podporo za agresivno pridobivanje tržnega deleža po dampinških cenah. Navaja primere, v katerih naj bi BE ponujala 10 do 15 % nižje cene od konkurence. Trdi, da ne bi bilo mogoče dajati takšnih ponudb brez pomoči države in da se zato ni mogoče sklicevati na ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja družbe.

(187) TVO trdi, da se na podlagi težav družbe BE ne sme sklepati, da jedrska energija ne more biti konkurenčna na liberaliziranem trgu z električno energijo.

(188) National Grid Transco trdi, da je sedanja meja zmogljivosti v Angliji in Walesu manjša, kot je bilo na začetku predvideno, in se ne more šteti za strukturni presežek. National Grid Transco navaja varnostno mejo 20 % kot raven, nad katero se lahko upošteva, da gre za presežek. National Grid Transco predvideva, da bo varnostna meja, po optimističnem scenariju, vsaj do leta 2006 pod 20 %. Po pesimističnih scenarijih bi varnost vedno bila pod 20 %, leta 2009 bi se celo znižala na 8,5 %. National Grid Transco ugotavlja, da je treba, če se zahteva kot izravnalni ukrep zaprtje katere koli elektrarne, o tem obvestiti trge daleč vnaprej (3–4 leta), da bi se lahko trg na to zaprtje pripravil.

(189) EECL trdi, da so vse proizvajalce električne energije (ne le družbe BE) prizadele nizke veleprodajne cene v Združenem kraljestvu. EECL nasprotuje mnenju organov Združenega kraljestva, da bi KMS morali biti merilo za vzpostavitev izkrivljenega učinka pomoči, ker ti stroški ne kažejo sredstva elektrarne za dolgoročno preživetje. EECL trdi, da so nizke cene za terminsko dobavo najboljši pokazatelj, da je na trgu strukturni presežek.

IV. PRIPOMBE IZ ZDRUŽENEGA KRALJESTVA V ZVEZI S SPROŽITVIJO POSTOPKOV

Ukrep G

(190) Organi Združenega kraljestva so obvestili Komisijo, da so bili lokalni davki končno plačani z normalnimi obrestmi.

Obstoj pomoči pri koncesijah družbe BNFL družbi BE v ukrepih B in C

Ukrep B

(191) V predhodni pripombi organi Združenega kraljestva dokazujejo, da način zasnove pogodb, tudi če Komisija ugotovi, da ukrep B vsebuje pomoč, zagotavlja, da se vsaka posledična korist, ki jo družba BE uživa sedaj, samodejno odstrani z obrestmi, če paket pomoči ni dovoljen. Nove pogodbe predvidevajo, da nove pogodbe ne bodo trajne, če paket pomoči ne bo dovoljen.

(192) Združeno kraljestvo v nadaljevanju govori o preizkusu zasebnega vlagatelja. Združeno kraljestvo trdi, da je družba BNFL ravnala enako, kot bi ravnal kateri koli zasebni upnik. Še zlasti organi Združenega kraljestva dokazujejo, da ni mogoče trditi, da so pogoji, s katerimi se strinja družba BNFL, bolj velikodušni od tistih, ki bi jih v primerljivih razmerah ponudil zasebni upnik. Združeno kraljestvo trdi, da je potrebno analizirati, ali je družba BNFL podobno ravnala z zasebnimi upniki pri ponovnem pogajanju o svojih pogodbah, kot to opredeljuje Sodišče Evropskih skupnosti v svoji sodbi v zvezi s podjetjem DM Transport ⁽²⁹⁾.

(193) Združeno kraljestvo dokazuje, da je Komisija verjetno napačno razumela potek dogodkov. Organi Združenega kraljestva menijo, da se družba BNFL ni upirala uporabi klavzule o finančnih težavah, ampak je v nasprotju s prepričanjem Komisije izrazila svojo pripravljenost, da upošteva mogoče spremembe obstoječih pogodb preden je bilo objavljeno, da je družba BE začela pogajanja z vlado Združenega kraljestva. Vseeno je po razpravah z družbo BE postalo jasno, da nobena poslovna ponudba, ki jo je bila zmožna dati družba BNFL, ne bi mogla sama rešiti finančne krize družbe BE. Razvoj obsežnejšega načrta za prestrukturiranje je omogočil ponovna pogajanja med družbama BE in BNFL ter dosežen je bil dogovor o pogojih, v več pogledih, podobnih tistim iz izvirne ponudbe družbe BNFL. Združeno kraljestvo upošteva, da so dejavnosti v skladu z dejavnostmi zasebnega upnika.

⁽²⁹⁾ Primer C-256/97 [1999] I – PSES 3913.

- (194) Združeno kraljestvo dodaja, da bi bila družba BNFL, kot edini preostali komercialni ponudnik storitev jedrskega gorivnega cikla, v primeru stečaja družbe BE posebej izpostavljena; imela ne bi nobenega neposrednega toka prihodkov za shranjevanje in predelavo velikih količin že dobavljenega goriva iz plinsko hlajenih reaktorjev ter bi imela omejene možnosti za povrnitev sredstev v primeru stečaja. Ponovno bi se morala pogajati z likvidatorjem ali vlado o novi pogodbi v zvezi z izrabljenim gorivom s precejšnjo negotovostjo o višini svojih stalnih prejemkov. Združeno kraljestvo, soočeno z istim tveganjem, motnjami in negotovostjo, trdi, da bi si zasebni upnik nedvomno prizadeval sodelovati pri prestrukturiranju, ki bi nujno vključevalo ponovna pogajanja o njegovih pogodbah z družbo BE, da bi povečal skupne prihodke in zagotovil ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja družbe BE.
- (195) Ob tem Združeno kraljestvo trdi, da dejstvo, da je družba BNFL v javni lasti, ne pomeni, da so dejanja družbe BNFL manj poslovna. Ugotavlja, da je družba BNFL javna delniška družba, integrirana po zakonu o gospodarskih družbah iz leta 1985. Ima upravni odbor, sestavljen iz vodstvenih delavcev, ki se ukvarjajo s poslovnimi dejavnostmi, in iz neizvršnih direktorjev s podjetniškimi izkušnjami iz drugih dejavnosti zasebnega sektorja. Dolžnost odbora družbe BNFL je, da deluje avtonomno, v skladu z interesi družbe. Združeno kraljestvo dodaja, da vlada Združenega kraljestva ne posreduje, da bi usmerjala odločanje družbe BNFL za spodbujanje drugačnega ravnanja od poslovnega.
- (196) Končno je Združeno kraljestvo predložilo analizo upnikovih zahtevkov in zneskov, dogovorjenih v paketu pomoči za prestrukturiranje.
- (197) Organi Združenega kraljestva ugotavljajo, da bi se moralo za ukrep B šteti, da ne vsebuje državne pomoči.
- Ukrep C*
- (198) Združeno kraljestvo trdi, da velja veliko od istih argumentov, določenih v uvodnih izjavah 0 do (194) v zvezi z ukrepom B, v enaki meri za ukrep C. Združeno kraljestvo še zlasti dokazuje, da je treba razmisliti o dejanjih družbe BNFL v smislu njenega izjemnega položaja kot glavnega upnika družbe BE, in z družbo BE kot največjo stranko družbe BNFL. Glede na stalen dolgoročen trgovinski odnos med tema dvema in ob upoštevanju števila obveznosti družbe BE do družbe BNFL ni presenetljivo, da se odlog obveznosti do družbe BNFL šteje za največji absolutni delež dobička, ki pripada družbi BE na podlagi dogovorov o odlogu plačil. Zasebni upnik v istem položaju kot družba BNFL – najbolj izpostavljen v primeru stečaja družbe BE – ne bi mogel ravnati drugače.
- (199) Združeno kraljestvo tudi trdi, da je narobe primerjati dogovore o odlogu plačil družbe BNFL na eni strani z vsemi drugimi zasebnimi upniki na drugi strani. Brez sodelovanja katerega koli pomembnega upnika dogovori kot celota ne bi mogli delovati. Združeno kraljestvo predloži primerjavo vseh neporavnanih dolgov družbe BE s prispevkom vsake stranke k dogovorom o odlogu plačil in zaključuje, da družba BNFL dejansko prispeva manj kot odstotek svojih neporavnanih obveznosti od večine upnikov v zasebni lasti.
- Dvomi o ponovni vzpostavitvi sposobnosti preživetja družbe BE v razumnem roku**
- (200) Organi Združenega kraljestva trdijo, da odstavek (32) Smernic ne zahteva, da morajo imeti ukrepi pomoči omejeno trajanje. Zahteva, da je načrt za prestrukturiranje čim bolj kratkotrajen in da se „v razumnem roku“ ponovno vzpostavi sposobnost dolgotrajnega preživetja. Združeno kraljestvo meni, da naj bi bil namen Smernic, da se mora pomoč odobriti enkrat za vselej in da ne sme sestavljati stalne operativne pomoči. Namen ni izključitev pomoči zaradi izvzetja dolgoročnih obveznosti.
- (201) Združeno kraljestvo trdi, da bo prestrukturiranje dokončano, da bodo sposobnosti preživetja družbe ponovno vzpostavljeni v razumnem roku in da je pomoč dodeljena enkrat in za vselej, čeprav so obveznosti družbe BE dolgoročne obveznosti. Družba BE bo ustvarjala dohodek od leta 2004 in bo imela od leta 2005 pozitivne letne finančne tokove pri poslovanju. Po scenariju ponovnega vstopa na borzo bo sposobnost preživetja družbe BE ponovno vzpostavljena v letu 2005. Namen načrta za prestrukturiranje je, da se zagotovi vzpostavitev samostojnosti družbe BE, brez nadaljnje podpore v obliki sredstev s vlade Združenega kraljestva od datuma prestrukturiranja; Načrt za prestrukturiranje ponazarja, da je raven rezerv, ki jih je ustvarila družba, zadostna, da preživi v razumnih neugodnih scenarijih in zato zagotovi preživetje.
- (202) V zvezi s stalno pomočjo pri tekočih odhodkih opozarja Vlada Združenega kraljestva, da vladno podjetje pokriva le pretekle pogodbene obveznosti, obveznosti razgradnje in nepogodbene obveznosti, povezane s preteklim izrabljenim gorivom iz plinsko hlajenih reaktorjev, vsem izrabljenim gorivom iz tlačnovodnih reaktorjev ter operativnimi odpadki in drugimi pomožnimi obveznostmi. Združeno kraljestvo trdi, da veljajo pogodbene obveznosti iz preteklosti v zvezi z izrabljenim gorivom za gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev, natočeno v reaktorje pred datumom uveljavitve prestrukturiranja. Družba BE je dolžna v skladu z dovoljenjem za jedrsko elektrarno poskrbeti za to gorivo in zato pri tem nastale stroške. Tem stroškom se zato ni mogoče izogniti.

- (203) Podoben argument velja tudi za razgradnjo elektrarn. Družba BE bo za te stroške prispevala k razgradnji reaktorjev v sklad za financiranje razgradnje in zato pomembno prispevala k skupnim stroškom razgradnje.
- (204) V zvezi z nepogodbnimi obveznostmi, povezanimi s preteklim izrabljenim gorivom iz plinsko hlajenih reaktorjev, trdi Združeno kraljestvo, da veljajo te obveznosti le za gorivo iz plinsko hlajenih reaktorjev, ki je bilo vstavljeno v reaktorje pred datumom uveljavitve prestrukturiranja. Obveznosti, povezane z izrabljenim gorivom iz tlačnovodnih reaktorjev, veljajo za vse obveznosti, povezane z gorivom iz tlačnovodnih reaktorjev, ki je bilo vstavljeno v reaktor elektrarne Sizewell B. Za prihodnje obveznosti bo družba BE prispevala 150 000 GBP za vsako tono goriva iz tlačnovodnih reaktorjev, vstavljenega v elektrarno Sizewell B, po datumu uveljavitve prestrukturiranja. Višino prispevkov so analitično primerjali s primerljivimi mednarodnimi stroški za ravnanje z izrabljenim gorivom za pokrivanje vseh prihodnjih stroškov za gorivo iz tlačnovodnih reaktorjev. Ostale nepogodbene obveznosti veljajo za različne vrste odpadkov, ki niso gorivo, povezane z delovanjem elektrarn družbe BE, in naj ne bi bile pomembne.
- (205) Stroški razgradnje in nepogodbene obveznosti so v večinioma fiksni in družba BE ima na voljo le malo možnosti za znatno povečanje teh stroškov pri normalnem obratovanju elektrarne. Razen tega bo družba BE morala kriti vsako zvišanje stroškov obveznosti, ki bi nastalo zaradi samovoljnih sprememb operativnih postopkov v gospodarsko korist BE ali zaradi kršitve standarda najmanjše učinkovitosti. Razen tega je pomembno ugotoviti, da je vladna pomoč za razgradnjo in nepogodbene obveznosti v obliki pogojnega jamstva, čeprav plačuje vlada pogodbene obveznosti družbe BE neposredno. Združeno kraljestvo trdi, da se ukrep A zato ne bi smel razvrščati kot stalna pomoč pri tekočih odhodkih. Računovodska obravnava ukrepa A, ki se upošteva v bilanci stanja družbe BE kot premoženje, je v skladu s tem sklepom. Družba BE ne prejema stalne subvencije, ker ukrep A nikakor ni povezan s stalnimi dejavnostmi družbe BE, in stroške, ki jih pokriva ukrep A, bo treba kriti ne glede na trajanje in obseg prihodnjih operacij družbe BE.
- (206) V zvezi z ukrepom B se Združeno kraljestvo ne strinja, da sestavlja državno pomoč.
- (207) Združeno kraljestvo tudi trdi, da je neprimerno ocenjevati ukrep A kot neustrezen na podlagi tega, da pomaga družbi BE pri delu njenih obveznosti „onesnaževalec plača“. Po načrtu za prestrukturiranje bo družba BE plačevala stroške onesnaževanja pri prihodnjih operacijah. Razen tega bo prispevala k preteklim stroškom onesnaževanja s prenosi denarja in drugimi prispevki v sklad za jedrske obveznosti. Brez ukrepanja države bi družba BE postala plačilno nesposobna in ne bi mogla plačevati prihodnjih obveznosti „onesnaževalec plača“.
- (208) Združeno kraljestvo se nadalje odziva na dvome, ki jih je izrazila Komisija v odločitvi o sprožitvi postopkov v zvezi s vprašanjem, ali ponovna vzpostavitev sposobnosti preživetja družbe BE izhaja predvsem iz notranjih sredstev. Združeno kraljestvo pojasnjuje, da je glavni razlog za težki finančni položaj družbe BE v njeni nezmožnosti izpolnjevanja neizogibnih preteklih obveznosti ter predpisanih in najmanjših varnostnih zahtev. Združeno kraljestvo ne glede na to trdi, da notranji ukrepi, ki jih izvaja družba BE, niso pomembni. Svoj delež je prodala družbama Bruce Power in Amergen ter izvaja pomembno notranje prestrukturiranje, ki bo vključevalo [...]. Sklenila je tudi več srednjeročnih pogodb s fiksno ceno, vključno z velikimi industrijskimi in poslovnimi strankami, za omejitev cenovnega tveganja na trgu na debelo. Razen tega sta njena najpomembnejša notranja ukrepa ponovno pogajanje o dobavi goriva in pogodbe o ravnanju z izrabljenim gorivom z družbo BNFL.
- (209) Končno vlada Združenega kraljestva meni, da zahtevajo Smernice vzpostavitev ravnovesja med prispevki države, zasebnimi prispevki in prispevki družbe same, vendar pri tem od družbe ne zahteva spremembe njenega položaja brez posredovanja države.

Neomejena višina pomoči

- (210) Potem, ko so organi Združenega kraljestva opozorili, zakaj ni mogoče natančno določiti višine stroškov jedrskih obveznosti, so predložili mnenje, da v tem primeru ni treba vedeti natančne višine pomoči ali določiti, kateri ukrepi prispevajo k pomoči, da bi se ugotovilo, ali paket predstavlja najnižji potrebni znesek. Ukrepanje države, ki pokriva opredeljene kategorije obveznosti, je bistveno za paket pomoči za prestrukturiranje in ponovno vzpostavitev pogojev za preživetje družbe BE. Organi Združenega kraljestva so dokazovali, da stopnjo pomoči družbi BE strukturno zmanjšujejo prodaja premoženja (Bruce Power in Amergen), zmanjšanje obveznosti do upnikov, nadaljnje financiranje družbe BE jedrskih obveznosti, drugi notranji ukrepi za zmanjšanje stroškov ter mehanizem, s katerim bo družba BE v prihodnje prispevala 65 % svojega prostega denarnega toka za financiranje svojih jedrskih obveznosti.

Izravnalni ukrepi

- (211) Organi Združenega kraljestva so opozorili na argumente iz obvestila, po katerih nima pomoč nobenega vpliva na strukturo konkurence, ker nima vpliva na kratkoročne mejne stroške družbe BE, ki določajo dnevne operacije postaje. Na podlagi posodobljenih podatkov in primerjav z drugimi državami članicami so opozorili, da na trgu ni strukturnega presežka, in trdijo, da zato ni treba sprejeti nikakršnih izravnalnih ukrepov.

V. PRIPOMBE IZ ZDRUŽENEGA KRALJESTVA V ZVEZI S PRIPOMBAMI ZAIINTERESIRANIH STRANK

- (212) V izjavah se organi Združenega kraljestva osredotočajo na tiste pripombe, ki so v nasprotju z njihovim stališčem, medtem ko upoštevajo druge pripombe, ki podpirajo njihovo stališče.

Pripombe družbe Powergen

- (213) Organi Združenega kraljestva najprej opozorijo na stališče v zvezi s KMS družbe BE in na mnenje, po katerem paket pomoči ne bi vplival na tekmece. Argument nadalje podpirajo številke na ponudbah družbe BE na trgu neposredne dobave velikim strankam, ki kažejo, da namerava družba BE povečati svoj dobiček z oblikovanjem cen po mejnih stroških. Organi Združenega kraljestva nadaljujejo s trditvijo, da družba BE ne namerava na trgu pustiti elektrarn, ki ne bi mogle pokriti izogibnih stroškov. V zvezi s tem predstavijo analizo stroškov, da bi dokazale, da elektrarna Dungeness B pokriva svoje izogibne stroške z ustreznimi predpostavkami o cenah na energetskem trgu.
- (214) Organi Združenega kraljestva opozorijo na mnenje o dejstvu, da na trgu ni strukturnega presežka. Navajajo, da je družba Powergen ponovno odprla elektrarne za zimo 2003–2004, kar pomeni, da družba Powergen sama meni, da na trgu ni strukturnega presežka. Organi Združenega kraljestva opozorijo na mnenje o nepotrebnosti izravnalnih ukrepov ter predložijo mnenje o vsakem ukrepu, ki ga je predlagala družba Powergen.
- (215) Organi Združenega kraljestva potem opozorijo na mnenje o ukrepih B in C ter, še zlasti, poudarijo, da se je družba BNFL oprla na zunanje nasvete. Trdijo, da stališče družbe Powergen o teh ukrepih temelji na napačnih predpostavkah o datumih.
- (216) Organi Združenega kraljestva v zvezi s preživetjem družbe nasprotujejo mnenju družbe Powergen o zanesljivosti elektrarne družbe BE in so Komisiji predložili poročilo zunanjega svetovalca zaradi preverjanja hipoteze o preživetju.
- (217) Končno organi Združenega kraljestva trdijo, nasprotno od družbe Powergen, da bo mehanizem povrnitve sredstev zagotovil, da družba BE ne bo dobila nepotrebne pomoči, če se bodo cene električne energije dvignile.

Pripombe organizacije Greenpeace

- (218) Organi Združenega kraljestva ne sprejemajo mnenja organizacije Greenpeace, da bi bilo treba preveriti, ali to pomoč dobijo delničarji. Takšna teorija bi pomenila, da je kakršna

koli pomoč družbi, ki kotira na borzi, pomoč njenim delničarjem. Organi Združenega kraljestva ugotavljajo, da se delničarji družbe BE odrekajo 97,5 % svojih obresti v lastniškem kapitalu družbe BE.

- (219) Organi Združenega kraljestva ponovno trdijo, da po njihovem mnenju družba BNFL ni delovala pod pritiskom vlade, ko se je z družbo BE ponovno pogajala o svojih pogodbah, in ugotavljajo, da lastna natančna poročila družbe BNFL, poslana Komisiji, pričajo o nasprotnem. Organizacija Greenpeace si napačno razlaga povzetek iz poročila družbe BE za leto 2002/2003, in članek iz časopisa „The Business“, ki veljata za neuspela pogajanja med družbama BNFL in BE v avgustu/začetku septembra 2002, kot znak, da je družba BNFL pozneje delovala pod pritiskom vlade. Nasprotno, kažeta, da družba BNFL ni bila pripravljena sodelovati v načrtih družbe BE, ne da bi tudi drugi upniki podobno prispevali. Organi Združenega kraljestva ugotavljajo, da je družba BNFL že predložila notranje dokumente, za katere je organizacija Greenpeace predlagala, da jih naj od nje zahteva Komisija. V zvezi s pogodbami med družbama BE in BNFL, ki so po mnenju organizacije Greenpeace oblikovane tako, da je družbi BNFL zagotovljen tok prihodkov, ugotavljajo organi Združenega kraljestva, da je večina teh pogodb bila podpisana ali so se o njih ponovno pogajali po privatizaciji družbe BE in da zato teh pogodb družbi BE ni mogla naložiti vlada. Končno organi Združenega kraljestva navajajo, da je povezava med koncesijo družbe BNFL in cenami električne energije dokaz, da je družba BNFL ravnala poslovno, ko je zahtevala od družbe BE, da z njo deli nekatere močoge koristi, in ne obratno.
- (220) Organi Združenega kraljestva opozorijo na mnenje o uporabi načela onesnaževalec plača v tem primeru. Menijo, da organizacija Greenpeace ni v zvezi s tem dodala nobenega novega dejstva ali argumenta.
- (221) V zvezi z vplivom pomoči na konkurenco ugovarjajo organi Združenega kraljestva najprej mnenju organizacije Greenpeace, da je učinek paketa pomoči ohraniti neučinkovitega proizvajalca na trgu. Družba BE se ne more šteti za neučinkovitega proizvajalca, ker so njeni izogibni stroški med najnižjimi na trgu. Njene težave so povezane le s preteklimi obveznostmi. Ob tem organi Združenega kraljestva opozorijo na mnenje, da pomoč ne izkrivlja konkurence in zato nikogar ne odvrča od vstopa na trg.
- (222) Organi Združenega kraljestva trdijo, da so bile izjave organizacije Greenpeace o presežku na trgu nenatančne, ker so temeljile na zastarelih napovedih, napačno razlagale primerjalno analizo s strani družbe NGTransco za mejo zmogljivosti, uporabljale napačne številke za sedanjo mejo zmogljivosti, za prihodnost predvidele le bolj optimistični scenarij od treh mogočih scenarijev in zanemarile težave pri vračanju nekaterih elektrarn v mirovanju na trg.

- (223) Organi Združenega kraljestva še naprej dvomijo v tehtnost argumentov organizacije Greenpeace o vplivu na davko-plačevalca ob morebitnem zaprtju elektrarn družbe BE. Pojasnijo, da je organizacija Greenpeace sama priznala, da bi to zaprtje povzročilo zvišanje cen električne energije. Ob tem je raziskava, izvedena s strani revizorske hiše Deloitte in Touche, pokazala, da bi lahko zaradi zgodnjega zaprtja ene same jedrske elektrarne nastali dodatni stroški. Zgodnje zaprtje več kot ene elektrarne bi povzročilo še več stroškov zaradi omejitev pri obratu Sellafield, ki se uporablja za obdelavo radioaktivnega materiala. Končno organi Združenega kraljestva omenjajo, da obe poročili, povezani z izjavama organizacije Greenpeace (s strani družb Large & Associates in ILEX) temeljita na zastarelih podatkih o zmogljivosti, dobljenih od družbe NGTransco, in preveč optimističnih hipotezah. Izjavam priložijo nasprotno strokovno mnenje o poročilih, ki jih predložita George Yarrow in Tim Keyworth iz družbe DKY Limited.
- (224) Končno organi Združenega kraljestva na podlagi zgoraj navedenega ugovarjajo mnenju organizacije Greenpeace, da pomoč ni sorazmerna.

Pripombe družbe Drax

- (225) Prvič, organi Združenega kraljestva ugovarjajo mnenju družbe Drax, da paket pomoči kaže, da vlada Združenega kraljestva ne bo nikoli dopustila propada družbe BE. Opozarjajo, da mora paket za sposobnost preživetja družbe BE odobriti vlada.
- (226) V zvezi z ukrepom A organi Združenega kraljestva opozarjajo, da vlada Združenega kraljestva ne bo prevzela vseh obveznosti družbe BE za razgradnjo, ampak bo poravnala le tiste, povezane s skladom za jedrske obveznosti. V zvezi z ocenitvijo stroškov pri ukrepu A ugotavlja Združeno kraljestvo, da bi zahteva po popolnoma natančnem izračunu onemogočila odobritev pomoči za takšne dolgoročne obveznosti, kar bi pripeljalo do obratne uporabe pravil o državni pomoči in bi nasprotovalo ciljem Pogodbe Euratom. Organi Združenega kraljestva tudi zavračajo zahtevo družbe Drax, da dejstvo, da vlada Združenega kraljestva nosi končno odgovornost za jedrsko varnost po mednarodnih sporazumih, sestavlja jamstvo države, in opozarjajo, da končna vpletenost Državnega urada za revizijo v zvezi s tem ni pomembna, ker je neodvisen od vlade.
- (227) V zvezi z ukrepom B organi Združenega kraljestva ugotavljajo, da pripombe družbe BNFL nasprotujejo mnenju družbe Drax, da bi družba BNFL uspevala, tudi če bi družba BE bila plačilno nesposobna. Opozarjajo tudi, da je ponovno pogajanje o dogovorih družbe BNFL z družbo BE bilo izvedeno na čisto poslovni podlagi. V zvezi z ukrepom C navajajo organi Združenega kraljestva, da se mora neplačevanje obresti družbe BE družbi BNFL v obdobju odloga analizirati kot del celotne vpletenosti družbe BNFL v načrt za prestrukturiranje, ne pa kot en sam element, ker se je pogajalo o paketu kot o celoti. Paket kot celota ne izraža nenaklonjenosti družbi BNFL v primerjavi z drugimi upniki družbe BE.
- (228) V zvezi z ukrepom G organi Združenega kraljestva opozarjajo, da so pred tem predložile dokaz, da je družba BE končno poravnala poslovne davke, v skladu z obrestno mero.
- (229) V zvezi z združljivostjo načrta za prestrukturiranje s Smernicami organi Združenega kraljestva ugovarjajo mnenju družbe Drax, da načrt ne bo vzpostavil sposobnosti družbe BE za preživetje, ker družba BE ne bo pokrila vseh svojih sedanjih izogibnih in neizogibnih stroškov. Združeno kraljestvo opozarja, da je treba družbi BE za njeno preživetje nujno oprostiti ta del bremen iz preteklosti – neizogibne stroške. Kakor hitro pa bo družba BE spet postala sposobna za preživetje, bo zmožna poplačati vse svoje stalne stroške ter pomembno prispevati tudi k svojim neizogibnim stroškom iz preteklosti. Zato je gospodarsko bolj učinkovito, da jedrske elektrarne družbe BE obratujejo, zato da prispevajo k plačilu neizogibnih stroškov iz preteklosti. Spodbujanje zaprtja elektrarn družbe BE bi dejansko ustvarilo več stroškov.
- (230) Organi Združenega kraljestva zavračajo argument družbe Drax, da bo pomoč vplivala na družbo BE, da bo prodajala na trgu po kakršni koli ceni. Zahtevajo, da družba BE, kot proizvajalka pri osnovni obremenitvi, v proizvodnji nima rezerve, ki bi jo lahko dodatno prodajala po nižini ceni. Nasprotno, njen interes je prodajati proizvodnjo po najvišji ceni. Imetniki obveznic in delničarji družbe BE bodo tudi zagotovili, da družba BE poveča dobiček, ker bodo imeli korist od dela dobička.
- (231) Organi Združenega kraljestva tudi zavračajo argument družbe Drax, da je načrt za prestrukturiranje preveč dolgotrajen. Pojasnijo, da izhaja iz Smernic dejanska zahteva po vzpostavitvi sposobnosti preživetja družbe BE v razumnem roku. Menijo, da se bo učinek ukrepa A, za katerega trdijo, da je edini, ki sestavlja državno pomoč, takoj pokazal v bilanci stanja družbe BE.
- (232) V zvezi z obstojem presežka na trgu organi Združenega kraljestva navajajo, da temelji ocena družbe Drax na zastarelih številkah in na napaki v primerjalni analizi, ki jo družba NGTransco uporabi za mejo zmogljivosti. Predlog družbe Drax, da se jedrske elektrarne poleti zaprejo, bi bil gospodarsko vprašljiv in bi lahko vzbudil skrb v zvezi z jedrsko varnostjo ali zanesljivostjo oskrbe. Organi Združenega kraljestva potem preverijo vsakega od štirih izravnalnih ukrepov in zaključijo, da bi uvedba teh ukrepov bodisi ogrozila ravnovesje načrta za prestrukturiranje bodisi negativno vplivala na možnosti preživetja družbe BE.

Pripombe prve anonimne tretje stranke

- (233) Organi Združenega kraljestva pojasnijo, da velja cena, na katero se sklicuje tretja stranka (okrog 1 000 GBP/kg), za cene iz pogodb o ravnanju z izrabljenim gorivom, ki ga elektrarna porabi pri osnovni obremenitvi. Pogodbe v zvezi z osnovno obremenitvijo so bile prvi niz pogodb, podpisani med družbama BNFL in BE ali družbami, ki so zdaj del družbe BE. Te pogodbe naj bi pokrile večino fiksnih stroškov, povezanih z napravami družbe BNFL za ravnanje z izrabljenim gorivom. Pozneje je družba BNFL podpisala z družbo BE ali družbami, ki zdaj spadajo k družbi BE, obsežnejše pogodbe za čas po osnovni obremenitvi, ki jim ni treba več vključevati stroškovnega elementa, povezanega s povračilom fiksnih stroškov. Te nove pogodbe so bile ocenjene na [...], in so zato cenovno veliko ugodnejše od ponudbe, ki jo je dala tretja stranka. Kakršna koli primerjava cen, ki jih je družba BNFL zaračunala družbi BE pred ponovnimi pogajanjmi o njenih dogovorih in po njih, bi morala temeljiti na cenah pogodb v zvezi z osnovno obremenitvijo, ki so takšne, kot so prevladovala malo pred ponovnimi pogajanjmi, in ne takšne kot v pogodbah v zvezi z osnovno obremenitvijo.

Zadevne pripombe družbe Enfield Energy Centre Limited (EECL).

- (234) Organi Združenega kraljestva se ne strinjajo z izjavo družbe EECL, da je objava paketa pomoči vzpodbudila padec veleprodajnih cen. Organi Združenega kraljestva menijo, da so bile sprotne cene pred objavo vlade Združenega kraljestva o njeni vpletenosti v reševanje družbe BE 9. septembra 2002 in po njej nestanovitne. Vseeno niso bistveno padle. V primerjavi s cenami za terminsko dobavo se niso preveč spremenile. Končno so se terminske cene za energijo, proizvedeno pri osnovni obremenitvi poleti 2004, od septembra 2003 zvišale kljub dogovoru načrta za prestrukturiranje.
- (235) Organi Združenega kraljestva potem ugovarjajo pripombi družbe EECL, da so napačno utemeljili svojo ugotovitev na predpostavki, da se bo družba BE odločila, ali bo zaprla jedrske elektrarne, s preučitvijo svojih KMS namesto izogibnih stroškov. Organi Združenega kraljestva so preverili vpliv paketa pomoči na izogibne stroške družbe BE in so dokazali, da so ti veliko nižji od terminskih tržnih cen, kar je prava podlaga za odločitev proizvajalca, da ne bo zaprl elektrarne.
- (236) Končno organi Združenega kraljestva opozarjajo na argumente o tem, da na trgu ni presežka zmogljivosti.

Zadevne pripombe družbe Intergen.

- (237) Organi Združenega kraljestva ugovarjajo mnenju družbe Intergen, da bi lahko dosegli primerno zanesljivost oskrbe, tudi če bi bila družba BE plačilno nesposobna prek

dogovora o zanesljivosti s prejemnikom. Organi Združenega kraljestva nadalje ugotavljajo, da Smernice ne predvidevajo nobenega takšnega denarnega nadomestila, kot ga predlaga družba Intergen. Končno organi Združenega kraljestva v zvezi z različnimi vrstami dogovorov med družbo BE in njenimi upniki, med njimi tudi Intergen, TFE in Centrica, navajajo, da so to zapleteni dogovori, o katerih so se poslovno pogajali pred prestrukturiranjem. Niso povezani s paketom državne pomoči.

Zadevne pripombe druge anonimne tretje stranke.

- (238) Organi Združenega kraljestva so predložili količinske podatke, da bi pokazali, da so bile cene družbe BE v odseku neposredne dobave velikim strankam dosledno višje od terminskih veleprodajnih cen in da je družba BE dobila manj kot 20 % poslov, za katere se je prijavila, kar je v nasprotju z domnevo tretje stranke, da je družba BE ponudila neprimerno nizke cene. Organi Združenega kraljestva nadalje opozarjajo, da družba BE kot proizvajalka pri osnovni obremenitvi nima namena ponujati umetno nizkih cen.

VI. OCENA

- (239) Vsaj del zadevnih ukrepov velja za vprašanja, ki jih pokriva Pogodba EURATOM, in jih je zato treba skladno s tem oceniti ⁽³⁰⁾. Vseeno jih je treba oceniti v skladu s Pogodbo ES, če niso potrebni ali presesegajo cilje Pogodbe EURATOM ali izkrivljajo ali grozijo z izkrivljanjem konkurence na notranjem trgu.

1. Pogodba EURATOM

- (240) Ukrepi, ki se preverjajo, in predvsem ukrepa A in B, bi vplivali na financiranje jedrskih obveznosti in ravnanje z izrabljenim gorivom. Razgradnja in ravnanje z odpadki sestavljata stroške, ki so nujni za pravilno in odgovorno delovanje jedrske industrije. V zvezi z jedrsko industrijo je potreba po upoštevanju tveganj, povezanih z nevarnostmi ionizirajočih sevanj, ena od glavnih prednostnih nalog. Dejansko Komisija ugotavlja, da postajata ta dva vidika jedrske verige vedno bolj pomembna ter je nujno treba zagotoviti varnost delavcev in prebivalstva.

⁽³⁰⁾ Člen 305(2) Pogodbe ES določa, da „določbe te pogodbe ne odstopajo od tistih iz Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo“.

- (241) Še zlasti v zvezi s tem skrbi Pogodba EURATOM za ta cilj, medtem ko si istočasno prizadeva za vzpostavitev „pogojev, potrebnih za razvoj močne jedrske industrije, ki bo zagotovila zajetne vire energije ...“. O teh ciljeh se natančneje razpravlja v členu 1 Pogodbe EURATOM, ki določa, da „bo naloga Skupnosti prispevati k zvišanju življenjskega standarda v državah članicah... z vzpostavitvijo pogojev, potrebnih za hitro ustanovitev in rast jedrskih dejavnosti“. Pomembnost tega cilja danes je bila poudarjena v nedavni Zeleni knjigi Komisije „Nasproti evropski strategiji za zanesljivo oskrbo z energijo“ (COM (2002) 321 konč. z dne 22. junija 2002). Ob tem člen 2(b) Pogodbe EURATOM zagotavlja, da Skupnost zaradi izpolnitve svoje naloge vzpostavi enotne varnostne standarde, da zagotovi zdravje delavcev in splošnega prebivalstva ter poskrbi, da se uporabljajo. Člen 2(e) Pogodbe EURATOM tudi poskrbi, da Skupnost, s primernim nadzorom, zagotovi, da se jedrski materiali ne uporabljajo za druge namene kot za tiste, ki so predvideni. Na tej podlagi ustanovi Pogodba EURATOM Evropsko skupnost za jedrsko energijo EURATOM, ki predvideva potrebne instrumente in dodelitev odgovornosti za doseganje teh ciljev. V tem smislu, in kot to potrjuje Sodišče Evropskih skupnosti, je jedrska varnost pristojnost Skupnosti, ki mora biti povezana z zaščito pred nevarnostmi, ki izhajajo iz ioniziranih sevanj, kot je določeno v členu 30 poglavja 3 pogodbe EURATOM v zvezi z zdravjem in oskrbo ⁽³¹⁾. Komisija mora zagotoviti, da se določbe te pogodbe izvajajo, in lahko zato sprejema odločitve na način, predviden v tej pogodbi, ali podaja mnenja, če meni, da je potrebno.
- (242) Komisija ugotavlja, da dokazi, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva, kažejo, da so ukrepi, ki jih pregledujejo, med drugim, namenjeni ohranjanju varnosti jedrskih elektrarn, zagotavljanju varnega upravljanja jedrskih obveznosti, izboljšanju zanesljivosti oskrbe z ohranjanjem različnih virov goriva v Veliki Britaniji in tudi izogibanju emisijam ogljikovega dioksida. Oddelka III in IV zgoraj natančno obravnavata argumente, ki so jih v zvezi s tem podali organi Združenega kraljestva in tretje stranke.
- (243) Ko Komisija ocenjuje te podatke in predvsem pri ugotavljanju, ali so ti ukrepi potrebni ali skladni s cilji Pogodbe EURATOM, ugotavlja, da državne pomoči in ukrepi obravnavajo tveganja, povezana s sedanjim položajem družbe British Energy in njenim morebitnim vplivom na navedene cilje Pogodbe. Dejansko so se organi Združenega kraljestva odločili pomagati družbi British Energy, med drugim, zato da bi zagotovili kontinuiteto pogojev za varno in zanesljivo jedrsko industrijo, istočasno pa bi podpirali obratovanje jedrskih elektrarn kot obsežen vir energije. To posredovanje je potekalo v zvezi s tveganjem stečaja velikega proizvajalca jedrske energije v Združenem kraljestvu. Neprekinjeno delovanje specifičnega gospodarskega subjekta ni neposredno povezano z neprekinjenim izvajanjem njegovih jedrskih dejavnosti. Vseeno se je treba v primeru stečaja spopasti z zadevami, povezanimi z varnostjo in zaščito in/ali zanesljivostjo oskrbe. Komisija zato razume, da so organi Združenega kraljestva obravnavali ta tveganja pravilno in odgovorno na način, ki je združljiv s cilji Pogodbe EURATOM.
- (244) Trije izravnalni ukrepi, ki bodo opisani spodaj, še dodatno podpirajo izpolnitev ciljev Pogodbe EURATOM z zagotovitvijo, da se javno posredovanje ne bo uporabljalo za druge namene kot za plačevanje jedrskih obveznosti. Končno bo sistem zgornje meje in mejne vrednosti za tri vrste plačila preteklih obveznosti zagotovil, da bo za izpolnitev teh ciljev na razpolago dovolj sredstev, medtem ko bo posredovanje omejit na najnižjo stopnjo, potrebno za doseganje ciljev.
- (245) Komisija zaključuje, da so ukrepi, ki jih predvidevajo organi Združenega kraljestva, primerni za obravnavanje kombinacije zastavljenih ciljev in jih Pogodba EURATOM popolnoma potrjuje.

2. Pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES

- (246) Po členu 87(1) Pogodbe ES je državna pomoč opredeljena kot pomoč države članice ali pomoč prek državnih sredstev v kakršni koli obliki, ki izkrivlja ali ogroža konkurenco s tem, da daje prednost nekaterim podjetjem ali proizvodnji nekaterih vrst blaga in vpliva na trgovino med državami članicami.
- (247) Jasno je, da je posredovanje države pri načrtu za prestrukturiranje družbe BE selektivna, ker podpira le eno podjetje.
- (248) Med Združenim kraljestvom in drugimi državami članicami se trguje z električno energijo prek povezovalnih vodih do Francije in Irske. Z električno energijo se med državami članicami že dolgo trguje in še zlasti od začetka veljavnosti Direktive 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 1996 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo ⁽³²⁾. Po podatkih, ki jih je Združeno kraljestvo poslalo v obvestilu, je družba BE drugi največji proizvajalec električne energije po zmogljivosti v Angliji in Walesu ter tretji na Škotskem. Posredovanje države pri načrtu za prestrukturiranje lahko zato občutno vpliva na trgovanje med državami članicami.
- (249) Med sedmimi ukrepi za prestrukturiranje trije ne izhajajo iz javnih sredstev: ukrep D („Paket pomoči za prestrukturiranje za pomembne upnike“), ukrep E („Nova strategija trgovanja“) in ukrep F („Razpolaganje s sredstvi“). Zato se ne morejo opredeliti kot državna pomoč iz člena 87(1) Pogodbe ES.

⁽³¹⁾ Odločitev Sodišča Evropskih skupnosti z dne 10. decembra 2002, zadeva C-29/99.

⁽³²⁾ UL L 27, 30.1.1997, str. 20.

- (250) Ukrep A, v nasprotju s tem, izhaja iz javnih sredstev, ker je sestavljen iz številnih plačil ali zavezanosti vlade Združenega kraljestva k plačevanju. Ker bo vlada Združenega kraljestva prevzela plačilo dela jedrskih obveznosti, ki bi jih morala poravnati družba BE, ukrep A družbi BE prav tako zagotovi ugodnosti. Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega ugotavlja Komisija, da je ukrep A, državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Združeno kraljestvo temu ne nasprotuje.
- (251) Ukrepa B in C vključujeta sredstva družbe BNFL (za ukrep B v celoti in za ukrep C delno), ki je družba v javni lasti. Sredstva, ki pripadajo družbi v javni lasti, so državna sredstva. Na tej podlagi sta ukrepa B in C državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES, če in le če zagotavljata družbi BE konkurenčno prednost in se priznane ugodnosti pripišejo državi. Ker je bilo tudi to vprašanje postavljeno v odločitvi o sprožitvi postopkov, se bo natančno analiziralo v oddelku VI(2)(b) spodaj.
- (252) Ukrep G tudi vsebuje sredstva lokalnih oblasti. Sredstva takih oblasti pomenijo državna sredstva. Ukrep G je zato državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES, če in le če zagotavlja družbi BE konkurenčno prednost in se priznane ugodnosti pripišejo državi. Ker je bilo tudi to vprašanje postavljeno v odločitvi o sprožitvi postopkov, se bo natančno analiziralo v oddelku VI(2)(a) spodaj.
- (a) *O obstoju pomoči v ukrepu G*
- (253) Organi Združenega kraljestva so dokazali, da je lokalne davke, obravnavane v ukrepu G, plačala družba BE z obrestmi, izračunanimi z uporabo referenčnih in diskontnih stopenj, ki jih je Komisija predpisala za Združeno kraljestvo. V zakonodaji Združenega kraljestva ni nobene posebne določbe, ki bi zahtevala uporabo kakšne višje obrestne mere, če bi lokalne organi odložili lokalne davke. Komisija zato meni, da je bila uporabljena obrestna mera primerno merilo pri odločanju, ali daje odlog plačila davkov družbi BE konkurenčno prednost. Na tej podlagi Komisija ugotavlja, da ukrep G ne sestavlja državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (b) *O obstoju pomoči v ukrepih B in C*
- (254) V odločitvi o sprožitvi postopkov je Komisija trdila, da „Komisija na tej stopnji ocenjevanja meni, da se ponovno pogajanje o pogodbah med družbama BNFL in BE lahko šteje za državno pomoč“. To je temeljilo na dejstvu, da je družba BNFL, družba v javni lasti, oznanila, da je bila pripravljena spremeniti poslovne pogoje obstoječih pogodb z družbo BE, šele potem ko je družba BE objavila, da se je začela pogajati z vlado Združenega kraljestva, da bi dobila finančno podporo. Zdelo se je dvomljivo, da se je o teh pogodbah pogajalo na čisto poslovni podlagi. Komisija je prišla v zvezi z ukrepom C do enakih predhodnih sklepov.
- (255) Z uporabo podatkov, danih na razpolago po sprožitvi postopkov, je Komisija izvedla bolj natančno analizo v zvezi s tem, ali ukrepa B in C izpolnjujeta merila, da bi se štela za državno pomoč, in še zlasti, ali vsebujeta konkurenčno prednost za družbo BE. Prišla je do naslednjih sklepov:
- V zvezi z ukrepom B
- (256) Ukrep B je sestavljen iz ponovnega pogajanja o pogodbah med družbo BNFL, družbo v javni lasti, in družbo BE. Komisija je preverila, ali daje ukrep B prednost družbi BE, kot je v podobnih razmerah ne bi dal noben zasebni izvajalec tej družbi, ki je v težavah. Z drugimi besedami, Komisija je ugotavljala, ali je družba BNFL ravnala v skladu z načelom upnika v tržnem gospodarstvu, ko se je strinjala z ukrepom B.
- (257) Za ta namen je Komisija še zlasti preverila, ali je bilo ponovno pogajanje v zvezi s pogodbami družbe BNFL z družbo BE izvedeno na poslovni podlagi in ali so bile koncesije s strani družbe BNFL poslovne narave.
- Je družba BNFL ravnala v skladu z načelom zasebnega upnika?
- (258) Prvo vprašanje, ki ga Komisija mora preučiti, je, ali se je o novih pogodbah med družbama BNFL in BE pogajalo na poslovni podlagi. Opozoriti je treba na to, da je družba BNFL največji posamični upnik družbe BE in da je družba BE največja stranka družbe BNFL. Komisija je zato preverila, ali bi lahko pogoje, ki jih je sprejela družba BNFL, sprejel zasebni izvajalec v podobnem položaju. V zvezi z dobaviteljem, soočenim s težavami svoje največje stranke, pomeni to preverjanje, ali je družba BNFL ravnala kot prizadeven zasebni upnik, ki si prizadeva povečati možnosti povračila svojih zahtevkov⁽³³⁾.
- (259) Komisija je preverila ustrezna poročila pravnih in finančnih svetovalcev družbe BNFL in povzetke sej odbora družbe BNFL, ki jih je predložila družba BNFL.
- (260) Najprej Komisija ugotavlja, da je družba BNFL naročila svojim svetovalcem, da preučijo njen položaj v razmerju do družbe BE v začetku leta 2002, ko se je družba BE prvič sklicevala na klavzulo o finančnih težavah pri svojih dogovorih z družbo BNFL. Ni bilo mogoče z gotovostjo zatrditi, da so bili pogoji klavzule o finančnih težavah resnično izpolnjeni, vendar je odbor družbi BNFL naročil, da preučijo mogoče dogovore, ki bi obravnavali težave družbe BE, v skladu z jasnimi pogoji, da je vsakršen dogovor obvezno poslovno ugoden za družbo BNFL.

⁽³³⁾ Glej sodbo Sodišča z dne 29. aprila 1999 v zadevi C-342/96, Kraljevina Španija proti Komisiji Evropskih skupnosti. PSES [1999] I-2459.

- (261) Poročila, ki jih je predložila družba BNFL, napisana v tistem času, prikazujejo poseben položaj družbe BNFL kot upnika in dobavitelja družbe BE ter analizirajo vpliv plačilne nesposobnosti družbe BE na družbo BNFL. Zaključujejo, da bi glede na veliko izpostavljenost družbe BNFL prestrukturiranje plačilne sposobnosti najbolj ustrezalo njenim interesom, vendar ne za vsako ceno. Zato določijo družbi BE predlagan paket koncesij in sledijo razvoju tega paketa med pogajanjem z družbo BE. Iz teh poročil je jasno, da je med temi pogajanjem družba BNFL vedno ohranjala svojo osnovno idejo, ki je bila truditi se in kar najbolje ohraniti svoje interese ob izogibanju vključitve družbe BE pod upravo, vendar ne za vsako ceno, ter na podlagi uravnoteženega dogovora.
- (262) Organi Združenega kraljestva so trdili, da je treba dogovore družbe BNFL, o katerih se je ponovno pogajalo, videti kot paket in jih je treba primerjati s položajem, v kakršnem bi se lahko družba BNFL znašla, če bi družba BE postala plačilno nesposobna, ne pa se osredotočati na posamezne elemente. Poročila, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva in družba BNFL, zaključujejo, da so končni nezavezujoči dogovori za družbo BNFL bolj ugodni kot kateri koli scenarij v zvezi s plačilno nesposobnostjo.
- (263) Na tej podlagi je Komisija prišla do prvega zaključka, da bi bila družba BNFL, v primeru plačilne nesposobnosti družbe BE, v zelo negotovem in najverjetneje neugodnem položaju.
- (264) Drži, da plačilna nesposobnost družbe BE ne bi samodejno pomenila takojšnjega zaprtja njenih jedrskih elektrarn, niti ne bi v celoti vplivala na potrebo po razgradnji obstoječih postaj in na ravnanje s preteklim izrabljenim gorivom.
- (265) Vendar v primeru plačilne nesposobnosti družbe BE Komisija meni, da bi bila družba BNFL v težjem položaju pri pogajanju s katerim koli naslednikom družbe BE, bodisi o vodenju obratov bodisi o njihovi razgradnji. To bi pomenilo veliko tveganja in negotovosti, ki jih mora zasebni vlagatelj upoštevati, ko razmišlja o ponovnem pogajanju v zvezi z dogovori, še zlasti s svojo glavno stranko. Dejstvo, da so svetovalci družbe BNFL skrbno preučili to drugo možnost, jasno kaže na to, da je družba BNFL ustrezno upoštevala ta dejstva.
- (266) Prizadevanje za prestrukturiranje plačilne sposobnosti družbe BE in uresničitev tega je zato resnično bilo v poslovnem interesu družbe BNFL.
- (267) Potem, ko je Komisija oblikovala svojo začetno ugotovitev, je preučila vpliv dogovorov, o katerih se je ponovno pogajalo, na dohodke družbe BNFL, še zlasti glede na izjave tretjih strank, da bi v bolj mikroekonomskih pogojih preverila, ali bi te ponovno dogovore, o katerih se je ponovno pogajalo, lahko sprejela zasebna družba v podobnem položaju.
- (268) Kar zadeva ravnanje z izrabljenim gorivom, so obveznosti, povezane z izrabljenim gorivom, razdeljene na pretekle in prihodnje obveznosti.
- (269) Kar zadeva pretekle obveznosti, povezane z izrabljenim gorivom, bo vlada Združenega kraljestva v skladu z ukrepom A načrta za prestrukturiranje prevzela te obveznosti družbe BE ⁽³⁴⁾.
- (270) V zvezi s prihodnjim ravnanjem z izrabljenim gorivom so se obstoječi dogovori spremenili. Družba BNFL je predložila naslednjo tabelo v zvezi z novimi dogovori o ravnanju z izrabljenim gorivom, ki prikazuje, da bo družba BE postopno plačevala družbi BNFL. Podatke v posebnem tisku je dodala Komisija:

Tabela 7

Nove cene iz dogovora o ravnanju z izrabljenim gorivom

Cena proizvedene električne energije ⁽³⁵⁾ v GBP/MWh na podlagi realnih pogojev za leto 2003	Znesek na enoto (povračilo)/doplačilo v GBP/MWh na podlagi realnih pogojev za leto 2003 (v primerjavi z izvirnimi pogodbami)	Znesek na enoto plačila za izrabljeno gorivo v GBP/MWh na podlagi realnih pogojev za leto 2003	Plačilo v GBP/kgU ^(*)
14,8 in manj	- 0,6	[...]	
15	- 0,5		
16	0		
17	0,5		
18	1		
19	1,5		
20	1,75		
21 in več	2,0		

(*) Določeno na podlagi tega, da so rezultati učinkovitosti družbe BE [...] GBP/MWh in so enaki [...] GBP/kgU.

⁽³⁴⁾ Vključno z vsemi obveznostmi, povezanimi s končno odstranitvijo preteklega izrabljenega goriva.

⁽³⁵⁾ Cena proizvedene električne energije odraža vrednost električne energije, proizvedene pri osnovni obremenitvi, s katero se trguje po spoznanju NETA.

- (271) Pomembno je ugotoviti, da so povračila in doplačila iz *tabele 7* v primerjavi z dogovori za ravnanje z izrabljenim gorivom začeli veljati tik pred prestrukturiranjem in ne s starejšimi sporazumi. To je pravo merilo za analizo koncesij družbe BNFL družbi BE, ker predstavlja to, kar bi družba BNFL dobila od družbe BE, če se družba BE ne bi znašla v težavah. V nasprotju s tem, primerjanje novih dogovorov s starejšimi pogodbami, kot so izvirne pogodbe v zvezi z osnovno obremenitvijo, na katere se sklicuje prva anonimna tretja stranka, ne bi imelo nobenega smisla glede na analiziranje dejanskih koncesij s strani družbe BNFL med pogajanjem o načrtu za prestrukturiranje.
- (272) Kaže, da bo družba BNFL družbi BE odobrila povračilo v primerjavi z dogovori pred prestrukturiranjem o ravnanju z izrabljenim gorivom, če bo končna cena električne energije nižja od izvršilne cene, ki je 16 GBP/MWh. Če je cena električne energije višja od izvršilne cene, bo družba BNFL dobila doplačilo v primerjavi s plačili, ki jih je prejela po izvirnih dogovorih o ravnanju z izrabljenim gorivom.
- (273) Kot piše v uvodni izjavi (270), je dohodek, ki ga prejme družba BNFL za ravnanje z izrabljenim gorivom in njegovo odstranitev, odvisen od veleprodajnih cen električne energije v Veliki Britaniji. Takšna ureditev se ne more sama po sebi razumeti kot neposlovna. V sektorju, v katerem želijo vsi udeleženci deliti tveganja, povezana z velikimi možnimi nihanjem cen, je to običajno.
- (274) Da se preveri, ali bi lahko zasebna družba sprejela takšne cene, je Komisija preverila, do katerega obsega bi dovolili družbi BNFL pokriti izogibne stroške glede na predviden razvoj cen električne energije. Res bi zasebna družba, ki bi ji grozila verjetna izguba takšne pomembne stranke, kot je družba BE za družbo BNFL, bila pripravljena iti tako daleč, da bi znižala cene na stroške, ki bi se jim lahko izognila z zaprtjem svojih obratov. Ti stroški so ravno izogibni stroški.
- (275) V tem primeru bo družba BNFL, v skladu z novimi dogovori o ravnanju z izrabljenim gorivom, dobila pravico do lastništva za izrabljeno gorivo, ko ga družba BE dobavi. To pomeni, da bo za končno odstranitev tega goriva morala poskrbeti družba BNFL, kar pa ni veljalo v prejšnjih dogovorih ⁽³⁶⁾. Ker je to za družbo BNFL dodatna obremenitev v primerjavi s prejšnjimi dogovori, se ni mogoče preprosto zanašati na primerjavo med prejšnjimi plačili in novimi plačili ter ni mogoče zaključiti, da bo družba BNFL povrnila svoje izogibne stroške, takoj ko veleprodajna cena električne energije preseže [...] GBP/MWh. Po drugi strani novi dogovori o izrabljenem gorivu ne predpisujejo, kako mora družba BNFL ravnati z izrabljenim gorivom, do katerega je upravičena. Družba BNFL se lahko odloči, ali bo predelala gorivo pred končno odstranitvijo ali ne.
- (276) Potrebna je nadaljnja analiza na podlagi dejanskih izogibnih stroškov za družbo BNFL, vključno s stroški za končno odstranitev izrabljenega goriva.
- (277) Komisija je naročila oblastem Združenega kraljestva, da priskrbijo natančen opis teh stroškov. Dokumentacija, ki so jo v zvezi s tem priskrbele organi Združenega kraljestva, navaja, da bo družba BNFL pokrila izogibne stroške, takoj ko bodo cene električne energije presegle znesek v obsegu [...] GBP/MWh do [...] GBP/MWh, odvisno od tega, ali bo družba BNFL dovolila določbe, ki bi preprečile tveganje. Majhna razlika med številkami [...] GBP/MWh v uvodni izjavi (275) je nastala, ker za dolgoročno shranjevanje v obratu družbe BNFL že obstajajo bazeni in se sedaj uporabljajo za shranjevanje goriva pred predelavo [...].
- (278) Da bi Komisija navzkrižno preverila to vrednotenje, je primerjala izogibne stroške, kot so jih izračunali organi Združenega kraljestva, s stroški, ki jih je sporočil drug vir.
- (279) Organizacija Greenpeace je na svoji spletni strani objavil poročilo Gordona MacKerrona iz družbe National Economic Research Associates ⁽³⁷⁾. To poročilo navaja stroške v številkah: 200 USD/kgU (110 GBP/kgU ⁽³⁸⁾) za začasno shranjevanje izrabljenega goriva in 400 USD/kgU (220 GBP/kgU) za končno shranjevanje. Avtor poročila meni, da so bili podatki povzeti iz ameriške raziskave ⁽³⁹⁾. Med ameriški vrstami reaktorjev (predvsem lahkovodni reaktorji – LWR) in reaktorji družbe BE je veliko razlik. Ob tem iz poročila ni jasno, ali so stroški, na katere se sklicuje poročilo, izogibni stroški ali vključujejo elemente fiksnih stroškov, ki ne bi spadali v obseg naslednje analize. So tudi zelo odvisni od diskontnih stopenj, ker bo večina stroškov za končno odstranitev nastala daleč v prihodnosti. Komisija je kljub temu uporabila te številke, ker je menila, da so številke, ki jih je objavila tretja stranka, pomemben vir za navzkrižno preverjanje številke, ki so jih poslali organi Združenega kraljestva.
- (280) Glede na številke, navedene v uvodni izjavi (277), bo cena električne energije, s katero bi si družba BNFL lahko povrnila stroške, [...] GBP/MWh. Te številke je treba zdaj primerjati s pričakovanim razvojem cen električne energije.

⁽³⁶⁾ Družba BE zdaj še ni končno odstranila svojega izrabljenega goriva, ker še ni bil določen način odstranitve v Združenem kraljestvu.

⁽³⁷⁾ To poročilo je objavljeno na spletni strani organizacije Greenpeace UK na naslednjem internetnem naslovu:

<http://www.greenpeace.org.uk/MultimediaFiles/Live/FullReport/6273.pdf>.

⁽³⁸⁾ Uporablja se enako menjalno razmerje kot v poročilu, 1 GBP = 1,82 USD.

⁽³⁹⁾ M. Bunn idr. The Economics of Reprocessing vs. Direct Disposal of Spent Nuclear Fuel. Končno poročilo za december 2003.

- (281) Primerno merilo za to primerjavo je sedanji razvoj cen električne energije in razvoj v prihodnosti, kakršnega pričakuje družba BNFL v skladu z novim dogovorom med družbama BNFL in BE. Družba BNFL je na tej možni podlagi res ocenila vrednost svojih koncesij družbi BE.
- (282) Glede na dokumente, ki jih je priskrbel družba BNFL, se zdi, da so bila splošna pričakovanja, da se bodo cene gibale med 16 GBP/MWh in 19 GBP/MWh v bližnji prihodnosti in potem dosegle višje, bolj trajno uravnotežene vrednosti.
- (283) Družba BNFL je pri oceni finančnih pogojev načrta uporabljala štiri možne scenarije. Le po najbolj pesimističnem scenariju prikazane cene električne energije stalno ostajajo pod 17 GBP/MWh, v srednjeročnem obdobju pa dosežejo vrednosti le okrog 16,5 GBP/MWh. Drugi trije so predpostavljali, da bodo te cene že leta 2007 dosegle vrednosti okrog 18 GBP/MWh in se potem postopno zvišale na 19,5 GBP/MWh do 23 GBP/MWh.
- (284) Družba BNFL je zato izvedla oceno ponovnega pogajanja o dogovorih z družbo BE na podlagi napovedi razvoja cen, ki so bile takšne, da bi tudi ob najbolj pesimističnih predpostavkah lahko pokrile izogibne stroške, po oceni družbe same, in takšne, da bi po vseh scenarijih, razen po najbolj pesimističnem, cene omogočile družbi BNFL pokritje izogibnih stroškov, po oceni Gordona MacKerrona.
- (285) Dejanski razvoj cen električne energije je bil končno večji, kot v najbolj optimističnem od vseh štirih scenarijev, ki jih je uporabila družba BNFL. Res so razne agencije za opazovanje cen poročale o vrednostih zimskih cen pri osnovni obremenitvi, višjih od 20 GBP/MWh v bližnji prihodnosti, ki lahko dosežejo celo 27 GBP/MWh⁽⁴⁰⁾. Po poročanju istih agencij se vrednosti poletnih cen gibljejo okrog 20 GBP/MWh. Scenariji, ki jih je uporabila družba BNFL, so bili zato z globalnega vidika dokaj pesimistični.
- (286) Iz tega se da zaključiti, da je družba BNFL pričakovala, da bo po novih dogovorih lahko pokrila svoje izogibne stroške, čeprav bi morala kriti stroške za končno odstranitev izrabljenega goriva.
- (287) Podobno analiza novih dogovorov o dobavi goriva, ki so veliko preprostejši, saj vsebujejo spremenljiv strošek, ki se ne spreminja glede na indeks gibanja cen električne energije, kaže, da bo družba BNFL v vseh primerih pokrila izogibne stroške za dobavo goriva.
- (288) Poglobljena raziskava izogibnih stroškov zato ne razkriva ničesar, kar bi kazalo na to, da je družba BNFL ravnala neposlovno. Nasprotno, dejanski razvoj cen električne energije kaže, da si lahko družba BNFL zelo izboljša svoj položaj v primerjavi s prejšnjo situacijo, medtem ko je istočasno pokazala dovolj prožnosti, da svoji glavni stranki omogoči ostati na trgu.
- Je bila družba BNFL obravnavana enako kot zasebni upniki?
- (289) Potem ko je Komisija preverila ponovno pogajanje z mikroekonomskega vidika, je preverila, ali je bila družba BNFL obravnavana enako kot zasebni upniki družbe BE. Na drugi stopnji analize je Komisija preverila, ali so koncesije s strani družbe BNFL podobne koncesijam zasebnih upnikov.
- (290) Podatki, ki sta jih predložila Združeno kraljestvo in družba BNFL, kažejo, da:
- (a) čeprav je družba BNFL določila pogoje z družbo BE pred pogajanjem družbe BE o posameznih pogojih z vsakim od njenih večjih upnikov, je zahtevala vključitev klavzule, ki dovoljuje umik predlaganih koncesij, če so kateremu koli drugemu materialnemu upniku bili ponujeni boljši pogoji kot družbi BNFL;
- (b) je družba BNFL skozi celoten pogajalski postopek vedno preverjala, ali so bili drugi zasebni upniki družbe BE naprošeni, da prispevajo podobno kot družba BNFL;
- (c) natančna kvantificirana primerjava zahtevkov upnikov in zneskov, dogovorjenih v končno sprejetem paketu za prestrukturiranje, kaže, da se je družba BNFL v primerjavi z drugimi upniki odpovedala manjšemu deležu neporavnanih obveznosti. V zvezi s tem je treba tudi ugotoviti, da družba BNFL ni imela zavarovanega dolga pri nobenem premoženju družbe BE.
- (291) Zato Komisija zaključí, da je bila družba BNFL obravnavana enako kot zasebni upniki. To nadalje kaže, da se družba BNFL pri pogajanju o načrtu za prestrukturiranje ni obnašala drugače od zasebnih upnikov.
- Je družba BNFL delovala neodvisno od vlade Združenega kraljestva?
- (292) Komisija meni, da daje zgornji zaključek zadosten dokaz, da je družba BNFL ravnala v skladu z načelom tržnega upnika in da zato ukrep B ne vključuje državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

⁽⁴⁰⁾ Po Argusovem poročilu iz julija 2003 je bila vrednost po pogodbi v zvezi z osnovno obremenitvijo za zimo 2003/2004 20,96 GBP/MWh. Po poročilu UKPX z dne 7. avgusta 2003 so bile cene za prihodnje pogodbe v zvezi z osnovno obremenitvijo za isto obdobje 22,55 GBP/MWh. Po poročilu UKPX z istega dne je cena po prihodnji pogodbi v zvezi z osnovno obremenitvijo za poletje 2006 20,50 GBP/MWh in poravnalna cena za zimo 2006 27,15 GBP/MWh. Vir: Argus in UKPX, kot sta bila navedena v poročilu skupine Frontier Economics „Pribitek na stroške proizvodnje na trgih Velike Britanije, kjer deluje družba BE“, avgust 2003, priloženemu vlogi družbe BE.

- (293) Razen tega Komisija meni, da v tem primeru ni ničesar, kar bi kazalo na kakršno koli odgovornost obnašanja družbe BNFL državi. Na pogoj odgovornosti je opozorilo Sodišče Evropskih skupnosti v sodbi v zvezi z družbo Stardust ⁽⁴¹⁾. Po mnenju Sodišča ni mogoče samodejno sklepati, da je ukrep državna pomoč, ker ga je sprejela javna družba. Ne zadostuje, da je organ, ki dodeljuje pomoč, javna družba v smislu Direktive Komisije 80/723/EGS z dne 25. junija 1980 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ⁽⁴²⁾. Dejstvo, da lahko imajo javne organi neposreden ali posreden prevladujoč vpliv, ne dokazuje, da so dejansko uporabili ta vpliv v omenjenem primeru. Kot je pojasnil generalni pravobranilec Jacobs v mnenju o primeru Stardust ⁽⁴³⁾, se lahko o odgovornosti do države v zvezi z ukrepom, sprejetim s strani javne družbe, sklepa s pomočjo različnih kazalcev iz okoliščin primera in okoliščin, v katerem so bili ukrepi sprejeti. Generalni pravobranilec navaja vrsto dejstev in okoliščin, ki bi se lahko po njegovem mnenju upoštevale, kot so dokaz, da je bil ukrep sprejet na pobudo države, obseg in narava ukrepa, raven nadzora, ki ga ima država nad zadevno družbo, ter splošna praksa uporabe zadevne družbe v druge namene, kot so poslovni, ali vplivanja na njene odločitve.
- (294) Na podlagi vlog vlade Združenega kraljestva in tretjih strank je Komisija preverila, ali bi se ukrep B (in ukrep C) lahko pripisal ravnanju države. Upoštevala je dejstvo, da se je družba BNFL odločila veliko prej, kot so bile objavljene finančne težave družbe BE in kot je vlada Združenega kraljestva objavila svojo vlogo možnega plačnika, da je v njenem najboljšem interesu, da popusti in s koncesijami zavaruje stalno plačilno sposobnost družbe BE. S kronološkega vidika ni nobenega dokaza, da je ponovno pogajanje potekalo na pobudo države. Nasprotno, dejstvo, da se družba BNFL ni dokončno odločila sodelovati pri načrtu za prestrukturiranje, preden je vlada Združenega kraljestva objavila svojo udeležbo, se lahko šteje kot dokaz, da družba BNFL ni bila pripravljena rešiti družbe BE za vsako ceno in je, kot vsi drugi upniki, raje počakala na posredovanje države.
- (295) Komisija je tudi upoštevala, da je po pravu Združenega kraljestva fiduciarna obveznost direktorjev družbe BNFL, da ravnajo v najboljših poslovnih interesih družbe BNFL, zato da čim bolj povečajo vrednost in zmanjšajo finančno izpostavljenost na podlagi podatkov, ki so jim bili takrat dosegljivi. To utemeljujejo ustrezni povzetki zapisnikov sej odbora, ki so na razpolago Komisiji.

Zaključek

- (296) Na osnovi vseh zgoraj navedenih elementov Komisija ugotavlja, da ukrep B ne sestavlja državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

Ukrep C

- (297) Ukrep C sestavljajo dogovori o odlogu plačil v zvezi z zapadlimi plačili družbe BNFL in številni pomembni finančni upniki družbe BE za obdobje, ki se začne 14. februarja 2003 in konča ne prej kot 30. septembra 2004. V nasprotju z drugimi udeleženi upniki družba BNFL v obdobju odloga ne bo prejela obresti.

Ocena Komisije

- (298) Na podlagi razpoložljivih podatkov Komisija ugotavlja, da poročila finančnih svetovalcev družbe BNFL, ki so bila sestavljena v času pogajanj med družbama BNFL in BE, zaključujejo, da pri svojem deležu v paketu prestrukturiranja družbe BNFL ni na splošno prispevala več kot drugi upniki, kot prikazuje primerjava prispevkov vseh pomembnih upnikov. Kot je navedeno v uvodni izjavi (289), družba BNFL ni bila zavarovana pri nobenem premoženju družbe BE.
- (299) Ob tem Komisija zaključuje, da je soglasje o nezahtevanju plačila obresti, zato da bi se tako ohranila dogovorjena možnost prestrukturiranja plačilne sposobnosti, v skladu z ravnanjem zasebnega upnika, ki hoče zagotoviti ohranitev najboljših poslovnih možnosti. Analiza finančnih in pravnih svetovalcev družbe BNFL kaže, da bi zahteva po ponovnem pogajanju o pogojih v zvezi z odlogom plačil v celoti ogrozila dogovore z družbo BE in, predvsem, plačilno sposobnost družbe BE kot tako. Tveganje bi bilo veliko, ker bi zahteva po plačilu obresti povzročila plačilno nesposobnost družbe BE, za kar pa družba BNFL meni, da ne bi bilo v njenem najboljšem interesu. Ko se je družba BNFL odrekla tem obrestim, je ravnala, kot bi ravnal zasebni upnik, ki si želi zagotoviti najboljši mogoči prihodek.
- (300) Končno Komisija ni mogla ugotoviti, da se del ukrepa C, ki vključuje družbo BNFL, pripiše državi iz razlogov, določenih v oceni ukrepa B v uvodnih izjavah 0 do (295).

- (301) Komisija je zato zaključila, da ukrep C ne sestavlja državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

3. Ocena združljivosti na podlagi Pogodbe ES

- (302) Člen 87(1) Pogodbe ES zagotavlja splošno načelo preprečitve državne pomoči znotraj Skupnosti.
- (303) Člen 87(2) in (3) Pogodbe ES zagotavlja izjeme v zvezi s splošno nezdružljivostjo, določeno v členu 87(1).

⁽⁴¹⁾ Glej sodbo Sodišča z dne 16. maja 2002 v zadevi C-482/99, Republika Francija proti Komisiji Evropskih skupnosti (PSES [2002], I-04397), odstavek 24.

⁽⁴²⁾ UL L 195, 29.7.1980, str. 35. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2000/52/ES (UL L 193, 29.7.2000, str. 75).

⁽⁴³⁾ Mnenje generalnega pravobranilca Jacobsa v zadevi C-482/99, Republika Francija proti Komisiji, PSES [2002], I-04397.

- (304) Izjeme v členu 87(2) Pogodbe ES v tem primeru ne veljajo, ker ukrepi pomoči nimajo socialnega značaja in se ne dodeljujejo posameznim uporabnikom, ne odpravljajo škode, ki jo povzročijo naravne nesreče ali izredne razmere, ter se ne dodeljujejo gospodarstvom nekaterih območij Zvezne republike Nemčije, na katere je vplivala njena delitev.
- (305) Nadaljnje izjeme so določene v členu 87(3) Pogodbe ES. Izjeme v členu 87(3)(a), (b) in (d) v tem primeru ne veljajo, ker pomoč ne spodbuja gospodarskega razvoja na območjih, kjer je življenjski standard nenormalno nizek ali kjer je velika brezposelnost, ne spodbuja izvajanja pomembnega projekta v skupnem evropskem interesu ali ne pomaga pomiriti resnih motenj na področju gospodarstva države članice ter ne pospešuje kulture in ohranjanja kulturne dediščine.
- (306) Zato lahko veljajo samo izjeme iz člena 87(3)(c) Pogodbe ES. Člen 87(3)(c) zagotavlja odobritev državne pomoči za pospeševanje razvoja nekaterih gospodarskih sektorjev, v katerih takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
- (307) V Smernicah je Komisija natančno določila pogoje za dobro izvajanje pooblastil v zvezi z oceno iz člena 87(3)(c) v primerih, kot je ta.
- (308) V sklepu o sprožitvi postopka je Komisija izrazila številne dvome o združljivosti načrta za prestrukturiranje s Smernicami. Na te dvome je bilo opozorjeno v oddelku 3 zgoraj. Naslednji oddelki predstavljajo oceno in končne zaključke Komisije o vsakem od teh dvomov.
- (a) *O ponovni vzpostavitvi sposobnosti preživetja družbe BE*
- (309) Dodelitev pomoči za prestrukturiranje zahteva izvedljiv, usklajen in daljnosežen načrt za prestrukturiranje, zmožen vzpostaviti dolgoročno sposobnost preživetja družbe v razumnem roku in na podlagi realističnih predpostavk. Po točki (32) Smernic mora izboljšanje sposobnosti preživetja izhajati predvsem iz notranjih ukrepov, ki jih vsebuje načrt za prestrukturiranje, in lahko temelji na zunanjih dejavnikih, kot so razlike v cenah in povpraševanje, na kar pa družba nima nobenega vpliva, če so tržne predpostavke splošno priznane.
- (310) Točka (33) Smernic zahteva, da država članica predloži načrt za prestrukturiranje z opisom okoliščin, ki so družbo pripeljale v težavo, in obravnavo scenarijev s predpostavkami o najboljšem, najslabšem in srednjem izidu.
- Točka (34) Smernic dodaja, da bi načrt moral zagotoviti preobrat, ki bo družbi omogočil, da po končanem prestrukturiranju pokrije vse svoje stroške, vključno z amortizacijo in finančnimi stroški. Pričakovan donos kapitala bi moral družbi zadostovati, da na trgu konkurira na podlagi lastnih zaslug.
- (311) V sklepu o sprožitvi postopkov je Komisija postavila več vprašanj v zvezi s ponovno vzpostavitvijo sposobnosti preživetja družbe BE. Ti dvomi so temeljili na dveh ugotovitvah. Prvič, trajanje nekaterih zadev v ukrepu A in ukrepu B se je zdelo neomejeno, zaradi česar so nastali dvomi, ali bo načrt za prestrukturiranje družbi BE omogočil, da se bo spet zmožna samostojno spopasti s konkurenco v razumnem časovnem okviru. Drugič, zdelo se je, da načrt za prestrukturiranje ni vključil dovolj notranjih ukrepov za družbo BE.
- Trajanje pomoči*
- (312) Dvomi Komisije so veljali še zlasti za ukrepa A in B. Glede na dolgotrajnost ukrepa A in odprto naravo ukrepa B se je Komisija spraševala, ali pomoč za prestrukturiranje družbi BE ni bila dodeljena v obliki stalne subvencije, kar bi bilo v nasprotju z zahtevami Smernic. To se sprašujejo tudi tretje stranke, kot je družba Drax.
- (313) V zvezi z ukrepom B je Komisija zaključila, da ne sestavlja državne pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Zato vprašanje, povezano z odprto naravo ukrepa B, ni več pomembno.
- (314) V zvezi z ukrepom A je Komisija izrazila skrb, da bi lahko stroški, povezani z razgradnjo jedrskih elektrarn, nastajali do leta 2086 in da je bilo tudi financiranje stroškov, povezanih z ravnanjem z izrabljenim gorivom za tlačnovodni reaktor, vstavljen v reaktor elektrarne Sizewell B, odprte narave.
- (315) V zvezi s stroški razgradnje ugotavlja Komisija, da bodo ti stroški v prihodnosti nastajali, vendar pa so povezani z gradnjo jedrskih elektrarn, ki je potekala v preteklosti. Komisija sprejema argument Združenega kraljestva, da ni mogoče navesti natančnega zneska, povezanega z razgradnjo, glede na to, da ni precendenčnega primera v zvezi z elektrarnami s plinsko hlajenimi reaktorji, in dejstvo, da bo v daljni prihodnosti to potekalo v skladu z morebitnim tehnološkim razvojem. Razen tega vlada Združenega kraljestva trdi, da so stroški razgradnje v glavnem že fiksni in da bo družba BE morala kriti kakršno koli materialno zvišanje stroškov obveznosti, ki bi nastalo zaradi samovoljnih sprememb operativnih postopkov v gospodarsko korist družbe BE ali zaradi kršitve standarda najmanjše učinkovitosti. Razen tega je pomembno opozoriti, da je posredovanje države predvideno v primeru nezadostnega financiranja iz sklada za jedrske obveznosti.

- (316) Ob upoštevanju posebne narave jedrske industrije, ki ne dopušča obdelave radioaktivnega materiala, dokler se stopnja sevanja ne zmanjša, in neizogibnega časovnega obsega financiranja obveznosti razgradnje Komisija zaključí, da se del ukrepa A, povezanega s temi obveznostmi, ne more šteti kot stalna subvencija družbi BE, ker so te opredeljene in povezane z že nastalimi stroški. Ti stroški so že bili predvideni v bilanci stanja družbe BE. Komisija nadalje zaključí, da se pozno izplačilo pomoči ne sme obravnavati kot odlog ponovne vzpostavitve sposobnosti preživetja na prihodnost.
- (317) V zvezi z državnim financiranjem ravnanja z gorivom za tlačnovodne reaktorje, vstavljenim v reaktor Sizewell B Komisija opozarja, da bo družba BE prispevala v sklad za jedrske obveznosti 150 GBP/kgU za gorivo za tlačnovodne reaktorje, vstavljeno v Sizewell B po datumu uveljavitve prestrukturiranja.
- (318) Ta vrednost je gotovo nižja od skupnih stroškov za ravnanje z izrabljenim gorivom za tlačnovodne reaktorje, vključno s končno odstranitvijo. Res je družba BE sama ocenila ta skupni strošek v poročilih za leto 2001/2002 na 240 GBP/kgU. Dejstvo, da plačila družbe BE pokrivajo le del teh stroškov v sklad za jedrske obveznosti, potrjuje, da prispevek sklada za jedrske obveznosti k ravnanju s tem gorivom pokriva državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (319) Da bi se odločila, ali je ta pomoč neomejena, mora Komisija skupne stroške razmejiti na izogibne in neizogibne stroške.
- (320) Neizogibni stroški so se znižali. Zato je za družbo gospodarsko razumno, da deluje, dokler lahko pokriva izogibne stroške, tako da lahko vrne čim več znižanih stroškov družbi upravičenki in premakne mejo donosnosti. Namen pomoči je ravno v tem, da pomaga družbam v težavah hitreje vzpostaviti sposobnost preživetja. Ampak ker bi družba delovala v vsakem primeru, kakor hitro bi pokrila izogibne stroške, pomoč za kritje neizogibnih stroškov ne vpliva na umetno podaljšanje preživetja družbe. Takšna pomoč zato ni neomejena.
- (321) V nasprotju s tem je pomoč, ki pokriva izogibne stroške, še zlasti spremenljive stroške, namenjena umetnemu ohranjanju delovanja družbe, ki drugače ne bi imela nobenega gospodarskega razloga za podaljševanje svojih dejavnosti. Takšna pomoč je neomejena, s tem da zagotavlja preživetje družbe samo, če ni časovno omejena.
- (322) Organi Združenega kraljestva so navedli, da je od stroškov 240 GBP/kgU, navedenih v uvodni izjavi (317), približno [...] GBP/kgU izogibnih. Ostali stroški so v glavnem povezani z neizogibnimi stroški v zvezi z gradnjo končnega odlagališča za preteklo in prihodnje izrabljeno gorivo za tlačnovodne reaktorje, ki bo zgrajeno na lokaciji reaktorja Sizewell B. Načrtuje se, da bo odlagališče na razpolago pozno v tem stoletju, kar pojasnjuje, glede na stroške, sorazmerno majhno vrednost teh stroškov v drugih državah.
- (323) Številke iz poročila Gordona MacKerrona, navedene v opombi 38, se ne morejo uporabljati za navzkrižno preverjanje te ocene, ker poročilo ne navaja obsega, do katerega vključujejo neizogibne stroške.
- (324) Da se navzkrižno preverijo ocene organov Združenega kraljestva, je Komisija uporabila podatke, dosegljive javnosti, v zvezi s finskim jedrskim programom, ki je eden od najbolj preglednih jedrskih programov na svetu. Kot odpadki reaktorja Sizewella tudi odpadki finskih jedrskih reaktorjev ne bodo ponovno predelani, dokler ne bodo končno odstranjeni. Stroški ravnanja s finskim izrabljenim gorivom, kot jih je ocenila finska družba, zadolžena za odstranitev, so 325 EUR/kgU (217 GBP/kgU⁽⁴⁴⁾), od česar je 217 EUR/kgU (145 GBP/kgU) povezanih z izogibnimi stroški⁽⁴⁵⁾.
- (325) Komisija ugotavlja, da so te številke podobne tistim, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva. Komisija meni, da potrjujejo oceno, da plačilo 150 GBP/kgU zadostuje za pokritje izogibnih stroškov za ravnanje z izrabljenim gorivom, plus dela neizogibnih stroškov za ravnanje z izrabljenim gorivom.
- (326) Na tej podlagi Komisija zaključí, da načrt za prestrukturiranje družbi BE ne zagotavlja stalne subvencije ter da je njeno trajanje v skladu s Smernicami glede na posebnosti jedrske industrije in obveznosti Združenega kraljestva na podlagi Pogodbe EURATOM⁽⁴⁶⁾.

Vsebinska načrta za prestrukturiranje

- (327) Komisija ugotavlja, da je vlada Združenega kraljestva v skladu s točko (33) Smernic predložila podroben načrt s tržno raziskavo in scenariji, ki izražajo najboljše, najslabše in vmesne predpostavke. Razen tega je predložila tudi podrobno analizo denarnih tokov, posodobljeno julija 2004.

⁽⁴⁴⁾ Uporabljeno je menjalno razmerje: 1 GBP = 1,5 EUR.

⁽⁴⁵⁾ Vir: spletna stran družbe Posiva Oy je www.posiva.fi. Ta ocena temelji na stroških za kilogram izrabljenega goriva. Zaradi prenašanja te vrednosti v tone na uran (naložen pred uporabo) lahko pride pri oceni stroškov do rahlega odmika, ker elementi izrabljenega goriva vključujejo tudi majhen delež materiala, ki ne vsebuje urana, v razmikalnikih in cevih.

⁽⁴⁶⁾ Glej tudi oddelek VI(1) zgoraj.

- (328) Načrt podrobno opisuje izvor težav družbe BE in ukrepe, ki so bili ali bodo uvedeni za spoprijemanje z njimi, kot je že povzeto v odstavku II(2)(c) te odločbe. Načrt za prestrukturiranje predvideva uveljavitev nove strategije trgovanja (ukrep E), ki si prizadeva za spoprijemanje z nepokritim tveganjem družbe BE. Pri zagotovitvi prodaje po bolj srednjeročnih fiksnih cenah je cilj družbe BE zmanjšanje nestanovitnosti denarnih tokov in okrepitev dolgoročne sposobnosti preživetja. Zmanjšal bo tudi svojo izpostavljenost veleprodajnim cenam električne energije v Združenem kraljestvu, medtem ko bo obdržal zanesljivo pot do trga s kombinacijo pogodbenih pogojev, dostopa do prilagodljive proizvodnje energije prek elektrarne Eggborough in neposredne prodaje podjetjem, s poudarkom na industrijskih in trgovinskih potrošnikih. Cilj ukrepov A in B je spoprijemanje z velikim deležem neizogibnih stroškov, s katerimi se kot proizvajalec jedrske energije sooča družba BE, z delno razrešitvijo preteklih jedrskih obveznosti družbe, vključno s preteklimi obveznostmi za izrabljeno gorivo in stroški razgradnje, ter z zmanjšanjem njenih stroškov za prihodnje pogodbe z družbo BNFL o oskrbi jedrskega goriva od prediradiacijskega do postiradiacijskega dela cikla. Razen tega predvideva načrt ponovno pogajanje o treh nerentabilnih kupnih pogodbah in prodajo severnoameriškega premoženja družbe BE, ki bi morala prispevati k rešitvi težav družbe, povezanih z visokimi kratkoročnejšimi neizogibnimi stroški v obliki stroškov financiranja. V zvezi s tretjim vzrokom težav družbe BE, večjimi nenačrtovanimi izpadi, je družba BE določila načrt, prednostni informacijski program za izboljšanje zanesljivosti jedrskih elektrarn družbe BE. Prednostni informacijski program predvideva še zlasti povečano naložbo v kapital in osebje za izboljšanje kakovosti vzdrževanja in razpoložljivosti elektrarn. Ob tem je ena od upoštevanih ranljivih točk scenarij, po katerem ne pride do izboljšanja razpoložljivosti elektrarn družbe BE. Po tem scenariju bi družba BE še vedno ustvarjala dohodek v denarju.
- (329) Finančne projekcije, ki jih je predložila vlada Združenega kraljestva, navajajo, da bi se v razumnem časovnem okviru ponovno vzpostavila sposobnost preživetja, ker bi družba BE od leta 2004 ustvarjala dohodek v denarju in bi imela od leta 2005 pozitivne letne poslovne denarne tokove.
- (330) Na tej podlagi Komisija ugotavlja, da se načrt za prestrukturiranje težav družbe BE spoprijema s težavami pri njihovem izvoru in temelji na realističnih predpostavkah, ki jih zahtevajo Smernice, zlasti glede na spreminjanje cen in izvajanje prednostnega informacijskega programa.
- (331) V odločitvi za začetek postopka je Komisija podvomila o ponovni pridobitvi sposobnosti preživetja predvsem na podlagi notranjih ukrepov. Komisija se je spraševala še zlasti o tem, ali so varčevalni ukrepi družbe BE v skladu z navedenimi ukrepi temeljili le na olajšavah pri upnikih in ugodnostih pri dobaviteljih, in ne kateri koli racionalizaciji dejavnosti družbe.
- (332) Po začetku postopka je družba Drax predložila pripombe na to točko. Meni, da prestrukturiranje družbe BE ni pravo prestrukturiranje, ker ne temelji na notranjih ukrepih in družbi zagotavlja, da ne bo nikoli propadla. Razen tega dodaja, da obstaja nekakšna negotovost v zvezi s prispevkom družbe BE k prestrukturiranju in da bi bilo zaprtje nekaterih jedrskih elektrarn boljša možnost. Zadnji opombi se pridružuje tudi organizacija Greenpeace. Združeno kraljestvo to stališče izpodbija in odgovarja, da mora v zvezi s paketom pomoči pričakovanja družbe BE za sposobnost preživetja potrditi vlada. Vlada Združenega kraljestva je tudi poudarila, da zahtevajo Smernice vzpostavitev ravnovesja med prispevki države, zasebnimi prispevki in prispevki družbe same, vendar pri tem od družbe ne zahteva izboljšanja brez posredovanja države.
- (333) Komisija soglaša, da notranji pogoji ne smejo biti edina podlaga za prestrukturiranje, ampak lahko to vključuje tudi državne ukrepe in ukrepe zasebnih strank, kot so upniki in dobavitelji. Komisija ugotavlja, da je družba BE že začela izvajati naslednje ukrepe: prodala je svoje severnoameriško premoženje (ukrep F) in [...]. S poslovnega vidika Komisija upošteva dejstvo, da je družba BE v skladu s svojo novo strategijo trgovanja (ukrep G) povečala število srednjeročnih fiksnih pogodb za zmanjšanje nepokritega tveganja družbe. Ob tem družba BE ni bila oproščena jedrskih obveznosti, ampak bo prispevala k financiranju sklada za jedrske obveznosti.
- (334) Kot je pojasnjeno v oddelku VI(3)(c)(v) spodaj, Komisija upošteva tudi dejstvo, da zaprtje ene ali več jedrskih elektrarn družbe BE ni izvedljiva možnost ter da bi prodaja elektrarne Eggborough ogrozila možnost ponovne pridobitve sposobnosti preživetja in bi bila nesorazmerna.
- (335) Ob upoštevanju že sprejetih in prihodnjih ukrepov družbe BE ter ob upoštevanju dejstva, da se vprašanj o izvoru težav družbe loteva načrt za prestrukturiranje, Komisija ugotavlja, da je zahteva iz točke (32) Smernic izpolnjena.

Poseben primer elektrarne Dungeness B

- (336) Nekatere tretje osebe dvomijo še zlasti v možnost ponovne pridobitve sposobnosti preživetja elektrarne Dungeness B, ki je najstarejša jedrska elektrarna družbe BE.

- (337) Analiza položaja elektrarne Dungeness B, ki jo je izvedla družba Powergen, tretja stranka, ki je najbolje utemeljila razloge, temelji na pregledu stroškovne strukture elektrarne, kot so jo prvotno predložili organi Združenega kraljestva in je bila določena v odločitvi za začetek postopka.

- (338) Družba Powergen meni, da je elektrarna Dungeness B zelo neučinkovita. Pretekle številke kažejo, da je njen obremenitveni faktor majhen. Po ocenah družbe Powergen je ta 46 %. Pri takšnem obremenitvenem faktorju bi elektrarna proizvedla približno 4,5 TWh na leto. Družba Powergen meni, da bi proizvodnja takšne količine električne energije stala približno 73,8 milijona GBP, ob upoštevanju le izogibnih stroškov. Družba Powergen ugotavlja, da so izogibni stroški elektrarne Dungeness B približno 16,4 GBP/MWh, kjer je cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo 16 GBP/MWh ⁽⁴⁷⁾.
- (339) V pripombah na analizo družbe Powergen so organi Združenega kraljestva predložili stališče o negativni analizi sposobnosti preživetja elektrarne Dungeness B s strani družbe Powergen. Organi Združenega kraljestva menijo, da sta v analizi družbe Powergen dve napaki. Prvič, hipoteza družbe Powergen o skupnih stroških elektrarne je bila prenizka. Po podatkih družbe BE so dejanski stroški elektrarne Dungeness B, še zlasti stroški vzdrževanja in obratovanja, višji kot po oceni družbe Powergen. To povečuje stroške elektrarne Dungeness B na MWh.
- (340) V nasprotju s tem organi Združenega kraljestva upoštevajo, da se je učinkovitost elektrarne Dungeness B v zadnjih letih precej izboljšala. Trdijo, da zaradi preteklih podatkov, ki kažejo izboljšanje, hipoteza za prihodnost ne sme biti, da bo poslovala kot v najslabših letih, ampak kot v zadnjih letih. To bi povečalo obremenitveni faktor elektrarne na 61 %. To zmanjšuje stroške elektrarne Dungeness B na MWh.
- (341) Ob upoštevanju obeh premislekov iz uvodnih izjav (338) in (339) so po izračunu organov Združenega kraljestva izogibni stroški elektrarne Dungeness B približno [...] GBP/MWh, kjer je cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo [...] GBP/MWh.
- (342) Komisija je preverila izogibne stroške elektrarne Dungeness B, ob upoštevanju različne hipoteze glede na pravilnost ocen za skupne stroške in obremenitveni faktor. Prišla je do naslednje matrike:

Tabela 8

Izogibni stroški elektrarne Dungeness B na MWh, kjer je cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo 16 GBP/MWh

	Donos, predviden s strani organov Združenega kraljestva	Donos, predviden s strani družbe Powergen
Stroški, predvideni s strani organov Združenega kraljestva	[...]	[...]
Stroški, predvideni s strani družbe Powergen	[...]	16,4 GBP/MWh

- (343) Ob upoštevanju delitve dobička zaradi zvišanj cene električne energije, kjer se cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo razlikuje od 16 GBP/MWh med družbama BE in BNFL, je Komisija izračunala izvršilno ceno električne energije, nad katero elektrarna Dungeness B pokriva neizogibne stroške po različnih hipotezah:

Tabela 9

Cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo, nad katero elektrarna Dungeness B pokriva izogibne stroške

	Donos, predviden s strani organov Združenega kraljestva	Donos, predviden s strani družbe Powergen
Stroški, predvideni s strani organov Združenega kraljestva	[...]	[...]
Stroški, predvideni s strani družbe Powergen	[...]	16,8 GBP/MWh

⁽⁴⁷⁾ Cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo vpliva na stroškovno strukturo obrata družbe BE, ker je podlaga za ceno, ki jo družba BE plača družbi BNFL za ravnanje z izrabljenim gorivom.

- (344) Glede na *Tabelo 9* se zdi, da je elektrarna Dungeness B po vseh, razen najslabših scenarijih sposobna povrniti izogibne stroške, in zato ne posluje z izgubo, takoj ko cena električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo preseže [...] GBP/MWh. Ta izvršilna cena ustreza ceni električne energije za osnovno obremenitev na trgu na debelo, ki po sedanjih poročilih, kot je bilo prikazano v uvodnih izjavah (281) do (282), včasih krepko presega 20 GBP/MWh, in naj bi bila v vsakem primeru vedno med 16 in 19 GBP/MWh, tudi v kratkem obdobju, v katerem bo elektrarna Dungeness B še delovala. Ob tem Komisija ugotavlja, da je elektrarna Dungeness B pri sedanjih cenah električne energije sposobna pokrivati izogibne stroške tudi po najbolj pesimističnem scenariju.
- (345) Komisija zato upošteva, da je elektrarna Dungeness B imetje, sposobno preživetja.
- (b) *O vprašanju, ali je pomoč omejena na najnižji potrebni znesek*
- (346) V svoji odločitvi za začetek postopka je Komisija izrazila dvome o tem, ali je bila pomoč omejena na najnižji potrebni znesek, ker narava državne pomoči za ukrepe B, C in G ni bila vzpostavljena in ker natančen znesek pomoči pri ukrepu A ni bil določen.
- (347) Komisija ugotavlja, da po njenih ugotovitvah iz zgornjih oddelkov VI(2)(a) in VI(2)(b) ukrepi B, C in G niso državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Paket pomoči je zato omejen le na ukrep A.
- (348) Ukrep A vključuje državno pomoč, katere cilj je izpolnjevanje treh kategorij obveznosti: ravnanje s preteklim izrabljenim gorivom, upravljanje nepogodbениh obveznosti in razgradnja jedrskih elektrarn. Ob začetku postopka so se obveznosti povezale v vsako od teh treh vrst, in zato je bila državna pomoč v zvezi z njimi le ocenjena, vendar ni bila omejena.
- (349) Obveznosti v zvezi z ravnanjem z izrabljenim gorivom so največji delež vseh obveznosti. Sestavljajo jih plačilo družbi BNFL za storitve ravnanja z gorivom, vstavljenim v reaktorje družbe BE pred dnevom začetka veljavnosti načrta za prestrukturiranje. Te storitve so že pogodbene in znesek, ki ga družba BE dolguje družbi BNFL v zvezi s tem, je v večini primerov natančno določen.
- (350) Zato Komisija še vedno upošteva, da bi moral biti obseg finančnih sredstev, ki jih vlada Združenega kraljestva nameni za te obveznosti, omejen. Organi Združenega kraljestva so se zato strinjali, da postane njihova prvotna ocena teh obveznosti, in sicer 2 185 000 000 GBP ⁽⁴⁸⁾, zgornja meja pomoči v zvezi s takšnimi obveznostmi.
- (351) V nasprotju s tem je obseg obveznosti v zvezi z razgradnjo jedrske elektrarne in nepogodbениh obveznosti težko točno določiti.
- (352) Razgradnja jedrskih elektrarn je posebna dejavnost. O celotnem dokončanem postopku je na tem področju v svetovnem merilu zelo malo izkušenj ⁽⁴⁹⁾. Strokovnjaki navajajo, da so lahko takšni stroški 15 ali več % skupnih investicijskih stroškov ⁽⁵⁰⁾ ali 50 % jedrskega dela naložbe ⁽⁵¹⁾. Čeprav so se te ocene izkazale za popolnoma dosledne in natančne, bi bilo treba za oceno stroškov razgradnje točno izračunati prvotne investicijske stroške elektrarne, kar bi bilo zlasti težko za stare elektrarne, kot tiste v lasti družbe BE, katerih stroškovna preteklost je zelo nenatančna.
- (353) Ob tem so elektrarne družbe BE večinoma obrati s plinsko hlajenimi reaktorji nove generacije, ki se razlikujejo od obratov v drugih državah in do določene mere tudi medsebojno. Zato se pri izboljšanju natančnosti ocene stroškov razgradnje reaktorjev družbe BE ne da zanašati na izkušnje, pridobljene v drugih državah ali v Združenem kraljestvu.
- (354) Podobno težko se zaradi svoje narave določijo tudi nepogodbene obveznosti. Veljajo predvsem za končno odstranitev izrabljenega goriva. Način končne odstranitve jedrskega goriva v Združenem kraljestvu je, po izkušnjah z odlagališčem srednje radioaktivnih jedrskih odpadkov Nirex, še vedno negotov. Izkušnje iz drugih držav so pokazale tudi, da je lahko iskanje mest za odstranitev nekaterih vrst odpadkov tehnični in politični izziv. Stroške dejavnosti je, kjer je v zvezi z njenim izvajanjem na voljo tako malo podatkov, zelo težko določiti dovolj natančno. Podatki, ki so jih posredovali organi Združenega kraljestva, tudi kažejo, da se lahko ocene stroškov skladiščenja s strani institucij drugih držav članic znatno razlikujejo.
- (355) Na tej podlagi Komisija upošteva, da bi bilo najvišje stroške razgradnje in nepogodbene obveznosti mogoče določiti le z visoko toleranco napake. Obstajalo bi resno tveganje za precenitev te vrednosti.

⁽⁴⁸⁾ Neto sedanja vrednost decembra 2002, zmanjšana po nominalni stopnji 5,4 %.

⁽⁴⁹⁾ Po podatkih Mednarodne agencije za atomsko energijo je bilo leta 2003 na svetu v celoti razgrajenih le 6 jedrskih elektrarn. Vir: IAEA – Pregled jedrske energije za leto 2003.

⁽⁵⁰⁾ Glej „A European Perspective on the Funding of Decommissioning and Related Activities of the End of the Nuclear Cycle“. José A. Hoyos Pérez. Mednarodni seminar NEA o „izbiri strategij za razgradnjo jedrskih objektov“, Tarragona, Španija; 1. – 5. septembra 2003.

⁽⁵¹⁾ Radioactive Waste Management and Decommissioning in an Enlarged European Union. Derek M. Taylor. 19. razidena poletna šola o razgradnji in ravnanju z radioaktivnimi odpadki; Cambridge, Združeno kraljestvo; 30. junij – 4. julij 2003.

- (356) Zato Komisija v tem primeru upošteva, da bi bila določitev izjemno negotove in verjetno precenjene vrednosti za zgornjo mejo pomoči dejansko v nasprotju z zahtevo po najnižjem potrebnem znesku pomoči, ker lahko meja negotovosti, kjer ni materializirana, postane cilj za dodelitev nepotrebne pomoči.
- (357) Precej boljši način za zagotovitev izpolnitve načela najnižjega potrebnega zneska ni poskus izračuna zgornje meje pomoči, ampak ustanovitev mehanizma za zagotavljanje omejitve prihodnjih izdatkov na najnižjo mogočo raven.
- (358) Organi Združenega kraljestva so se zato obvezali, da bodo v zvezi s tem uvedli vrsto mehanizmov. Še zlasti:
- katégorie obveznosti, katerih stroške lahko prevzame država, bodo natančno opredeljene;
 - organi Združenega kraljestva bodo natančno spremljali te stroške prek Agencije za razgradnjo jedrskih elektrarn (NDA); to spremljanje bo predhodno in naknadno;
 - za dejavnosti razgradnje bo poskrbela Agencija za razgradnjo jedrskih elektrarn, ki bo zagotovila, da so stroški v skladu s tržnimi standardi;
 - dejavnosti Agencije za razgradnjo jedrskih elektrarn bosta popolnoma nadzorovala Ministrstvo za trgovino in industrijo Združenega kraljestva ter Državni urad za revizijo;
 - za nadaljnjo okrepitev nadzora porabe s strani Komisije bo za mejno vrednost uporabljena prvotna skupna ocena obeh obveznosti (npr. 1 629 000 000 GBP⁽⁵²⁾). Če bodo skupni izdatki, povezani z obema obveznostma, preseglji to mejno vrednost, bo Komisija prejela obširno poročilo o plačilih za pokritje stroškov obveznosti in ukrepah za zmanjšanje teh stroškov na najnižjo možno raven. To poročilo temelji na analizi, ki jo izvedejo neodvisni računovodski izvedenci.
- (359) Mogoče bi bilo, da nekaj zelo omejenih plačil družbe BE družbi BNFL v okviru obveznosti za izrabljeno gorivo presega prvotno oceno. To še zlasti velja, kjer izrabljeni gorivni elementi niso v skladu z zahtevami in zahtevajo posebno ravnanje. Res, v takšnem primeru, obstoječe pogodbene ureditve med družbama BE in BNFL dovoljujejo zvišanje cene običajnega ravnanja z izrabljenim gorivom. Če bi se to zgodilo, bi bili zneski, ki jih mora država plačati za poravnavo obveznosti družbe BE, večjih od prvotne ocene, všteti v zgoraj omenjeno mejno vrednost 1 629 000 000 GBP, ob tem pa se mejna vrednost ne bi spremenila.
- (360) Za namen izračuna zneskov iz uvodnih izjav (349) in (357) je treba po premisleku Komisije uporabiti običajno referenčno stopnjo Komisije. Kljub temu se mora zaradi dolžine zadevnega obdobja referenčna stopnja vsakih pet let prilagoditi⁽⁵³⁾.
- (361) Pomembno je ugotoviti, da veljata zgornja meja in mejna vrednost iz uvodnih izjav (349) in (357) za vse izdatke za pokritje obveznosti, tiste, ki jih financira Sklad za jedrske obveznosti, ali država. To pomeni, da bo mehanizem zgornje meje in mejne vrednosti samodejno upošteval razpoložljiva denarna sredstva v skladu.
- (362) Končno vključuje paket pomoči za prestrukturiranje tudi oprostitev davka v zvezi s povečanjem knjižne vrednosti elektrarn družbe BE, ker bo del obveznosti v zvezi z njimi plačala vlada Združenega kraljestva. Ker so bile te obveznosti včasih določene v zaključnem računu družbe BE, njihova delna ali mogoča oprostitve s prevzetjem s strani vlade Združenega kraljestva zvišuje njihovo vrednost za znesek, ki lahko doseže največjo vrednost, ki jo prevzame vlada Združenega kraljestva.
- (363) V skladu z običajnimi računovodskimi in finančnimi pravili mora biti to povečanje obdavčljivo. Oprostitev davka s strani vlade je zato možna konkurenčna prednost družbe BE v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Vseeno bi možna obdavčitev zmanjšala sposobnost družbe BE za lastno financiranje obveznosti, kar bi povečalo dejanske obveznosti vlade Združenega kraljestva. Zato se lahko ves element ali del elementa državne pomoči pri oprostitvi davka nadomesti s povečanjem končnega financiranja obveznosti, ki jih pokriva vlada. Dejanski element državne pomoči pri oprostitvi davka je enak le tistemu delu oprostitve, ki ni nadomeščen s povečanjem plačil vlade Združenega kraljestva za spoštovanje svoje obveze za poravnavo jedrskih obveznosti.
- (364) To povečanje vrednosti elektrarn je le navidezno, ker bodo obveznosti še vedno veljale, dokler velja obveza vlade Združenega kraljestva, in v obsegu, ki je dejansko na voljo, ter jih bo moral v največji mogoči meri pokrivati Sklad za jedrske obveznosti, v katerega prispeva družba BE. Ob tem je mogoče, da oprostitve davka ne bi bila potrebna, če bi vlada v preteklosti plačala primanjkljaj v financiranju obveznosti na drugačen način ali v drugem časovnem obdobju, na primer prek priložnostnih dotacij, izplačanih v času dejanskega prevzeta obveznosti.

⁽⁵²⁾ Neto sedanja vrednost decembra 2002, zmanjšana po nominalni stopnji 5,4 %.

⁽⁵³⁾ Glej Sporočilo Komisije o metodi določanja referenčnih in diskontnih stopenj (UL C 273, 9.9.1997, str. 3) skupaj s Sporočilom Komisije o tehničnih prilagoditvah metode določanja referenčnih in diskontnih stopenj (UL C 241, 26.8.1999, str. 9) in členom 9 Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

- (365) Na tej podlagi Komisija upošteva, da element državne pomoči pri oprostitvi davka ne presega potrebnega za skladnost pomoči s ciljem prestrukturiranja.
- (366) Končno Komisija ugotavlja, da bo kakršno koli povečanje dobička družbe BE, kot v primeru zvišanja cen električne energije, večinoma namenjeno financiranju prispevka družbe BE v Sklad za jedrske obveznosti. Takšno povečanje prispevka družbe BE bi samodejno pomenilo zmanjšanje zneska pomoči.
- (367) Komisija upošteva, da bodo zgoraj opisani mehanizmi zagotovili zmanjšanje državne pomoči iz ukrepa A na najnižji potrebnem znesku.
- (c) *O izognitvi nepotrebnemu izkrivljanju konkurence*
- (368) Točka (35) Smernic določa, da „morajo biti sprejeti ukrepi za čim večjo ublažitev kakršnih koli škodljivih učinkov pomoči na tekmece“.
- (369) Razen v posebnih primerih, v katerih je velikost zadevnega trga na ravni Skupnosti in EGP zanemarljiva ali je zanemarljiv delež podjetja na upoštevanem trgu, morajo za skladnost elementa pomoči iz načrta za prestrukturiranje s skupnim trgom veljati takšni ukrepi. Biti morajo v obliki omejitve prisotnosti družbe na trgu in sorazmerni z izkrivljajočim učinkom pomoči. Ti ukrepi se lahko omilijo, kjer bi lahko povzročili očitno poslabšanje strukture trga.
- (370) Oblika in obseg izravnalnih ukrepov sta, kjer so ti potrebni, odvisna od položaja na podlagi tržne zmogljivosti. Kjer je na trgu strukturni presežek, morajo biti izravnalni ukrepi v obliki trajnega zmanjšanja proizvodne zmogljivosti. Kjer ni strukturnega presežka, se lahko še vedno zahtevajo izravnalni ukrepi, vendar ne nujno v obliki trajnega zmanjšanja proizvodne zmogljivosti.
- (i) *Upoštevaní trg*
- (371) Opomba 20 Smernic navaja, da upoštevaní geografski trg navadno vključuje EGP ali kateri koli njegov bistveni del, če se pogoji konkurence na tem območju v dovolj veliki meri razlikujejo od drugih območij EGP.
- (372) Z električno energijo se med državami članicami trguje že dolgo, še zlasti od začetka veljavnosti Direktive 96/92/ES.
- (373) Vseeno trgovanje z električno energijo med državami članicami omejujejo fizične omejitve zaradi pomanjkljive zmogljivosti za medsebojno povezovanje. Te omejitve so vse večje, kjer geografske omejitve nadalje omejujejo priložnosti za razvoj novih povezovalnih vodov.
- (374) Komisija je v okviru politike vseevropskih omrežij sestavila seznam takšnih ozkih grl na mednarodnem trgu električne energije. Priloga 1 k Odločbi št. 1229/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o določitvi vrste smernic za vseevropska energetska omrežja in razveljavitvi Odločbe št. 1254/96/ES⁽⁵⁴⁾ kaže, da je Združeno kraljestvo ena od tistih geografskih regij, ki za delovanje enotnega trga kot celote niso dovolj dobro povezane z ostalim omrežjem.
- (375) Razen ločenosti od ostalega električnega omrežja Skupnosti je značilnost trga električne energije Združenega kraljestva tudi poseben sistem trgovanja. Ta poseben sistem trgovanja, poznan kot nova ureditev trgovanja z električno energijo („NUTEE“), temelji v nasprotju z bolj klasičnimi trgi združenih proizvajalcev električne energije predvsem na dvostranskih pogodbah med proizvajalci, dobavitelji in odjemalci. Pogoji konkurence se pri novi ureditvi trgovanja z električno energijo močno razlikujejo od tistih na trgu združenih proizvajalcev električne energije, kar je razvidno iz dejstva, da je prehod Združenega kraljestva iz sistema na podlagi združenj na novo ureditev trgovanja z električno energijo leta 2001 povzročil velik padec veleprodajnih cen električne energije.
- (376) Sedaj pokriva nova ureditev trgovanja z električno energijo le Anglijo in Wales. Vseeno je škotski trg prek prilagajanja indeksa cen električne energije na Škotskem cenam v Angliji in Walesu močno povezan z novo ureditvijo trgovanja z električno energijo. Ob tem je načrtovana skorajšnja razširitev nove ureditve trgovanja z električno energijo na Škotsko. Novonastali trg Velike Britanije naj bi začel delovati leta 2005. Toda treba je ugotoviti, da je Škotska le majhen del tega trga, ker inštalirana zmogljivost na Škotskem le malo presega 10 % inštalirane zmogljivosti v Angliji in Walesu.
- (377) Severnoirski trg električne energije se v bližnji prihodnosti ne bo združil s trgom Velike Britanije. Res so sedaj elektroenergetske povezave med Veliko Britanijo in Severno Irsko slabe (njena nominalna moč je 0,5 GW, kar predstavlja manj kot 1 % registrirane inštalirane zmogljivosti Velike Britanije). Pogoji konkurence na Severnem Irskem se bodo zato še naprej močno razlikovali od tistih v Veliki Britaniji.

⁽⁵⁴⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 11.

- (378) Na tej podlagi, in ker deluje družba BE le na območju Velike Britanije, Komisija upošteva, da je za namene te odločbe upoštevani geografski trg Velika Britanija ⁽⁵⁵⁾.
- (379) Po podatkih, ki so jih predložili organi Združenega kraljestva, je skupna inštalirana zmogljivost v 15 državah, ki so bile države članice v času prijave načrta prestrukturiranja, približno 565 GW. Skupna registrirana inštalirana zmogljivost v Veliki Britaniji je približno 10 % te vrednosti. Ob tem je trg Združenega kraljestva, katerega delež 95 % je Velika Britanija, eden od največjih trgov v EGP, večja sta le nemški in francoski trg. Zato ta trg na ravni Skupnosti in EGP ne more biti zanemarljiv.
- (380) Zmogljivost družbe BE je približno 14 % registrirane zmogljivosti Anglije in Walesa ter 24 % zmogljivosti Škotske. Delež družbe BE na upoštevanem trgu zato ne more biti zanemarljiv.
- (381) Končno je na upoštevanem trgu razen družbe BE še veliko drugih udeležencev: družbe BNFL, EDF-Energy, Innogy, Scottish and Southern Electricity, Scottish Power in Powergen, če naštejemo le nekaj največjih. V primeru prenehanja obstoja družbe BE upoštevani trg ne bi postal monopolen ali ozko oligopolen.
- (382) Zgornje ugotovitve potrjujejo začetno tržno analizo Komisije, opisano v sklepu za začetek postopka. Komisija ugotavlja, da nobena od tretjih strank, ki so predložile pripombe, ni podvomila v te predhodne ugotovitve.
- (ii) Zmogljivost na trgu
- Ocena glede na spreminjanje cen električne energije
- (383) Komisija je v sklepu za začetek postopka jasno pokazala, da mora ocena zmogljivosti na trgu električne energije upoštevati fizične posebnosti električne energije ter možnost velikih motenj za gospodarstvo in vsakodnevno življenje državljanov, ki jih povzročijo izpadi električne energije. Ocena obstoja strukturnega presežka mora zato po kakršnem koli smiselnem scenariju za zadovoljitev največjega povpraševanja vključevati dovolj visok presežek zmogljivosti.
- (384) Komisija je ugotovila, da presežek zmogljivosti na upoštevanem trgu ni bil posebno visok v primerjavi z mednarodnimi standardi in preteklimi vrednostmi. Vseeno je
- ugotovila, da je obstajala možnost za manjše znižanje te meje zmogljivosti v primerjavi z nekaj drugimi državami članicami ali vrednostmi v Združenem kraljestvu leta 1995/1996.
- (385) Pripombe tretjih oseb v zvezi z obstojem strukturnega presežka so bile osredotočene na spreminjanje cen in oceno sedanjega presežka zmogljivosti v Veliki Britaniji.
- (386) Nekaj tretjih oseb je navedlo, da je obstajala povezava med spreminjanjem cen električne energije in obstojem strukturnega presežka na trgu. Upoštevajo, da cena na tako konkurenčnem trgu, kot je trg na podlagi nove ureditve trgovanja z električno energijo, signalizira potrebo po novi zmogljivosti. Kjer bi v posebnem obdobju v prihodnosti obstajala potreba po novi zmogljivosti, bi predvideni primanjkljaj zmogljivosti za to obdobje povzročil zvišanje ustreznih terminskih cen. Cene bi dosegle takšno raven, da bi omogočile pokritje stroškov gradnje nove elektrarne, kar bi povzročilo nov vstop na trg.
- (387) Te tretje stranke menijo, da cene kljub zviševanju v preteklih letih sedaj še ne bi dosegle zadostne ravni, da bi povzročile nov vstop. To bi pokazalo, da obstaja na trgu presežek.
- (388) Komisija priznava povezavo med cenami na trgu in zmogljivostjo na tem trgu. Vseeno upošteva, da so trgi električne energije, kot je trg na podlagi nove ureditve trgovanja z električno energijo, preveč kompleksni, da bi dovoljevali končni sklep o obstoju strukturnega presežka na trgu le na podlagi opazovanja cen.
- (389) Prvič, v nasprotju s trgi na podlagi združenj pri novi ureditvi trgovanja z električno energijo ne obstaja obračunska cena. Nova ureditev trgovanja z električno energijo temelji na dvostranskih pogodbah, v najrazličnejših oblikah, ki ne zagotavljajo vedno najbolj preglednih mehanizmov poročanja o cenah. Borze električne energije, kot je UKPX, so preglednejše, vendar njihov delež na trgu ni dovolj velik, da bi bilo mogoče priti do pomembnejših zaključkov. Ob tem so usmerjene na kratkoročno trgovino in zato niso v celoti uporabne za pridobivanje znanja o prihodnjih trendih. Zato se je treba zanašati na indekse cen iz poročil neodvisnih virov, kot sta Heren ali Argus. Tudi ti indeksi cen so omejeni, ker so le trg na debelo, kjer se trguje s približno dvema tretjinama celotne električne energije, zato ne morejo zajeti manj skrajnih izpadov v predvideni proizvodnji električne energije.

⁽⁵⁵⁾ Ta zaključek je razen tega v skladu z zaključkom Komisije v primerih združitve, v katerih je geografski trg veljal za nacionalnega.

(390) Drugič, razlogi iz uvodne izjave (388) temeljijo na predvidevanju, da terminske cene zvesto kažejo prihodnje razmere na trgu. Komisija upošteva, da to ne drži vedno. Dejansko te cene izražajo kompleksnejšo situacijo, ki temelji predvsem na mnenju kupca in prodajalca o njunem položaju v prihodnosti. To pomeni, da temeljijo na pričakovanjih za prihodnji trg, ki se lahko zaradi pogostih nihanj povpraševanja in ponudbe na tem trgu močno razlikujejo od dejanskega stanja. Z drugimi besedami, terminske cene pravzaprav ne predstavljajo ravnovesja med povpraševanjem in ponudbo v prihodnosti, ampak mnenje sedanjih udeležencev o tem, kakšno bo to ravnovesje. Razen nihanj cen goriva je to eden od razlogov za pogosto nihanje terminskih cen skozi čas, celo v določenem obdobju v prihodnosti.

(391) Tretjič, celo ob predpostavki, da so sporočene cene točne ter zvesto izražajo ponudbo in povpraševanje, obstaja logična vrzel med zaključkom, da cene ne omogočajo celotnega povračila stroškov novih udeležencev, in zaključkom, da je na trgu presežek ali, še več, da je na trgu strukturni presežek.

(392) Na tej podlagi Komisija upošteva, da samo opazovanje cen ni dovolj zanesljiv kazalec za odločitev, ali je na trgu električne energije, kot je trg na podlagi nove ureditve trgovnja z električno energijo, strukturni presežek.

(393) Vseeno Komisija ugotavlja, da so se od takrat, ko je družba BE šla v težave, zimske terminske cene močno povečale. Vrednosti zimskih cen pri osnovni obremenitvi za naslednjih nekaj let po podatkih več agencij za opazovanje cen presegajo 20 GBP/MWh in lahko dosežejo celo 27 GBP/MWh⁽⁵⁶⁾. Zdi se, da trend še vedno narašča in je trajen. Ocene stroškov novih udeležencev so med 20 in 25 GBP/MWh⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵⁶⁾ Po Argusovem poročilu iz julija 2003 je bila vrednost po pogodbi v zvezi z osnovno obremenitvijo za zimo 2003/2004 20,96 GBP/MWh. Po poročilu UKPX z dne 7. avgusta 2003 so bile cene za prihodnje pogodbe v zvezi z osnovno obremenitvijo za isto obdobje 22,55 GBP/MWh. Po poročilu UKPX z istega dne je cena po prihodnji pogodbi v zvezi z osnovno obremenitvijo za poletje 2006 20,50 GBP/MWh in poravnalna cena za zimo 2006 pa 27,15 GBP/MWh. Vir: Argus in UKPX, kot sta bila navedena v poročilu skupine Frontier Economics „Pribitek na stroške proizvodnje na trgih Velike Britanije, kjer deluje družba BE“, avgust 2003, priloženemu vlogi družbe BE.

⁽⁵⁷⁾ Poročilo družbe PowerInk „Raziskava trgov, ki jih oskrbuje družba British Energy“, marec 2003, priloženo obvestilu organov Združenega kraljestva, najbolje navaja cene novih udeležencev med 20 in 25 GBP/MWh. Prejšnje odločitve Komisije na tem področju so temeljile na najboljših ocenah stroškov novih udeležencev 35,5 EUR/MWh (približno 23,7 GBP/MWh). Glej na primer odločbo Komisije v zadevi N133/01 – nasedli stroški v Grčiji. UL C 9, 15.1.2003, str. 6.

Ocena glede na presežek zmogljivosti

(394) Komisija verjame, da je obstoj presežka lažje oceniti z analizo dejanskih fizičnih podatkov o inštalirani zmogljivosti in največjem povpraševanju. Presežek, s katerim inštalirana zmogljivost presega največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju⁽⁵⁸⁾, je poznan kot presežek zmogljivosti. V tem okviru pomeni ocena, ali je na trgu strukturni presežek, oceno ustreznosti sedanjega in predvidenega presežka zmogljivosti.

(395) Jasno je, da je določitev dokončnega količinskega normativa za ustrezen presežek zmogljivosti zelo težka naloga. Normativ bi moral biti odvisen od številnih parametrov, ki se razlikujejo od omrežja do omrežja. V veliki meri bi bil odvisen tudi od stopnje zanesljivosti oskrbe, ki jo je treba doseči in bi bila povezana z manj objektivnimi pojmi, kot je psihološki vpliv določenega obdobja brez električne energije v določeni regiji.

(396) Ob tem bi bil potrební presežek zmogljivosti, celo ob normalnih fizičnih in psiholoških parametrih, v veliki meri odvisen tudi od tržne strukture. Nekateri strokovnjaki verjamejo, da potrebujejo bolj liberalizirani trgi manjši presežek zmogljivosti kot dobro organizirani centralizirani trgi, čeprav se jih večina strinja, da tega vpliva zaradi pomanjkanja dokazil za preteklost sedaj ni mogoče količinsko opredeliti.

(397) Prav tako vsebujejo pripombe tretjih strank različne poglede na presežek zmogljivosti, primeren za Veliko Britanijo. Večina pripomb v zvezi s tem vprašanjem navaja podatke iz Sedemletnih napovedi upravljavca omrežja za Anglijo in Wales (podjetje NGTransco). Podjetje NGTransco v teh napovedih trdi, da bi moral biti presežek 20 % zmogljivosti nominalno merilo za namene načrtovanja. Namiguje, da bi bil za vodenje sistema v realnem času mogoč tudi manjši presežek zmogljivosti, in omenja možnost presežka 10 %.

⁽⁵⁸⁾ Največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju je tisti scenarij največjega povpraševanja v zimskem času, za katerega obstaja 50-odstotna možnost, da bo preseženo, le zaradi vremena. Ta opredelitev je tista, ki jo uporablja upravljavec omrežja za Anglijo in Wales: National Grid Transco.

- (398) Družba Drax in organizacija Greenpeace sta predlagali, da bi bilo teh 10 % primerna podlaga za ustrezen presežek zmogljivosti za namene ocene obstoja strukturnega presežka. Druge organizacije so rajši obdržale podlago 20 %, vključno z inštituti, ki jih je organizacija Greenpeace pooblastila za izdajo poročil o tej zadevi ⁽⁵⁹⁾.
- (399) V lastnih pripombah je podjetje NGTransco jasno pokazalo, katera od obeh upoštevanih števil bi morala biti uporabljena za oceno obstoja strukturnega presežka, z besedami „V vlogi upravljalca omrežja za Anglijo in Wales lahko menimo, da kateri koli presežek zmogljivosti elektrarne, manjši od stopnje 20 %, ne more biti presežek znotraj trga Anglije in Walesa“.
- (400) Na tej podlagi Komisija upošteva, da je stopnja 20 % ustrezno merilo za oceno zmogljivosti na trgu Anglije in Walesa. Čeprav se bo škotski trg kmalu združil s trgom Anglije in Walesa, je od njega fizično še vedno precej ločen. Povezava 2 200 MW med obema regijama ne zadostuje za zagotovitev popolnoma prožne uporabe za vzpostavitev ravnovesja med pomanjkanjem in presežkom električne energije v vsaki regiji. Dejansko se skoraj vedno uporablja za izvoz energije iz Škotske v Anglijo in Wales. Zaradi te večje omejitve Komisija upošteva, da bi se moralo ob upoštevanju skupnih števil za Veliko Britanijo merilo stopnje 20 % povečati.
- Anglija in Wales
- (401) Trg Anglije in Walesa je daleč največji geografski del trga Velike Britanije. To je tudi del, v zvezi s katerim se določi največ gospodarskih podatkov, ker so cene na Škotskem določene v skladu s podatki za Anglijo in Wales. Tudi velika večina pripomb tretjih strank se osredotoča na del, ki ga pokrivata Anglija in Wales. Komisija je zato začela tržno analizo pri tem delu.
- (402) Pretekle izkušnje so pokazale, da se je povezovalni vod med obema deloma uporabljal skoraj izključno za izvoz iz Škotske v Anglijo in Wales. Podjetje NGTransco upošteva, da je ta zmogljivost povezovalnega voda vir energije za Anglijo in Wales. Nasprotno je škotski upravljaec omrežja Scottish Power, pristojnega za del Škotske, ki meji na Anglijo, upošteva, da je zmogljivost povezovalnega voda namenjena izvozu. Na tej podlagi in v skladu s preteklimi izkušnjami in hipotezo lokalnih proizvajalcev v ostalem delu Odločbe bo Komisija upoštevala, da je zmogljivost povezovalnega voda med Anglijo in Walesom ter Škotsko pripisana Angliji in Walesu.
- (403) Celotno Anglijo in Wales pokriva le en upravljaec omrežja: NGTransco. Analiza zmogljivosti na tem delu trga s strani Komisije temelji na napovedih, ki jih podjetje NGTransco redno objavlja v svojih Sedemletnih napovedih.
- (404) Podjetje NGTransco je od začetka postopka revidirala napoved za presežek zmogljivosti na trgu Anglije in Walesa. Nova napoved je bila poslana Komisiji skupaj z vlogo podjetja NGTransco. Podjetje NGTransco je v Sedemletnih napovedih iz leta 2004 objavilo še novejšo različico te napovedi ⁽⁶⁰⁾.
- (405) Komisija je za analizo uporabila to poznejšo novejšo različico. Res temelji ta novejša različica na isti temeljni hipotezi, še zlasti za vhodne podatke, kot tista, na kateri temelji napoved, da jo je podjetje NGTransco upoštevalo kot relevantno pri vlogi Komisiji. Ta različica vključuje le sodobnejše vhodne podatke o razvoju trga.
- (406) Ta napoved predvideva tri scenarije. Najbolj optimistični scenarij („na podlagi sistema prenosa energije“) predvideva razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti, ki bo ustrezala sklenjenim pogodbam o prenosu. Najbolj pesimistični scenarij („na podlagi obstoječih objektov ali objektov v gradnji“) predvideva, da bodo na voljo le obstoječe elektrarne in elektrarne, ki se sedaj gradijo. Vmesni scenarij („na podlagi dovoljenj“) predvideva, da bodo na voljo obstoječe elektrarne, elektrarne, ki se sedaj gradijo, in tiste elektrarne, za katere so že bila odobrena potrebna dovoljenja na podlagi Zakona o električni energiji in Energetskega zakona.
- (407) Naslednja tabela povzema napovedi vseh treh scenarijev.

⁽⁵⁹⁾ 20 % iz poročila Johna H. Largea iz podjetja Large & Associates „Zaprte jadrskih elektrarn družbe British Energy v Združenem kraljestvu“, april 2003, priloženega vlogi organizacije Greenpeace. 20 % iz poročila družbe ILEX energy consulting „Zaprte jadrskih elektrarn družbe British Energy v Združenem kraljestvu“, september 2002, priloženega vlogi organizacije Greenpeace.

⁽⁶⁰⁾ Poročilo je objavljeno na naslednjem internetnem naslovu: http://www.nationalgrid.com/uk/library/documents/sys_04/default.asp?action=&sNode=SYS&Exp=Y.

Tabela 10

Scenariji presežka zmogljivosti za Anglijo in Wales, ki jih je leta 2004 objavilo podjetje NGTransco

Scenarij	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Na podlagi sistema prenosa energije	22	21	23,1	26,8	24,5	25,6	22,5
Na podlagi dovoljenj	22	21,1	22,8	24,3	21,6	22,5	19,1
Na podlagi obstoječih objektov ali objektov v gradnji	22	21,1	18,7	17,1	14,5	12,8	9,5

Opomba: Presežek zmogljivosti presega največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju. Za povezovalne vode s Francijo in Škotsko se predvideva, da se v celoti uporabljajo za uvoz.

(408) Ti trije scenariji se razlikujejo predvsem v podatkih za zadnja leta, kar ni presenetljivo glede na to, da se hipoteze, na katerih temeljijo, v večji meri razlikujejo predvsem za prihodnost. Vseeno ta leta niso tako pomembna za oceno sedanjega obstoja strukturnega presežka na trgu.

(409) Za naslednja tri leta je predvideni presežek zmogljivosti po treh scenarijih med 18,7 % in 23,1 %, s povprečjem približno 21,5 %. Ta vrednost nekoliko presega merilo 20 %. Vseeno je razlika med 21,5-odstotnim in 20-odstotnim največjim povpraševanjem v povprečnem hladnem obdobju 1,5 % od 57 000 MW ⁽⁶¹⁾, to je 855 MW. Ta vrednost je nižja od zmogljivosti katere koli jedrske elektrarne družbe British Energy. Ker je ob tem rezultat statističnega povprečja, Komisije upošteva, da se ne more šteti za statistično dovolj pomembno, da bi lahko predstavljala strukturni presežek.

(410) V naslednjih letih razlika med tremi scenariji narašča, zato je še težje priti do pomembnejših zaključkov. Vseeno Komisija ugotavlja, da se povprečje treh scenarijev za ta leta giblje med 17 % in 22,7 %, z dvema letoma s približno 20,2 %. To kaže na splošno težnjo po tem, da se presežek zmogljivosti, vključno z določeno toleranco napake, ohrani tesno ob 20 %.

(411) Komisija na podlagi zgoraj omenjenega ugotavlja, da na trgu električne energije v Angliji in Walesu ni strukturnega presežka.

Velika Britanija v celoti

(412) V nasprotju z Anglijo in Walesom sta na Škotskem dva upravljavca omrežja: Scottish and Southern Electricity in Scottish Power. Ta upravljavca omrežja objavljata napovedi za svoji regionalni območji. Vseeno so te napovedi v zvezi z mogočimi scenariji za prihodnost manj podrobne kot napovedi podjetja NGTransco. Zato je analiza Komisije za Škotsko osredotočena na sedanje stanje, za katero predvidevanje različnih scenarijev ni tako nujno.

(413) Ker škotska upravljavca omrežja Komisiji nista predložila pripomb v zvezi s tem postopkom, temelji analiza na dokumentih, dostopnih javnosti. Za Scottish and Southern Electricity je Komisija uporabila njihove podatke iz Sedemletnih napovedi iz leta 2003 ⁽⁶²⁾. Za Scottish Power je Komisija uporabila njihove podatke iz Sedemletnih napovedi za prenos aprila 2003 ⁽⁶³⁾.

(414) Naslednja tabela povzema napovedi največjega povpraševanja in inštalirane zmogljivosti v različnih geografskih območjih za leto 2004/2005.

⁽⁶²⁾ Na voljo na <http://www.scottish-southern.co.uk/popups/7yearstatement.asp>.

⁽⁶³⁾ Na voljo na http://www.scottishpower.com/applications/publish/downloadPublicDocument.jsp?guid=2e0a12_fa5719a547_-7ff60a026463&folderPath=/root/ScottishPower Media Library/Documents and Reports/&downloadParameter=Attachment.

⁽⁶¹⁾ 57 000 MW je povprečna napoved za največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju za zadevna tri leta.

Tabela 11

Napovedi zmogljivosti in povpraševanja v Veliki Britaniji za leto 2004/2005. Vsi podatki so v MW

Zmogljivost, povezana z omrežjem Scottish Power	7 127
Zmogljivost, povezana z omrežjem Scottish and Southern Electricity	2 844
Zmogljivost, povezana z omrežjem podjetja NGTransco brez povezovalnih vodov	63 998
Zmogljivost povezovalnega voda med Irsko in Škotsko	500
Zmogljivost povezovalnega voda med Francijo in Anglijo	2 000
Razpoložljiva zmogljivost v Veliki Britaniji	76 469
Največje povpraševanje na območju Scottish Power	4 269
Največje povpraševanje na območju Scottish and Southern Electricity	1 684
Največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju na območju podjetja NGTransco	55 900
Skupno največje povpraševanje ⁽⁶⁴⁾	61 853

(415) Presežek zmogljivosti za Veliko Britanijo je zato približno 23,6 % ⁽⁶⁵⁾. Ta številka presega merilo 20 % iz uvodne izjave (399), vendar, kot je bilo ugotovljeno, se mora merilo 20 %, v veljavi za prilagodljivo omrežje, kot je omrežje Anglije in Walesa, zvišati za zmanjšanje omejitev v omrežjih z ozkimi grli. Ob tem so ti podatki izračunani na podlagi predvidevanja, da sta povezovalna voda s Severno Irsko in Francijo na voljo v polni zmogljivosti za uvoz, kar ni vedno zagotovljeno. Če sta povezovalna voda uporabljena za izvoz v času največjega povpraševanja v povprečnem hladnem obdobju, mora biti njuna zmogljivost odšteta od razpoložljive zmogljivosti in hkrati prišteta povpraševanju po energiji, kar bi presežek zmogljivosti zmanjšalo na 15,5 %.

(416) Na tej podlagi Komisija upošteva, da na trgu Velike Britanije ni statistično dovolj pomembnega strukturnega presežka.

Zaključek

(417) Na tej podlagi Komisija sklepa, da na upoštevanem trgu ni strukturnega presežka.

(418) Izravnalni ukrepi v obliki trajnega zmanjšanja proizvodne zmogljivosti zato niso obvezni.

⁽⁶⁴⁾ Največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju se lahko glede na resnost pričakovanih vremenskih razmer v primerjavi z vremenom v povprečnem hladnem obdobju na vsakem območju nekoliko razlikuje od napovedanega največjega povpraševanja. Tudi sedanje največje povpraševanje v povprečnem hladnem obdobju v Veliki Britaniji se lahko nekoliko razlikuje od neposredne vsote treh geografskih vrednosti. Za točen izračun bi bila potrebna analiza ujemanja med povpraševanjem v treh regijah, za katere ni na voljo nobenih podatkov. Vseeno je smiselno predvidevati dejansko ujemanje največjih vrednosti, ker med geografskimi območji ni večje časovne zakasnitve in imajo vse tri regije podobne vremenske razmere.

⁽⁶⁵⁾ 76 469 presega 61 853 za 23,6 %.

(iii) Vpliv pomoči na konkurenco na upoštevanem trgu

(419) Ker na upoštevanem trgu ni strukturnega presežka, mora Komisija na podlagi primera oceniti nujnost izravnalnih ukrepov in njihovo obliko. Mogoči izravnalni ukrepi morajo upoštevati možne izkrivljajoče učinke pomoči na konkurenco.

(420) Organi Združenega kraljestva dokazujejo, da paket pomoči ne vpliva na konkurenco. Menijo, da je gospodarska sposobnost elektrarn za proizvodnjo znotraj nove ureditve trgovanja z električno energijo odvisna od njihovih kratkoročnih mejnih stroškov („KMS“). V nekem obdobju deluje trg, kot da bi se elektrarne priključevale na podlagi razvrstitve po KMS, od najnižjih do najvišjih, dokler njihova skupna zmogljivost ne doseže povpraševanja. Cena električne energije v tem času ustreza KMS zadnje priključene elektrarne, ki je znana kot mejna elektrarna.

(421) Organi Združenega kraljestva menijo, da je pomoč usmerjena le na jedrske elektrarne. To njihovih KMS ne bi spremenilo v tolikšni meri, da bi se spremenila njihova stopnja v razvrstitvi po KMS. Ob tem KMS jedrskih elektrarn družbe BE ne bi nikoli presegali KMS mejne elektrarne. Pomoč ne bi nikoli vplivala na sposobnost tekmecev družbe BE za proizvodnjo ali na ceno, po kateri lahko prodajajo proizvedeno električno energijo. Zato ne bi bilo nobenega vpliva na tekmece družbe BE.

(422) Komisija upošteva, da velja stališče organov Združenega kraljestva za popoln trg, ki temelji na enem, popolnoma preglednem avkcijemskem postopku. Vseeno nova ureditev trgovanja z električno energijo, kot je bilo pojasnjeno v uvodnih izjavah (388) in (389), ni takšen trg.

- (423) Komisija upošteva, da lahko vpliva pomoč na tekmece družbe BE na več načinov. Dva od njih lahko močno vplivata na konkurenco.
- (424) Prvič, družba BE ni le lastnica jedrskih elektrarn. Je tudi lastnica elektrarne na premog Eggborough, ki sama po sebi presega skupno zmogljivost nekaterih tekmecev družbe BE.
- (425) Družba BE bi lahko prejeto pomoč za jedrske elektrarne uporabila v korist elektrarne Eggborough.
- (426) Z denarjem bi lahko na primer opremila elektrarno Eggborough z napravami za razžvepljanje dimnih plinov, s čimer bi bila v skladu z novimi okoljskimi pravili, kar bi znatno podaljšalo življenjsko dobo elektrarne.
- (427) Ali pa bi se lahko dodeljena sredstva pomoči v večji meri porabila za nakup nejedrske opreme.
- (428) Družba BE potrebuje zaradi neprilagodljivosti svojih jedrskih elektrarn prilagodljiv vir proizvodnje električne energije. Kadar pomoč dopušča širitev jedrskega portfelja družbe BE, dovoljuje bolj notranji dostop do prilagodljive proizvodnje, s čimer povečuje možnost za boljšo ponudbo odjemalcem in hkrati zmanjšuje potrebo po nakupu opreme, prilagodljive proizvodnji njenih tekmecev.
- (429) Drugič, trg na podlagi nove ureditve trgovanja z električno energijo ni enoten trg. Nova ureditev trgovanja z električno energijo vključuje še zlasti veleprodajni tržni segment, v katerem proizvajalci prodajajo električno energijo dobaviteljem, in tržni segment neposredne prodaje podjetjem, v katerem proizvajalci prodajajo električno energijo neposredno velikim končnim uporabnikom.
- (430) Proizvajalci na trgu neposredne prodaje podjetjem navadno prodajajo električno energijo po ceni, višji od cene na trgu na debelo ⁽⁶⁶⁾. Zato je za proizvajalca ugodnejša prodaja električne energije v tržnem segmentu neposredne prodaje podjetjem.
- (431) Pri analizi vpliva pomoči je treba zato upoštevati skupno količino električne energije, ki jo proda vsak proizvajalec, ter obseg prodaje na veleprodajnem tržnem segmentu in segmentu neposredne prodaje podjetjem.
- (432) Cilj enega od elementov načrta družbe BE za prestrukturiranje je povečanje deleža družbe na tržnem segmentu neposredne prodaje podjetjem. Za doseganje tega bo morala skušati družba odjemalcem na trgu neposredne prodaje podjetjem ponuditi konkurenčno majhno razliko v primerjavi z veleprodajnimi cenami električne energije. Družba BE bo lahko prek znižanja KMS jedrskih elektrarn financirala delno ali celotno konkurenčno ponudbo.
- (433) Zato bo, čeprav ostane razvrstitev elektrarne družbe BE po KMS nespremenjena in zato ne vpliva na obremenitev tekmecev, sprememba njihove stopnje družbi BE omogočila prenos dela prodaje s trga na debelo na trg neposredne prodaje podjetjem. Zaradi tega se bo del donosa tekmecev premaknil s trga neposredne prodaje podjetjem na trg na debelo. Tako lahko pomoč poveča dobiček družbe BE in zmanjša dobiček njenih tekmecev.
- (434) Na tej podlagi Komisija upošteva, da pomoč pomembno vpliva na tekmece družbe BE in da so za ublažitev tega vpliva potrebni izravnalni ukrepi.
- (iv) Izravnalni ukrepi, ki jih je treba izvesti
- (435) Izravnalni ukrepi morajo vzpostaviti ravnovesje med potrebo po ublažitvi vpliva pomoči na tekmece in potrebo po ohranitvi možnosti ponovne pridobitve sposobnosti preživetja družbe upravičenke.
- (436) Komisija zato upošteva, da morajo biti izravnalni ukrepi usmerjeni prav na mehanizme, s katerimi bi lahko pomoč škodovala tekmeccem družbe BE.
- (437) To pomeni, da mora biti cilj izravnalnih ukrepov v tem primeru zagotovitev, da družba BE pomoči vlade ne bo porabila za neupravičeno povečanje svojega portfelja prilagodljive proizvodnje ali pridobitev tržnega deleža na trgu neposredne prodaje podjetjem.
- (438) Ta cilj je bil razlog za zahtevo Komisije po treh izravnalnih ukrepih. Te izravnalne ukrepe so organi Združenega kraljestva predlagali na podlagi ukrepov, ki so jih v svoji vlogi predlagali tekmeccem družbe BE.
- Izravnalni ukrep št. 1.
- (439) Kot je bilo pojasnjeno v uvodni izjavi (436), je eden od načinov, s katerim bi pomoč družbi BE lahko bolj vplivala na tekmece, uporaba pomoči za izboljšanje nejedrskih zmogljivosti namesto predvidenega plačila stroškov jedrskega potenciala družbe BE.
- (440) To bi družbi BE omogočilo lažje konkuriranje elektrarnam njenih tekmecev ⁽⁶⁷⁾ in večji dostop do prilagodljive proizvodnje, kar bi zmanjšalo potrebo družbe BE po prilagodljivi opremi, kupljeni zunaj.

⁽⁶⁶⁾ To je lahko za odjemalca še vedno ugodno, ker med njim in proizvajalcem ni posrednika.

⁽⁶⁷⁾ Razen družbe BNFL v Veliki Britaniji z jedrskimi reaktorji ne obratuje noben tekmecc družbe BE.

- (441) Za izognitev tej možnosti se morajo različna podjetja družbe BE ločiti na različne pravne osebe z ločenimi računi.
- (442) Za ta namen se mora struktura družbe BE spremeniti z ustanovitvijo posameznih hčerinskih družb za jedrsko proizvodnjo, nejedrsko proizvodnjo, prodajo na trgu na debelo in prodajo na trgu neposredne prodaje podjetjem. Pomoč se mora dodeliti le za jedrsko proizvodnjo.
- (443) Navzkrižno subvencioniranje med različnimi hčerinskimi družbami mora biti prepovedano.
- (444) Ta prepoved se mora v največji mogoči meri izvajati prek režima podeljevanja dovoljenj družbam, spremljati jo mora regulator sistema električne energije v Veliki Britaniji: OFGEM. Vseeno Komisija priznava, da OFGEM dovoljenj proizvajalcev ne more poljubno spreminjati, ampak se mora o takšnih spremembah posvetovati s tretjimi osebami in upoštevati prejete pripombe.
- (445) Če OFGEM ne bi mogel spremeniti enega od dovoljenj družbe BE tako, da bi s tem preprečil navzkrižno subvencioniranje, mora vlada Združenega kraljestva Komisiji predložiti časovno neomejeno obvezo z enakim učinkom. V takšnem primeru morajo organi Združenega kraljestva Komisiji za zagotovitev nadaljnje trgovine med hčerinskimi družbami brez navzkrižnih subvencij predložiti letno poročilo z dokazom, da se takšne navzkrižne subvencije niso izvajale. To poročilo mora temeljiti na analizi neodvisnih računovodskih izvedencev.
- (446) Organi Združenega kraljestva so se obvezali za izvedbo tega izravnalnega ukrepa.
- Izravnalni ukrep št. 2.
- (447) Izravnalni ukrep št. 1 bi moral zadostovati za zagotovitev, da družba BE pomoči, dodeljene za jedrske reaktorje, ne bo porabila zaboljšanje ali povečanje svojega sedanjega nejedrskega potenciala.
- (448) Vseeno Komisija glede na kompleksnost sektorja za električno energijo in še zlasti velik razpon mogočih odnosov med različnimi udeleženci, ki jih omogoča nova ureditev trgovanja z električno energijo, upošteva, da je nujno izvajanje drugih, podrobnejših ukrepov za nadaljnjo zagotovitev, da družba BE pomoči, dodeljene za jedrske reaktorje, ne bo porabila na drugih področjih svojega delovanja.
- (449) Ob tem Komisija meni, da se mora od družbe BE kljub temu, da na podlagi sedanje zmogljivosti na trgu zmanjševanje zmogljivosti družbe BE z gospodarskega stališča ne bi bilo pametno, zahtevati, da ne povečuje obsega svojih dejavnosti.
- (450) Da se sooči s temi težavami bi moral za družbo BE veljati niz prepovedi v zvezi z mogočo širitvijo na področja proizvodnje, na katerih delujejo njeni tekmeci.
- (451) Za ta namen bi morala biti določena posebna vrsta zmogljivosti („omejena zmogljivost“). Ta zmogljivost vključuje:
- (a) registrirano proizvodno zmogljivost elektrarn na fosilna goriva v Evropskem gospodarskem prostoru,
- in
- (b) registrirano proizvodno zmogljivost večjih hidroelektrarn ⁽⁶⁸⁾ v Združenem kraljestvu.
- (452) Družbi BE bi se moralo, za šest let od datuma te odločbe, prepovedati lastništvo ali pravica do upravljanja z omejeno zmogljivostjo, ki presega 2 020 MW, kar je zmogljivost njenih obstoječih elektrarn Eggborough (1 970 MW) in District Energy (50 MW).
- (453) Razlog za prepoved povečanja zmogljivosti elektrarn družbe BE na fosilna goriva je pojasnjen v uvodni izjavi (436). Komisija upošteva, da je treba za izognitev tveganju nakupa obstoječih velikih hidroelektrarn s strani družbe BE razširiti prepoved tudi na večje hidroelektrarne posebno na Škotskem.
- (454) Prepoved mora biti šestletna, kar je približno dvakrat toliko, kot je potrebno za gradnjo elektrarne s kombiniranimi plinsko-parnimi turbinami.
- (455) Cilj prepovedi je preprečiti družbi BE nakup bolj prilagodljive opreme, kot jo ima sedaj njena elektrarna Eggborough in kar zadostuje za zagotovitev sposobnosti preživetja.
- (456) Vseeno se Komisija zaveda, da bo bančni konzorcij, ki je financiral projekt Eggborough, na podlagi načrta za prestrukturiranje, ohranil možnost odkupa elektrarne Eggborough od družbe BE. Če se banke odločijo za to možnost, bi bila družba BE prikrajšana za svoj edini vir prilagodljivosti, ki je po mnenju Komisije nujen za uspešnost načrta za prestrukturiranje. V tem primeru bi moralo biti družbi BE dovoljeno, da se na zamenjavo elektrarne Eggborough pripravi takoj, ko jo banke obvestijo o svojem namenu za izvedbo te možnosti.

(68) V smislu Obligacijskega dogovora o obnovljivih virih energije iz leta 2002.

- (457) Komisija zato upošteva, da bi morala v primeru, če se banke odločijo za izvedbo te možnosti, veljati pri prepovedi izjema, da se družbi BE omogočil nakup prilagodljivega vira za zamenjavo elektrarne Eggborough, ali v primeru, če elektrarna Eggborough ni več na voljo iz razloga, na katerega družba BE ni mogla vplivati. Vseeno to družbi BE ne bi smelo dopustiti nakupa bolj prilagodljive zmogljivosti, kot jo ima sedaj, ali ustvarjanja dobička z nadomestno zmogljivostjo v času med koncem gradnje in odstranitvijo elektrarne Eggborough.
- (458) Na tej podlagi bi morale biti družbi BE dovoljeno imeti v lasti ali imeti pravico do upravljanja z več kot 2 020 MW omejene zmogljivosti za obdobje med datumom prejetja obvestila bank in datumom, ko zmogljivost elektrarne Eggborough preneha biti na voljo družbi BE, ali pred koncem šestletnega obdobja iz uvodne izjave (b), če se to konča pred datumom, ko zmogljivost elektrarne Eggborough preneha biti na voljo družbi BE, pod pogojem, da ne obratuje z omejeno zmogljivostjo nad 2 020 MW ali se odpove nadzoru obratovanja in deležu pri presežnem delu omejene zmogljivosti.
- (459) Ko elektrarna Eggborough preneha biti na voljo družbi BE, kot je navedeno v uvodni izjavi (457) ali v primeru višje sile ali nepopravljive napake, mora biti družbi BE dovoljeno imeti v lasti ali imeti pravico do upravljanja z do 2 222 MW omejene zmogljivosti, pod pogojem, da je njena prijavljena omejena zmogljivost pri upravljavcu omrežja do konca šestletnega obdobja iz uvodne izjave (b) 2 020 MW in da ne obratuje z več kot 2 020 MW te zmogljivosti. Cilj te določbe je omogočiti družbi BE večjo prilagodljivost pri nadomestitvi elektrarne Eggborough, brez dejanskih olajšav prepovedi.
- (460) Končno mora biti razen omejitev pri omejeni zmogljivosti iz uvodne izjave (450) družbi BE za spoštovanje filozofije Smernic o nujnosti preprečitve, da bi upravičenci porabili državno pomoč za povečanje tržnega deleža, tudi prepovedano imeti v lasti jedrsko premoženje, razen sedanjega, v Evropskem gospodarskem prostoru, brez predhodne odobritve Komisije, za obdobje šestih let po sprejetju te odločbe.
- (461) Organi Združenega kraljestva so se obvezali za izvedbo tega izravnalnega ukrepa.
- Izravnalni ukrep št. 3.
- (462) Kot je bilo pojasnjeno v uvodni izjavi (436), se pomoč zlorablja tudi, če je, namesto za pokritje stroškov jedrskih reaktorjev družbe BE, uporabljena za neupravičeno pridobitev deleža na bolj donosnem trgu neposredne prodaje podjetjem.
- (463) Občutljivost možne zlorabe pomoči je dobro razvidna predvsem iz vsebine pripomb, ki jih je Komisiji poslala tretja stranka, ki je želela ostati anonimna⁽⁶⁹⁾. Čeprav družba BE v resnici ne ponuja cen, nenormalno pod tržnimi standardi, bi lahko imela že sama ideja, da bi to lahko storila s pomočjo pomoči, škodljiv vpliv na tekmece družbe BE, ker bi se morali soočiti z odjemalci z nepravilnimi tržnimi pričakovanji.
- (464) Komisija zato upošteva, da je treba zagotovila iz izravnalnega ukrepa št. 1 okrepiti s posebnim izravnalnim ukrepom, osredotočenim na obnašanje družbe BE na trgu neposredne prodaje podjetjem. Od družbe BE bi se moralo zahtevati, da na tem trgu ne deluje na način, ki ni podoben standardu tekmecev.
- (465) Za zagotovitev tega bi morale biti družbi BE na trgu neposredne prodaje podjetjem prepovedano postavljati cene pod prevladujočimi veleprodajnimi cenami. Ta ukrep mora biti, tako kot izravnalni ukrep št. 2, veljaven šest let od datuma te odločbe.
- (466) Spoštovanje prepovedi družbe BE mora spremljati neodvisni organ, izbran prek preglednega razpisa, ki ga pripravijo organi Združenega kraljestva. Neodvisni organ mora vsako leto poročati Komisiji.
- (467) V preteklosti so cene na trgu neposredne prodaje podjetjem vedno sledile spreminjanju veleprodajnih cen z dodatkom. Ta prepoved bo zato zagotovila, da se družba BE tržno ne bo obnašala drugače kot njeni tekmece.
- (468) Vseeno je nova ureditev trgovanja z električno energijo stara šele tri leta. Ni nemogoče, da se ne bi lahko, v prihodnjih šestih letih, odnos med trgom neposredne prodaje podjetjem in trgom na debelo v nekaterih obdobjih razlikoval od dosedanjih izkušenj. Lahko bi si na primer predstavljali, da postane trg na debelo za določeno obdobje nelikviden, kar bi povzročilo nenormalno visoke cene na tem trgu. V tem primeru Komisija upošteva, da bi proizvajalci za to, da ne bi izgubili svojih odjemalcev, na trgu neposredne prodaje podjetjem ponudili cene, nekoliko nižje od veleprodajnih cen. Če bi prišlo do tega in družba BE ne bi bila sposobna ustrezno reagirati, bi verjetno izgubila svojo mrežo kupcev na trgu neposredne prodaje podjetjem, kar bi ogrozilo njen cilj prestrukturiranja.
- (469) Zato je treba družbi BE pustiti nekaj prilagodljivosti za premostitev takšnih izjemnih okoliščin. Njena meja delovanja za izognitev zlorabam mora vseeno biti zelo omejena, določena objektivno in dobro spremljana. Merila za uporabo presežka prilagodljivosti družbe BE morajo biti za izognitev zlorabam predhodno preizkušena.

⁽⁶⁹⁾ Glej zgornjo uvodno izjavo (184).

- (470) Ker so poročila o cenah na trgu neposredne prodaje podjetjem precej manj zanesljiva kot poročila o veleprodajnih cenah, je v pogodbenem obdobju na trgu neposredne prodaje podjetjem težko napovedati, ali bodo ponujene cene na trgu neposredne prodaje podjetjem nižje od veleprodajnih cen. To pomeni, da objektivno merilo iz uvodne izjave (468) ne more biti neposredno odvisno od preverjanja, ali so cene tekmecev družbe BE na trgu neposredne prodaje podjetjem nižje od veleprodajnih cen. Namesto tega morajo preskusi temeljiti na posrednih znakih, ki so družbi BE na voljo kratkoročno in bi lahko kazali na to, da je postal trg na debelo nelikviden in da oblikovanje cene na trgu neposredne prodaje podjetjem, ki je enaka ali višja od veleprodajne cene, ni več tržno donosno.
- (471) Opraviti se morajo naslednji preskusi:
- (a) v vsakem obdobju [...] (ki se konča najkasneje [...] pred datumom, ko družba BE uveljavlja izjemne tržne okoliščine) je [...] obstoječih tujih končnih uporabnikov, katerim je družba BE ponudila dobavo pod pogojem, da je element marže na dobavo energije v pogodbi nad prevladujočo veleprodajno ceno [...], zavrnilo ponudbo družbe BE;
- (b) obseg trgovanja na trgu električne energije na debelo v obdobju [...] se je zmanjšal na manj kot [...] povprečnega obsega trgovanja v enakem obdobju v zadnjih [...], za katera so na voljo podatki;
- (c) družba BE ponuja dobavo najmanj [...] električne energije na trgu na debelo [...] in ta obseg se ne proda v [...] urah.
- (472) Neodvisni organ, ki spremlja tudi spoštovanje prepovedi družbe BE, mora biti zadolžen za preverjanje, ali se družba BE zaveda, da so bili preskusi izvršeni. Neodvisni organ bo potrdil, da so bili preskusi (a) ter preizkusa (b) in (c) izvršeni. Če je res tako, mora biti BE upravičena do cene na trgu neposredne prodaje, ki je pod veleprodajno tržno ceno za [...] na podlagi odločitve neodvisnega telesa. Rok se lahko podaljša z odločitvijo neodvisnega organa, če se izjemne tržne razmere ne spremenijo. V času [...], se mora družba BE vesti v dobri veri in ponujati popuste, ki so realno primerljivi s ponudbo tekmecev. Neodvisni organ mora oceniti združljivost družbe BE s tem merilom naknadno, ko je [...] končano.
- (473) Zaradi preglednosti mora neodvisni organ ob koncu pogodbenega obdobja objaviti izjavo, s katero potrjuje, da so izjemne tržne razmere res obstajale, in navesti trajanje obdobja izjemnih razmer. Podrobnosti o oceni se morajo posredovati Komisiji.
- (474) Organi Združenega kraljestva so se dogovorili za izvedbo tega izravnalnega ukrepa.
- (v) Izravnalni ukrepi, ki jih je Komisija po preučitvi zavrnila
- (475) Komisija ocenjuje, da so trije izravnalni ukrepi, opisani v razdelku 0, dovolj obsežni, da ublažijo morebiten izkrivljajoč učinek pomoči na konkurenco, in tako izpolnjujejo zahteve točke (39)(ii) v Smernicah. Lahko se tudi upoštevajo kot posebni pogoji, ki veljajo za odobritev pomoči v smislu točke (42)(ii) v teh smernicah.
- (476) Tretje osebe so predlagale še druge mogoče izravnalne ukrepe.
- (477) Organizacija Greenpeace je predlagala, da se jedrske elektrarne družbe BE zaprejo postopoma. Komisija upošteva, da bi bila glede na odsotnost presežkov na zadevnem trgu zahteva po zaprtju proizvodnih sredstev družbe BE v nesorazmerju z izkrivljanjem konkurence, ki jo ustvarja pomoč.
- (478) Družba Powergen je predlagala, da bi jedrski reaktor Dungeness B lahko zaprli, ker družbi BE prinaša najmanj dobička. O sposobnosti preživetja elektrarne Dungeness B se je razpravljalo v razdelku VI(3)(a) zgoraj. Komisija ugotavlja, da je zaprtje elektrarne Dungeness B že načrtovano za leto 2008 in po podatkih podjetja NGTransco o potrebnem obvestilu za zaprtje bi elektrarno Dungeness B v najboljšem primeru lahko zaprli do sredine leta 2007. Komisija upošteva, da takšen majhen premik ne bi opravičil stroškov, ki bi jih povzročil.
- (479) Družba Drax je predlagala umik jedrskih sredstev družbe BE s konkurenčnega trga z vzpostavitvijo sistema obveznega nakupa jedrske energije po fiksni ceni, kar bi bilo podobno obveznosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije. To bi pomenilo, da bi družba BE v praksi postala povsem in za vedno odvisna od pomoči države, kar bi bilo povsem v nasprotju s konkurenčno politiko Skupnosti.
- (480) Družba Drax je predlagala, da bi družbi BNFL odobrili večji delež morebitnega dobička družbe BE, da bi tako zmanjšali količino pomoči, če se dvignejo cene električne energije. Kot je razvidno iz razdelka VI(2)(b) zgoraj, je Komisija ugotovila, da ukrep B ni vključeval elementov državne pomoči. Če bi družba BNFL imela na voljo več dobička družbe BE, bi to posledično povečalo pomoč, ker bi družba BE imela manj prostega denarnega toka in bi zato manj prispevala v sklad za financiranje razgradnje. Tega Komisija ne more sprejeti.

(481) Družba Drax je predlagala, da se elektrarna Eggborough odsvoji. Komisija priznava, da odsvojitve elektrarne Eggborough ne bi bila v nasprotju s potrebo po ohranjanju meje zmogljivosti v sistemu električne energije, ker novi lastnik verjetno ne bi prekinil njenega delovanja. Vseeno mora imeti, da družba BE lahko doseže svoj načrt prestrukturiranja in vzpostavi sposobnost preživetja, dostop do nekega vira prilagodljive proizvodnje električne energije. Če bi družba BE prodala elektrarno Eggborough, bi morala pridobiti to prilagodljivost iz zunanjih virov.

(482) Na podlagi poskusov so organi Združenega kraljestva sklenili, da ne bi bilo ekonomično, če bi družba BE storitve, ki jih drugače dobiva od elektrarne Eggborough, kupovala od drugih proizvajalcev. Te storitve so sestavljene iz zavarovanja za primere okvar jedrskih reaktorjev, pristojnosti oblikovanja poslovnih pogodb in prilagodljivosti za načrtovano vzdrževanje reaktorjev. Organi Združenega kraljestva so navedli, da bi družba BE na leto prihranila skupaj 11 milijonov GBP, če ne bi prodala elektrarne Eggborough. Ta ocena je narejena na podlagi stroškov elektrarne Eggborough, kar pomeni, da bi družba BE dobila enake storitve ob enakih stroških le, če bi bila lastnik drugih elektrarn. Nakup storitev na trgu bi bil veliko dražji, če ne celo nemogoč.

(483) Na tej podlagi Komisija upošteva, da bi zahteva, da mora družba BE odsvojiti elektrarno Eggborough, ogrozila pričakovanja za vzpostavitev sposobnosti preživetja in bi bila nesorazmerna. Komisija ocenjuje, da izravnalna ukrepa št. 1 in 2 zgoraj na bolj sorazmeren način uvajata enako vrsto omejitve.

(484) Družba Powergen je predlagala določitev zgornje meje za tržni delež družbe BE na trgu neposredne prodaje. Komisija upošteva, da bi bila takšna omejitev škodljiva za konkurenco na tem trgu. Izravnalni ukrep št. 3 bo učinkoviteje ublažil vpliv pomoči na tekmece na tem trgu, ne da bi pri tem omejil možnost družbe BE, da samostojno ponudi konkurenčne posle na trgu.

(485) Družba Powergen je predlagala, da se družbi BE prepove vstop na nove maloprodajne trge. Ta predlagani ukrep bi vplival predvsem na trg gospodinjstev, ki ga zdaj oskrbujejo le dobavitelji. Komisija upošteva, da bi taka omejitev prikrajšala stranke za mogoče konkurenčne virov na trgu, ki je že zdaj najmanj konkurenčen del trga električne energije v Združenem kraljestvu⁽⁷⁰⁾. Komisija upošteva, da bi izravnalni ukrep št. 1 v tem smislu lahko zagotovil, da bi družba BE to lahko naredila na podlagi lastne moči, brez nepotrebnega izkrivljanja konkurence, če bi želela vstopiti na ta trg.

(486) Končno Komisija upošteva, da so vsi drugi izravnalni ukrepi, ki so jih predložile tretje osebe v komentarjih, že vsebovani v treh izravnalnih ukrepih, ki jih je izbrala Komisija.

(d) *Dosledno izvajanje načrta za prestrukturiranje*

(487) Družba mora v celoti izvajati načrt prestrukturiranja, predloženega Komisiji. Če bo načrt prestrukturiranja odobren, se vlada združenega kraljestva zavezuje, da ga bo v celoti izvajala.

(e) *Spremljanje in letno poročilo*

(488) Če bo paket pomoči odobren, se vlada Združenega kraljestva zavezuje, da bo v šestih mesecih po odobritvi paketa pomoči Komisiji poslala poročilo in pozneje tudi letna poročila, tako da bo Komisija lahko spremljala napredovanje družbe BE, dokler njen položaj ne bo toliko stabilen, da po mnenju Komisija poročila ne bodo več potrebna.

VII. ZAKLJUČEK

(489) Komisija ugotavlja, da so zadevne pomoči združljive s skupnim trgov, če izpolnjujejo zahteve Smernic v zvezi s pomočjo za prestrukturiranje in če so v skladu s cilji Pogodbe Euratom –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Pomoč, ki jo Združeno kraljestvo namerava izvajati v skladu z ukrepom A načrta za prestrukturiranje družbe British Energy plc („British Energy“), o kateri je bila Komisija obveščena 7. marca 2003, je sestavljena iz financiranja vlade Združenega kraljestva:

(a) plačilo obveznosti v zvezi z ravnanjem z izrabljenim gorivom v jedrskih reaktorjih družbe British Energy pred začetkom veljavnosti načrta prestrukturiranja, dokler izdatki, povezani s temi obveznostmi, z izjemo obročnih preteklih obveznosti, kot jih določa sporazum o financiranju preteklih obveznosti med družbo British Energy in vlado Združenega kraljestva, ne presegajo 2 185 000 000 GBP po vrednosti iz decembra 2002;

in

(b) kakršne koli primanjkljaje sklada za jedrske obveznosti v zvezi s plačili obveznosti v zvezi z razgradnjo jedrskih sredstev družbe British Energy, nepogodbenimi obveznostmi družbe British Energy in obročnih preteklih obveznosti, kot so določene v Sporazumu o financiranju preteklih obveznosti med družbo British Energy in vlado Združenega kraljestva,

in je združljiva s skupnim trgov in cilji Pogodbe Euratom, ki so usklajeni s pogoji, iz členov 2 do 10.

⁽⁷⁰⁾ V tem smislu glej letno poročilo organizacije Energywatch za obdobje od aprila 2002 do marca 2003, ki je na voljo na naslovu http://www.energywatch.org.uk/uploads/20022003_Annual_Report.pdf.

Člen 2

1. Združeno kraljestvo zagotavlja, da bo načrt prestrukturiranja, kakršnega je Združeno kraljestvo predložilo Komisiji, v celoti izveden.

2. Združeno kraljestvo najpozneje v šestih mesecih po sprejemu sedanje odločbe in potem v naslednjih letih predloži Komisiji poročila o izvajanju prestrukturiranja, dokler Komisija ne obvesti, da nadaljnja poročila niso potrebna.

Člen 3

Takoj, ko izdatki za obveznosti iz točke (b) člena 1 presežejo 1 629 000 000 GBP po vrednosti iz decembra 2002, Združeno kraljestvo Komisiji pošlje spremenjena dodatna poročila, iz katerih bo razvidno, da so vladna plačila omejena na obveznosti iz te točke in da je bilo narejeno vse potrebno, da se omejijo izdatki na najmanjšo mero, ki je potrebna za zadovoljitev te obveznosti. Ta poročila se predložijo vsako leto. Dodajo se k letnim poročilom iz člena 2.

Člen 4

Za izračun zneskov po vrednosti iz decembra 2002 iz člena 1 in člena 3 uporablja Združeno kraljestvo referenčne in diskontne stopnje, ki jih je Komisija objavila za Združeno kraljestvo in ki se posodablajo vsakih pet let.

Člen 5

1. Združeno kraljestvo zahteva, da bo družba British Energy najpozneje do 1. aprila 2005:

(a) izločila dejavnost dobave električne energije iz družbe British Energy Generation Limited in jo vključila kot ločeno podružnično podjetje družbe British Energy plc (ali njenih naslednikov);

(b) združila obstoječe dejavnosti jedrske proizvodnje v eno podjetje;

in

(c) smiselno si prizadevala pridobiti spremembe licence na podlagi Zakona o električni energiji iz leta 1989 ali, če takih sprememb licence ni mogoče pridobiti, da bo vladi Združenega kraljestva dodelila časovno neomejene zavezujoče obveznosti zato, da: (i) družba British Energy vodi obstoječo jedrsko in nejedrsko proizvodnjo kot ločeni poslovni dejavnosti za namen licenciranja (ali za namen kakršnih koli obveznosti do vlade Združenega kraljestva); in (ii) obstoječa dejavnost jedrske proizvodnje ne zagotavlja nobenega navzkrižnega subvencioniranja nobenih drugih poslovnih dejavnosti v skupini British Energy.

2. Če se obveznost iz odstavka (c) ne izvede z licenčnim pogojem, predloži Združeno kraljestvo Komisiji letno poročilo, iz katerega je razvidno, da obstoječa dejavnost jedrske proizvodnje ni izvajala navzkrižnega subvencioniranja nobene druge poslovne dejavnosti v skupini British Energy. To poročilo temelji na analizi, ki jo izvedejo neodvisni računovodski izvedenci. Lahko se doda k poročilu iz člena 2. To ne sme vplivati na možnost, da se

pozneje vpelje pogoj licence, če se pojavi možnost za njeno pridobitev.

3. Združeno kraljestvo o tem obvesti Komisijo, takoj ko so izvedene obveznosti iz odstavkov 1 in 2.

Člen 6

Združeno kraljestvo zahteva, da družba British Energy, v obdobju šestih let od datuma te odločbe, nima v lasti ali nima pravice do upravljanja:

— registrirane proizvodne zmogljivosti elektrarn na fosilna goriva ⁽⁷¹⁾ v Evropskem gospodarskem prostoru,

ali

— obsežne registrirane proizvodne zmogljivosti hidroelektrarn v Združenem kraljestvu, kot določa Obligacijski dogovor o obnovljivih virih energije iz leta 2002,

(obe vrsti zmogljivosti, spodaj imenovani „omejena zmogljivost“, ki skupaj presega 2 020 MW, pod pogojem, da:

(a) ima v obdobju odstranjevanja (kot je določeno spodaj) družba British Energy v lasti ali ima pravico upravljanja omejene zmogljivosti, ki presega 2 020 MW, pod pogojem, da ne obratuje z omejeno zmogljivostjo ali se odpove nadzoru obratovanja in deležu pri presežnem delu omejene zmogljivosti ali energiji, ki se proizvaja pri tem. Za ta namen je „obdobje odstranjevanja“ čas med:

(i) prejemom potrdila družbe Eggborough Power Limited ali družbe Eggborough Power Holdings Limited o obvestilu, da (1) se izvede možnost pridobitve delnic v družbi Eggborough Power Limited ali elektrarni Eggborough; ali (2) se unovči zavarovanje delnic v družbi Eggborough Power Limited ali elektrarni Eggborough;

in

(ii) datumom, ko registrirana proizvodna zmogljivost elektrarne Eggborough ne bo več na voljo skupini British Energy;

⁽⁷¹⁾ Kar izključuje pomožno zmogljivost na fosilna goriva v njenih jedrskih elektrarnah.

(b) če se zaključi ena od možnosti odsvojitve delnic v družbi Eggborough Power Limited ali elektrarni Eggborough, je družba British Energy upravičena, da ima v lasti ali ima pravico upravljanja omejene zmogljivosti, ki ne bo presežala 2 222 MW, pod pogojem, da prijavi 2 020 MW omejene zmogljivosti pri upravljavcu nacionalnega omrežja in ne obratuje z več kot 2 020 MW omejene zmogljivosti;

ali

(c) če zmogljivost elektrarne Eggborough ni na voljo skupini British Energy zaradi nepopravljive napake ali višje sile, je družba British Energy upravičena, da ima v lasti ali ima pravico upravljanja omejene zmogljivosti, ki ne presega 2 222 MW, pod pogojem, da prijavi 2 020 MW omejene zmogljivosti pri upravljavcu nacionalnega omrežja in ne obratuje z več kot 2 020 MW omejene zmogljivosti.

Člen 7

Združeno kraljestvo zahteva, da se družba British Energy zaveže, da brez vnaprejšnje pisne privolitve Komisije, za obdobje šestih let po sprejetju te odločbe, nima v lasti ali nima pravic upravljanja registrirane jedrske proizvodne zmogljivosti v Evropskem gospodarskem prostoru, razen svojega sedanjega jedrskega premoženja ali delovanja in vzdrževanja pogodb, v katerih družbe British Energy ne zanima proizvodnja električne energije.

Člen 8

Združeno kraljestvo, v štirih mesecih po sprejetju te odločbe, v odprtem in preglednem postopku, imenuje neodvisnega strokovnjaka, ki bo spremljal, kako družba BE izpolnjuje pogoje iz člena 9 (spodaj „neodvisni strokovnjak“). O tem imenovanju takoj obvesti Komisijo.

Člen 9

1. Združeno kraljestvo zahteva, da se družba British Energy zaveže:

(a) da v obdobju šestih let po imenovanju neodvisnega strokovnjaka ne ponuja dobave tujim končnim uporabnikom, ki kupujejo električno energijo neposredno od družbe British Energy pod pogoji, da je cena energije v pogodbi z uporabniki pod prevladujočo veleprodajno tržno ceno, če v izjemnih tržnih razmerah neodvisni strokovnjak oceni, da so izpolnjeni objektivni preskusi, opisani v členu 10 („izjemne tržne razmere“), medtem ko se takšne izjemne razmere nadaljujejo, lahko družba British Energy določi nižjo ceno

energije po pogodbi od prevladujoče veleprodajne tržne cene v dobri veri, kjer je potrebno, da omogoča odziv družbe British Energy na konkurenco, v skladu s pogoji iz člena 10;

in

(b) da v dobri veri sodeluje z neodvisnim strokovnjakom in pravočasno izpolnjuje njegove utemeljene zahteve, vključno z zahtevami po podatkih, dokumentih ali dostopu do osebja oziroma vodstva.

2. Neodvisni strokovnjak vsako leto poroča Združenemu kraljestvu, kako družba British Energy izpolnjuje te pogoje. Združeno kraljestvo da poročila na voljo Komisiji.

Člen 10

1. Preskusi, s katerimi se ugotavlja, ali obstajajo izjemne tržne razmere, so:

(a) v vsakem obdobju [...] (ki se konča najpozneje [...] pred datumom obvestila o izrednih razmerah, kot je določen spodaj) je [...] obstoječih tujih končnih uporabnikov, katerim je družba British Energy ponudila dobavo pod pogojem, da je element marže na dobavo energije v pogodbi nad prevladujočo veleprodajno ceno [...], zavrnilo ponudbo družbe British Energy;

(b) obseg trgovanja na trgu električne energije na debelo v obdobju [...] se je zmanjšal na manj kot [...] povprečnega obsega trgovanja v enakem obdobju v zadnjih [...], za katera so na voljo podatki.

(c) družba British Energy ponuja dobavo najmanj [...] električne energije na trgu na debelo [...] in ta obseg se ne proda v obdobju [...].

2. Ob približevanju takim razmeram in če družba British Energy meni, da je bilo mogoče, da bi bilo treba razglasiti izjemne tržne razmere, obvesti družba British Energy o tem najprej neodvisnega strokovnjaka ter mu prikaže analizo razmer in položaj v zvezi z objektivnimi preskusi („obvestilo o izrednih razmerah“).

3. Če se razmere po obvestilu o izrednih razmerah ne izboljšajo in če je izpolnjen preskus (a) skupaj s preskusoma (b) ali (c) zgoraj, obvesti družba British Energy neodvisnega strokovnjaka, da se bo odzvala na konkurenco z oblikovanjem cen pod veleprodajno ceno in predložila o tem najnovejša dokazila. Neodvisni strokovnjak mora najpozneje v 24 urah potrditi ali zavrniti, da preskus (a) skupaj s preskusoma (b) ali (c) zgoraj velja, in v skladu s tem razglasiti obstoj izjemnih tržnih razmer.

4. Če neodvisni strokovnjak razglasi obstoj izrednih tržnih razmer, je družba British Energy upravičena, da v obdobju [...] po odločitvi neodvisnega strokovnjaka v dobri veri ponudi cene, ki se ujemajo s konkurenco v neposredni prodaji na trg.

5. Neodvisni strokovnjak lahko obnavlja obdobje [...], dokler je izpolnjen preskus (c) zgoraj.

6. Ob koncu obdobja velja za družbo British Energy spet omejitve cene, določena v členu 9.

7. Po končanem obdobju odda družba British Energy neodvisnemu strokovnjaku poročilo o prodajnih dejavnostih v tem obdobju. Ti podatki bodo pregledani v letnem poročilu neodvisnega strokovnjaka.

8. Po koncu pogodbenega obdobja izjemnih tržnih razmer neodvisni strokovnjak objavi dejstvo, da je ugotovil obstoj takšnih razmer in kako dolgo so trajale.

Člen 11

Ta odločba je naslovljena na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska.

V Bruslju, 22. september 2004

Za Komisijo
Mario MONTI
Član Komisije